

II.

C. 22153.

e/k 77

Duhóvna

V Ó J S K A.

Spisál

v' lašhkim jesiku bogabojézhi ózhe

Lavrenz Skúpuli

nákdaj minih réda svétiga Kajetana.

Prestavil vnóvizh

J. M.

22153. II. C. c. 2

Duhóvna

V Ô J S K A.

Spífal

v' lafhkim jesiku bogabojézhi ôzhe

Lavrenz Skúpuli

nékdej mínih réda svétiga Kajetana.

Prestavil vnóvizh

J. M.

V' Ljubljani, 1849.

Natisnjen in naprodaj per shlahtnimu Kleinmayrju.

V' natif téh bukev so míloŝtlivi Firŝt Gospod
Gospod **Anton Alojs**, Ljubljanski Škóf, dovolili
s. Velkiga travna 1843.

IN-030006465

Savjétik duhovne vojske.

Pervi del

Duhovne vojske.

Stran

1. **P**oglavje. V zhim je prava keršbanska popolnost, de se le vojskovaje sadobi, in jo dosezhi, štirih rezhi potrebujemo 11
2. Pog. Od nesaupnosti v se 16
3. Pog. Od saupanja v Boga 18
4. Pog. Kako se sposná, de zhlovek s' nesaupnostjo v se, in saupanjem v Boga dela 20
5. Pog. Od smote mnogoterih, ki maloferzhnost sa krepost imajo 22
6. Pog. Od drusih pomozhkov, nesaupnost v se in saupanje v Boga sadobiti 22
7. Pog. Od vaje, in pervizh od mozhi sposnanja, ktero pred nevednostjo varovati moramo 24
8. Pog. Sakaj zhasnih rezhi prav ne lozhimo, in od pomozhkov jih prav sposnavati 25
9. Pog. Od radovednosti, pred ktero mozh sposnanja varovati moramo, de prav raslozhevati samore 27
10. Pog. Od vaje volje in zila, po katerim vse svoje snotranje dela ravhati moramo 29
11. Pog. Od nekterih premishljevanj, ki voljo nagibajo, per vsih rezbeh boshjiga dopadenja iskati 33
12. Pog. Od mnosih volj v' zhloveku, in kako se med sabo vojskujejo 35

13. Pog. Od vojske f' pozhutki, in djanj volje, krepostni
spéh sadobiti 37
14. Pog. Kaj je storiti, kader se nasha duhovna volja
od posheljive in od drusih sovrashnikov do konza
spehana in premagana zhuti 43
15. Pog. She nekaj naukov, kako, soper ktere sovrashnike
sosebno, in f kterimi krepostmi se nam je
vojfkovati 45
16. Pog. De vojak Kristusov sjutrej rano she na bo-
rshu biti mora 47
17. Pog. Od reda v' boju soper svoje greslhne strasti . . . 49
18. Pog. Kako je nagle strastne obude ali gibe ber-
sdati treba 50
19. Pog. Kako se je soper posheljenje mesá bojevati treba . 52
20. Pog. Od boja soper togo ali lenobo 57
21. Pog. Od vlade sunanjih pozhutkov, in kako naj
naf v duhu Bogá premishljevati vpeljujejo 61
22. Pog. Kako nam pomagajo sunanje rezhi svoje po-
zhutke vredovati, in vzhloyezhenje Jesufa Kristusa
v svetih skrivnostih njegoviga shivljenja in terplenja
premisshljevati 64
23. Pog. Od drugazhniga vredovanja svôjih pozhut-
kov po mnogih prilikah, v' ktere sadenemo 66
24. Pog. Od bersdanja jesika 71
25. Pog. Kristusov vojshak, kateri se junashko f' sovrash-
niki vojfkovati sheli, se mora smeshnjav in nepo-
koja serza po vsi môzhi ogibati 73
26. Pog. Kaj nam je storiti, ako smo v' duhovni
vojfski ranjeni bili 76
27. Pog. Od reda, kteriga se sovrashnik nashiga
svelizhanja v' duhovnim boju dershi, kako takshne
slepi, kateri si persadevajo poboshno shiveti, in ka-
ko takshne mami, ktere v' svôji greslni fushnosti
vjete ima 79
28. Pog. Od boja in smot hudobniga duha f' tistimi,
ktere v' fushnosti greha vjete ima 79

29. Pog. Od svijazh in flepotuj, f' kterimi sovrashnik ljudi mami, ki svôje hudobije sposnajo, in se reshiti shelé, in sakaj nafhi fklepi dostikrat nizh ne veljajo 81
30. Pog. Od smote tistih, kterim se dosdeva de po potu popolnosti hodijo 83
31. Pog. Od svijazhe in boja, v' kterim sovrashnik naf od pota, ki v' krepost dershí, odvrazhevati ishe 85
32. Pog. Od posledniga napada in svijazhe v' kterih naf sovrashnik v' imetimi krepostmi shkedovati ishe 89
33. Pog. She nekaj opomb, greshne nagibe strahovati, in kreposti sadobiti 96
34. Pog. Od krepost, kterih se po malim navajati, od stopnjev' stopnjo se uriti, in is druge v' drugo iti mora 99
35. Pog. Od pomozhkov, po kterih se kreposti sadobé, in kako jih rabiti gre, de se kej zhafa le sa eno sama trudimo 101
36. Pog. Sa raft v' vaji kreposti je treba neprehama sferb imeti 103
37. Pog. De se savolj vedne rasti v' krepostih prišik, ki se nam ponujajo, jih sadobiti, ne smemo ogibati 105
38. Pog. De nam vsaka perloshnost, v' kteri se da krepost sadobiti, draga biti mora, sosebno tista, ki je s' vezhi teshavo obdana 106
39. Pog. Kako se nam je savolj vaje ene in ravno tiste kreposti rasnih perloshnost poslushiti 109
40. Pog. Od zhafa, kteriga sa vajo ene kreposti potrebujemo, in od snamenj, po kterih raft v' kreposti sposnamo 111
41. Pog. Sheljam, se krishev snebiti, ktere poterpeshljivo prenašhamo, ni prestora dajati, in od bersdanja vsih svôjih tudi krepostnih shelj 113
42. Pog. Kako je hudobnimu sovrashniku nasprotovati, kadar f' prefilo naf mamiti ishe 114
43. Pog. Koliko nafhe hudobno nagnenje in nagonba

hudizha Blishniga foditi zhes naf premoreta, in kako se jima braniti moramo	117
44. Pog. Od molitve	119
45. Pog. Kaj je snotranja ali duhovna molitev	124
46. Pog. Od premishljevanne molitve	126
47. Pog. Kako sbe drugazhi premishljevaje moliti samoremo	127
48. Pog. Kako drugazhi, po mozhi saflushenja pre- blage Divize Marije, profiti samoremo	128
49. Pog. Od nekterih premishljevanj s' saupam k' Marii Divizi perbeshati	130
50. Pog. Kako se sbe drugazhi po proshnji Angelov in Svetnikov premishluje in moli	131
51. Pog. Od premishljevanja terplenja Jesufa Kristusa, rasne krepofstne nagibe v' sebi obudovati	133
52. Pog. Od duhovniga prida, kateri nam is premishlje- vanja krishaniga Isvelizharja isvira, in od posne- manja njegovih zhednost	139
53. Pog. Od sakramenta presvetiga Altarja	144
54. Pog. Od vishe Sakrament presvetiga Altarja prejemati	145
55. Pog. Kako se moramo k' svetimu obhajilu per- pravljati, de se ljubesen v' naf obudi	148
56. Pog. Od duhovniga obhajila	154
57. Pog. Od sahvalitve	156
58. Pog. Od darovanja	157
59. Pog. Od obzhutljive poboshnosti in fuhote	160
60. Pog. Od sprashevanja vesti	165
61. Pog. De je grosno potreba v' tem boju naprej iti, in se do konza svojiga shiviljenja vojfkovati	166
62. Pog. Kako se je treba sa boj soper sovrashnike perpravljati, ki se ob smertni uri sbe s' nami vojfkujejo	167
63. Pog. Od fhtirih napadov nafhih, sovrashnikov ob zhafu smerti, pervizh od fkušnjave soper vero, in od vishe branite se	169

64. Pog. Od drusiga napada ali skušhnjave v' obup- nost, in nasprotljivih perpomozhkov	170
65. Pog. Od tretjiga napada ali skušhnjave v' ne- zhimerno zhaft	171
66. Pog. Od zhetertiga napada, ali od slepotij in lashnjivih perkasin ob smertni uri	172

Drugi del.

Duhovne vojske.

Predgovor	177
1. Pog. Kaj je keršhanfka popolnost	179
2. Pog. De je boj potreben, keršhanfko popolnost dosezhi	179
3. Pog. Od treh rezhi, kterih Krstušov nov vojskak potrebuje	180
4. Pog. Od vpora in file, in kako se je tega oroshja poslushiti	181
5. Pog. Nad svôjo voljo je vedno zhuti treba, de bi sposnali, v' ktero straft je sosebno prenagnjena	182
6. Pog. Je perva straft, namrezh ljubesen do sebe in stvaru saterta, in Bogu isrozhena, bo vse drugo v' redu per naf	183
7. Pog. De se zhloveshka volja podperati mora	185
8. Pog. S premago svetá se volja zhloveka možno krepzha	185
9. Pog. Od druge podpore zhloveshke volje	187
10. Pog. Od skušhnjav v' duhovni napuh	188
11. Pog. Od tretje podpore zhloveshke volje	190
12. Pog. Kako se je obnašhati treba, de Bogá, kadar koli hozhemo, pred ozhmi imamo	190
13. Pog. Opombe od molitve	192
14. Pog. Od drugazhne molitve	193
15. Pog. Od zheterte podpore zhloveshke volje	194
16. Pog. Od premishljevanja boshjiga bitja	194

	Stran
17. Pog. Od premišljevanja boshje vfigamogozhnosti	195
18. Pog. Od premišljevanja modrosti boshje	196
19. Pog. Od premišljevanja boshje dobrotljivosti	196
20. Pog. Od premišljevanja lepote boshje	197
21. Pog. Kaj je Bog sa zhloveka storil in f' kakihuo ljubesnijo ; in kaj bi she sanj storil ne bil, ako bi potreba bilo	197
22. Pog. Kaj Bog vsaki dan sa zhloveka stori	198
23. Pog. Kako velika je dobrota f' katero Bog gresfh- nika zhaka in terpi	199
24. Pog. Kakshne dobrote Bog v' vezhnim shivljenji ne le tiftim, ki fo mu svesto shlushili, ampak tudi fpokorjenim gresfhnikom f'kasuje	199
25. Pogl. Peta podpora zhlovefhke volje	201
26. Pog. Kako se lastna ljubesen sposna	202
27. Pog. Od fheste podpore volje	204
28. Pog. Od praviga obhajila	205
29. Pog. Od fpovedi	207
30. Pog. Kako je nezhistost premagati treba	208
31. Pog. Kako se je marfikake rezhi ogibati, de v' fkruno neframnosti ne pademo	210
32. Pog. Kaj je storiti, kadar se v' hudobijo neframnosti sabrede	211
33. Pog. Od nekaj nagibov sakaj naj se gresfhnik naglo fpreoberne	212
34. Pog. Kako se folse nad rasshaljenjem boshjim in gnada spreobernjenja sadobe	214
35. Pog. Od nekterih vsrokov, sakaj ne objokujemo, de fmo shalili Boga, in sakaj bres kreposti in ker- fhanske popolnosti shivimo	216
36. Pog. Od ljubesni do fovrashnikov	218
37. Pog. Od sprashevanja vesti	220
38. Pog. Dve regelzi v' miru shiveti	222

Od snotranjiga miru, ali od pota v' nebesa.

1. Pog. Od natore nashiga ferza, in kako ga vladati moramo	224
--	-----

2. Pog. Od skerbi, ktero dušha imeti mora, de ohrani
svoj mir 225
3. Pog. Kako je stanje miru po zhasu staviti treba . . . 226
4. Pog. Kako se dušha fleherne tolashbe ogibati mora,
ker je v' tem prava ponishnost in revfhina duha,
f' ktero se pravi dušhni mir sadobi 227
5. Pog. Dušha mora v' snotranji famoti prebivati, de Bog
v' nji dela 229
6. Pog. Od rasumnosti, ktero per ljubesni do blishniga
imeti moramo, de nam ne podere dušhniga miru . . . 231
7. Pog. Kako se od vse lastne volje prosta dušha pred
boshje oblizhje postaviti mora 233
8. Pog. Od fvesti v' presveti Sakrament Altarja, in
kako se moramo Bogu darovati 236
9. Pog. De nobene tolashhe v' veselih rezheh, ampak le
Boga iskati moramo 237
10. Pog. De slushabnik boshji ne sme serza sgubiti,
akoravno nejevoljo in burke (nepokoj) tega miru
v' sebi obzhuti 239
11. Pog. Od pridnosti, f' ktero se hudobni sovrashnik
trudi, nam ta mir podreti, in kako se pred
njegovimi svijazhami varovati moramo 240
12. Pog. Dušha ne sme savolj snotranjih skushnjav miru
sgubiti 243
13. Pog. De nam Bog savolj nashe hafni skushnjave
poshilja 244
14. Pog. Kaj ti je storiti, de v' sadolshkih in flabostih
nepokojin ne postanesh 248
15. Pog. De se dušha bres sgube zhasa miriti, in dalje iti
mora 251

**Kako je treba bolnike tolashiti, in jih sa
frezhno smert perpravljati.**

1. Pog. Kako imenitno delo je, bolnikam pomagati . . . 253
2. Pog. Kaj nam je premisliti treba, kadar nas k' bol-
niku klizhejo 254

3. Pog. Od posebnih pomozhkov, bolnikom pomagati	254
4. Pog. Od rasnih stanov, v' katerih bi bolniki biti vtegnili	255
5. Pog. Kako se tistim bolnikom pomaga, ki so v' prvem stanu	256
6. Pog. Kako se bolnikom pomaga, ki so v' drugim stanu, tistim namrežh, ki imajo vezh z hafa se k' smerti pripravljati, in se dostikrat v' boshjo voljo podati vperajo	257
7. Pog. Drugi popis nadloge zhloveshkiga shivljenja	258
8. Pog. Tretji popis zhloveshkiga shivljenja	260
9. Pog. Kako je tistim pomagati, ki se savolj mladosti umreti branijo	264
10. Pog. Kako je tistim pomagati, ki se umreti branijo, ker so v' imenitnih slushbah	266
11. Pog. Kako je tistim pomagati, ki savolj njih otrok nozhejo umreti	267
12. Pog. Od tistih, ki savolj svôjih grehov in is strahu pred sodbo boshjo umreti nozhejo	269
13. Pog. Kako moramo f' tistimi govoriti, ki nozhejo umreti, ker še niso sadofti sa svôje grehe pokore storili	270
14. Pog. Od skušnjave, spoved odkladati	271
15. Pog. Od posebnih vsrokov, sakaj greshnik spoved odklada	273
16. Pagl. Od drusiga vsroka, ali od sovrashtva blishniga	275
17. Pog. Od tretjiga vsroka	278
18. Pog. Od zhetertiga vsroka	279
19. Pog. Od dveh splošnih pomozhkov, bolnika napeljevati, de rad umerje	281
20. Pog. Od tretjiga stanu bolnikov, in v' zhim je pomozh, ktero jim skasovati gre	282
21. Pog. Kako naj se bolnik do svôjiga vrazha véde	283
22. Pog. Kako naj se bolniki do svôjih streshejev obnašajo	284
23. Pog. Kako naj se bolnik do svôje bolesni obnašha	285
24. Pog. Kako je bolnika h' poterpeshljivofti opominjevati, in ga k' umetnosti terplenja napeljevati	287
25. Pagl. Od vedbe bolnika do Bogá	289
26. Pog. Slehera perlošhnoft mora dobra biti, bolnika v' boshji edinosti ohraniti	292

27. Pog. Kaj je storiti, kadar se podoba krishaniga Jesufa v' roko vsame	297
28. Pog. Kako je bolnika sa boj pripravljati treba, kteri sofebno sadnjo uro f peklenfkim sovrashnikam nastaja	298
29. Pog. Kako se v' fkušnjavah soper vero vojfkovati moramo	299
30. Pog. Od sposnatve vere	301
31. Pog. Od fkušnjav soper saupanje in od brana v' ti vojski	302
32. Pog. Od tretjiga napada, ali predersnosti, in kako se soper to vojfkovati moramo	303
33. Pog. Opomini sa smertno uro	304
34. Pog. Kaj je storiti, kadar bolnik sadnjo popotnizo prejema	306
35. Pog. Od zhetertiga ftanu bolnikov	306
36. Pog. Kai je storiti, kadar je bolnik umerl	309
37. Pog. Od petiga in sadnjiga ftanu bolnika	311

Predgovor.

Zhlovéka shivljenje na sémli je vòjska, go-
vorí Job 7, 1. in fízer tèrda vòjska, kér sò-
per vídne in nevidne fovrashnike: mesó, svét
in hudízha je napovédana; védna vòjska, kér
do sadniga sdíhleja se mora vojfkovati, kdor
véniz sadobíti shelí; sakaj nebéshko kraljéstvo
fílo terpí, in le fílni ga bodo nase potegníli.
Torèj mora vsaki, ktéri je v' svéti kopvi opran,
s' bòshjim oròshjem oblézhen, f' fhkitam vére,
zhelado isvelizhanja in mézhem duhá pod krí-
shem bòshjiga smagovavza junashko se boriti,
k' je té fovrashnike v' svòjim svètim zhlovésh-
vu premagal, in nam isgled sapustil, de bi
po njegóvih stopínjah hodíli.

Kér je pa smaga v' té vòjski neskónzhe-
ne imenítlosti, in le tísti véniz doféshe, ki se
spodobno vojfkúje, in le tísti isvelizhani bo-
de, ki do kónza, stanovíten ostane: je torej vse
leshézhe na tém, de fovrashnike posnamo,
potrébno oròshje imamo, in ga spodóбно rá-

biti snamo, in smo v' resnizi f' kerfhanškim pogumam navdani. V' té vójfkní umétnosti sam súrjen in vèf prejak bóríz, pífavíz téh búkvíz, vódi svójiga uzhenza sam v' bój in ga uzhi f' zhístim in gólim náúkam, slasti s' nar hujšhim sovrashnikam, sam saboj vójfko iméti, kashe mu visho, rasnost orôshja, rabo, koríft napada, brana in odstópa; ga uzhi sposnavati in úriti svóje duhóvne mozhi, de v' vaji krepkéjšhi prihaja; in mu kashe v' nesaúpnosti v' fé, v' saúpu v' Bogá, v' molítvi in drúsih pomózhkih isvelizhanja, isvírik nevfahtlivíga pogúma.

Vrednost téh búkvíz ní mózh prehvaliti, in sposhtovanja popísati, ktériga so jim uzheni in svéti moshé v' mnosihi natísihi in prestávah dajáli. Pa zhimú bi jih hválil, faj se same f' svójimi svétimi náúki in korísti, ki jih she védno dajó, sadósti hvalijo.

Lavrenz Skúpuli je té búkvíze v' lastnim jesíku íspísal, v' ktérim so she dósti krat natísnjene bile; tudi v' franzoski, fhpanški, angléshki, némfhki, slovénški, latinški jésik so she prestavljene, pa tudi Indijanzi so se potrudili jih v' svoj jésik predjati.

Koje Shkóf is Belaja, *Péter Kom*, nékdaj so *Franzishka Salésja* vprashal, kdo je njegov duhóven vodnik, je on búkvíze duhóvne vójfke is varsheta vsél: „téle búkvíze“ je

djal, so s' bôshjo pomozhjó shé od môje mladósti v' vsih duhóvnih potrebah in snotranjim shivlenji môj uzhenik. V' Padvi fhe v' shólah m' jih je néki duhóven teatínskiga réda na-
svétoval, po njegóvim svétu fim pridno jih
bral, in se per njih dôbro obzhutil.

Kdorkóli ga je v' dnhóvnih rezhéh sa
svét oprashoval, mu je on te bukvize brati per-
porózhal, in v' svôjih písmih on pogósto spri-
zhúje, de jih je grósno obrajtal. Néki gospé
on té bukvize takole perporózha: Nàj beró,
in nàj jih beró, bukvize od duhóvne vójske,
in is med vsih nàj jím nar ljubshi bodo.“ Né-
ki drúgi gospé on té bukvize takole brati sve-
tuje: „Preljuba hzhí! Nàj beró v' 37. poglav-
ju duhóvne vójske, v' môjih preblagih bukvi-
zah, ktére shé 18 lét per fébi nosim in niko-
li bres prida ne bêrem.“

Napofled *Péter Kom* govórí: Néki dan
fim slate bukvize od hoje sa Krístufam, To-
masha Kempzhana bóljshi memo bukviz du-
hovne vójske hvalil, je Franzhíshik Salesji
prijasno odgovóril: Obóje so mósh, ktére je
duh boshji navdajal, ali vùnder so rasniga li-
za, in lépo lépo se prigóvor sv. písma obójim
perléshe: „Nobeniga ní bilo, de bi mu bil
enak.“ Takshne primére so fkórej vsélej nap-
zhne. Bukve hóje sa Krístufam so v' maršké-

rih rezhéh od búkev duhóvne vòjske boljshi; pa tudi bukve duhóvne vòjske so od bukev hoje sa Kristufam bóljshi, poséбно kar njih rasdélik, sdaljshbo in sdelávo sadéne.“ In fklenil je s' témi svétimi besédami: “Je tréba ene brati, in drusih branja ne opushati, kér obóje so majhne oblége, in sa branje ní tréba preobilniga zhasa. Svéti Fsanzifhik je tedej bukvize hóje sa Kristufam, savolj molitviz, premishljevanji, globókih misel in prigóvorov gróсно obrajtal, bolj pa s'he bukvize duhóvne vòjske savolj njih prilízhnih náukov sa vsakdanje shivljenje.

Sdelaviz téh bukviz je zhestitlivi ózhe *Lavrenz Skúpuli*, minih réda sv. Kajetana, ktériga teatinfkiga imenújemo. Rójen je bil na Lafhkim v' mésti Otranto blíso Neapeljna v' létu 1530. Vél ponishen in vdan duhóvni-mu shivlenju, povsot se je svéta ogíbal, kjér-koli je njegóva svetóšt flovéti sazhéla. Shél je v' klofhter imenovaniga réda, in fhtiridesét lét star, je pod poglavarjem tiste tovarshije, svétim Andrejam Avelinam ftoril obljúbo v' tém rédu shivéti in umréti. Sébe satajevaje je od dné do dné svetéjshi, pa kaj, ljuzh je príhajal, ktéra gorí in rasvetlúje; s' veliko gorézhnostjo se je persadéval spreobrazhati dushe in jih po vóskim in ternovim potu ve-

féle voditi v' bôshje kraljestvo. Kér je pa tudi gréshnike prosto svaril, si je, kakor vsi dôbri flushabniki bôshji, sovrashtvo in pregonjbe nakôpal, in sadél naposléd v' nesduh-nih roké.

V' téh britkostih in teshavah je on sloshil te slate bukvize od duhóvne vôjске, in uzhi v' njih, kakor je sam dajal shívi is-gled, in kakor sv. Andréj nikoli nizh uzhil ni, de bi sam popréd storil ne bil. Bólj, de nikoli takó, je sdàj on nezhimèrnost svetá in svijazhe sovrashnika zhlovéshkiga rodú spos-naval, ostréjshi se pokoril in umèrl v' svetósti ki je grôсно slovéla, v' létu 1610.

Preljubi bravzi!

Kar mene, prestavza téh bukviz sadé-ne, vas lepó prosim in opomínjem, de bi jih, kakor Tomasha Kempzhana, pridno in radi brali, ker rés, de je nimajo vérste. Né-ki duhóven na Gorénfskim, so jih v' létu 1747, pa ne zélih, v' nash kranjski jésik prestavili, in v' Ljubljani v' natís dali, pa so shé do kônza poshlé, in malo kdo is med nas bi jih s-he vtegnil imeti; nàj jih pa tudi imá so s' némsfhno in drugími ptujimi besédami takó

grôšno obrûsdane, de bi si jih vam, ki ste shé
zhédnîshi flovénschine navajeni, vezh brati ne
poljubilo.

Ako Bog môje délo in vashe branje s'
milim ozhefam pogléda, bo lépi sad obrodilo
in isvírik postalo, zhigar flapki brénkljajo v'
vézhno shivljenje. Odpustíte mi is sêrza, zhe
vam nîsim vsîga po volji prestavil, saj véste,
de nobeno délo flabiga zhlovéka prave popól-
nosti na semlji iméti ne more. Beríte vûnder
radi in pridno, vojskujte se, kakor vas uzhé,
junasfko sóper svôje napzhne sheljé, molíte,
pa profíte tudi same Bogá.

V' spodnim Logu na Kozhévfkim 3.
Vélikiga Serpana 1842.

Prostovoljni pravci!

J. M.

P è r v i d é l

D u h ó v n e v ô j f k e.

Nobêden ne bo vênzhan, ki se spodòbno'ne vojskuje.

2. Tim, 2, 5.

1. POGLAVJE.

V'zhim je prava keršhanska popólnoft, de se le voijfkovaje sadobí, in jo dofézhi, fhtirih rezhi potrebújemo.

Preljubi fin! ako vèrh popólnofti dospèti, se s' Bogam do kónza sediniti, in eniga duhá sh'njim biti shelífh, (vikfhiga, bóljfhiga in imenitniſhiga se nizh miſliti ne more,) morafh pred vſim drugim nar poprej véditi v' zhim je prava popólnoft duhá.

Dôſtim, ki niſo natanko téga premiſlili, se je doſdévalo, de prava popólnoft je v' jakih in ôſtrih pokórah, krishanjih meſá, nóſhah shimnikov, bizhovanjih, nôžhnih zhuvanjih, tèrdih pôſtih in enakih mukah in ſatirih ſhivôta.

Drugi, poſébnó is shénſkiga ſpôla, ſi domiſhlujejo, de ſo shé popolnoma ſvéte, ako obilno ſunanjih molitviz obmolijo, pogofto k' ſvétim maſham in bôſhjim ſluſham ſahajajo, neprenéhama v' zérkvah tizhé in k' ſvétim obhajilam pridno perſtopajo.

Drugi, kér tudi v' miniſhki obléki po kloſhtirih ſe per nektèrih miſli paſejo, de ſo shé do kónza popólne zhe pridno v' kor hodijo, v' ſamôti prebívajo, in po narédbah ſvôjiga réda ſhivé.

Takóle nekteri na té, drugi na druge enake ſunanje déla ſvôjo popólnoft ſtavijo.

Ali je vûnder vse drugazh. Zhe so tudi takshne sunanje d la vzhasih perpom zhki pravo pop lnost dof zhi, vzhasih pa tudi sad vi, sh  sadobl ne popólnosti, v nder se r zhi ne more, de so sh  kerfshanska pop lnost, in refnizhno duhóvno shivlenje.

R f de so prav d bri pom zhki duh j popólnosti dof zhi, sa tiste, ki jih ras mno obrazhajo, de bi se nad sv jo hudobijo krepzhali, puntam in svijazham pekkl nskikh sovrashnikov v' bran stavili, in se previdili s' duhóvnimi pom zhki, ki so v im b shjim flushabnikam, fosébno panov kam duhóvniga shivlenja filno potrebni.

So tudi sad duhá refn zhno duh vnih ljudi, ktéri tarejo sv je teló, k' je stvarnika shalilo, de bi ga vkrotili in sa boshjo flushbo ponishniga storili. Molzh  in v' fam ti prebivajo, de bi se fl herni prilkizi, Bog  shaliti ognili in f' sv jim d ham v' nebéfih stanovali. Odm nijo se sa b shjo flushbo in d la pob shnosti, molijo in premishlujejo shivlenje in terplénje Jesusa Kristusa, pa ne is radov dnosti, ali savolj kake obzhutne tolashbe; ampak de bi sv jo lastno hudobijo in spazhenost in milost b shjo zhesdalje b lj sposnavali, sebe sanizhovati, Bog  pa lju biti se un mali. Satajevaje se f' krisham na rami gredó sa b  shjim Sinam, sv te Sakramente pogosto pri majajo, de bi zhestili in povelizhevali Gosp da, se b lj in b lj sedinili sh' njim in se krepzhali na potu pob shnosti s per du hne sovrashnike.

Drugim pa, ki v o sv jo pop lnost le na sunanje d la stavijo, bi préd, kakor pregréhe, (pa ne savolj del, k r d bre in sv te so same na s bi, ampak savolj njih hud bnih lastn st,) v' pog bo vtegnile biti, sat , k r se le nanje naflanjejo, snotranjiga zhlov ka pa sanimarjo, in sv je ferz  lastnimu nagnjenju, skritimu sovrashniku pre-

pufhajo, ktéri na napzhnim potu jih viditi, se persadéva jih takó oflepiti, de se s' veséljem v' njih úrijo, in v' svôji nezhimerností tako dèlezh gredó, de se v' svéti ràj in med vérste angelov povsdígnjene in Bogà v' febi govóriti, si doméfhlujejo. Sató fo pa tudi vèzhkrat v' nekake vífôke, nebéfhe in veséle rezhi samaknjene, in mislijo, de fo shé svétu popolnoma odumèrli, in v' svétih nebésah shivé.

Pa v' kakshni flepôti fo takshni ljudjé, in kako dèlezh fo fhe od tiste popólnofti, sa ktéro se nam je persadevati, se lahko is njih shivlenja in vsakdaniga obnafhanja vídi. Per vfih rezhéh, bodo náj shé màjhniga ali veliziga poména, hozhjo pèrvi biti, in nad drugimi gospodariti, terdokorni fo, pólni svôje tèrme, flépi v' lástnih, radovédni pa v' ptujih rezhéh, in prav fkèrbni ogledúhi in grajavzi govorjenja in djanja blishniga.

Spotakne náj se pa kdó fhe takó nedólshno nad poshtenjam, ktériga per ljudéh iméti mislijo, ali popade náj njih dôbro imé, sa ktériga se takó filno poganjejo, in perdèrsne náj se od navadniga bogamolftva jih odverniti, bi jim misli do kónza skalil in podèrl ferzé.

Poshlja náj jim pa Bog, de bi se sposnali in na pot popólnofti vernili, stífk, bolésni in pregomb, ki jih nikòli bres njegóve volje ne obífhajo, ktére on sató naméni in poshlje, ki fo fkúfhlja, f' ktéro on zéno svôjih flushabnikov fkúfha, se koj vídi, de fo plítve popólnofti, sprideniga in napuhliviga duhá. Nobena, ne veséla ne shalofna pergódba jih ne maga vkrotiti, in jih pod bôshjo rokó poníshati in njegóvim fkrítim sòdbam povrézhi, de bi po isglédu njegóviga ponishniga in tèrpivniga Sina, se vfim rezhém pohlévno podvèrgli, in svôje fovrashnike, ko svôje perjatle ljubili, ki fo oród-

je bôshje milosti, de bi po njih se satajevali, posvétili in isvelizhanje doségli.

Ozhitno tedèj so takš hne dušhe v' velíki nevarnosti, kër njih duhóvno okó', f' k'tèrim sebe in svôje sunanje, na sebi dôbre déla, glédajo, je oslepélo, in grôšno popólne se mislijo, in od napúha ofhábní, druge sodijo in sanizhujejo. Rêf de, nizh jih ne maga vézh na pravo pot saverniti, kakor kaka posébna bôshja pomózh, kër loshej se spreobèrne in pobóljšha ozhitni gréšhnik, kakor pod odéjo sunanjih krepóšt skriti hinjaviz.

Natanjko tedèj vidišh, moj sin! de duhóvno shivljenje ne obstoji v' tistih sgôrej osvanih délih, in tudi v' nobeni drugi rézhí ne, kakor v' sposnanju velikósti in dobrótlivosti Bogà, svôjiga nizhefa in nagnjenja k' všim hudimu, v' njegovi ljub ésni in sovrashtvu samiga sebe; v' podlôshnosti ne le Bogú, ampak savolj njegáve ljubésni tudi všim njegóvim stvarém; v' odpóvdi svôje lástne volje in vsi vdanosti v' njegovo boshje dopadenje, posébno pa v' tém, de vse tó le savolj njegóve zhaští in njegóviga dopadenja hozhimo in stórimo, in kër on takó hozhe, ki je vsê ljubésni in flushbe vréden.

Tó je postava ljubésni, k'téro je Gospód v' fèr-za svôjih vérnih flushabnikov vtísnil; tó satajevanje, k'tériga on od nas térja; tó tisti Jesufov fladak jarm in njegóva lahka búlara, tista pokorf'hina, k'téro nam odrešhenik in uzheník s' besédami in isglédam perporózha.

Kër se tedèj k' vèrhu te' višôke popolnosti trudišh, si neprenéhama sílo délati: vse svôje mózhne in shibke nagibe junaf'hko premagovati in satérati morash; sató je grôšno potrébno, de se bres vse obotave ferzá v' to vôiš'ko perpravljaf'h, kër véniz le jakih borzov zhaka. Kakor je pa bôj is med vsih

drusih nar tèrfhi, kër ga soper fê in is sebe imamo, sató je pa tudi smaga, k' jo tukej dofêshemo, is med drusih Bogú nar ljubfhi.

Si pa fklênil, mój fin! svôje pregrêšne nagí-be, poshelívofti in nerodne strafti, tudi nar manjſhi svôjiga ferzá vkrotiti, Bogú bôlj dopadefh in mu vſtrêshêfh, kakor de bi nektère v' svôjim fêrzu radovoljno hrané do kervi se bizheval, od nekdanjih pufhavuikov oſtrêjſhi se pôſtil, jêsero in jêsero duſh ſpreobèrnil. Zhe je pa tudi, tako rekozh, duſh ſpreobernjenje od satéra svôje nar manjſhi shelé Bogú bôlj per-jétna, vùnder pa ne smêfh nizh bôlj hotéti in ſtoriti; kakor tó, kar Bóg ob tebe térja in hozhe. Dôſti bôlj pa Bogú dopadefh, zhe se trudifh svôje ſtrafti satrêti, kakor f' kakorfhino ſi bodi ſvéto ſhlushbo, ako ſebe satérati radovoljno ſamudifh, ko bi mu tudi v' imenítnih rezhêh flushíti hôtel.

Kër ti je tedàj, preljubi fin! snana kerſhênſka popólnoſt, in v' zhím obſtoji, in de ſe védno in junafhko ſanjo vojkovati morafh, ako jo dofêzhi ſhelifh, je trêba, de ſe v' bran f' fhtirimi potrebnimi orôshji prevídifh, de ſmage véniz ſadobifh in v' tém duhóvnim bôju premagafh. K' tému bôju potrebne orôshje ſo té:

1) Nesaúpnoſt v' fê;

2) Saúpanje v' Bogá;

3) Vaja in

4) Molitev;

od ktêrih, zhe nama Bog pomaga, ſe v' kratkih raſſtavah uzhíti hozheva.

2. POGLAVJE.

Od nesaúpnosti v' fé.

Nesaúpnost v' fé, mój fin! je tèbi v' tèm duhovnim bôju tako potrebna, de bi bres njé, ko bi se fhe takó persadéval, verjèmi mi, vénza, ktériga sadobiti se trúdišh, ne dofégel, in nikdar svôje nar manjhi strašti ne smagal. Vše prenagnjeni smo shé od napzhne natóre si mogozhno od sebe domišljevati, in akoravno smo sgôli nizh, se vùnder ofhabimo kaj biti, in sidamo bres terdnjave na svôje prasne možhi.

Ta smota, ktére ni lahko sposnati, je grôšno óstudna v' boshjih ozhéh, ki hozhe in sheli, de bi se té imenitne in gotóve refnize shívo preprizhali, nam-rezh: de fléherna gnada in krepóft le od njega isvíra, ki je isvirik všiga dôbriga, in fami is sebe fhe dôbre misli, de bi Bogú perjétna bila, iméti ne moremo.

Zhe je pa tudi ta takó grôšno potrebna nesaúpnost v' fé, dar njegóve bôshje roké, ktériga on svôjim preljubim perjatlam, sdaj po svétim vdihovanji, sdaj po stífkah, tèrdih in fkôrej nepremagljivih skušnjavah, ali po drusih, nam nesnanih vmédih pušlilja; vùnder pa hozhe, de se po vfi môzhi sanje persadévamo. Satorej ná tukej fhtiri pomózhke, po ktérilih s' bôshjo pomozhjó tó nesaúpnost doféshefh.

1) Premisli natanko svôjo nevrédnost in nizh, in de sam is sebe zhísto nizh dôbriga sanebéfhko kraljéstvo storiti ne morefh.

2) Kér je ta nesaúpnost dar bôshji, morafh pogófto gorézhe in poníshno sanjo Gospòda profiti. De jo pa sadobífh, morafh shívo preprizhan biti, de je

zhisto pogréschafh, in sam od sebe nikdar iméti ne morefh. Stópi tedáj vezhkrat ponishno in f' terdnim saúpam pred bôshje vélizhaftvo, de ti jo po svôji milosti dodeli, tër zhakaj stanovitno zhafa, ktériga je njegóva bôshja previdnost ti sanjo odménila, in gotóvo jo bofh dofégel.

3) De sêbe svôje fôdbe, svôjiga prenagnjanja v' gréh in nefhtevilnih sovrashnikov se bati navajafh, ktérim se sam is sêbe nikdar vbrani ne morefh; in tudi sposnati ne svôjih sovrashnikov staro, do kônza súrjeno prekanjenost v' té vôjfski, svijazhe in pogostne spremembe v angele ljuzhi, njih sanjke in mréshe ktére nam skrivàj na poti krepósti nastavljaajo.

4) Ko bi se ti permérilo, v' kako pomóto sabrésti, she bólj natanko in shivo premisli svôjo slabóft. Bog jé is téga naména ti v' gréh pasti perpústil, de bi po njegóvim vdihovanji od popréd s' vézhi svetlôbo rasfvetljen, samiga sebe, kakor savershanza se sanizhovati uzhil, in tudi hrepénil, de bi te dragi sanizhovali. Bres té shêlje je ni nobêne krepóftne ne saúpnosti v' sê, in fkuhfjna naf nekjér ne uzhí, de bi jo bil kdo kdáj bres prave ponishnosti in imenovaniga sposnanja dofégel.

Ozhitno je tedáj, de je vfléhernimu zhlovéku sposnanje samiga sebe grôsno potreéno, ktéri se s' nefkônzhno svetlôbo in nevftvarjeno resnízo sedíniti sheli; tó lastno sposnanje pa premili Bog prevsétnešem in sauplivzam v' sê po navadi f' tém dodeluje, de jih v' rasne pomóte, ktérih, kakor sami sposna jo bi se lahko bili ognili, pasti pufti, de bi h' pameti prifhli, in se nikoli vezh nase ne sanafhali. Tazih

shaloftnih pomozhkov se pa Bog le takrat poslušhi, kàder tifti ne rabijo, in po boshjim naménu sadú ne obrodé, od ktérìh smo sgôrej govorili. Milost bôshja perpušha, de zhlôvek hujšhi ali mánj pregrefhi, kolikor ofhabnišhi je in bôlj sebe obrajta. Ako bi per zhlovéku nobene perdèrsnosti ne bilo, kakor per Marri Divizi, bi grefhiti ne mogel.

Si pa grefhil, vèrni se naglo v' mišlih ponishno sposnat, in profi Gospóda is zéliga fèrza, de bi te rasfvétilil, se sposnati dodélil in vštvaril v' tebi pravo nesaúpnost v' sé, ako nozhesh hujšhi in od poprej globokejšhi sabrésti.

3. POGLAVJE.

Od saúpanja v' Bogá.

Akoravno je pa v' té vôjſki, kakor smo lihkar spomnili, nesaúpnost v' sé nam grosnó potrebna, bí vúnder le, ko bi famo iméli, ali pobégnili, ali pa od fovrashnika premagani bili. Satorej pa poleg nesaúpnosti v' sé tudi tèrdniga saúpanja v' Bogá potrebuješh, kér le od njega se je nadjati vfléherniga dôbriga darú, vfléherne podpóre in smage. Od sebe torej, ki smo sgôli nizh, si drusiga nizh, ko paſti obétati ní, (sató v' sé nobeniga saúpanja iméti ne smémo) Sléherno smago homo gotóvo od Gospóda prejéli, ako svôje ferzé s' shivim saupanjem do njega podprèmo.

To saupanje se pa takole doféshe:

1) S' molitvijo.

2. Premihljevaje; ako s' ozhmí vére v' neskôuzhno vfigamogózhnost in modróst bôshjo poglédamo, ki mu nizh nemogozhe, nizh teshko ní, in kér njegóva dobróta nobè-niga kônzá nína, je nespemínljivo vfelej voljan, nam fléherno úro, in vsaki okomiglej vfe, zhefar nam je sa duhovno shivljenje potreba, kakor tudi popólnama smago zhes se dodeliti, ako f' saúpam k' njemu sahajamo.

In kako bi tudi mogozhe bilo, de bi nash nebéfhki pastir, ki je tri in trideset let sa sgubljeno ovzhizo milo klizaje hitel, de je sgubil svój glaf; po teshavnim in tèrnovnim potu jo ifkal, de je vfo svôjjo kri prelil in shivljenje sanje dal. Pa ko bi ga ta ovza saflifhala, sa njim se spuflila, njegóve sapóvdi der-shati, (akoravno tudi vzhasih mlazhua) ga posflufhati sheléla, njega klizala in po njemu sdihovala, bi se on s' ozhmí shivljenja v' njo ne osèrl, ji ufhéf ne naklonil, na svôje rame sadèl, in vesèlja s' vñimi svôjimi fosèdi, nebéfhkimi angeli, ne obhajal?

Ako se nash Isvelizhar nikdar ne vtrúdi, tiste evangelfke drahme, flépiga in mutaftiga gréfhnika s' vfo fkerbjó in ljubésnjo ifkati: kako bi mogozhe bilo, de bi on dusho sapuflil, ktéra sgubljeni ovzhizi enako, sa svôjim pastirjem klizaje liti? In kdo bi mogel ver-jéti, de bi Bog, ki neprenéhama tèrka na zhlovéfhko ferzé, in ljubesnivo hlepí, se vanj podati, se sh' njim pogoftovati in ga obdarovati — ko bi se mu tó ferzé odpèrlo in ga k' febi vabilo, — se gluhiga storil in vanj ne podal?

3. De to svéto saúpanje sadobífh, morash refnizo sv. pífina si globôko v' spomín otifniti, ktéro v' obilnih krajih nam ozhitno sprizhuje, de ni bil fhe oframoten, ki je saúpal v' Bogá.

4. Slédnizh, de nesaúpnoft v' fé in saúpanje v' Bogá sadobifh, je tóle potrébno: Si kdaj kako délo ftoriti, bôj sazhéti, in febe premagovati naménil, nar poprej, préden si ftoriti fklenil, v' mislih na svôjo slabóft poglej, ne saúpaj si réveshu nizh; potéu se pa na bôshjo vfigamogozhnoft, modroft in dobroto osré, in v' saúpanji vanje fkléni ftoriti in junafhko se bóriti. S' takfhnim orôshjem in pod fhkitam molitve, (od ktére ob svôjim zhafi bôlj natanko govoriti hozhemo) sazhní se vojfkovati in primi sa délo bres straha.

Zhe se po tém rédu ne vedefh, kér se ti dosdéva, de vse v' saúpu v' Bogá ftorifh, se bofh kmalo prepri-zhal, de se motifh. Kér takó lastna je zhlovéku saúpnoft v' fé, de v' nesaúpnofti, ki jo do febe, pa kaj! v' saúpu, ki ga v' Bogá iméti mislimo, svoj afhtan iná.

De se pa saúpa v' fé, kar je mogozhe ogiblefh, in se s' nesaúpam v' fé in saúpam v' Bogá vojskujefh, morafh pred premifhljevanjem bôshje vfigamogozhnofti, svôjo slabóft shivo premifliti, kér obóje se mora pred délam ftoriti.

4. P O G L A V J E.

Kako se sposná, de zhlôvek s' nesaúpnoftjo v' fé, in saúpanjem v' Bogá déla.

Dostikrat se predèrsnimu dosdóva, de je nesaúpnoft v' fé in saúpanje v' Bogá sadobil; pa vùnder ni réf. To se ozhitno is djanj sposná, ktére pregréfhki v' naf obodé. Zhe se ti perméri, de v' kako pomóto sabrédefh,

in te savoljo tega nepokojnost in klavernost nahaja, in se nekako nesaúpna zhtitish, de nizh vezh naprej ne vésh in dobriga storiti ne moresh, je gotóvo snamuje, de si se nase, ne pa na Bogá sanasfal.

Je tvoja klavernost in obupnost velíka, si se nase slo, na Bogá pa malo sanasfal; kdor nobeniga saúpanja v' fé, v' Bogá pa popolno imá, ne ostermi, zhe je gresfil, tudi ni klavern in togôten sató, kér je natanko preprizhen, de je is gole slabósti in révniga saúpanja v' Bogá gresfil, nasprot pésha nesaúpnost v' fé in s' vézhi ponishnostjo v' Bogá saúpanje stavi, in svôje pomote in nerodne strafti, ki so vsrôk bile, de je gresfil, zhes vse v' sebi zherté, môzhno ali vûnder pokojno in mirno shaloft nad rasshalenjem bôshjim imá, in gre bres obotave f' svôjimi opravki naprej, in se s' vézhim pogumam in terdnejshi voljo, kakor popréd, f' svôjimi sovrashniki vojskuje, de jih do kônza premaga.

Ljudjé, ki duhóvno shivéti shelé, naj bi to dôbro premislili, de, kàder v' kako pomoto sabredejo, ne morejo in nozhjo mirovati, in de bi se svôje nuje in nepokojnosti snabili, ktére nekjer drugot, kakor is njih lastne ljubésni, ne prihajajo, kómej zhakajo úre, de k' spovdi gredo, ki naj bi le sató fhli, de bi v' presvétim Sakramentu od makeshev gréha se ozhistili, mozh in spéh sadobili.

5. POGLAVJE.

8 Od smote mnogoterih, ki maloferzhnost sa krepóft imajo.

Veliko se jih v' tem mami, ki maloferzhnost in nepokojnost, ki po gréhu nastopa, (kér se nam màrft nad njim) krepóft sovejo, in ne vedó, de is fkritiga napúha in predérsnosti isvira, ki na saúpu v' fé in dosdévni krepófti lastnih mozhi floní, v' ktére (kér se kàj biti domifhlujejo) fvôje saúpanje stavijo. Pa fkuflhuja mno-sih pregréfhkov jih natanko preprizha, de jim smanj-kuje mozhi; shaloft in otoshnost jih spreléta, in ftermé, kakor nad kako nenavadno rezhjó, in maloferzhnost jih prevsame, de se jim je opóra, na ktéri fo ofhabuo floneli, na tlá rarvésnila.

Ponishnimu se pa kàj taziga, zhe tudi v' kako po-moto sabréde, nikoli ne sgodí, kér nikoli nase, v' Bogá pa vfelej saúpa. Ako je tudi shaloften, ali ta shaloft ga vùnder ne déla nepokojniga in ne ftermí, de je gre-flil, kér poduzhen od refníze dôbro vé, de od zhlo-véfhke révfline nizh drúsiga úpati ní.

6. POGLAVJE.

Od dru ih pomózbkov nesaúpnost v' fé in sa-upanje v' Bogá sadobiti

Kér vfa mózh fvôje fovrashnike premagati, foséбно is nesaúpa v' fé in saúpa v' Bogá isvira, tukej nekte-re

pomózhke imafh, f' pomozhjó gnade bôshje té krepósti sadobiti.

Véditi in sa gotóvo morafh iméti, de vfi shlahetni darovi, iméj jih shé od natóre, ali od svôjiga prida, ali pa od gnade bôshje; snaj zélo svéto písmo is glave, flushi veliko lét she Gospódu in iméj v' té flushbi shé terdo navado, vûnder vse nizh ne pomaga bôshje volje spolniti; ako Bog v' vfih dôbrih opravkih, ktére spolnujemo kake skufhnjave premagamo, káki nevarnosti odidemo, vse krishe savolj njega prenašhamo, nashiga ferza ne prevsdigne, nam f' svôjó gnado nasprot ne pride, in nam f' svôjó vsigamogozhno rokó ne pomaga.

Satorej je tréba to resnizo zéli zhaf svôjiga shivlenja, vfaki dan, vfléherno úro in minuto pred ozhmi iméti, in nikoli nam ne bo na misel prifhlo, kaj nase saúpati.

Kar pa saúpanje v' Bogá sadéne, je vediti, de Bogú nizh loshjiga ní, kakor sovrashnike premagati, bo naj jih shé dôsti ali malo, bodo naj stari in surjeni, ali pa flabi in nôvi.

Bodi fi she ena dufha pregréfhna, in s' madeshi zélíga svetá ofkrunjena, kakor hozhe, in tudi tako spéhana, de bi njéne flabósti vef nash um preségale, pa kaj! ko bi se bila tudi vse persadéla dobro storiti in hudiga se varovati, in bi nikdar ne bila fhe kàj dôbriga storila; ampak nasprot toliko bólj in bólj v' hudobije lésila, vûnder naj nikar in nikoli ne opufha v' Bogá saúpati, s' duhóvnimi orôshji se boriti in v' dobrim se uriti, ker nobeden v' tém duhóvnim bôju ne sgubi, kakor kdor se vojfkovati in v' Bogá saúpati jénja, ktéri svojim borzam pomagati ne néha, zhe tudi vzhasih perpušti, de so ranjeni. Na nóge s' bôjem tedáj! v' tem vse obstoji, po-

mozški so perpravljeni ranjenze sdraviti in borze krep-
zhati, zhe saúpamo v' Bogá in íshemo njegove pomó-
zhi, in ko si fhe vfvésti ne bomo, so našhi sovrashniki
ob tlá.

7. POGLAVJE.

Od vaje; in pervizh od mozhi sposnanja, ktéro
pred nevédnostjo varovati moramo.

Akoravno nam je v' tém duhóvnim bôju nesaúpnošti
v' fé in saúpanja v' Bogá grosno potreba, bi vùnder
fhe, ko bi fhe samo iméli, smage ne doségli, ampak
v' mnoge hudobije sabredli, satorej nam je fhe sunej
téh krepósti tudi vaje potreba, od ktére, kar trétiga
pomózhka, smo shé sgôrej pogovor iméli.

To vajo je posebno f' sposnanjem in voljo sazhéti.

De pa f' posnanjem sazhnemo, ga moramo pred
dvéma sópernikama, ki mu nasprotvata obvarovati.

Pèrvi is med nju je nevédnost, ktéra naš resnize
sposnati opovára, ki so predfébik ali rézh sposnanja f'
vajo ga je ozhíshévati in rasvetljevati potreba, de po-
mozhkov sposnati in lozhiti more, ki dusho od nerod-
nih strašt zhistijo, in jo s' lepimi krepósti salshajo.

To ljuzh se pa na dvé vishi sadobiti samore:

Pèrvain narpotrébnishi je molitév, f' ktéro sv. Duha
profimo, de bi on mili nam jo v' našhe serzé vlil. In gotóvo
nam bo on to storil, ako v' resnizi Bogá íshemo in v'
vših rezhéh svôjo sôdbo sôdbi spovednika podvershemo.

Druga visha je, ako védno in natanko rezhí premíshljemo, de bi sposnali, zhe so po svôji snotranji vrédnosti in po nauku sv. Duha, ali pa po sunanjim namhim pozhutkam perjétné in po fôdbi sapeljživiga svetá dobre ali hudôbne.

Ako se v' tém premíshljevanji prav urimo, se nam bodo gotóvo ozhi odpèrle, de vse, kar sapeljvi in flépi svét zhífla, posheluje, in si perdobiti po mnosih potih persadéva, drusiga nizh ní, kot sgóli nizh, nezhimernost in lash; de slave in veselja svetá, so shaloft duhá, de sanizhevanja in framôta, f' ktérimi naf svét píta, nam pravo zhaft donashajo, shaloft nam resnizlno veselje déla. De sopernikam is sèrza odpushati in dobrote fkasovati je snamnje lépe in Bogu jako podobne dushe. De svét sanizhovati je prave vrednosti in boljshi, kakor mu gospod biti. De stvarzam svetá savoljo Bogapokornimu biti, je imenitnishi in zheftitlivshi, ko knesam sapovedovati. De ponishno sebe sposnavati je bóljshi, ko vso-uzhenost iméti; in de svôje nar manjshi nagibe krotiti, vezh veljá, kot si mésta vlastovati in povsdrvignjenimu biti nad vojskne trume, zhudeshe délati in mèrtve obudovati.

S. POGLAVJE.

Sakaj zhasnih rezhí prav ne lozhimo, in od pomozhkov jih prav sposnavati.

De popréd imenovanih in marsktéríh rezhí prav ne sposnavamo, je vsrok, kér komej jih vgledaje se jih shé ali ljubiti ali pa studiti vnémamo, in to nam um, jih po

njih veljavi sposnati, flepi. Vari se té flepôte in imej vé-
dno od vseh nerodnih straš zhišto in prosto voljo do
rezhi.

Kader ti kaka rézh pred ozhi pride, mirno in pa-
metno jo prefodi, ko bi se morebiti ona tebi perjétna
ali pa neperjétna dosdevati vtegnila, de se je posheléti
ali pa studiti ne prevnamešh. Ako jo vglédaje nisi stra-
šten, ampak prost od vse flepôte, bošh kmalo sposnal,
de so hudobne, zhešh tudi našim nagnjenju perjétné;
ali pa dôbre, zhešh tudi nam neperjetne, in sato te njih
sunanji hlišh ali stud sapeljavał ne bo, ampak bošh pod
njih sunanjo odéjo gôlo refnizo sposnal, ktéra je straš-
nimu vselejsakrita.

Je tedej tvôja volja shé od poprej prenagnjena, kako
rézh ljubiti ali pa studiti, jo um ne maga prav prefod-
iti, ker je prenagnjenost v' fređi med njú, in um flepi,
de se mu vse kaj drusiga, kar je, dosdêva, in zhe se mu
rézh dôbra ali napzlna vidi, se je tudi všim narédbam
in postavam natóre nasprót nerodno jo ljubiti ali pa stu-
diti prevnéma. Od té prenagnjenosti um bôlj in bôlj oméd-
luje, in rezhi smotno tvôji volji vnovizh in s' vézhim
potišam perjétné ali neperjétné déla. Ako se, moj sin!
po tém naúku, ki je imenitniga poména, ne ravnašh,
se ti bôšh dve shlahtne smoshnosti duhá, um in volja na
enim méstu okrog vértile, in te is tàmne v tàmno, is smote
v' smoto sapeljevale.

Vari se in bodi zhujezh nad svojim nerodnim na-
gnjenjem, de nepremišljeno, bres ljuzhi gnade bôshje
in spovednikove fôdbe kake rezhi dôbre in flabe ne
sodish.

Zhujezh bodi, pa vûnder nikoli bôlj, kakor perne-
kterih sunanjih na sebi fizer dobrih in svétih opraviłih,

ker vtegnile bi te v' veliko dušhno nevarnost, smoto in nespamet savolj njih svétiga blifha po okolshinah zha-
fa, kraja, mére in pokorshine perpraviti, kar se od mnogoterih vé, ki so f' svétimi in lepimi déli v' dušhno fhkodo safhli.

9. POGLAVJE.

Od radovédnosti, pred ktéro mózh sposnanja varovati moramo, de prav raslozhevati samore.

Drugi sopernik, pred ktérim mózh sposnanja varovati moramo, je radovédnost; navdaje jo s' nezhimernimi, prasnimi in nepristojnimi mislimi, ne maga sposnati, zhefa nam je k' pravimu satiru in refnizhni popólnosti tréba. Mèrtev in vèf neobzhutljiv morash tedej sa tuhtanje nepotrénbni, zhefi tudi perpušhenih, posvetnih rezhi biti.

Bersdaj tedàj, kolikor koli tí je mogozhe, svoj um in ljubo nàj ti bo, zhe je v' kazih rezheh nevéden.

Novize in spremémbe téga svetá, bodo naj shé veliziga ali pa majhniga poména, imej sa sgôli nizh, in ko bi ti tudi na úhe fheptale, le isbivaj jih is glave in saganjaj jih od sebe.

V' sheljah po nebesfhkih rezhéh, bodi sdershliv in ponishèn in naj ti ne bodi nízh drusiga mar, kakor krishaniga Kristufa, njegovo shivljenje in smért premi-fhljevati, in kar on od tebe térjà.

Vfe drugo bodi délezh od tebe, in takó bosfh dopadel Bogú, ker le tifti so njegovi perjatli in ljubzhiki,

ki ga drusiga ne profijo in per njemu né ishejo, kakor pomozhkov, njegóvo voljo sposnati, ljubiti in spolnovati. Slèherna druga profhnja, flèherna druga shèlja je lastna ljubesen, napuh in svijazha hudobniga zhèrta.

Zhe se po téh naukiah ravnašh, bošh pred mnogimi fkušnjavami v' savétju, ker savíta kazha, viditi dušho na potu duhóvniga shivlenja, shivo in môzhno voljo iméti, se trudi ji um oflepiti, in sé tako mozh sposnanja in volje vlaſti.

Sato jih dôstikrat s' imenitnimi, shivími in radovédnoſt mikavnimi podobami navdajo, soſébnó take ofébe, ki so ôjſtriga in lahkóvédniga úma, in jih lahko prevsétnoſt okuſhi; kër v' veſelju in premiſhljevanju takſhnih rezhi smamljeni; v' ſvôjih napzhnih doſdévkih miſlijo, ſe s' Bogam goſtiti, sanemarjo ſvôje ſerzé ozhífhovati, ſebe sposnavati in ſe reſnizhno ſatérati. Takole vjéti v' ſanko napuha, ſvôjo laſtno raſumnoſt ſa malika imajo.

In v' tém takó delezh pridejo, de bres ſavéda, ſi po malim domiſhljujejo. de ſvéta in vlade drusih ljudi ne potrebujejo, kër ſo ſe shé návadili, per fléherni perméri malika ſvôje pameti ſa ſvét oprafhovati.

Neisrezhenó nevarna je ta hudobija, in je grôſno teſhko oſdraviti, nevarniſhi namrezh je prevsétnoſt sposnanja, kakor prevsétnoſt volje, ako naſh um prevsétnoſt volje ſpoſná, mu ni teſhkó ſzhafama f' ponishno pokorfhinojo v' voljo tiſtiga djati, kterimu ſmo pokorfhíno dolſhni. Kdor pa terdó v' ſvôjih doſdevkih tižhi, de njegóva od vſih drusih bóljſhi veljá; kdo in kako naj taziga oſdravi? — Kako bi oſhabneſh ſe ptujim rôdbam podvèrgel, kër njegova nobene enakoſti nima?

Ako dušno oko, mózh sposnanja, f' ktéro kugo prevsétne in betéshne volje sposnamo in osdravljamo, je famo sbolélo in oflepélo in od napúha kipí, kdo naj bi ga osdraviti mogel? Ljuzh naj se v' tàmó, regelza v' smoto spremení, kaj samore is drusiga biti?

Sató pa nasprotvaj sa rano tému nevarnimu napúhu, de v' snotranje mosgove ne sajde. Bèrsdaj rajfhi bistrosti svôjiga uma, in podvérsi ga rad fôdbam drusih ljudi, in zhe is ljubésni do Bogá bedak postanešh, modréjshi od Salomona bošh.

10. POGLAVJE.

Od vaje volje in zila, po ktérim vse svôje snotranje in sunanje déla ravnati moramo.

Poleg vaje mozhi sposnanja, morafh tudi, moj fin! svôjo voljo tako vladati, de se bres vŕe lastne posheljivosti le po bôshji volji in njegovim dopadenji ravná. Védi pa, de ni fhe sadôsti hotéti in ífkati, kar je nar perjétnishi Bogú, ampak hotéti in storiti to, tako rekozh po boshjim nagibu, in is ediniga naména mu dopasti.

Vôjfska s' voljo je pa tukej veliko hujfhi, kakor popred s' umam, kér nafha natóra je tako grósno saljubljena v' sé, de per vŕih rezhéh ôna, posébnó v' dobrih in duhovnih délih, le svoj prid in svôje veselje ífhe, in se pafe od njih, kakor de bi ji fhkodljive biti ne môglè. Pónujejo naj nam ône kake rezhí, se jih mahama prime okó in shélja se vnéma do njih, pa ne po gnanju volje

bôshje, tndi ne sato, kër njemu samimu dopasti voljo imamo, temózh savoljo tistiga prida in vesëlja, ki is volje isvirajo, tisto hotéti, kar Bog hozhe.

Ta smota je pa toliko bôlj fkrita, kolikor boljshi je rézh poshelénja fama na febi. Pogoštama se tudi godi, de v' shêljah po Bogu, se rada plefnôba lastne ljubésni pertika, ker smò bôlj fkèrbni sa lastno frézho in prid, ktéri is dôbriga isvira, kakor pak sa voljo bôshjo, kër se savolj svôjiga velizhastva le veseli in hlepí: de bi ga ljubili, po njemu hrépenili in mu pokorshino fkasovali.

De se té sadèrge obvarjesh, ki bi te na pótu popolnosti opoverati vtégnila, in de tako rekozh le po bôshjim gnanju vse svôje hoténje in déla is zhistiga naména spolnujesh, njega zheftiti in njegovo dopadenje dosézhi, ki sazhetik in edini kônez vsih nafhih dél in misl biti hozhe, se takole obnafhaj.

Pride naj ti kaka rézh pred ozhí, ki jo Bog hozhe, ne nagibaj popred svôje volje, je hotéti, préden svojiga duhá k' Bogu ne vsdignešh, in premislish, zhe je volja bôshja, de jo hozhesh, in potem jo she le hóti, k' jo Bog hozhe in is naména mu dopasti.

Od bôshje volje guana in vlézhena naj se tvôja volja nagiba kako rézh, k' jo Bog hozhe, in le savolj njegóviga dopadenja in njegóve zhašti, hotéti.

Enako visho pa tudi, ko bi kaj, kar Bog nozhe, sanizhovati hôtél, ne sanizhuj popréd, preden svôjiga duhá k' bôshji volji ne povsdignešh, ki hozhe, de sanizhujesh, de bi njemu dopadel.

Véditi pa vûnder morash, de smote nafhe natóre niso slo snane. Per vsih rezhéh ôna fkrivaj samo sebe ishe, in dôstikrát tudi naf mami, de imamo réf

namén, dopasti Bogú; pa se vùnder golufamo. Satorej se pogosto sgotí, de si domíshljujemo, hotéti kako rézh, k' jo le savolj svôjiga prida hozhemo ali nozhemo, — le is naména Bogú dopasti, ali jo sashmagujemo, de bi se njemu ne samérili.

De té smoti ubéshíh, je zhistost fërza nar boljshi perpomozhik, ktéra (kakor splôh zéla duhóvna vôjška) v' tém obstoji, de flézhemo stariga in oblezhemo noviga zhlovéka.

De se pa vùnder, kër si poln samiga sebe, obvarjesh, trudi se shé v' sazhétku flehérniga svôjiga opravka, od v'é sméti, kolikor ti je mogozhe, prost biti, v' ktérim bi le bitva tvôje volje se pasti vtegnila, in vari se kdaj kaj storiti ali sanizhovati bres poprêshne gnatve zhiste in édine bôshje volje.

Ko bi ti pa né bilo mogozhe, vedno per vsih opravkih bodo naj shé snotranje djanja dushe, ali pa sunanje, ki se kot vétérni písh spreleté, takshnih nagibov védno v' sébi iméti; se vùnder le trudi, per vsih svôjih opravkih jih sa podlôgo iméti, in v'feskósi zhistiga naména biti, de bi per vsih rezhéh dopadel Bogú.

Nasprot pa per tistih délih, ktére dàlj zhafa terpé, ni le koríshno she v' sazhétku takshne nagibe v' sebi obudovati; temòzh se tudi persadevati gré, jih pogosto ponavljati, in jih do kônza zhujézhe hraniti, kër bi se fizer v' nevarnost postavil, v' drugo mrésho saíti, kër vselej je nashha meséna samopridna ljubésen bòlj in rajishi v' sé, kakor pak v' Bogá saljubljena, de l' zhafama s' osébkí in naméni menjavamo.

Slushabnik bôshji, ki ni prav v' tem ismodrovan, dôstikrat kako délo is naména Bogú dopasti sazhne, pa vùnder, she ne dosdí se mu ne, nad svôjim délam veselje

iméva, de od raja ferzá koperné, voljo bôshjo posabi, se do kônza v' veselje vtopí, kteriga v' pridu in zhafti, ki mu is déla prihaja, obzhuti. Opovrê náj mu pa Bog s' bolésnjó, prigodam, ali kakor si bodi, to délo, ga popolnoma omami, in nepokojniga storí, zhes to in uno, pa kaj! fhe nad Bogam mermirati sazhné. Ozhitno se réf is téga sposná, de njegóví namén ni bil zhist, dopaſti namrezh Bogú, ampak vſtrézhi ſvôji flépi in napzhni natóri.

Satorej naj bi fléherni zhlóvek, ktéri koli se vlé-zheniga in tako rekozh od Bogá naganjeniga zhuti, in le njemu dopaſti shelí, nobêne rezhí bólj od druge, posheléti ali hotéti ne smél; ampak iméti poshelil, zhe je Bogú dopadljívo, de jo imá: in fizer tako in ob zhaſu, kakor njemu dopade; in po vſi viſhi, ali jo imafh ali ne, védno pokojin oftani, kér se ti bo vſelej po volji godilo, ki se povſot po bôshjim dopadenju ravná.

Sato idi v' ſé, in naganjaj se terdó, vſelej ſvôje déla v' ta popolin kônez obrazhati.

In ko bi ſe, (ako ſtan tvôje duſhe to térja) naganjal dôbro ſtoriti, de bi vezhnimu ôgnju odſhél, in nebéſa ſadobil, náj bo vûnder le tudi v' tém tvoji flédni kônez Bogú dopaſti in njegóvo voljo ſpolniti, kér je vſelej volja bôshja, de pèklu odideſh, in v' nebéſhko kraljeſtvo prideſh.

Nobêden ne more popolno sposnati, kakó velíka je mózh in krepóſt téga nagíba. Bodo naj ſhé déla fhe tako majhniga in ſlabiga poména, zhe ſe is zhiſtiga naména Bogú dopaſti, njega povikſhovati in zhaſtiti; opravjajo, ſo neſkônzhno vézhi veljave, kakor pak ktére koli ſi bodi mogozhne in imenitne opravila, bres téga ſvétiga naména. Sato je pa tudi vinerzhik, ktéri ſe is

naména Bogá povelizhovati, réveshu podelí, Bogú bólj perjéten, kakor pak, ko bi is drusiga nagíba, bo náj shé tudi is naména nebéfhko kraljéstvo dosézhí, (kar je práv in dôbro), tudi vse svôje fhe tako obilno premoshenje med uboge rasdélil.

Vaja, vse svôje déla is zhistiga naména, Bogú dopástí, opravljati, bi ti morebiti od sazhétka se teshavna dosdévala, pa pridama si jo bofh kmalo polajfhal, in bólj se ti bo perlégovati jéla; posébnó zhe vezhkrat perférzhno sanjo Bogá profífh, in s' gorézhim fêrzam sanjo sdihujefh, ki je nash pravi in edini dobrótnik, in sam na sebi vréden, de ga vse stvari na svétu ífhejo, mu flushijo in zhes vse ljubijo.

Sêrzhnéjshi in bólj pogoštama bôshje velizhastvo in njegóvo milost premíshljevaje, bólj gorezhe in obilníshi bodo djanja tvôje volje, toliko loshej in hitréjshi se bofh navajal, vse svoje déla is zhistiga naména in ljubeshi do Bogá opravljati, ki je vse zhasí in hvale vréden.

Naposléd, de ta svéti nagiblej sadobífh, morafh is vsíga, kar smo se uzhili, gorézhe Bogá sanj profítí, njegóve nefkônzlne dobróte, ktére ti zéli zhasí svôjiga shívljenja in neprenéhama bres vsíga lástniga práda fkasuje, natanjko premíshljevati.

11. POGLAVJE.

Od nekterih premíshljevanj, ki voljo nagibajo, per vsíh rezhéh bôshjiga dopadenja ífkati.

De prav lahko voljo obrazhasí, de per vsíh rezhéh bôshjiga dopadenja in njegóve zhasí ífhe, pogošto pre-

mifhluj, de te Bog shé od nékdaj s' mnogimi dobrótami in gnadami obdaruje in ljubi. Po svôji podobi te je vstvaril na svétu, in namenil je tebi v' flushbo vèsoljni svét. Te réfhit, ni kaziga angela, ampak edinorojeniga Sina poslal, in odkupil te ni f' sanizhljivim slatam ali frebram, temózh f' svôjo drago kervjo, s' britko in grenko smertjó.

Ali ni to snamnje nefkônzhe dobróte in ljubésni bôshje do tebe, de te vfléherno uro in vfaki okomiglej pred sovrashniki zhuva (varje), in f' svôjami gnadami se sate vojkujе, in svôjiga prelubesnjiviga Sina v' Sakramentu sv. altarja tebi v' brambo in var hrani? — Tako velíka je dobróta in ljubésen Gospóda, de noben zhlôvek sapopaſti ne maga, kako grôсно ta nesméni Gospód naſ révne zhlovéfhke otrôke, naſh nizh in naſho flaboſt obrajta; kakor tudi noben zhlôvek uméti ne more, kaj fino tému neprefégljivimu velizhaſtvu sa toliko in toliko dobrót ſtoriti dolſhni.

Ako poſvétni Gospodje, ktérim, — zhe tudi od réveshev in fromakov, — ſe zhaſt fkaſuje, dolſhnoſt v' ſebi obzhutijo jim zhaſt sa zhaſt fkaſovati, kakſhno zhaſt naj bi mí, ki ſmo sgôli nizh, nar víkſhimu kralju ſvetá, dolſhni ne bili, ki ſe od njega tako povelizhovani in perſérzhno ljubljени vidimo?

Nikoli in nikdar poleg téga ne sábi, de bôshje velizhaſtvo je ſamo na ſébi vſé zhaſti in hvale vrédno, in de is ſgol njegoviga dopadenja ſmo mu flushiti dolſhni.

12. POGLAVJE.

Od mnosih volj v' zhlovéku, in kakó se med
fabo vojfkujejo.

Ako se tudi, kar to vòjſko sadéne, rêzhi samore, de dvé volji imamo, eno namrèzh pameti, ki je pametna in vikſhi, drugo pa pozhutkov, ktéro pozhutſko ali ſpodno sòvemo; tudi poſheljivoſt, meſó, pozhutlivoſt ali ſtraſt ſe imenuje, tako vùnder rêzhi ne moremo, ki ſmo le po pameti zhlovéki, de kaj hozhimo, ako is poſhèlenja hozhemo, kér prav ſa prav nikoli kaj hotéti ne moremo, kakor pa pamétni volji.

Ravno is téga naſha zéla duhóvna vòjſka isvira, kér naſha pametna voljo med bôſhjo, ki ſgorej ſtoji, in med meſéno voljo, ktéra je ſpodej, — na frédi ſtoji in je neprenéhama v' nadlégi med njú, de bi eni ali drugi v' pokorſhino ſtopila.

V' velíkih trudih in ſiſkalah ſo v' ſazhétku tiſti ljudjé, ktéri ſo polni hudih navad, in ſo ſklenili ſvôje hudôbno ſhivlenje ſpreoberniti, ſvétu in meſú flavó dati, Jeſufa Kriſtufa ljubiti in njemu ſamimu ſluſhiti; kér natiſke, ktére njih duhóvna, pametna volja, od bôſhje in meſéne volje obzhuti, ktére ſo védno ena drugi naſprot, ſe mogožno in možno ſanjo vojfkujejo in ji nanafhajo britke teshave.

Kàj takſhniga pa tiſtim, k' ſo ſhé dôbriga ali hüdiga navajeni, in ki ſo popolnoma ſklenili, po tém potu hoditi, ne déla veliko teshave, kér krepóſtni lahko v' bôſhjo voljo, kakor tudi hudôbni bres tèrdiga bôja v' voljo poſhelènja pervolijo.

Nikoli noben zhlôvek nàj si ne obéta prave kerfhanfke popólnoſti, ali Bogú refnizhno flushiti, ako junafhko ne fkléne si filo ſtoriti, in premagovati vôiſkne teshave, ki jih obzhuti, kader ſe ní le môzhnim, ampak tudi majhnimu veſelju, ki ga je v' sazhétku na ta ſvét naveſovalo, odpovédati tréba. In ravno to je vsrôk, de jih je tako malo, ki bi pravo popolnoſt doſégli. So tedej v' britkoſti huiſhi ſhuſhnjane premagali, ſi nozhjo potém vezh ſile ſtoriti, in nozhjo vézh teshav in britkoſt prenaſhati, ktére is vôiſfke mnogih ſhelj in ſlabih 'ſiraſt duſhe iſvirajo, ki védno možnéjſhi prihajajo, in ſe ſzhafama popolnoma ferzá polaſté.

Med témi ſo nekteri, ki ſzer ptujga blagá ne ropajo, pa vûnder ſvôje ferzé na tiſto, ktériga poſhteno imajo, naveſujejo, s' prepovédanimi pomozhki po poſvétni zhaſti nikoli ne gladé, pa vûnder je, kakor bi tréba bilo, ne ſanizhujejo; tudi ne jénjejo, ako je mogozhe, jo po mnosihih potih, doſézhi. Sapovédane poſtne dni natanjko derſhé, pa ne ſatérαιο ſvôje poſhreffnoſti, in ſo ſladkouſtni do dôbrihi jedí; in zhe tudi v' zhiſtoſti ſhivé, vûnder pa paſejo v' ſebi radovoljno kakke navade, ki jih, ſe s' Bogam ſediniti, ſvéto in prav duhovno ſhivéti, opovérαιο. Takſhne navade ſo gotovo tudi ſvétim nevarne, poſébnó pa takim, ki prav naſe ne paſijo, in ne porajtajo, de ſe jih je po vſi môzhi ogibati.

Ravno is téga pak tudi iſvira, de drugi ſvôje déla mlazhno, ſamopridno, pomanjklivo, ſebe zhiſlaje in s' ſheljami opravljajo, de be jih ſvét hvalil in zhiſlal.

Takſhni ljudje ne pridejo delezh po potu pobošnoſti, ampak opéf'hajo in ſo v' veliki nevarnoſti v' poprêjſhne hudobije ſabrêſti, kér ne ljubijo prave ſvetôſti

in nehvaleshni so svôjimu Gospódu, ki jih je is fushnosti hudízha odtél. Nevedni in flépi so tudi, kér nevarnosti ne vidijo, v' ktéri tizhé, sami sebe flepé, in si v' savétju biti domifhlujejo.

Golufija, in toliko bòlj nevarna je to, kolikor manj se nanjo porajta. Kér veliko ljudi, ki duhóvno shivéti shelé, nespodobno sebe ljubi, (desiravno se prav ljubiti ne vedó), fosébnó take déla svetosti opravljajo, ktére se nihovimu nagnenju in meséni natóri perlégajo, tiste pa v' némar pufhajo, ki se njim soperne sdé, in f' kterimi bi se bilo s' vfo mozhjo boriti tréba. Satorej te opominjem, preljubi sin! teshave in trude, ki is dufhne vójske prihajajo, ljubiti; ker to je isvirik vfiga, ker kolikor ljubfhi nam bodo teshave, ktére novakam is zhédnosti in vójske nahajajo, toliko gotovfhi bo tudi nafha smaga. So teshave in huda vójska od smage in zhednosti nam ljubfhi, bomo gotovo préd svoj zil in kónez doségli.

13. POGLAVJE.

Od vójske f' pozhutki, in djanj volje, krepostni spéh sadobiti.

Kaderkoli tvôja pametna volja od ene strani od poshelivosti, in od druge strani od bôshje volje vójskno filo terpí, kér obé se smago dosézhi trudité, se morafhi mnogotero uriti,] delfper vfih rezhéh bôshja volja premaga.

Pèrvizh, kader kake fkuſhnjave pervershé in te tèrdo nadléshvajo, le junafhko se jim vſtavljaj, de ſ' pametjo vanje nè pervoliſh.

Drugizh, kader fkuſhnjava pojénja, jo vnovizh obúdi, in s' vézhi filo in mozhnejſhim potifaſam v' ſebi ſadúſhi. Sklizhi jo trétizh v' vójno in tèrdo ſe ſhnjo bori, de jo ſanizhovaje in ſtudama ſmagafh in ſpravifh na tlá.

Dvakrat v' vójno klizati je vſléherne nerodne ſheljé potreba, ſunej nezhiſtiſh napadov, od ktérizh v' drugim kraji v' pogovor pridemo.

Napofled moraſh per vſih ſvôjih napzhnih nagibih naſprotne zhédnoſti obudovati. Tale iſgled naj ti vſe bòlj pojaſnuje.

Poſkuſhajo nàj te poſtavim nagibi nepoterpeſhljivoſti. In zhe niſi raſmiſhljen, boſh zhutil, de ſe ſ' tvôjo duhóvno voljo voſſkujejo, de bi jo vanje pervoliti permorali. Ali naſprót ſe jim poſtávi prezej v' pervim napadu, obúdi vnovizh ſvôjo pametno voljo, in trudi ſe, kar je mogozhe, de jim po pameti ne pervoliſh.

Ne krêni s' voſſko, dokler ſovraſhnik ni ſpéhan, do kônza ſatért in ujét.

Ali vùnder varjí ſe, preljubi moj ſin! pred ſvija-zhami ſovraſhnika. Kér naſ, ſe kakim ſtraſtam junafhko vſtavljati viditi, ne perjenjuje le jih v' naſ podpihovati, ampak ſe perſadéva tudi ſhe vnéte gaſiti, de bi ſe s' vajo krepóſtine navadili, ki je tém ſtraſtam naſprót, in de naſ v' paſt nezhimerne zhaſti in napuha ne vjame, de bi naſ svíto prekanil ſe poofhabiti, de ſmo ſe moſhko voſſkkovali in naglo ſovraſhnika na tlá pomandrati.

Sato ſe is poprèjſhniga bôja v' drusiga ſpuſti, in klzhí jih miſli naſaj v' ſpèmin, ki ſo te popréd napa-

dale in k' nepoterpeshljivoſti naganjale, in obúdi jih, de obzhutljiva in flaba ſtran tvôjiga ferzá jih ſpét shívo obzhuti. Vnovizh jih v' ſèbi ſaduſhi, ponovljaje djanje ſvôje volje, in s' vézhim potifam kakor popréd.

Ko bi pa tudi ſvôje ſovraſhnike bërsko od ſebe odgnali, kër vémo, de je to dôbro in Bogú dopadljivo, ſmo vûnder ſhe v' nevarnoſti, per kaki drugi priliki od njih premægani biti, ako ſe jih popolnoma oſtuditi ne vnémamo. Sato jih pa ſhe v' tretje v' bôj ſklizhi, in ne odganjaj jih le kár neperjetne od ſebe, ampak s' reſnizhnimi djanji oſtuda, in ponavljaj to vajo tak dolgo, de ſe te do dôbriga pernaoſtudijo.

Sadnizh morafh tudi, de ſvôjo duſho s' lépimi navadami oſaſhfah in poſvetiſh, notranje zhednoſti obudovati, ktére ſo tvôjim nerodnim gnatvam naravnoſt naſprot.

Shêlil náj bi poſtavim, ſe krepôſti poterpeshljivoſti popólno navaditi, in kdo náj bi ti perloſhnoſt k' nepoterpeshljivoſti ſ' ſvôjim ſanizhovanjem dajal. Bi ne bilo ſadôſti, de bi ſe po popréd imenovanih tréh vojj knih náúkih úril, temúzh je ſhe tréba, de ſanizhovanje ljubifh, in ſi perjétniga ſtoriti perſadévafh; ſheléti morafh tedéj, de te ſhe vezhkrat, in ravno takó in tiſti zhlôvek oſramotí, in ſhe v' hujſhi framôto perpravi. *)

Takſhne naſhim nagibam naſprotlive krepôſti ſo le ſavolj téga takó potrebné, ako ſhelimo v' dobriin

*) O p o m b a. Shêlja ſanizhovanimu biti ſamore le ſ' perſtavkam in is vikſhiga naména perpuſhena biti, ſzer bi iméli ſheléti, de bi zhlôvek zhloveka ſvèrkati in preganjati ſmél.

narafhati, ker bi bres njih vse druge zhednosti, bodo nāj ktériga shtevila koli ali mogozhnosti, vse preflabe bile korenike istrébiti, is ktérih nafhi pregréfhki kalé.

Ko bi pa tudi, (de poprérfhni isgled povsamemo) sanizhovani v' nepoterpeshlivoft ne pervolili, in bi se tudi, kakor smo sgorej povédali, vojfkovali, bi vùnder, ko bi pogofto in vezhkrat djanj svôje volje ponovljaje sashmagovanja si perjétniga délali, se nikdar ne snebili nagibov svôje flabófti, in bi se nikdar prav ne prenagnili se refnizhno fposhtovati, kar is študa sanizhovanja isvira.

Dokler tedèj kliza fpazhenosti v' naf prebiva neprenéhama poganja in mozhnéjfh prihaja, de nasprotne zhednosti nam oflabí, in vzhasih do kónza satare, in naf v' nevarnost fpravi, de povfot v' pomote sagasimo. Is tega se popolnoma vidi, de bres nasprotnih vaj se nikdar krepofti navaditi ne moremo, po ktéri bi hrepénéli.

Per tém si je fhe samérkati tréba, de nasprotne vade morajo tako pogoftne biti, in jih tolikokrat ponovljati gré, de nasadnje mózh sadobé, flabe nava-de pregnati; de kakor fo se pogoftne napzhne déla nafhiga fèrza pooblastile, morajo tudi pogoftne nasprótné zhednosti jih is fèrza pregnati, ako hozhemo, de bodo svéte navade se vanj povernile. Pa kaj, fhe vézh dôbrih dél je potreba fpéh v' kaki zhednosti sadobiti, kakor pak hudobnih dél, de se hudiga navadimo; kér natóra, ki je od isvirniga gréha fpazhena, dôbrih dél ne podpéra, kakor pa napzhne.

Sunej téga, kar smo shé povédali, je fhe tréba véditi, de ako krepoft, v' ktéri se ravno urifh, térja, tudi sunanje notranjim fpodobne déla spolnujefh; po-

stavim: (de od poprějfhniga isglěda ne odstópimo), de si proti tistim, ki te je rasshalil, pohlěven, in poln ljuběsni, in zhe je mogozhe nasprotlivzu fhe kaj v' flushbo storiti.

Ko bi pa tudi takfhne děla s' veliko fhibkôto duhá opravljati mogli, in se nafhi volji fhe tako nasprotlive dosdėvale, vunder jih nikoli opufhati ne smėmo, kėr ko bi se ti tudi malovrėdne dosdėvale, te vunder v' duhóvni vójfki mozhno krepzhajo, in k' smagi odpėrajo pot.

Poleg tėga pasi in sbran bodi v' duhu, de se ne vojskujesh famozh f' tėrdimi in mozhnimi nagibi, teműzh tudi f' flabimi in fhibkimi, kakorfhine koli strafti si bodi, kėr flabe mozhnim vrata odpėrajo, in so vsrők, de se hudóbne navade v' nafhim sėrzu saredė.

Sato se pa tudi sgodi, kėr nimajo nektėri fkerbí, flabih nagibov is svójiga sėrza istrėbiti, ki so shė mőzhne in hude ravno tiste strafti premagali, se jih, ko se fhe vřvėsti niso, pogumnifhi fkušhnjave lotė, in f' filo premagajo.

Zhes to te tudi opominjam, ljubi fin! de se vėdno satėrati, in svőjo vóljo tudi v' perpušhenih pa vunder nepotrėbnih rezhėh, premagovati persadevašh; kėr is tėga ti veliko dőbriga nahaja, se bőlj pravljash in nagibash, se v' drusih rezhėh premagovati; mozhnejfhi prihajash in bošh tudi bőlj surjen v' vójfki, fkušhnjavam in tudi mnogim mrėsham slozhestiga sov-rashnika odidešh in Gospódu perjėtni dar pernesešh.

Preljubi fin! s' odkritim sėrzam f' teboj govorim, zhe se bošh po mőjih naúkih obnašhal, in se neprenėhama trudil, sebe prenavljati in premagovati, bošh

v' kratkim veliko opravil, in ne le po iménu, temúzh v' refnizi se poduhóvfhil. Drugazhi, in s' drúgimi vadamí, verjami, ní mogozhe praviga duhá in refnizhnih krepóft sadobiti, ko bi tudi fhe tako imenitne veljave bile, in se tvóji meféni natóri fhe takó perlegovale, de bi se ti dosdévalo, de fi s' Bogam do kónza sedinjen, in de se s' Jésufam Krístufam fladkó pogovarjafh, in sh' njim in per njem biti ménifh. Kér refnizhni duh popolnosti, (kakor smo shé v' pervim poglavji povédali,) ne isvira is dél, ktére se nafhim pozhutkam in nafhi natóri perlegajo, ampak is tiftih, ki nafho natóro s' všimi njénimi déli krishajo, kér úne, ne té fklepajo po evangelifkih krepóftih prerobeniga zhlovéka f' krishanim Jésufam in Stvarnikam.

Réf, de hude navade, is mnogotérih djanj duhóvne vólje nehajajo, ki meféni posheljivosti perjenjujejó, ravno takó tudi in nafprót, se lépih navad is mnogotérih bôshji vólji permerjauh krepóftnih djanj navajamo, ki se naf neprenéhama v' eni ali drugi krepósti uriti naganja.

Kader tedéj nafha vólja nikdar hudôbna in posheljiva poftati ne more, nadleshva naj ji shé, kakor hozhe fpodna ali ftraft, dokler ne pervóli in se ne prenagnje; tako tudi svéta ali krepóftna in s' Bogam sedinjena biti ne more, naj jo Bog kakor hozhe f' svôjimi vdihovanji in gnadami vlézhe, dokler se snotranje in unanje déla, povfot in vfelej s' bôshjo vóljo ne ftrinejo.

14. POGLAVJE.

Kàj je storiti, kàder se nafha duhóvna volja od posheljive in od drusih sovrashnikov do kónza spéhana in premagana zhuti.

Dosdévalo nàj bi se ti vzhasih, de tvôja duhóvna vólja posheljivosti in svôjih sovrashnikov nizh vezh smagovati ne more, kër nobene mozhi, jim nasprotovati, v' febi ne zhutish; ali vùnder borísha nikar ne sapufhaj, ampak stoj terdó, in misli se nepremaganiga, dokler nifi ozhitno preprizhau, de si perjénjal.

Kër nafha duhóvna volja nepotrebuje posheljive, kàder kaj dôbriga hozhe, se tudi posilama od njé premagati ne dá, zhe nozhe, natifka naj posheljivost f' svôjimi fkuhnhjavami kolikor hozhe.

Sato je Bog nafhi duhóvni volji takfhino svojbodnost in mozh dodélil, de naj bi shé vfi obzhutki s' vfimi peklénfkimi sovrashniki in s' vesoljnim svétam vred nad njo planíli in s' nar hujfhimi fkuhnhjavami jo natifkali in po vfi môzhi jo s' bôjam lukali, vùnder per vfm tém ona zhišta in prošta ostane, hotéti ali ne hotéti, kakor hozhe ali nozhe, in fzer tolikokrat in toliko dolgo in takó kakor fama hozhe in se ji poljubí.

Naj bí pa tudi ktérikrat tvôji sovrashniki natvéga ma in s' veliko vihto nate planíli in te hudo svijali, tako, de bi ti popoInama vóljo sadufhili, in se tebi dosdévalo de si do kónza ob mózh kako svéto shéljo v' febi obuditi, vùnder nikar ne sgubi ferzá in ne sashéni od sebe orôshja, in vfaj jesika se takrat poslushi, rekozh: naha, nekakor ne odjenjem, in po nobeni zéni

ne pervolim! Po vojfhakovo se obnafhaj, kterimu sovrashnik tako bliso pride, de nima vezh prostora ga f' plozho mahniti, ga vùnder s' rozhajem telébi. In kakor vojak fhe poskufha ritinfko nasaj poskozhati in rozhnejfhi ga vfékati, tako se tndi ti vèrni nasaj v' fé, se sposnat in pomiflit, de si sgôli nizh, in sam is sebe nizh ne samorefh; potem povsdvigni saúp v' Bogá, ki vse samore, in telébi jo hudobno fraft, rekozh: Poma-gej mi Gospod! pridi mi v' pomozh moj Bog! Poma-gajta mi Joshef in Marija, de ne opefham!

Dôbro je tudi, ko bi se ti sovrashnik oddihniti per-puflil, flabófi svôje volje v' pomozh priti, ako nektére refníze premifhlujefh, po ktérh tvôja volja spét pogum in nóvo mózh sóper svôje sovrashnike sadobí.

Kaka pregónjla ali flifka postavim naj bi te takó nepoterpeshljiviga florila, de bi tvôja volja nizh vezh poterpéti ne móгла in hòtla. Potèrdi jo f' temi pre-mifhljevanji in pomifli téle in enake refníze.

1. Si nifi morebiti téh slóft, ktére terpífh, sam kriv bil, in sam vanje perloshnoft dal. Si nadlôge si sam kriv, si tudi po vfi pravízi dolshan, rávno, ki si jo si sam napravil, poterpeshljívo prenafhati.

2. Si pa mar nifi téga sam kriv, premifli svôje druge pregréfhke, sa ktére te Bog fhe nikoli pokoril ní, in sa ktére si fhe tudi sam nobene prave pokóre nifi nakladal. Sposnafh tedéj, de ti je míloft bôshja, de bi ne bila permorama te vézbno v' pèkli ali pa oj-ftró v' vizah pokoríti, to v' majhno prizhijozho nadlôgo fpremenila, bodi torej sanjo Bogú hvaléshen in voljnó potèrpi.

3. Se ti pa dosdéva, (kar si nikdar domifhljevati ne sméfh,) de si shé velíko pokóro délal, bôshje veli-

zháštvo pa malo rasshalil, pomislí, de se skosí voske vráta tesháv v' nebéshko kraljéštvo pojde.

4. Ko bi pa tudi po kakorshnim koli drugim potu v' nebéša priti samógel¹, vúnder le savolj dolshnósti in postáve ljubésni, kàj taziga sheléti ne smésh; kér sam Sin bôshji in vfi njegóvi flushábniki, niso drugazh, kakor po potu krishov in teshav v' nebéša prifhli.

5. Prav poséбно pa tukej in povfót vóljo svôjiga Bogá pred ozhmí iméj, ki is ljubésni do tebe, nad vshernim dôbrim délam in satiram, neisrezhenó veselje imá, ki mu ga, — de bi mu dopadel, — svésto in jako-férzhno spolnujesh. In sagotovim te, kolikor krivízhnifhi je slóft *), in nesdufhnifhi, ki t' jo naklóné, — sató pa tebi namrezh nevshézhnifhi, in jo téshej prena-shafh, — tóliko bôlj perjétna bo ona Gospódu, ako v' tazih rezhéh, ki se tebi nerédne in sató takó brítke dosdévajo, bôshjo voljo in njegóve narédbe ljubifh, ki vse nakljuzhbe, naj se nam she tako nerédne dosdévajo, she popréd oméni in ofnuje.

15. POGLAVJE.

She nékaj naukov, kako, sóper ktére sov-rashnike foséбно, in f' ktérimi krepóftmi se nam je vojfkovati.

Vidil si, moj sin! kakó se je tréba vojfkovati, saterati in v' dôbrim rafti. Poleg téga she pámeti, de ur-

*) Opomba. Slóft je shiva slovénška beséda, poséбно okrog Vèrhniké. Logaza in v' blishnih okolizah popolnoma snana, in bi se po némshko Trübsal djala. Ni tédej novo iskovana. Na Dolénškim pravjo „slo“, „Uetel“, Trübsal. —

nifhi in loshej sovrashnika smagafh, se spodóbi in je potreba vfléherni dan prav posebno sóper svôjo lâstno ljubésen vôjſko iméti, in ſi od sashmagovanj in slóſt boljſhíh perjatlov na ſvétu ne miſliti.

Ravno sató, kér ſe ta bôj veliko ne obrajta in ne zhiſla, ſe je ſgodilo, in kakor ſmo sgór djali, ſe vſaki dan pergodi, de ſe tàk rédko, teshavno, nepopolnoma in neſtanovitno premagujemo.

Dalje ti ſhe povédati moram, de ſvôje vojſkovanje junafhko vojſkujeſh; in lahkó ti bo to krepóſt ſadóbíti, ako pohlévno Bogá ſanjo profiſh, in premiſhlujeſh nevtolaſhlivi ſèrd in togóto, trop in kerdèlo ſovraſhnikov, naſprot pa neſkônzhno dobróto in ljubésen bôſhjo próti tebi in trumo nebéſhkíh Angelov in Svetníkov, ki neprenéhama ſa naſ Bogá proſijo in ſe s' nami vojſkujejo, je veliko mozhnéjſhi.

Od téga premiſhljevanja unéte ſo neſhtevilne ofébe ſlabiga shénſkiga ſpôla vſo mózh in modróſt téga ſvétá, vſe napáde in ſkuſhnjave meſa in vſo peklénſko slóbo premágale.

Nikar ſe pa ne vſtraſhi, ko bi ſe tebi tudi doſdèvalo, de ſe ſovraſhnikov bôj bòlj in bòlj unéma in mnoſhi, in de bo zélo tvôje ſhívlenje tèrpel, in bi ſe ti od vſíh ſtraní drusiga nizh, kot paſti, obétati ne móglo; dokler ſunej téga, kar ſmo ſhe djali, ti véditi gré, de vſa mozh in ſvijazhnoſt naſhíh sóperníkov le per naſhim nebéſhkim vojſhaku obſtoji, ſa ktériga zhaſt ſe vojſkujemo, in ktéri, kér naſ neſrèzheno ljubi in ſam naſ v' bôj ſili, níkdar perpuſtiti ne more, de b' naſ ſovraſhnik poſhkodoval, temúzh ſe ſam ſa naſ vojſkuje, in nam v' naſh vézhi prid ſovraſhnika podvèrſhe, zhe bi ſi tudi flédni dan naſhiga ſhívljenja bilo.

To famo je tvôja dolshnóft, de se môshko vojsku-
jesh; in ko bi tudi vezhkrat ranjen vtégnil biti, vùn-
der nikoli ne saganjaj orôshja od sebe, tudi vari se vse-
lej shpôtljiviga bēga.

De se pa napofled junashko vojskujesh, nikar ne
posábi, de se téga bôja nikoli ogniti ne moremo, in
de, kdor se ne vojskuje, mora biti ujet ali pa na méstu
mèrtev obleshati. Tudi imash f' sovrashniki opravi-
ti, kí so pólni napúha in nevtolashlive jése do naf, in nik-
dar mira in savétja od njih upati ní.

16. POGLAVJE.

De vojak Kristusov sjutrej rano she na bori-
fhu biti mora.

Pèrvo délo sjutrej, ko se sbudish, je, de s' duhóv-
nimi ozhmí okrog sebe poglédash, in se v frédi od
sovrashnikov obdaniga stana mislish; kjér je dana ne-
spremirljiva postava, ali se vojskováti, ali pa sa vselej
shivlenje pustiti.

In misli si, de vidish v' tém stanu na eni strani tisti-
ga sópernika in hudôbno nagnenje orôshjeno pred sabo,
ktére si premagovati fklênil, ki so naménili te rániti,
in ti shivlenje uséti. Misli si dalje de vidish na défni
stráni Jesufa Kristufa, svôjiga kèrpkiga vájvoda, f'
svôjo preblasheno Materjo. Divizo Marijo, sdrusheno
f' svôjim divishkim shéninam Jóshefám, ki so obdani
s' neshtevilnim kerdêlam Angelov in Svetnikov, sv.
Vèrhangela Mihéla pred njimi; — na lévi strani pa pe-

klénfkiga smaja f' svôjo derhaljo, ki tvôjo svano hudo straft spodbadajo, in te nagibajo vanjo pervoliti.

In dosdêva naj se ti tudi takò rekózh, de flifhiš glaf svôjiga Angela varha, ki te takóle nagovarja:

Boriti se morafh danf f' tem in drugimí svôjimi sovrashniki. Ne bój se, in po nobèni zèni naj ti ne vpade ferzé. Tudi ne odštopaj is strahú, ali savolj drusih zhlovéfhkih osorov; le poglej, Gospód nafh Bog, tvój vajvoda f' zélo velizbanfko trumo tebi na strani stoji; in se sh' njimi soper tvôje sovrashnike vojfkuje, in ne bo nikdar perpuštil, de bi te s' mozhjó ali svijázho premagali. Bodi tedèj stanoviten, in stori si filo in prenašhaj pogumno vójfkni trud, ki ga bofh v' satiru sebe vzahfih obzhutil. Klizhi pogosto is dnà svôjiga ferzá in prôfi Gospóda, preblago Divizo Marijo in vse Svetnike, in bres dvójbe bofh smagal. Si morebiti flab in hudiga navajen; so tvôji sovrashniki mozhni in jih je veliko, osri se v' nebó in misli, de veliko pomózhkov imá tudi tisti, ki te je vstvaril in odréshil; in bres vse enakósti in mére mozhnejšhi je tvój Bog. Mozhnejšhi je njegóva volja te réfhiti, kakor pak volja sovrashnika te pogubiti. Vojfkuj se tedèj, in ne vstrafhi se vójfkuih teshav, kér is téga truda in file, f' ktérimi se svôjim hudôbnim nagíbam ostavljaš in is déla soper slozheste (hudôbne) navade, isvira smaga in tisti velik saklad, f' ktérim si vézhno nebéfhko kraljéstvo odkuplujemo in dúsho svôjo s' Bogam edinimo.

Sazhni se boriti v' iménu Gospóda, oborôshjen s' orôshjem nesaúpa v' fé, saúpa v' Bogá, molitve in svéte vade. Poklizhi tedèj tistiga sovrashnika, in tiste svôje gréfhne nagíbe v' bój, ktéri si po sgór rezhenim rédu premagovati naménil, idi sdèj s' vporam, sdáj s' ostu-

dam, sdàj s' nasprotlivimi krepóštnimi djanji nadnje in neprenéhama smèrtno jih ráni, de Gospódu dopadesh, ki f' zélo svôjo isvelizhanfko zérkevjo per tvôjim bôju stoji.

Spét rêzhem, de ne bój se vôijskniga truda, in premifli dolshnost, ki nam je všim naloshêna, flushiti Bogú in mu dopasti, kakor tudi potrebo vojfkovati se; kér nikdar is téga bôja bres smèrtnih ran in sgúbe shivlenja beshati ne moremo. She vèzh ti povém. Hôtel nàj bi tudi nesvéštno Gospóda sapustiti in svétu in flajem mefá se vdati, bi vùnder v' svôjo framôto pofiljen bil s' mnogimi in mnogimi slóštni vôijsko iméti, de bi se pogóšto tvôje zhélo potilo, in tvôje ferzé smèrtne teshave prenashati moglo.

Le pomifli, kakó bédašto bi bilo, slóšti, trude in déla si nakopavati, ki so vèzhni nadlôge, in smèrt nashenejo, ktéra nobeniga kónza nima, in pred tistim teshavam beshati, ki naglo minéjo in naf v' vèzhno in nefkônzhno shivlenje péljajo, in nam na véke Bogá vshivati štoré.

17. POGLAVJE.

Od réda v' boji sóper svôje gréfhne štrafti.

Grôšno potrébno je réd posnati, ktériga se v' tê vôijski dershati moramo, de bi se spodobno, ne pa nepremifhljeno ali po navádi, vojfkovali, kakor mnogi, ki v' svôjo fhkodo tó délajo.

Ta réd tédej, sóper svôje sovrashnike in hudôbne nagíba vôijsko iméti, v' tém obštoji, de se v' svôje ferzé saprêfh, in natanjko preíshesh, ktére mifli in na-

gíbi v' njem gospodarijo, in ktéra straft ga posébnó morí, in potém vsàmi orôshje posébnó sóper tiste, in lôti se bôja.

Perpetí nej se ti pa, de bi drugi sovrashniki nate planíli, se vûnder le f' tistim vojskuj, ki se te v' prizhijozhim zhasu lotuje, potém se povèrni preze nasaj v' poglavitni bôj.

18. POGlavJE.

Kakó je nagle s'raſtne obúde ali gíbe
bèrsdati tréba.

Ako naglih sabavljivih prigódov, in drusih sópernoſt niſi ſhe poterpeſhljivo prenaſhati navajen, bôdi, deſe jih navadiſh, ſkèrben, jih previditi, in bôlj in bôlj po njih hrepenéti, in perzhakuj jih f' perpravljenim ſèrzam.

De jih pa previdiſh, premiſhluj natanko laſtnóſt ſvôjih ſtraſt, tudi ofébe in kraje, f' ktèrimi v' zaker hediſh, ali kjér prebivaſh; in takó boſh ſamogel ſposnati, kaj sóperniga bi ſe ti nakljuzhiti vtegnilo.

Naj bi ſe ti tudi ktéri krat kej drusiga neperjèt-niga perpetilo, zheſar ſe nadjal niſi, ſe tudi ſunej pomózhí, k' jo f' tém ſadobiſh, de ſvôjiga duhá tudi ſa druge teſhave perpravljafh, takóle obnaſhati rábí.

Bèrſh, ko perve mahe ſabav ali drusih britkóſt obzhutiſh, ſavédi ſe in ſilama vsdvigni k' Bógu ſvôje ſerzé, in premiſli v' tém njegóvo neisre-zhèno dobróto in ljubéſen proti tebi, v' ktéri on tebi té slóſti poſhílja, de ſe ſavólj njegóve ljubéſni te-

shave terpéti, se bòlj in bòlj sh' njim sediniti uzhih. In zhe si preprizhan, kakó grôšno je tó per-jétno Bogú, de jih poterpíh, ídi v' fê in posvari se rekozh: »Sakaj se branim nék téga krisha, ki mi ga ní tá ali úni, temúzh sam nebéshki Ózhe poslal?» Potém se h' krishu obèrni, objami ga, kolikor ti ga je mogozhe poterpeshljivo in pohlévno, rekozh: »O krish, ki mi ga je bôshja previdnost, prèden sim bil, perpravila! O krish, poslajshhan po sladki ljubésni môjiga krishaniga Isvelizharja, sprejmi me in safadi me nase, de se sa vselej tistímu darujem, ki me je umiraje na tebi odréshel!»

Ko bi te pa kój od sazhétka strašt takó smamila, de bi ne mógel svôjiga ferzá k' Bógu povsdivgniti, kér se shé ravno ranjeniga zhutíh, se vùnder le takó obnafhaj, kakor de bi she ranjen ne bil.

Nar bóljshi pomózhik pa, kàder naglo duh sákipí, je, de se ráno vsroki odpravijo, is ktérih naglost isvira. Ako zhutíh postavim, de nagnjenje do kake rezhí tvôje ferzé po navadi skali, bérsh ko bi se govorilo od njé, je perpomozhik, té napaki vklju-bovati, de nagnjenje v' némar spuštíh.

Níso pa kake rezhí, temúzh kaki zhlôvek tvôjiga ferda vsrôk, ktéri, ki ga terpéti ne moreh, te per všim, kar pozhnè, dráshi in kazhi, je posében pomozhik, de ga rad iméti in ljubiti voljo nagibah, ki ní le stvar kakor ti, ktéro je vfigamogózhna rôka bôshje isobrasila in ravno tista bôshja kri odréshila, ampak ti tudi (ako voljno poterpíh) perloshnost daja, svôjimu bôshjimu Gospódu podoben bivati, ki je ljubesnjev in dober do vših.

19. POGLAVJE.

Kakó se je soper poshelenje mefá bojevati tréba.

Sóper meféno poshelenje se je vse drugazhi, kakor pak sóper druge strafti vojfkovati.

De se pa spodóбно vojfkujefh, morafh trójni zhas pred ozhmí iméti:

1. Zhas pred fkuhnhjavo.

2. Zhas v' fkuhnhjavi, in

3. Zhas po fkuhnhjavi.

Pred fkuhnhjavo se f' prilikami vojfkuj, is ktéríh fkuhnhjave isvirajo.

Pèrvizh se ne sméfih predèrsno f' to hudobijo boriti, ampak kolikor kóli ti je mogozhe fléherne prilike ali ofébe se ogibljevati, ki bi ti fhe toko malo nevarna biti vtegnila.

Si pa posiljen se v' perloshnost podati, ali f' ktérími ofébami govoriti, naj se to hitro in kar je mogozhe f' framoshljivim spofhtovanjem in èrsnim obrasam sgodí; govôri tudi bòlj ôjstro, in vari se prevelíke sladkósti in mehkôte.

Ne saupaj si nizh, ako tudi v' tém zhasu nizh ne obzhutífh, in tudi dolgo zhasa v' takfhni drufhni nikoli nobenih nespodóbnih nagibov obzhutil ne bil, kér ta peklénfka straft v' eni uri vézhi fhkodo napravi, kar vezh lét ni storila; dôstíkrat fkrivôj svôje mréshe, stavi, in toliko vézhi fhkodo in hujfhi rane storí, kolikor bòlj se perlisuje, in mànj ko se nanjo porajta, de bi nevarna biti vtegnila.

De se je dôstíkrat velíko vezh bati, (kar nam od nékdaj perloshnosti shivo sprizhujejo) kér se pezhanje

s' drugim spôlam pod krovam prasnih isgovorov perpu-fhenih vsrokov ponávlja, postavim f' shlahto, ali savolj dolshne perljudnosti, ali spofhtovanja krepósti, ki jo kdo blagi nad fabo imá. V' takfšno védno in nespametno pezhanje se fzhafama strupéna posheljivost vgnésdi, tiho in nezhutno okrog sebe sharí, slése v' dufhne mosgóve, pamet bólj in bólj oflepí, de se napofléd nar vézhlih nevarnost, saljubljenih poglédov in vflastnih besedí edèn per drugim ne porajta, in tako predomazhi drugi s' drugim v' pogubo, ali pa vùnder v' ftrafhne in teshke fku fhnjave salomastijo.

Satorej ti pa sopet povém, béshi! kér flab fi, in hudimu grôsnopodvèrshen. Ne sidaj na tó, de fi rofan poln dôbre vláge, térdne volje, in perpravljen rajfhi um-réti, kakor pak Stvarnika shaliti; kér v' pogoftnim pe-zhanji rofíze dôbre volje fzhafama od téga ôgnja do kônza posahnejo, in ko fmo fi nar mánj vfvésti, se nezhistiga ôgnja mozh takó vkrepí, de se na shlahto, perjasnost, ftrah bôshji ali poshtenje, shivljenje, tudi na vézhne fhtrate v' pèkli ne porajta. Sató béshi, béshi, ako nozhesh premagan, vjét in umorjen biti.

Drugizh vari se toge ali lenôbe, zhuj in pasi na misli in déla, ki so tvôjimu fstanu spodobne.

Trétizh, ne nasprótvaj svôjim fprédnikam, ampak rad jih ubogaj, hitro opravi, kar ti naloshé; nar ljubfhi nàj ti bo pa vse tisto, kar te ponishuje, in kar je tvôji volji in tvôjimu nagnjenju nasprot.

Zhetértizh, svôjiga blishniga nikoli predèrsno ne fodi, posébnó v' osoru te fkrúne; in nàj bi tudi ozhitno bil padel, imej ufmilenje sh' njim, ne zhèrti ga in ne révkaj nad njim, ampak modruj se nad ptujo fhkodo; gléj se ponishovati in svôje flabosti sposnavati, kér prah fi, per-

blishuj se k' Bôgu v' molitvah, in fkerbnéjſhi od popred se vari pred vſim pojdashtvam s' drugim ſpolam, in bój se tudi ſénze nevarnoſti.

Si pa predèrsen blishniga foditi in sanizhovati, te bo Bog v' tvôjo fhkodo ſpreobèrnil in perpuſtil v' enako pomoto ſabrèſti, de ſvôjo holofſt (napùh) ſposnaſh, in ſa obé ſkruni ſi vrazha poſſheſh.

Zhe pa tudi ne padeſh in ſvôje predèrsnoſti ne ſpreoberneſh, védi, de v' grôſno nevarnim ſtanu tizhiſh.

Pétizh in ſadnizh ſe ſkerbno varuj, de ko bi poſtavim kake duhóvne daróve ali ſladkoſti duhóvne to-láſhbe v' ſebi obzhutil, ſe ne preoſhabifh in ſi nezhi-merno ne dopadeſh, ali ſi domiſhlujeſh kej poſébniga biti, de ti je sópernik preſlab, ſe ſ' teboj poſkuſiti, kër ſe ti doſdéva, de ti je popolno ognúſen, oſtuden in ſanizhljiv. Si v' tém nepreviden, vtégneſh kmalo paſti.

Ob zhaſu ſkuſhnjave premiſhluj, zhe ſo ſnotranji ali ſunanji vsroki njé iſvirik.

Unanji vsroki neſramnoſti ſo radovédne ozhi in uſhéſa, prehola noſha oblék, pojdashtvo in kramljanje, ktéra v' nezhiſtoſt napeluje.

Pomozhki ſoper takſhine permére je poſhtenoſt in framoshljivoſt, ktéra v' tém obſtoji, de nozhéſh ne viditi ne ſliſhati, kar v' tó hudobijo napeluje, in napoléd bég, kar ſmo ſhé ſgôrej oménili.

Notranjeſkuſhnjave iſvirajo is obzhutljivoſti teléſa ali is miſl in domiſhljevanj duhá, ki is naſhih hudih na-vad iſvirajo, ali pa tudi is ſheptanja hudízha.

Obzhutlivoſt ſhivôta je tréba s' pôſtam, bizhenjem, ſhimniki, zhujenjem in drugimi pokorili moríti, ktére pa vùnder raſumno in is pokorſhine rábi.

Kar misli sadéne, isvirajo naj shé od koder hozhejo, iméj téle pomozhke:

Pridnost, in mnoge, flehernimu stanu permérjene déla.

Molitev in premishljevanje. Pèrvo takóle opravljaj:

Zhutifh, de, zhe tudi pregréfhne misli she ne, vùnder se pa njih predpôfli blishejo, nagni hitro svôjiga duhá h' krishenimu Isvelizharju, rekozh: »Moj Jésuf, o prekladki Jésuf, pomagaj mi hitro, de me sovrashnik ne premaga.

Vzhasih je tudi dôbro krish objéti, na ktérim Isvelizharjeva podóba vífí, kufhovati poboshno rane njegóvih svétih nóg in is ljubéni sdihovati: »O neprezénjene rane, ranite vùnder to révno in nesframno serzé de vaf ne rasshali!»

V' sadévu premishljevanja ob zhasu fkušnjav k' nezhistosti, ne shelím, de bi kake posébné náúke, ktére mnogotére bukve v' pomózh soper té fkušnjave perporozhajo, premishljeval; de bi postavim premishljeval nesframnost tè fkrune, nesfosti in britkósti, k' jo v' sebi imá, nevarnost, premoshenja sapravo, sgubo shivlenja, poshtenja i. t. d. si pred ozhí stavil. Kér té premishljevanja niso vfelej spodobni perpomozhki, nesframne fkušnjave odganjati; pazh de she fhkodljive bi biti vtegnile; ko bi se tudi od ene strani takfhne misli is spomína isbójale, bi vùnder na drugi strani v' nevarnosti bil, v' nezhistih slajah se rasveseljevati in vanje pervoliti. Nar boljshi tedèj je, ogibljevati se takfhnih, zhe tudi té strasti nasprotnih rezhí, ktére dúhu nesframne podohe nanashajo.

Tvôje premishljevanje nej bo tedèj le v' shivlenj in britkim terplénji krishaniga Isvelizharja.

Ko bi te pa tudi, (kar je lahko mogozhe) med tém premisłhjevanjem tvôji volji nasprot, hujšhi ko fizer ne-
spodobne skufhnjave napadele, ne bodi sató nepoko-
ju, tudi ne odjenjuj premisłhljevati, de bi jih s' filo od-
ganjal, ampak bodi kolikor, ti je nar bôlj mogozhe sta-
noviten v' svôjim premisłhljevanji, na takšhne misli pa to-
liko porajtaj, kakor de bi jih ne bilo. Kér boljšhiga
nízh ni soper nezhište skufhnjave, nej shé natiskajo,
kakor hozhjo hudo.

Skleni naposłéd takó ali enako svôje premisłhlje-
vanje: »Réšhi me, o moj Stvarnik in Odrešheník! od
môjih sovrashnikov savolj zhašti Tvôjiga svétiga ter-
plénja in Tvôje neisrezhene dobróte;» in potém she v' mi-
sel ne jèmli vezh té strašti, kér tudi njéni spomin je nevarn.

Tudi ne prepéraj. se s' takšhnimi skufhnjavami,
zhe si pervôlil vanje ali ne; ko bi se tudi tebi po vi-
desu prav dosdevalo, je vùnder le flepotija sovrashnika, ki
se persadéva, te v' nepôkoj, obup in maloserzhnost per-
praviti; ali te pa v' takšhnim tuhtanju sadershati shelí,
de bi nasadnje v' flaje pervôlil.

Akó v' té skufhnjavi pervoljenje ni prav ozhítno,
je sadôsti, de vse ob kratkim svôjimu spovedniku po-
véšh, ostàni per njegóvih besédah in ne jèmli jih vezh
v' spomin. Povéj pa vselej takó raslozhno, de spoved-
nik tvôje misli natanko sposná, in vari se is straha ali
framoshljivosti kej satajíti.

Zhe nam je per vsakim snotranjim bôju po-
nishnosti tréba, de sovrashnika smagamo, se nam
je sošébno v' tém bôju veliko bôlj ponishevati, kér je
škôrej vselej ta strašt kasen napúha.

Je zhaš skufhnjav minil, ne bodi nefkèrben, ko bi
se ti tudi dosdevalo, de si sdej prošt in pred njimi v'

savétju, — glej, de se bošh vsiga ogíbal kar nezhište fkušnjave v' tvôjim duhu budi, ko bi se ti tudi posdévalo, de imafh dober namén, svéte vsroke druga-zhi storiti, kér flepótija je to nafhe fskashene natóre in mrésha nafhiga savitiga sovrashnika, ki se v' angela, svetlôbe spremení, naf v' tàmo povésniti.

20. POGLAVJE.

Od hôja soper tógo ali lenôbo.

De v' révno fushnoft lenôbe ne slésefh, ki bi te v' hoji na potu popólnofti opovérala, in tudi v' roke tvôjih sovrashnikov spravila, iméj tedèj fkérb vfake rado-védnofti in ljubésni do zhasnih rezhí se ogibati, nizh mànj pa tudi vfaziga déla, ki se f' tvôjim stanam ne ftrinja.

Potém se krèpko persadévaj, de se po vfakim dôbrim vdihovanji in fléhernim vkasu svôjih prédzov natanko obnafhafh, in vse takrat in takó spolnujesh, kakor jim dopade. V' tém nikdar nizh ne odlafhaj, ker pèrvi odlôg po navadi v' drusiga, drugi v' tréti-ga in tako dalje sa feboj vlézhe, in nafhi pozhutki rajfhi sadnim, ko pervim odjenjujejo, kér so shé svabljeni in odveselja, k' so ga okúfili, vjéti; sató se pa pôtlej dôbro délo, ali prepôšno perzhnê, ali pa do kônza opuſti.

In takó se zhlôvek pomalim lenôbe pervadi, ktéra naf pôtlej takó oflepí, de ob zhasu, káder léniga pafemo, fklépamo, drugi pot fkèrbni in pridni biti,

kér fhe le pôtlej f' framôto sposnamo, kakó sanikárni in nemarni smo bili dosdaj.

Ta gërda straft vse rezhí rada f' svôjim trupam prevsame, tudi nam vóljo okúshi in storí, de se zhlôvek déla ogiblje; flepí mózh spasnanja, de ne vidi, kako nezhimern in prasen je fklep, fhe le v' prihodno naglo in pridno storiti, kar bi sdáj storiti iméli, in prostovoljno opufhemo in na drugi zhasf odmikujemo.

Tudi ni sadôsti, de dôbro, kar si storiti dolshan, naglo storifh, ampak stori to v' spodobnim zhasfú, in kakor okolfhine in laftnôst déla térjajo, stori f' spodobno fkerbjó, de délo, kar je mogozhe, svôjo popolnost dobí.

Ni pridnost, ampak grôсна lenôba, zhe se délo pred pravim zhasfam opravlja, in de bi se ga jaderno snébil, bres premiflika, je prav storjeno ali ne; de bi potém loshej léniga pafel, kar si shé popréd v' duhu oménil, ki si naglo svôje délo opravil.

Ta zéla hudobija is téga isvira, kér imenitne zéne dobríga déla premalo zhlôvek prevdari, ktériga ob pravim zhasfu in f' takfhnim duham opravljati gré, ki je popolnoma fklénil, vse trude in téshe premagati ktére straft toge novakam duhóvniga bôja navadno pred ozhi stavi.

Premifli pogosto tedej, de edini sdihlej ferzá k' Bógu, edini pokléklej f' koléni na tlá v' zhasf bôshjo prefeshe vse bogáftva zéliga svetá, in de kolikor kratkoli sami sebi in svôjim gréfhnim nagibam filo storimo, svéti Angeli nashim dúsham zhestitlivi véniz is nebéf nanafhajo, in Gospód lénim pomalim gnade odmika kí jim jih je popréd fkasoval, pridnim jih pa mnoší, de bi jih potem v' svôje nebéfsko vesélje perpéljal. Ako ne zhutifh v' sazhétku v' sebi toliko mozhi,

de bi trude in téshe jakofèrzhno premagoval, si jih konzhamo v' duhu takólahkó pred ozhi stavu, de se ti ne bodo, kakor po nevadi lenúham, grôšne teshke dosdévale.

Sé kake zhédnosti pervaditi, se ti bo dôstikrat uriti, in vezh dní kako délo opravljati tréba, sovrashniki bodo mogozhni in njih shtevilo se ti veliko dosdévale, ki se vojskujejo f' tabo. Obuduj sdej djanja krepósti, kakor de bi jih veliko tréba ne bilo, in kakor de bi ti malo opraviti bilo, in vojskuj se sdej le s' enim sovrashnikom ravno takó, kakor de bi s' vèzhimi opraviti ne imél, in sizer f' térdnim saupam v' bôshjo pomozh, de se od vsih sovrashnikov kerp-kéjshiga zhutish. Zhe se bosh takó obnafhal, bo lenôba pomalim obmôzh, in perpravljaj se bosh, de bodo nasprotljive zhédnosti k' tebi potegnile in per tebi prebivale.

To tudi od molitve veljá. Vzhasih bo tvôja vaja zélo úro snotranje molitve potrebovala, in teshkó bo to tvôji lenôbi prihajalo. Obnafhaj se pa vûnder takó, kakor de bi ti le eno samo zhetért úre moliti bilo, in lahkó ti bo, is zhetért úre v' drugo, in dalje moliti.

Obhaja naj te pa med tém drugo zhetért ure ali dalje she moliti velíka nejevolja ali teshava, odjenjaj sa en zhasik s' molitvijo, de se nejevolji ôgnešh, in potém sazhni sopet moliti.

Takó, se je tudi per rôkodélíh obnafhati, ko bi se pergodilo, de bi obilshniga déla prishlo, in se tvôji lenôbi to veliko in takó teshko dosdévale, de bi te vsiga omamilo. Loti se pa vûnder sastran téga s' jakim in pokójnim férzam takó eniga déla, kakor de bi le s' enim samim opraviti bilo, in zhe se pridno obnafhafh, bosh vse s' veliko manjšim trudam opravil, kakor se je tvôji lenôbi dosdévale.

Se pa ne obnašalsh takó, in se trдам in teshavam, ktére se tebi vsprót stavijo, ne vstavljajsh, te bo straš lenôbe tako pod se spravila, de te bodo trúdi in teshave, ktére so od sazhétka s' vajo fklénjene, ne le prizhijozhe, temúzh tudi prihodne te tako s' nujo in straham védno navdajale in s' vojskó sovrashnika strafhile, de se ti bo dosdévalo, de ti kdo sa herb-tam stoji, strafhne butare naklada; in bošh v' frédi pokoja nepokojn.

Védi pa zhes tó, moj sin! de ta straš f' svôjim skritim strupam, ne le pèrve in mizhne korenínze, is ktéril navade krepost israfhajo, pomalim satare, temúzh tudi okoreninjene shé sadufhí! Kakor kúkiz ali lesojéd léf isgrise, takó ta straš vse mosgóve duhovniga shivlenja fkonzhá, in fléhernimu zhlovéku, poséбно tistimu, ki se duhóvno shivéti trudi, peklénfki angel mrésho nastavlja.

Zhuj tedèj, moli in stori dôbro, in ne misli she le nitke présti sa shenitno oblékizo, kàder bi bilo she tréba se sh'njo oblézhi, in iti shéninu nasprót.

Misli fléherni dan, de kdor ti je jutro dodélil, ti vezhéra ne obéta, in kdor ti je vezhér doshiveti perpuštil, ti jutra morebiti vezh ne bo dal. Obrazhaj tedèj minutize fhléherne ure po bôshjim dopadenji, in kakor de bi sate nìzh vezh zhasa nebilo; so-séбно kér bošh sa vfakî hip svôjiga shivlenja teshak odgovor dajal.

S' opomínam fklénem, de si fléherni dan sgu-bleniga misli, (ko bi she toliko dôbriga storil) zhe nifi v' tistim vezhkrat svôjiga hudôbniga nagnijenja in lástne volje premagal, in se Gospodu sa njegóve dobróte sahvalil, poséбно sa dobróto njegóviga brit-

kiga terplénja, ktériga je on is ljubésni do tebe pr-
térpel, in sa njegóvo ozhétovsko in ljubo kasen, de
te je gnade vrédniga storil, te s' neprezénjenim sakla-
dam nektérlih nadlog obogatéti.

21. POGLAVJE.

Od vlade sunanjih pozhutkov, in kakó nej naf
v' duhu Bogá premifhljevati vpelujejo.

Velíko fkèrb morafh iméti in védno se uriti, de
fvôje sunanje pozhutke vladafh in vredujafh; kér vse
prenagnjena je nafha spridena natóra se rasveseljevati
in flaje vshivati. In kér jih fama od sebe dofézhi ne
more, se sunanjih pozhutkov, kakor fvôjih pôflov in
natorfkiga orodja poshlushi, njim spodobne rezhi nase
vlézhi, in vtisne poté m duhi njih podobe; pozhimur
veselje prihaja, ktéro savolj shlahte posheljivofti s'
mésam, se po vsih délih pozhutkov rasfhirja, ki so jim
perjétne; is ktériga pôtlej sa duho in truplo op-
zhina poguba nahaja, ki vse okúshi.

Shkodo fi flifhal, poslufhaj pomozhke.

Skèrbno se vari, in ne pufti fvôjih pozhutkov pov-
fot se pafsti, ne poslushi se jih, kàder le radoft ve-
léva, ampak kader te kaki svéti namén, prid ali po-
tréba naganja. Nej bi se pa, ki nifi natanko nanje pa-
sil, delez h sgubili, savèrni jih, in déni jih takó v'
réd, de bodo, ki so popréd révni fushni nezhimerne
fladnofti bili, sdàj od vfléherne rezhi shlahtni rop
iméli, in ga spét v' duho vpeljali, ki poté m ona v'

fé sbrana peróte svôje snotranje mozhi odvihaje, se proti nebéfam povsdvigne Bogá premifhljevat, kar se takole storí.

Nejse pred tvôje sunanje pozhutke kej, karfibodi postavi, lozhi v' svôjih mislih kar je dahóvniga v' tistim, in pomisli, de is sebe nizh nima tistiga, kar se tvôjim pozhútkam perkasuje; ampak de je vse bôshje rôke délo, ki mu je f' svôjim nevidnim dúham bitnost, dobróto, in lepôto in vse dôbro, kar nad sabo imá, dodélil, in potém bodi vesél, de tvój Bóg, isvirik in sazhétnik, toliko in mnosih popolnost prezhudno v' sebi imá, de vse, kar na stvaréh popolniga vidimo, je le sharik njegove bôshje in nefkônzne lepôte.

Ako zhutish, de si v' shlahtnost ali lepôto kake stvarí samaknjen, pomisli, de je sgôli nizh, vpri ozhi svôjiga duhá v' nefkônzlmiga Stvarnika, ki je tukej prizhijozh, in ji to shlahtno bitnost dodélil, in v' njemu se rasveseljevaje, rezi: »O bôshje in vse ljubésni vrédno bitstvo, kakó veliko je môje veselje, de si sam nefkônzni isvirik vsih vstvarjenih rezhí!»

Ravno takó ako drevéfa, travo ali kaj drusiga taziga premifhlujesh, pogláj s' ozhmí svôjiga duhá, de shivlenja in bitnosti, ktére imajo, nimajo od sebe, ampak le od tistiga Duhá, ktériga ne vidish, in ktéri jih oshivluje, in rézi postavim: »Gláj tó je pravo shivljenje, od ktériga, v' ktérim in po ktérim vse shiví in raste! O pravo in shivo veselje môjiga serzá!»

Kàder neúmno shivíno vidish, povsdvigni svôjiga duhá k' Bógu, ki jim je pozhutke, obzhutnost in se posémli gibati dodélil, rekozh: »O Bog, ki vse rezhí posémli premikash, si sam v' sebi nepremakliv, kakó kópernim od veliziga veselja, de si nesprenimliv in stanovit!»

Mika nàj te lepôta kake stvarí, lozhi od vidniga nevidno duhóvnost, in premisli, de vse, kar tebi od su-nej dopade od nevidniga Duhá is-haja, ki je vso vidno lepôto vstvaril; in rêzi veselô: Glêj potozhki so tó, ki is téga vézhniga studênza isvirajo; kaplize so tistiga neismérniga morjá, ktéro je pólno nebéfkhkih dobrot. O kakó poskaklujejo vse shilize môjiga serzá od preblasheniga veselja, kàder se spomnim vézhne, neismérne lepôte, isvirka in vsroka zéle vstvarjene lepôte!”

Najdesih per drusih ljudéh dobróto, modróst, pravizhnost ali kako drugo krepósti, rêzi, in lozhi ravno takó té krepósti 'v' duhu, svôjimu Bogú: »O prebogata saloga vsih zhédnost, kako obilno je môje veselje, de le od Tebe in po Tebi vse dôbro prihaja, de vse, Tvôjim bôshjim popolnostim, permérjeno, sgine kot nezhi-merni nizh! Sahvalim se Ti o Gospód! sa té in vse druge dobróte, ktére môjimu blishnimu fkasujesh. Spomni se o Gospód môje révfhine, kakó mi je té ali druge krepósti filno potreba.»

Vsdigaje roké kàj storiti, pomisli, de Bog je sazhétnik sazhétiga déla, in de drusiga nizh nifi, kot nje-góvo shivo orodje, in sdihni proti njemu rekozh: »Kakó veliko veselje je, ktériga v' fêrzu obzhutim, o narvikfhi Gospód vsih rezhi! Bres Tebe nikdar nizh ne samorem; Ti si pèrvi in posébní mojster vsih rezhi!”

Per jédi in pijazhi pomisli, de le sam Bog jim je flast in perjétnost dodélil, in rêzi: »Veséla bodi môja dusfa! de kakor bres Bogá nobeniga praviga veselja nimafh, se le v' njemu savolj vsih rezhi rasveseluj!”

Zhe ti kàj lepó difhi, ne ostajaj samó per lépi difhavi, ktéro si f' poduham obzhutil, ampak povsdigni se v' mislih h' Gospódu, od ktériga fléherna lépa di-

fhava prihaja in v' fèrzhni tolashbi zhes to rezi: Do-
déli Gospód! de kakor se nad tém rasveselujem, kér
vse perjétnosti is Tebe isvirajo, takó tudi môja dufha,
prosta od vsiga vesèlja svetá se k' Tebi povsdiguje,
naj se pred Tabo, perjétni dufhavi enako rasdufhava!“

Slifhish kjé kako vesélo musiko ali perjétno pé-
tje povsdigni h' Gospódu svôjiga duhá, rekozh: Kakó
vesél sim o Gospód moj Bog! Tvôjih neskônzhnih po-
pólnoft, ktére v' nepreséglivi edinosti, ne samo v' Te-
bi nebéfhko soglasje délajo, ampak tudi v' Angelih,
v' nebéfh in v' vsih stvaréh se prijétno in lépo ras-
glasfajo.“

22. POGLAVJE.

Kakó nam pomagajo sunanje rezhí svôje po-
zhutke vredovati, in vzhlovezhenje Jesufa Kri-
stufa v' svétih fkrivnostíih njegóviga shivlenja
in terplénja premishljevati.

Lihkar smo vidili, kakó rezhí, ktére f' pozhutki
obzhutimo, nashiga duhá k' premishljevanji Bogá va-
bijo, poslusfaj pa tudi, kakó naf enake rezhí Jesufa
Kristufa in svéte fkrivnostíi njegoviga shivlenja in ter-
plénja v' duhu premishljevati nagibajo.

Vse rezhí na svétu naf lahkó v' tó napelujejo,
ako, kakor smo djali, neskônzhniga Bogá, ki jim
je vso lepôto in imenitnoft dodélil, v' njih premishlu-
jemo, in is téga premishljevati sazhnemo, kakó velika

in neismérna je njegova dobrôta, de se je on, ki je edini isvirik in Gospod vsih vstvarjenih rezhi, takó neisrezhèno ponishal, de je zhlovek postál, savóljo zhlovéka umèrl in dopustil, de so se orodja njegovih rôk soper njega spuntale in ga na krishi obéfile.

Pofébno dôbre so nektére rezhi, té svéte skrivnostíi pred notranje ozhí nashiga duhá vpeljevati; postavim téle: Orôshja, verví, bízhi, stèbri, tèruje, tèrf-tje, shèbli, kladva in druge rezhi, ktére so orodja bile njegoviga terplénja.

Révno stánje naš opominja shtalize in jafiliz Gospódovih; dèsh, kèrvnih kapliz, ktére so na voljski gôri is presvétiga teléfa nashiga Jsvelizharja kapale; skale, ktére morebiti premishlujemo, tistih skal, ktére so per njegoví smèrti pokale; semlja potrefa, ki se je takrat tréfila; solnze tàme, ktéra jo je takrat pokrivala; flédnizh vóda tiste vóde, ktéra je is njegove svéte straní tèkla. Tó tudi od drusih rezhi veljá.

Ako vino ali kako drugo pitje pokushafh, spomni se tistiga jéshja in shèlzhja, f' ktérima so Jsvelizharja napajali. Kàder se oblazhifh se spómni, de se je vézhna beséda v' zhlovéshko mesó oblékla, de bi te f' svôjo bôshjo natóro pokrila. Kàder se flazhifh, iméj Kristusa svôjiga Gospóda pred ozhmí, ki je bil nag in flézhen, bizhan in na krishi perbit. Ako kjé kaki krik ali ropôt togôtnih ljudi flifhifh, spomni se gnusôbniga in trinoshkiga glasa: Krishaj ga, krishaj ga!

Kàder ura bije, spomni se tistiga britkiga vtripanja ferzá, ktériga je Jésuf térpel, kàder je na voljski gôri savolj blishniga terplénja in smèrti otóshen

perhaja! ali pa misli, de slisihis prestrašno pokanja kladev, kàder so ga na krish perbijali.

Per fléherni perlošnosti; kàder se tebi ali drugim kaj shalošniga ali britkiga pergodi, se spomni, de je vse nizh, zhe to s' neismérno teshavo permérjash, ktéro štatrupo in dufha tvojiga lôshjiga Isvelizharja, na krishu iméla.

23. POGLAVJE,

Od drugazhniga vredovanja svôjih pozhútkov po mnogih prilikah, v' ktére sadénemo.

Vidil fi tedèj, kakó se samore svôjiga duhá k' premishljevanji Bogá in vzhlovezhenja Jésusa Kristusa povsdigovati. V' prizhijozhim poglavji bomo she druge pomózhke pokasali, ktéri v' mnogo premishljevanje vpelujejo, de po rasnim okufu dufh, tudi rasno pašo imamo. To ne bo le priprošim, ampak tudi takim ljudém, koristilo, ki so boljshi rasumnosti in na potu popolnosti shé dalje prishli; kér niso vsi ljudjé enakiga duhá, in sa vislji premishljevanje smoshni.

Szer se ti ni tréba bati, de bi te ta velíka mnogoternost mamila, ako rasumno in po svétu svôjiga spovednika ravnašh, in ga, kakor jes mislim, ne le v' téh, ampak tudi v' drusih naukih, ktére bi she jest tebi dajati vtégnil, ponishno poslusash.

Per poglédu maršktérih minljivih rezhí, ktére svét takó grôšno abrajta, vezhkrat njih malovrédnost

premišhluj, pa kaj v' vèrſti s' nebeſhkim bogatſvam, po ktérim is zélīga fèrza hrepenéti morafſh, zéli ſvét ſanizhevaje, jih ko blato na úlizah obrajtaj.

V' fólnze vsdigaje ozhi, pomiſli, de lépfhi in ſvetléjſhi je tvôja duſha od njega, zhe v' gnadi bôshji ſhiviſh, ako pak ne, je gérfhi in tamnéjſhi od zhèrniga pèkla.

Ako s' ozhmí ſvôjiga teléfa v' nebéfa poglédaſh, ktére te ko fhotor pokrivajo, idi s' ozhmí ſvôjiga duhá vnót ſvéſdniga néba, ſvôje miſli tam na en kràj vperaje, ktéri ti je ſa vezhno ſtanovanje perpravljén, ako na sèmlji nedolſhno ſhiviſh.

Kàder ptizhje ali drugo pétje poſluſhaſh, povs digní ſe v' duhu k' pétju nebeſhkiga raja, kjér ſe vézhno aleluje glaſí, in perfèrzhno prôſi Goſpóda, de te gnade vrédniga ſtorí, de bi ga s' nebeſhkimi duhóvi na véke zheſtil.

Zhutíſh, de te lepôta ſtvarí mika in veſeli, pomiſli, de ſe peklénſka kazha v' njé prekriva, in te vmoriti, ali pa raniti ſtréſhe, ſató pa ſe vsdigni rekozh: »O nesduſhna kazha, kako prekanjeno me ſkonzhatì iſheſh!» Potem ſe k' Bogu obérni, rekozh: »Pozheſhen bodi Goſpód, moj Bog! ki ſi mi ſovraſhnika ſpaſiti dal, in me réfhil is njegovih ſtraſhnih krémpljev!»

Jn od vabíla k' veſèlju, pobégni k' ranam kriſhaniga Iſvelizharja, poſtoj s' duham per njih in premiſhluj, kóliko je Goſpód na ſvôjim preſvétim teléfu tèrpel, de bi te od gréha odproſtil, in ti ogrènil ſlaje meſá.

She drugi pomozhik tukej imaſh, nevarno poſheljivoſt pregnati, namrezh, de natanjko prevdaríſh,

kaj bo po smèrti is lepôte, po ktéri sdàj tak grôsnò mèdlífh.

Zhe fi na potu, pomífli, de fi per vsaki stopinjzi blishej svôje smèrti.

Vidífh ptize po sraku letéti ali vôdo hitro naprej fhuméti, mífli, de tvôje shivljenje hitrejshi h' konzu beshí.

Kàder se filni vetróvi vsdigujejo, ali se blífka in strašhno gromí, spomni se strašniga fodniga dnéva, vèrsi se dôli na kaléna, môli in prôfi Bogá, de ti gnado in zhaš dodelí, de bi se dôbro perpraviti samogel, pred njegovo velizhafivo stopiti.

V' rasnih permérah, ki bi te sadéti vtegnile, se takole uri: Ko bi te postavim kaj bolélo, ali britkost, vrozhino ali mras, ali kaj drusiga tèrpel: vsdigni duhá k' vézhni Gospódovi volji, ktérimu je v' tvôje isvelizhanje dopadlo, de té nadlóge, v' tém zhašu in po té méri terpifh; in vèfeli se nad ljubésnjo, ktéro Bog do tebe imá, in nad prilikami, de jih, mu flushiti, imafh, rekozh: »Gléj bôshje dopadenje se nad mano sverfhuje, ki je od vékomej v' svôji ljubésni naménil, de v' tém zhašu teshave terpim! Vselej in na véke bodi mili in blagi Gospod pozhefhen!»

Se kaka dôbra mífel v' tvôjim duhu sbudí, obèrni se prezej k' Bogú, in mífli, de on jo je v' tebi obudil, in sahvali se mu sanjo.

Bèrefh kdàj kake svéte bukve, premífli, de med besédami Gospóda vidífh, in sprejmi jih, kakor de bi is uft Gospódovih prífhle.

Vidífh svéti krish, premífli de je tvoj vójni krish, ko bi ga sapuutil, bi v' oblašt grosovitiga sovrashnika prífhel, ga pa nasledovaje, bôfh s' obilnim ropam zhefstito fhèl v' nebéfa.

Gledaje v' preljudo podobo nebéfhke Kraljize, povsdigni k' njé svôje ferzé, ki v' svétim rajù kraljuje; sahvali se ji, de je vselej perpravljena bila, voljo tvôjiga Gospôda spolnovati, de je Isvelizharja svetá rodila, dojila in iskojila, in naf nikolj v' nafhi duhóvni vôjfski ne sapuſti; in nam s' gnadami in pomozhki pomaga.

Podobe Svetnikov morafh tudi sa vôjfskne tovarſhe iméti, ktéri po viteshki smagi fovrashnika, tebi pot odpérajó, se junafhko vojfkovati, de bi njim enako zheſtitlivi véniz v' nebéfh sadóbil.

Iméj kjé kako zérkev pred ozhmí, poleg drusiga svétiga premifhljevanja tudi tó premifhluj, de je tvôja duſha tèmpeľ bôshji, in de ſtanje bôshje zhiſto in neofkrunjeno ohraniti morafh.

Kàder koli f' trémi prenéhleji sdravo Marijo svoniti ſliſhiſh, premifhluj ob kratkim téle trí rezhí, ktére se f' svétimi beſédami ſtrinajo, in k' se pred ſléherno téh nebéfhkih molitviz isgovarjejo.

Pèr pèrvim prenéhleji svoná se sahvali Bogú sa tiſto ſporozhilo, ktériga je is nebéſ na sémljo poſlal, in ki je sazhétik bil nafhiga isvelizhanja.

Per drugim se rasveſeluj s' Marijo Divízo nad viſokóſtjo, ktéro je po ſvôji poſébni ponishnoſti doſégla.

Pèr trétim môli f' preblasheno Divízo in s' Vérhangelam Gabrijelam, ſpozhéto bôshje Déte.

Ne poſabi per prenéhleji svoná se s' glavo f' ſpoſhtovanjem perkloniti, ſoſébnó per ſadnim.

Te premifhljevanja, raſdelj ene po vſakim prenéhleji svoná, ſo tudi drugikrát vselej dôbre.

Spóдне pa, ktére ſmo sa vezhér, jutro in opoldán naménili, sadévajo terplenje nafhiga Gospôda; kér

spodobí se, de se pogosto spomnujemo britkiga terplénja, ktériga je preljuba Marija (pod krishem) iméla, ako nehvaléshni nozhemo biti.

Svezhér premífhluj veliko britkost zhiste in blage Divize, ktéro je zélo tisto nózh, nad kervavim pótam, vlovam na voljčki gôri, snotranjimi in skritimi teshavami svôjiga ljubesníviga Sina obzhutila.

Sjutrej obuduj serzé k' ufmilenju de bo obzhutilo njene teshave, ktére je pèr krívi tóshbi pred Pilatam in Heródam, pèr obfoj v' smèrt in nošho krísha v' svôjim fèrzu iméla.

Opoldan premífhluj, kakó je bilo serzé preshalostne matere per krishanji in smèrti nashiga Gospóda presunjeno, in kakšhino britkost je obzhutila, kàder je njegovo svéto stran suliza prebôdila.

Britkósti preblashene Divize premífhluj od zhetertik-vezhéra do sabotniga poldnéva, zhe te pobóshnost naganja, ali pa sunanji vsroki napelujejo.

De pa ob kratkim sklénemo, kar ravnáva sunanjih pozhutkov sadéva, te she opomnim, prav posébnó zhujézhimu biti, de pèr vsih rezhéh in permérah nikolí od ljubésni ali studa do njih, ampak le od edine volje bôshje vlézhen, ljubísh ali stúdísh, kar Bog hozhe, de ljubísh ali stúdísh.

Szer te nísim teh rasnih pomózhkov, svôje sunanje pozhutke vladovati, uzhil, de bi vèš zhaš f' tém potratil, kér szer védnó v' serzu sbran, pèr svôjim Gospódu biti morash, f' pogostnimi vajami svôje sovrašnike in hude nagnjenja premagovati, in s' nasprotnimi zhédnostmi njim sopervati; ampak sim te sató uzhil, de se bošh, kakor perloshnost ali potreba od tebe hozhe iméti, obnašhati védil.

Kér malo fadú imá, ki se s' vajami preobloshí, ako bi tudi tiste same na febi fhe takó dôbre bile, kér dôstikrat v' tém smota duhá, lâstna ljubésen, nestanovitnost in mréshta foverashnika fkríte leshé.

24. POGLAVJE.

Od bersdanja jesíka.

Posébné vlade in prav fkèrbniga bèrsdanja pa zhlovéshki jèsik potrebuje, kér prenagnjen je zhlôvek, mu prostoft dajati, in od rezhi govoriti, ki se njegóvim pozhútkam perlégajo.

Shélja nesméрно kramljati, imá v' nekaki prevsétnosti svoj isvirik, v' ktéri fi zhlôvek veliko véditi domíshluje. Kér sami febi v' svôjih dosdévkih dopademo, se persadévamo jih ponovljati in s' mnogimi ovínki drugim nuditi in prigovarjati, de bi jim f' tém pokasali, de le pèr naf je fhola modrofti.

Slófti, ktére is pogostniga kramljanja isvirajo, se ne dajo ob kratkim povédati.

Kvantanje je korenína lenôbe, sprizhlej nevédnosti, in ábote, duri obréke, hlapiz lashí in omèrslik svéte in gorézhe poboshnosti.

Veliko shlabudranje je podnéta pregréshnih nagibov, ktéra jèsik budí, de loshej nespamet kvantá.

Ne govôri s' ljudmi, ki te neradi poslušhajo, de se jim ne perfkutísh, pa tudi f' takimí ne, ki ti radi ufhéfa naftavljajo, de sa s' befédami ne satelebafh.

Ne govôri terdó in preglaſnó, kér obóje je grôsnó gerdó, napùh in nezhimernost.

Nikoli ne govôri od ſebe ali od ſvôjiga djanja, tudi ne od ſvôje ſhlahte, zhe te potreba ne fili, pa tudi takrat ob kratkim in malo, kar je mogozhe. Se ti doſdêva, de kdo ſam od ſebe prevezh govori, miſli vûnder dôbro od njega, in ga ne poſnemaj ſató, ko bi tudi njegóve beſêde raſodêvale, de ſamiga ſebe ponishuje in toſhi.

Od ſvôjiga bliſhniga, in od vſiga, kar ga ſadêva govôri mànj ko je mogozhe, drugazh zhe je perloſhnost kaj dôbriga od njega povêdati.

Govôri rad od Bogá, ſoſêbno od njegove ljubêni in dobrôte, pa tudi tukej bres ſtraha nikoli, de bi tudi v' tèm ne ſabrêdil, ſhe rajſhi pa poſluſhaj, zhe kdo drugi od njega govori, in ohrani njegóve beſêde globôko v' ſvôjim ſêrzu. Je pa pogovor od drusih rezhí, naj njih glaſ le tvôje uſhêſa tipljá, duh tvoj naj pa le pér Bógu oſtane. Si pa permóran govorza paſljivo poſluſhati, in mu odgovor dajati, vûnder ne je-njuj od zhaſa do zhaſa ſvôje ſerzé k' nebêſam povſdigovati, kjér tvoj Bog prebíva; premiſhluj njegóvo neſkônzhnost, de on ſvôje ozlí, v' tvôje révo védno opèrte imá.

Dôbro premiſli, préden kaj govoriſh, kér dôſtikrat ſe boſh préprižhal, de je dôbro kako rézh ſamólzhati; kar boſh, ako dôbro prevdariſh, po govorjenji ſpoſnal.

Molzhati, moj ljubi ſin! je v' duhovnim bôji môzhno branílo in gotóvo upanje ſmage.

Mólk je perjatel tiſliga, ki naſe nizh, v' Bogá pa zélo ſaupanje ſtaví; hranilo je ſvête molitve in gotóvi pomozhník v' krepóſtih ſe uriti.

De se molzhanja navadish, pomisli shkodljivost in nevarnost prasniga kramljanja, in koristi molzhanja, in bo naj ti ljuba ta krepóšt, in de se je pervadish, mólzhi tudi takrat, ko bi mar biti dôbro bilo govoriti, ako se bres lastne in ptuje shkode molzhati dá.

Dôbro je tudi se vse drushne in tovarshije ogibati, in namést tovarshije ljudi, bodo Bog, angeli in Svetniki tvôji tovarshi.

Ne posabi pa bôja, f' ktérím opraviti imash, in vidil bošh njegóvo imenitnost, de se je tréba prasnih pogovorov ogibati.

25. POGLAVJE.

Kristusov vojshak, ktéri se junashko f' sov-rashniki vojskovati sheli, se mora smeshnjav in nepokoja serzá po vfi môzhi ogibati.

Kakòr je pa nafha dolshnóšt, zhe smo fèrzhni mir sgubili, se po vfi môzhi persadevati, de ga spét sadobimo, takó tudi nobêna slóšt svetá nam ga vsetí in podréti ne smé.

Svôje gréhe, se vé de, britko obshaljevati moramo, vûnder pa mora ta shalóšt mirna biti, kakor smo she vezhkrat popréd govorili. Takó je tudi tréba bres nepokoja serzá pohlévno usmilenje s' vsakim gréshnikom iméti, in njegóve gréhe vûnder shé v fèrzu obshaljevati.

Druge teshave in britkósti, postavim: bolésni, rane, smèrt tudi nafhe blishne shlahte, naléslive kuge,

vôjſke, ôgenj in enake slôſti, akoravno ſo nafhi natóri odurne, in ſe jih ſvét ogiblja, moramo ſ' pomozhjó gnade bôſhje ne le hotéti, ampak tudi kakor pravizhne fhibe hudôbnih in priloshne prilike krepoſt ſa poboshne ſa ljubo iméti, ſâj jih tudi Bog, ktériga voljo ſpolnujemo, v' tèm osoru rad imá, de bi vſe teshave in nadlóge ſhivlenja ſ' mirnim in pokojnim ſerzam prenaſhali. Verúj pa, de vſelej je nafh nepôkoj Bogú ſopern, bo naj ſhé kakorſhin hozhe, kér je vſelej poln nepopolnoſt, in is hudôbne koreníne nafhe láſtne ljubésni prihaja.

Védno tedèj kaka smoshnoſt ſvôje duſhe na ſtraſhi iméj, ktéra, bèrſh ko kâj, kar bi te sméſhati ali nepokojniga ſtoriti vtegnilo, ſpaſi, te sbudí, de v' bran ſa orôſhje primeſh, ktéro ſoſéбно v' premíſhljevanji obſtojí, de vſe té in mnogotére druge nadlóge, zhe ſe nam tudi nadlóge doſdévajo, vùnder niſo prave nadlóge; de nam ne ſamorejo reſnizhnih dobrót odvſéti, in de jih Bog is popréd rezhènih dôbrih, zhe tudi nam nesnanih in ſvétih vsrokov oméni in poſhílja.

Ako tedèj po té viſhi ſvôje ſerzé pèr vſih tudi fhe takó britkih nadlogah v' miru in pokojú ohranimo, bomo ſamógli potém takim veliko dôbriga ſtoriti, drugazh pa ne bo nafha vaja veliko, ali pa zhiſto nizh koriſtila. Nafhe ſerzé, zhe je nepokojno, ni le ſavítimu ſovraſhniku neprenéhama iſpoſtavljenó, ampak de v' takim ſtanu tudi prave tirí in gotoviga pota krepóſti ſpoſnati ne moremo.

Nafh ſópernik, ktérimu je ta mir grôſno naſprót, k' je ſtaja in delarniza ſv. Duhá ſa nafhe neſkônzhno iſvelizhanja, ſe perliſuje in nevtrudama perſadéva nam ga podréti in nam raſne ſheljé, ktére ſe

nam dôbre in svéte dosdévajo, na uhe fheptá, ktérh golufija se pa ravno v' tém sposná, kér nam fèrzhni mir poderó.

De se pa taki veliki fhkodi ôgnefh, ne odpéraj vrat svôjiga ferzá takim sheljám, ktére je strasha tvôje pameti spasila, préden jih prost od vse lastne ljubésni in volje Bogú v' dar ne pernêsefh, svôjo flepôto in nevédnost pred njim sposnafh in ga is fèrza profífh, de bi te f' svôjo gnado resfvétlil, de bi sposnati samógel, zhe so sheljé od Bogá ali pa od tvôjiga sópernika prífhle. Zhes tó pa tudi, ako je mogo-zhe, svôjiga spovedníka sa svèt vprafhuj.

Pridejo naj pa tudi takfhne sheljé od Bogá, satíraj pa vùnder v' febi pred njih ispeljavo, svôjo nevzhakanoft; kár veliko bòlj nafhe délo Bogú dopade, pred ktérh se satéramo, kakor pak de bi ga v' naglofti po shêljah opravliali; pa kaj, vzhasfh nafhi satéri Bogú bólj dopadejo, kakor pak déla.

Ako tedêj potém takim odganjafh sheljé, ktére niso dôbre od sebe, in dôbrih pred satiram natorfskih nagibov v' djanji ne spolnujesh, bosfh svôje ferzé v' tihôti in miru ohranil.

De pa svôje ferzé po vsi vishi mirno ohranífh, ga morafh tudi pred nekakimi ozhitbami in grisi vestí obvarovati, ktére vzhasfh sovrashnik budí, ko bi se tebi tudi, kér te savolj nektérh pregrêfhkov fhtrafuje, posdévato, de od Boga is-hajajo. Is njih fadú bosfh sposnal, od kod so.

Zhe te k' ponishnosti napelujejo in k' vézhi pridnosti v' dôbrih délih, in ti ne jêmljejo saupa v' Bogá, misli, de is-hajajo od Bogá, in sahvali se mu sanje; te pa omamijo, malosfèrzhniga, nesaupliviga, léniga

in pozhasniga v' dobrim storé, so gotóvo od tvôjiga sovrašnika prifhle, nikar jih ne poslušhaj, ampak uri se dalje.

Sunej téga pa tudi vzhasih is strahú pred sópernim nakljuzhbam postaja nepokojno nashe serzé, de se té napzhnosti ôgnesih, dvé rezhi premislhuj.

Pèrvizh namrezh prevdari in dôbro premisli, kómu so takshne nakljuzhbe: ali duhu, ali pa lastni ljubésni in volji nasprót. So lastni volji in ljubésni, torej tvôjimu nar hujshimu sovrašniku nasprót, bi ne bilo prav jih teshave imenovati; ampak iméj jih sa pomózhke in gnade, ktére ti Bog poshilja, in jih f' hvaleshnim in vesélim sèrzam sprejémaj.

So pa tvôjimu duhu nasprót, ne sgubi torej po-koja serzá; v' prihodnim poglavju hozhemo od téga bôlj natanjko govoriti.

Drugo, na kar je glédati tréba, v' tém obstóji de svôje serzé k' Bogu povsdigujesh, de ti je vse splôh dôbro, kar mila rôka bôshje previdnosti zhes té priti pusti, in drugazhne volje ne bodi, kér rôka bôshja je polna dobrót, ako so tudi tebi takrat perkrite.

26. POGLAVJE.

Kaj nam je storiti, ako smo v' duhovni vójski ranjeni bili?

Se mar ranjeniga zhutish, kér si is slabósti ali kdáj f' pervoljenjem in hudôbnosti v' kako pomoto

sabrédił, ne bodi sató malofêrzhen in nepokojin, ampak k' Bógu se obèrni rekozh: »Glej o Gospód, moj Bog! kakorfhin sim, takó se vèdem, fáj drusiga, kakor napzhnost, od mene ni upati.»

Postoj sdej malo in premisli kakó malopriden in sanizhljiv si; potém shalošt obúdi, de si Gospóda rasshalil, in bres vŕe smefhnjave, poglej s' nejevóljo na svóje gréfhne navade, posébnó na tisto, ktéra je kriva, de si grešhil.

Pôtlej rezi: »Sàj tudi pèr tém bi ne bil ošl, moj Bog! ko bi me Tvôja milošt ne bila varovala.» In sdàj se sahvali Gospódu, ljubi ga bôlj od poprej, in stèrmi nad njegóvo miloštjo, de ti je, zhe tudi rasshaljen od tebe, dèfno podál, de nisi vnovizh sabrédił.

Napofled f' tèrdnim saupanjem v' njegóvo milošt rezi: »Délaj, o Gospód! kakor si sam na sebi: odpusti mi, in ne dovólji, de bi se lozhil od Tebe, in ne pobégni ob mene, de Te spét ne rasshalim!»

Si storil takó, ne tuhtaj, ti je Bog odpustil ali ne, kër drusiga ni tó, kakor napùh, nepôkoj duhá, sguba zhasa in flepotija hudizha, ktére nas s' mnogimi prasnimi k' videsu dôbrimi dosdévki flepi. Sató se bôshjim rôkam prosto isrôzhi, in uri se dalje v' dobrim, kakor de bi nikoli padel ne bil.

Pa ko bi tudi pogosto bil padel na dan in bi se ranil, stori ravno takó, kakor sim ti lihkar povédal, tudi ne s' manjšhim saupam drugizh, trétizh, takó sadni, ko pèrvi krat, in persadévaj si, se bôlj in bôlj sanizhovati, gréh foverashiti, varnisthi in previdnisthi biti.

Grôšno slozhesti foverashnik tako obnafhbo zher-tí, nekaj, kër vé, de je taka vaja neisrèzheno Bogú

perjétna; nekaj pa, kér v' framôto po tistim pride, ktériga je prevaril popréd. Pogošto se ta savita kazha trudi, de se uriti opufhamo, in dostikrat se tudi pergodi, de naš savolj našhe sanikernosti in nemarnosti preslepí.

Se to tebi teshkó vidi, štóri si tolikanj vézhi filo, uri se bôlj in bôlj, zhe tudi nifi vezh od enkrat grefhil.

Se po storjenim gréhu nepokojniga, sméshaniga in obupliviga zhutifih, si persadévaj spét mir in pôkoj ferzá in saupanje v' Bogú sadobiti in f' tém orôshjem se k' Bogu obèrni; kér nepôkoj, ktéri naš po gréhu napada, nima v' osoru bôshjiga rasshalenja, ampak nam fhkodo navlézhi.

De spét svoj mir sadobifih, posabi sa sdáj svoj pregréfhik, in vpogumi se in premifli neisrezhenomilošt bôshjo', ktéra je vselej vša perpravljena in hrepení, nam všako pregrého, naj bo shé kakor hozhe velíka, odpustiti, in kakó po rasnih potih on gréfhnika ifhe, de bi k' njemu prifhel, de bi ga v' tém shivlenji s' gnado, na unim svétu pa v' velizhaftvi f' sabo sedinil in navékomej frézhniga storil.

Si po takim in enakim premifhljevanji svôje ferzé potolashil, se fhe le osrí v' svojo pomoto, in štóri kakor fim te sgôrej vzhil.

Kâder k' spóvdi gréfh, ktéro te pogošto opravljati opominjam, poprimi vse svôje pregréfhke in smote, in s' novo shalostijo in študam nad bôshjim rasshalenjem in tèrdnim fkléпам se pobóljfhati in Bogá nikoli vezh rasshaliti, se jih svôjimu spovedniku obtošhi.

27. POGLAVJE.

Od réda, ktériga se sovrashnik nashiga isvelizhanja v' duhovnim bóju dersbí, kakó takshne flepí, ktéri si persadévajo poboshno shivéti, in kakó takshne mami, ktére v' svóji gréfhni fushnosti vjéte imà.

Védi, moj sin! de sovrashnik nashiga isvelizhanja nìzh drusiga ne ífhe, kakor nasho nefrézho, in de se s' vsakim enako ne bori.

De rasno vojškovanje in svijazhe hudizha posash, iméj tudi rasne ljudi pred ozhmí.

Nektéri so v' fushnosti gréha vjéti, in de bi se spreobrnili, jim nikdar v' misel ne pride.

Drugim se dosdévà, de so na potu poboshnosti, pa ga védno bólj sgréfhajo.

Slédnìzh so taki, ki so nektére kreposti shé sadobili, pa globokej sabredejo.

Od vsih se hozhemo po rédu uzhiti.

28. POGLAVJE.

Od bója in smot hudóbniga duhá f' tistimi, ktére v' fushnosti gréha vjéte imà.

Imà hudóbní sovrashnik dušho v' pregréfhni fushnosti vjéto, se po vsi môzhi persadévà, jo bólj in bólj

oflepiti, in ji vfléherno misel prestrézhi, de bi k' sposnanju nefrézhniga stanú ne prishla.

Ne le s' mnogotérimi ptujimi mislmi si on persadéva vse dôbre sheljé in vdihovalja, ki k' pokóri nogibajo, is fërza takfhniga zhlovéka pregnati, ampak ifhe zhes tó tudi vgódne perlosností, ga v' hujfhi pregréhe satopiti. Slepôta gréfhnika hujfhi in hujfhi postaja, se v' vézhi in vézhi globozhíno sataplja, in gréhov do kônza pervadi. V' té grôsní flepôti in vézhi krivizi se njegóvo nefrézhno shivlenje takó rekozh do smèrti v' enim kolobarji okrog vertí, ako mu Bog f' svôjô mogozhno rokó na pomózh ne pride.

Pomózhnik is té strafhne nadlôge, je, kar naf tika, de, kdor v' takfhnim shaloftnim stanú tizhí, fléherní dôbri misli in bôshji svaritvi, ki ga is tàme s' ljuzh vabi, bèrsh ko bèrsh prôstor storí, in is zéliga fërza v' svôjjiga Stvarnika klizhe: »Oh, Gospód! pomagaj, hitro pomagaj, ne pusti me dalje v' tàmah pregréh!» In nikoli nàj ne odjénja, takó ali takó Bogá klizati v' pomozh.

In zhe je mogozhe nàj jaderno tészhe k' rasfvetlénimu spovedniku, in sa svèt in pomozh nàj ga profi, de bi se réfhil is oblásti hudízha.

Zhe mu pa ni téga mogozhe takó hitro storiti, nàj h' krishanimu Isvelizharju perbeshí, nàj préden poklékne in vèrshe na sémlyo svoj obras.

Tudi dôbro je preblago Divizo Marijo sa pomózh in milost profiti.

V' té naglizi je smaga, kar bom v' prihodnih rastavah uzhil.

29. POGLAVJE.

Od svijazh in flepotij, f' ktérimi fovrashnik ljudi mamí, ki svôje hudobije sposnajo, in se réfhiti shelé, in sakaj nashi fklépi dóftikrat nîzh ne veljajo.

Tíste, ktéri svoj nefrézhni stan sposnajo, v' ktérím tizhé, in is ktériga bi se radi réfhili, hudîzh takóle flepi in smaguje.

Pôtlej, pôtlej!

Kraf, kraf! — jutri, jutri! — se vrâna glafí. — Nar pred hozhem to storiti; se téga déla snebiti, potém hozhem s' vézhim pokojem poboshno shivljenje sazheti.

Sankaje tó, v' ktéro se jih je shé veliko vjélo, in se fhe fkosi lové. Vsrôk téga pa je lenôba in nespa-met nafha, de v' opraviilih, v' ktérih isvelizhanje nafhih dufh in zhaft bôshja obftojí, naglo naglo sa mogozhno orôshje ne primemo.

Sdàj, sdàj! sakaj pôtlej?

Danf, danf! sakaj jutri? Nàj bi fléhern febi go-voril.

In ko bi mi tudi pôtlej in jutri dano bilo, bi bilo tó pót k' isvelizhanju in k' smagi, de bi popred mó-gel ranjen biti, in se nove slófti nakopati?

Vidîfh tedàj, moj fin! de ako se téh in enazih flepotij ogibljevati shelîfh, od ktérih smo popred shé govorili: fovrashnika premagati nîzh bôljfhiga ní, kot jáderno svétim míslim in bôshjimu vdíhovanju pokor-

fhino fkasovati. In dôbro samérkaj, de od hitroſti, ne pa od fklepov je lêt govorjenje, kër doſtikrat fklépi ſhlovéka golufajo, in marſkogá ſo ſhé opêkli, in tó is mnogih vsrokov.

Pèrvi vsròk, od ktériga ſmo ſhé sgór pogóvor iméli, je, de ſvôjih fklépov ne ſtavimo v' neſaupnoſt v' fé in ſaupanje bôſhje; tudi pa, kër naſha grôſna napúhlivoſt ne da nam ſpoſnati iſvirka naſhe smote in flepôte.

Ljuzh to flepôto ſpoſnati, in pomózhik jo oſdraviti le is bôſhje dobrôte iſvira, ki dopuſti, de pade-mo, de bi po padu naſ od ſaupá do ſebe, v' njegóvo ſaupanje in k' ſpoſnanju naſhiga napúha perpêljaj.

Sheliſh tedèj, de bi ti tvôji fklepi koriſtili, mora-jo ſtanovitni in neſpreminljivi biti; ſtanovitni in neſpreminljivi bodo pa takrat, kàder bodo od láſtniga ſaupá zhiſto proſti, in vſi v' ponishnoſti na ſaupanje bôſhje ſidani.

Drugi vsrok je pa tó, kër per obudih ſvôjih fklé-pov le na lepôto in zéno krepôſti glédamo, ktéro vol-jo, akoravno je ſhìbka in flaba, neprenéhama naſe vlézhe. Se potém ſzhaſama teshave perkaſhejo, ktére premagati moramo, de bi krepôſti doſégli, flaba in révna volja odſtopi in jénja.

Sató pa obúdi vézhi ljubésin do teshav ktére ſo s' dobitvo krepôſt fklénjene, kakor pak do ſamih krepôſt. In neprenéhama f' témi teshavami hrani ſvô-jo voljo, sdej mánj, sdej vezh, ako ſheliſh prave kre-pôſti ſadobíti.

In kolikor ſerzhnéjſhi in rajſhi teshave ſprejémaſh tolko hitréjſhi in jazhje boſh ſebe in ſvôje ſovraſh-nike vſhúgal.

Tréti vsrôk je, kër dôstikrat pèr svôjih fklépih ne krepósti, ne volje bôshje, ampak svoj prid ífhemo. To se splôh takrat rado perméri, kàder pèr svôjih fklepih, ktére ob zhasu duhóvne tolashbe, ali pa v' teshkih britkóstiù délamó, posébnó, kader pèr poslédnih nobène druge polahzhíze ne najdemo, kakor se k' Bógu podati, in v' krepóstiù se úriti.

De se téga ogiblješ, bodi ob zhasu duhóvne tolashbe v' fklépih in oblubah previdin in poníshin. Zhe pa teshave terpísh, fkléni svoj krish po bôshji volji pohlévno nósti, ga ljubiti in vse posvétne in nebéshke tolashke sanizhevati. Eno famo le prôsi, eno famo poshéli: de bi ti Bog pomagal, vse sópernosti voljno terpéti, in de bi môgel njemu dopasti.

30. POGLAVJE.

Od smote tistih, ktérím se dosdéva, de po potu popólnosti hodijo.

Si sovrashnika v' pèrvim in drugim napadu premagal, se on f' hudôbno potúho drusiga loti, ki v' tém obstoí, de nam nafho pasljivoft od sovrashnikov, ki se voífkújejo s' nami in nam fhokdo délajo, vsefkósi odúrja, in naf v' fklépih in shéljah po víkshi popolnosti navaja.

In tó je vsrôk, de smo védno ranjeni, in ran ne obzhútimo in dosdéva se nam, de smo fklepe dogнали, in takó mnogo napuhlivi postajamo.

Akoravno tedèj nobène nar manjšhi rezhi ali sóperne beséde poterpéti nozhemo, vùnder veliko zha-
fa v' dolgim premišljevanji potratimo, v' ktérh ime-
nítne rezhi, tudi víze savolj Bogá preterpéti sklépamo.

In kér v' tazih rezhéh, ktére so she tam dèlezh
od nas, spodni dél nashe dúshe nobene nejevolje ne
obzhúti, si siromáki domišljujemo, de smo vèrsta tist-
tim ljudém, ki v' resnizi velíke rezhi f' poterplén-
jem prenas'hajo.

De takim smotam odidešh, terdó skleni, f' tistim
sovrashnikam, k' je v' resnizi bliso tebe, in ti bój na-
poveduje, vójško iméti, in kmal bošh preprizhan, so
le tvôji sklépi resnizhni ali pa lashnívi, možhni ali
ali flabi bili, in gotóvo bošh po nadélanim kraljévim
potu krepóštin prihajal.

Soper sovrashnike pa, ki te po navadi ne sku-
šhajo, ti ne dajam svéta vójško iméti, drugazh zhe
previdišh, de bi se te v' kratkim lotiti vtegnili; kér
v' takšnih okolíshinah bi bilo réf dôbro, se perprav-
ljati, in dôbre sklépe délati.

Vari se pa, svôjih sklépov sa njih nazhíne *) imé-
ti, ko bi se bil tudi kej zhafa v' krepóštih prav úril.
Ali vùnder bodi ponishin v' tém, in bój se samíga
sebe, in svôje flabósti, in saupaj v' Bogá. Prôši ga
pogosto v' molítvah, de bi te krèpzhál in pred nevar-
nostmi zhúval, sóšébnó pred fléherno nar manjšhi pre-
dèrsnostjo im saupam do samíga sebe.

Kér nam je tukej, (ako se tudi prav popolnoma
vših pomot ogibljevati ne moremo, ktére Gospod vzha-
sih, de bi nas k' ponishni sposnatvi svôjih flabóst per-

*) Opomba: Nazhín se po némško, Wirkung, pravi.

deljal, dalje terpéti dopufha), nam je vùnder le per-
pufheno, fklépe po vikfhi popólnosti obudovati.

31. POGLAVJE.

Od svijazhe in bôja; v' ktérим sovrashnik naf
od pota, ki v' krepóft dershi, odvrazhovati ifhe.

Zhetérta, sgôrej oménjena smota, f' ktéro naf
hudôbni sovrashnik flepi, kàder vidi, de v' krepóftih
raftemo, so mnoge poboshne sheljé, ktére v' naf budi,
de is vaje krepófti, v' fraft sabredemo.

Sbolí nej postavim kdó, in imá nej voljo svôjo
bolésin po vfi vishi pohlévno terpéti, mu savíti só-
pernik, ki sposná, de je bolnik nagnjen voljno ter-
péti, mnoge dôbre déla na úhe fheptá, ktére bi, ko
bi sdrav bil, lahkó opravljal, in trudi se, ga prego-
voriti, de bi v' sdravji bôlj Bogú flushil, in blish-
nimu loshej vezh dôbriga storil.

Kàder hudôbni sovrashnik té sheljé v' njem obu-
dí, jih zheš dalje bôlj podpihuje, takó, de bolníka
v' nepoterpeshljivost povésne, kér jih po volji ispelje-
vati ne more.

Bôlj ko pa takfhne sheljé v' dufhi nara fhajo in
mozhnéjshi ko prihajajo, vézhi bo tudi nepoterpeshli-
vost, in hudôbni duh si sdàj po vfi ismifhljeni svijazh-
nosti bôlj in bôlj persadéva, de bolnik nad svôjim be-
tégam nejevoljen postaja, kér ga toliko dôbriga sa
vézhi dufhni prid spolnovati naravnost opovéra.

Se pa sóperniku po frézhi iside, bolníka toliko oflepariti, ga tudi s' enako svijazho ob namén Bogú flushiti in dôbre dela spolnovati, perpravi, de mu naposled drusiga nizh ne ostane, ko golo hlepenje, she enkrat sdrav biti. Zhe pa bolník po volji ne okréva, popolnoma klavern in nepoterpeshljiv postane. In potém takim, she ne dosdéva se mu, de is krepósti, v' ktéri se je uril, v' nasprótno straft salomasti.

De takfhnim slepotijem odidefh in jim opovérafh, varuj se v' bolésni ali v' taki drugi nadlógi, she takó dobriga kej posheljevati, kar bi storiti ne mogel, in pred ko ne, bi te tó nepokojniga storilo.

Véf ponishin, pohléven in krotak morafh tudi misliti, de bi savolj svôje slabósti in spremenljivosti ne storil vfiga takó po svôji volji, kakor si sdáj domishlujefh.

Ali pa tudi misli, de Bog v' svôjih fkrivnih sôdbah, ali v' shtrafó sa tvôje pregréfhke, nozhe po tebi tó bôbro storjeno iméti, in de le hozhe, de pod blago in mogozhno rokó njegóve volje rad in ponishno terpífh.

Ravno takó pa tudi ko bi te tvój duhóven vodnik ali kaka druga rézh opovérala, svôje navadne pobóshne dela opravljati, — posébnó k' svétimu obhajilu hoditi, — te po njih tvôje sheljé ne sméjo smamljevati in nepokojniga délati, ampak anaj se vfe lástne volje in oblézi se s' dopadenjem svôjiga Gospóda, rekozh: „Vidilo nej bi ne okó Tvôje bôshje previdnosti tóliko nehvale in pomankljivosti nad menoj, bi ne bil danf gnade presvétiga réshniga teléfa obropan. Kér pa vidim, de mi f' tém Gospód môjo nevrédnost sposnati daja, nej bo On sató navékomej

zhefhen in hvalen. Vùnder pa popólno saupam, o Gospód! v' Tvôjo nefkônzžno dobróto, kér hrepenífh, de Te poterpé, povsot Tvôjiga dopadenja ífhem, svô-je ferzé Tvôji volji podvèrshem, de po duhu vanj ídefh, ga potolashífh in soper fòvrashnike jazhífh, ki se, Ti ga odvseti, trudijo. Sgôdi se, kar Tebi, moj Bog in Isvelízhar! dopade. Tvôja volja bodi vselej môja podpóra in hrana! Sa tó edino Te pohlévno prošim, o môja preblaga ljubésin! de bi môja dufha, od všiga, kar Teb' ne dopade, ozhífhena in prošta, in de bi bila osalífhana f' svetlôbo svétih krepóft, in védno perpravljena sa Tvoj prihod, in sa vse, sa kar me imeti hozhefh."

Ako té opomíne v' fèrzu ohranífh, bofh gotóvo per vših svôjih sheljah, ktérik spolnovati ne morefh, pridejo nej shé od natóre, ali pa od hudiga duhá, ki te nepokojniga déla, ali pa od Bogá, ki tvôjo krotkóft in voljo poskufha, perloshnoft nášhel Bogú svôjimu Gospódu po volji flushiti. In v' tém je prava poboshnoft, in flushba, ktéra Bog od naf térja.

Zhes tó te fhe tukej opominjem, de per slóftih, pridejo nej shé od koder hozhejo, poterpeshljiv oftanefh. Se hozhefh pomozhkov poslushiti, ktére pravi flushabniki bôshji v' tém rabijo, je prav; samo varovati se morafh jakih shelj, is nadlóg réfhenu bití, temúzh obrazhaj jih v' svoj prid, kér je bôshja volja, dejih obrazhafh v' svoj prid. Šáj ne vémo, je ali ni bôshja volja, de bi naf is njih réfhil.

Délah drugazh, bofh v' rasne napáke safhèl, kér lahko bofh nepoterpeshljiv, zhe se ti po sheljah in volji ne is-haja, in ko bi tó tudi ne bilo, bi vùn-

der tvôja poterpeshljivoſt pomanjkljiva, in Bogú nevſhézhna, ali pa majhniga ſafluſhenja bila.

Napoſléd te tudi ſhelim ſkrivne ſvijazhe naſhe laſtne ljubésni uzhiti, ki nam pèr nekazih prilikah naſhe pomote perkríva in ſagovarja.

Kaki bolnik poſtavim, ktéri v' ſvôjim betégu ni kej jako pohléven, ſkríva ſvôjo nevkrétnoſt pod odéjo ſvôjiga ajfra ſa kako, k' videsu, dôbro rézh, rekozh: Niſim ſató nejevóljen, kér mi je bolésin ktéro terpím, teſhka, ampak in po vſi pravizi ſató, kér ſim ſi bolésni ſam kriv, in k' ſim ſtréſhajem teſhaven.

Ravno takó zhaſti lakomnik, ki je vèſ zhmérn in nevtiſnjen, de fluſhbe, ktére ſe je nadjal, ni dobil, ne perſhtéva ſvôje zhmérnoſti ſvôjimu napuhu in nezhímernoſti, ampak drugim vsrokam, ſa ktére, ſe vé de, pèr drusih perloſhnoſtih, ſhe porajtal ni, in ga zhiſto nizh ginile niſo; toliko malo, kolikor je fizer bolniku mar, de on tiſte, ktéri mu sdáj ſtréſhéjo, miluje, kakor de bi ſ' drugimi bolníki opraviiti imé-li. Is ktériga ſe naravnoſt vidi, de korenína ſhaloſti takſhnih ljudi od nikot drugot ne is-haja, kakor is nejevolje do rezhí, ki ſo njih nagnjenju naſprot.

De pa v' to ali enake pomoto ne ſabrêdeſh, vſléherno ſloſt in teſhavo vſelej voljnó potèrpi, nej shé, kakor ſim djal, od koder hozhe iſvira.

32. POGLAVJE.

Od poslédniga napada in svijazhe, v' ktérih
naš sovrashnik v' imétimi krepóftmi fhko-
dovati ífhe.

Savíta in slozhefta (hudôbna) kazha nikoli ne
prasnuje, naš v' svôji nepofhérnosti, tudi v' tazih kre-
póftih, ktére smo si shé perdobili, fkufhati, de bi
perloshnost dobila naš v' svôjo paft vjéti, kér drusiga
nizh ne ífhe, kakor de bi se nad njimi in nad sabo
rafveseljevali, de bi naš v' kvífhko povsdignila, in
potém v' ftraft napúha in nezhimernosti povésnila.

De se té nevarnosti ôgnesfh, se vselej v' odpèrti
in varni ograji prave in ponishne sposnatve samiga se-
be vojskuj, in premífli, de si sgôli nizh, nizh ne
véfh, nizh ne samoresfh, in nizh drusiga nimafh, ka-
kor révo in vbóshtvo, in de drusiga nizh ne saflu-
shífh, kakor vézhno pogubljenje.

Si tedáj v' ograji té refníze sapèrt in vtèrjen,
se po nobeni zéni in od nabene fhe tako majhne mífli
ali rezhí, ki bi se ti permériti vtegnila, is njé isvo-
diti ne daj, in sa gotóvo iméj, de vsé so tvôje sov-
rashnize, in zhe jim v' roke sadénesfh, te bodo ali
popolnoma fkonzhale ali pa nevarno ranile.

De se pa na tém borífhu prav úrífh, in v' spos-
nanji svôjiga nizhéfa raftesfh, se je dôbro téh régelz
dershati.

Ako sebe in svôje déla premífhlujesfh, premífli,
kaj bi v' tém tvôjiga, ne pa bôshjiga in njegóve gna-

de bilo; in potê m se toliko obrajtaj, kolikor bi po tê m premifhljevanji tvôjiga bití samôglo.

Ako zha f, ki je bil, predén si bil, premifhlujefh, bofh vidil, de si v' tê m zêlim prepadu vézhnofti sgôli nizh bil, in de nifh nizh ftoril in nizh ftoriti samôgel, de bi bil bitnoft sadôbil.

V' prizhijozhim zha fu pa, v' ktêrim si po sgôli bôshji dobrôti bitnoft dofêgel, kaj si —, ako Bogú, kar je njegóviga puftífh, njegovo vladftvo, f' ktêrim te flêherni okomiglej hrani —, kaj si fpét, in kaj je tvôjiga, ko nizh? Bres vfê dvojbe bi se ti pèr té prizhi, v' ktêri bi te Bog le sam hipiz ohraniti od-jénjal, v' svoj poprêjfhni nizh sgrudil, is ktêriga te je vfigamogozhna rôka bôshja potegníla.

Ozhitno je tedej, ko bi ti v' té natórfki bitnofti febe in kar je tvôjiga premifhljevaje, nikoli nobeniga vsroka ne najdel, sam febe sa kâj abrajtatí, ali she-léti, de bi te drugi sa kaj obrajtalí.

Ako pak bitnoft v' ftanu gnade in mózh dôbro ftoriti, premifhlujemo: koliko dôbriga in saflushen-ja vredniga bi tvôja natóra fama od febe, bres bôshje pomózhí, ftoriti samôgla?

In zhe od druge ftaní toliko dopernefhênih grê-hov premifhlujefh, in poleg téh toliko drusih hudobij, v' ktêre bi se bil gotóvo pogrésnil, naj bi te bôshja rôka ne bila zhuvala, bofh natanjko fposnal, de tvô-je nesdufhnofti ne le savalj toliko lét, ampak tudi sa-valj njih grôsniga fhtevíla in hudih navad, — kér ena ftraft drugi rokó podaja in sa sabo vlêzhe, — bi se bile nefkôuzhno nakopizhile, in te drusiga peklén-fkiga smaja ftorile.

Zhe nozhefh Bogá dobrôte obropati, in jo febi

vlastiti, in zhe shelífh sh' njim védno fklénjen biti, od dnéva do dnéva od sebe flabfhi mífli. In gléj, de fôdba, f' ktéro sam sebe obfodífh, ravna in pravízhna oftane; kér bi tudi tukej v' veliko fhkodo nalêtel.

Bi pa kakor si bodi vsrôk imel, si domífhljevati, de kaziga drusiga zhlovéka, ktéri se v' f'vôji flepôti grôšno kofhati, v' fposnanji f'vôjih hudobij, presêshefh, vûnder le sa gotóvo imêj, de si v' osoru dél f'vôje volje veliko hujfhi od njega, kér shelífh, de bi te ljudé sa kaj obrajtali, kar po snotranjim savédu nísi.

Shelífh vûnder, de bi fposnanje tvôje hudobije in nevrédnosti tvôje f'ovrashnike dêlezih od tebe odvrazhovalo, in te bôshjiga dopadenja vrédniga f'forilo, ni le dôsti, — de se vfiga dobriga nevrédniga, in vfhí kasen vrédniga míflífh, in samiga sebe sanízhujefh, ampak vesêlje morafh iméti, ako te drugi sanízhujejo, in zhes to vse zhaftí in imenitnosti f'ruditi, sashmagovanja vesel biti, in kjérkoli se prilika núdi, rad vfako in fléherno délze f'foriti, ktériga drugi odurjejo.

Sa fôdbe takfhnih ljudi, (de f'vétih vad ne opufhafh) zeló nízh ne porajtaj; tó vûnder is gôliga naména f'fóri, de bi se ponishoval in v' ponishnosti uril, ne pa is kake duhóvne prevsétnosti in gnan od f'kritiga napúha, kar se pogosto f' prásnimi in k' videsu dôbrimi sgovori, ménbe drusih ljudi sanízhuje.

In ko bi se tudi vzhafh perpetilo, de bi te kdo, savolj kakiga darú, ki si ga od Bogá prejél, dôbriga in bérhkiga hvalil, bodi vûnder le v' duhu sbran, in ne krêni od pota snane refnize in pravize ne sa en

laf, ampak jaderno se v' duhu k' Bógu obèrni rekozh:

»Dèlezh prôzh od mene, o Gospód! naj bo navécomej misel, de bi kdaj Tvôje zhaftí in gnade feb perfhtéval. — Tebí bodi zhaft, hvala in povikfhovanje, meni pa framôta!» — In potém se v' duhu k' tistimu obèrni, ki te povsdiguje rekozh: »Zhímu nék me dôbriga sôvefh, kér sunej Bogá in njegovih dél nîzh dôbriga ni?» Se obnafhafh takó, in dajafh Bogú, kar je bôshjiga, bofh sovrashnike sbégal, in se perpravljajl vèzhi darí in gnade od Gospóda prejéti.

Bi te spomin dôbrih dél, ktére si mar dopernafhal, v' nevarnost ofhabnosti spravljajl, jih prezej premisli, pa ne kakor de bi tvôje bile, ampak bôshje, in nagovôri jih v' duhu takóle: »Ne vém od kot ste prîfhle in se v' môjim fèrzu sazhéle; kér ne jes, ampak predobrotljivi Bog je vafh sazhétnik, njegóva gnada vaf je vstvarila, dala in ohranila. Njega hozhem sa vafhiga praviga Ozhéta sposnati, njemu se sahvaliti in le njemu zhaft dajati.»

Premisfhuj pa tudi, de vse dôbre déla ktére si kdaj dopernafhal, so se s' ljuzhjo in gnado, f' ktérimi jih sposnati in spolnovati, si obdarovan bil, flabo vjemale, in de si jih tudi grôšno nepopolnama, bres svétiga in zhistiga naména in dolshnosti, gorézhnosti in prida opravljal, f' ktérimi se jih je opravljati spodobilo.

Ako tó dôbro premislih, bi se savolj dôbrih dél framovati, ne pa ofhabiti mógel; kér gôla refníza je, de gnade, ktére od Bogá zhiste in popolne prejemamo, v' rabi f' svôjo nepopolnostjo omadeshujemo.

Dalje primérjaj svôje déla s' déli Svetnikov in

drusih bôshjih flushabnikov, in vidil bofh per té priméri gôlo refnizo, de nar imenitnisfi in nar bolj-fhi, v' vèrfti nar manjfhih Svétnikov fhe fénza nifo.

Jih pa f' Kristusovimi déli primérjafh, ktére je on v' fkrivnostih svôjiga fhivlénja in v' svôjim védnim terplénji sate dopernafhal, in zhe premifhluje fh njegóve déla bres vméfnosti njegóve bôshje natóre, po gorézhnosti in zhištofi ljubésni, v' ktérik jih je on zhlôvek opravljal, bofh natanjko sposnal, de vse tvôje déla, njegovim primérjene, so sgôli nizeh.

Povsdvigne fh naposled svôje serzé v' Bogá in njegóvo neismérjeno bôshje velizhaftvo, in v' flushbo, ktéro smo mu dolshni, bofh vidil, de se savolj svôjih dél ni napihovati, ampak tréfti in trepetati trèba. Rèzi potém pèr vsih svôjih délih, bodo naj shié fhe takó dôbre in svéte, is zéliga sérza k' svôjimu Gospódu: »Bog bodi meni gréfhniku milostljiv!«

V' tém te fhe opomínjam, de darov ktére fi od Bogá prejel, nikomar rad ne rasodevaj, kér sóperno je to vselej Gospódu, kar je sam v' spodni priliki pokasal.

Nékdaj se je Gospód néki poboshni dúshi v' podobí otrôka perkasal, ktéra ga je v' svôji priprošnosti Zhefhèno Marijo moliti prošila; in fantizhek je prezej perzhél: »Zhefhèna fi Marija, gnade polna, Gospód je f' teboj, oblagodarjena fi med shenami!« Tukej je prenèhal, kér f' prihodnimí besédani ni sam sebe hòtel hvaliti. In kér ga je ta dúsha prošila, de naj dalje moli, je sginil spred njé, in popuštíl svôjo flushabnizo polno nebèfhkih tolashb, in jo je f' svôjim isglédam v' tém, kar smo sgôrej govorili, podúzhil.

Uzhi se tedej, moj fin! biti ponishin, in per vsih svôjih délih se sa nîzh, kar si, sposnati.

Tó je vlóga, vsih drusih krepóft. Prêden smo bili, naf je Bog is nîzh vstvaril; in kër smo od njega, hozhe zélo sidanje duhóvniga shivlenja na to sposnanje, de smo sgóli nîzh, postaviti. In kolikor bôlj se v' tém sposnanju ponishujemo, toliko vikfhi bo nafhe duhóvno osidje; in v' enakim sadevu, kolikor vèzh semlje svôjiga ubóshtva iskopljemo, toliko vèzh môzhniga vlóshniga kamnja bo nafh nebéfški sidar, de sidanje (nafhe popolnosti) do vërha dokipí, nadoméstil.

Ne misli pa, moj fin! de bi se kdaj sadófti, de bi nîzh vèzh tréba ne bilo, ponisheval, pa kaj, misli gotóvo, de ko bi v' stvarjeni rézhi, kaj nefkônzhniga biti samôglo, bi njéni nîzh bil.

V' tém sposnanju spodobno surjeni, vse dôbro imamo, bres njega smo pa mánj od nizhesa, in ko bi tudi dôbre déla vsih Svetnikov spolnovali, in neprenéhama v' Bogá samahnjeni bili.

O preblago sposnanje, ki naf na té sêmlji ofrêzhi, in v' nebéfih s' flavo vénzha! O presvétli sonzhek, ki is tàme is-haja, dufhe s' nebéfško svetlôbo obdaja! O fkriti bifar, ki is nafhiga blata blifhifh! O révni nîzh, ktéro sposnано naf v' posést vsiga postavifh!

Ne najdel bi nobeniga kônza, ko bi vse povédati hôtel, kar se od téga povédati dá; vûnder ti le ob kratkim povém: Shelifh hvaliti Bogá, sebe samiga toshi, in perjétno nàj ti bó,zhe drugi zhés te toshijo. Ponishuj se s' vîmi, in bôlj od vsih, ako shelifh Bogá v' febi, in febe v' Bógu povikfhovati. Ponishuj se bôlj ko je mogozhe, in prifhil bo Bog k' tebi te objét. Kolikor globokéjshi

se v' svôjih mislih ponishujesh, toliko perjétnishhi in ljubshhi te bo objél, in bòlj ko shelish, od vsih sanizhovanimu biti, in kakor kàj, kar je studa vrédno, savèrshenimu biti.

Té velike gnade pa, de se je tvoj Bog, ki je is ljubésni do tebe, takó veliko framôto prestál, se takó persèrzhno f' tabo sedinil, se nekakor nekakor ne smésh vrédniga misliti, in nikoli ne opufhati, ga sanjo sahvaliti. Bodi tudi tistim hvaleshin, ktéri so ti v' tó vsrôk bili, posébnó pa tistim, ktéri te svèrkajo, ali mislijo, de takshno sverkanje nerad in s' nejevoljo prenashafh, in ko bi se tudi v' resnizi sgodilo, ne pokashi téga nikóli s' nobenim snamnjem odsúnej.

Ko bi pa vùnder pér tolikih premishljevanjih, ktére so vse do kônza resnizhne, prekanjenost hudizha, nafha nevédnost in napzhno nagnenje, naf she takó smagovalo, de bi nam misli svôje imenitnosti ne odjenjale naf nadlèshovati, in nafhim fèrzu se ponujati, je dôba, de se sami pred svôjim ozhmí toliko bòlj ponishujemo, kolikor mánj smo v' duhóvnim shivlenji in v' svôjim sposnanji narafli. Kér do zhistiga se ne bomo nikoli takshnih dosdèvkov snebili, kér svôjo korenino v' nafhim napúhu imajo; ali vùnder bomo po tém takim is strupa stèrd, in is ran sdravje sefali.

33. POGLAVJE.

She nékaj opomb, gréfhne nagibe strahovati,
in krepósti sadobiti.

Akoravno fim ti shé toliko od vishe povédal; kakó se obnafhati morafh, de bi famigu sebe premagal, in se f' krepóstmí osaljfh, vùnder mi fhe marfikàj povédati oftaja.

Pèrvizh: ne fpu fhaj se, zhe ti je refnúza krepósti dofézhi, nikóli v' tiste duhóvne opravila, ki fo nam takó rekozh nepremifhhljeno sa fléherni dan tédna odlozhene, de bi kaki dan v' eni, drugi pa v' drugi krepósti se uril.

Réd bôja in vade pa veliko vèzh térja, de se so-per tiste ftrafti vojkujesh, ki te neprenéhama v' fhkodo posajejo in fhe sdàj tudi mnogotéro napadajo in ti rane délajo.

Si té krepósti dofégel, bofh vse druge s' manjshim, trudam in bres dolge vaje sadobil, bèrfh ko bo prilika sató; ktére nikóli ne manjka, kér vse krepósti fo v' opzhjí savési sveríshene, ena s' drugo gre-dó, in kdor eno popólbama v' lasti imá, tudi druge per durih njegóviga fèrza perzhakujejo.

Drugizh: ne odménjaj fi nobeniga zhafa sa kako krepóft, postavim kaki dan, téden, léto; temùzh kakor ravno sdaj rôjen sa bôj, vojkuj se kakor nóvi vojfhak, in pogumno se mahaj verfhízhik popólnósti dospéti.*)

*) Opomba. Drugi uzheniki, kakor Tomash Kempzhan v' svôji hoji sa Kristufam I. 19, 3. ali Franklin v' fvojih ístih ftavkih

Ne postavaj, tudi hipiz zhafa ne, kër kdor se na potu krepósti in popólnosti obotavlja, ne prihaja možnéjshi, tudi pogumnishi ne, kër kdor odjenjuje, se vrazha, bo slabshi in fhíbkéjshi od préd.

To obotavljanje, po môjipameti, je, kàder si kdo domishluje, de je kako krepóst popolnoma dofégel, in se potém ne pezhá veliko vèzh sa kako perloshnost, ktéra ga v' nóvo krepóst napeluje, in sanémarja male pomóte.

Skèrbi tedèj, bodi priden in zhuj, de tudi nar manjšhi perloshnosti sa dôbre dèla v' nêmar ne púshafh.

V' tém osoru iméj fléherno priliko sa ljubo, ki ti pot sa krepóst odpéra, posébnó sa tisto, sa ktéro se je bólj premagovati potreba. Kër po krepóstnih djanjih, ktére teshave premagovati nagibajo, se krepóstne navade bershéji in globokéji vkorenitijo. Ljúbi pa tudi tiste, ki ti perloshnost v' tó dajajo. Le tistih perloshnost se fkèrbno in naglo ogíbli, ktére nezhiste fkušnjave nanafhajo.

Trétizh: Bodi prevídin in pameten v' takshnih krepóstih, ktére trúplu fhkodujejo; postavim: bizhi, shimniki, pôsti, zhujbe, premishljevanja in enake dèla; kër téhle krepóst se je pomalim in po stôpnjah navajati, kar bomo posnéji govorili.

Druge, zélo snotranje krepósti pa, postavim: lju-

fvetujejo na isvelizhanfkim potu sa gotóve krepósti gotove dnéve ali zhafe si v' vajo odlozhiti, in se po rédu v' njih úriti. Djal bi, zhe smém, kakor je zhlôvek, in so njegóve duhóvne potrebe; kakor ga gnáda rasvetluje in vlézhe, tako nej se úri. Enimu to, drugimu kej drusiga flushi. Vsi nismo enih lastnost. Kdor je gnádi svêft, ga gotovo rasvetluje, in ni se mu bati, de bi ga sapeljala.

bésin do Bogá, sanizhovanje svetá, ponishovanje famiga sebe, štud nad gréshnimi strašmi in gotóvimi prégréhami, poterpeshljívoſt in pohlévnoſt, ljubésin do vſih ljudi, poſéбно do tiſtih, ki naſ ſhalijo: téh krepoſt ſe ne gré pomalim navajati in po ſtôpnjah verſhi-zhik njih popólnnoſt doſpéti; ampak truditi ſe moraſh fléherno edíno njih opravilo, kar je mogozhe popolnó ſtoriti.

Zhetèrtizh: Vſe miſli, voſhíla in ſheljé tvôjiga ferzá ne ſméjo níz drusiga íſkati, kakor ſtraſti, ſ' ktérimi ſe boríſh, premagovati, in njim naſprótno krepoſti doſézhí. 'Tó náj bo tebi zéli ſvét, tó tvôje nebéſa, tvôja sèmlja in tvoj zéli ſaklad; in vſe tó le sató, de bi dopadel Bogú.

Zhe tedèj jéſh, ali ſe poſtiſh, délaſh ali pozhi-vaſh; zhujaſh ali ſpiſh, ſi domá ali kjé drugej, po-boshne déla opravljajſh ali ſ' rokami délaſh: obrazhaj vſe v' tó, de imenovano ſtraſt ſaduſhiſh in njé na-sprótno krepoſt ſadobiſh.

Pétizh: Shiv ſovraſhnik moraſh ſplôh vſih poſvét-nih flajev in sloſhnoſt biti, bodo ſtraſti, ktéríh shiv koreník ſkupej ſo ſlaſti, tebi malo ſhkodovati ſamogle. In zhe té koreníke ſ' zhertjem ſamiga sebe ísrújemo, bodo one ſzhaſama vſo mozh in ſilo ſgubile.

Bi ſe pak od ene ſtrani ſ' eno ſamo ſtraſtjo in ſlaſtjo hôtel voíſkovati, od druge ſtrani pa po poſvét-nim veſelju hrepenil, ktéro ni ravno ſmèrna grehóta, pa vùnder kolikor ſi bodi napzhno: boſh imel tèrd, britík in negotov bôj, in ſmaga bo rétka. Sató pa iméj védno té bôſhje náúke pred ſvôjimi ozhmí:

Kdor ſvôje shivlenje ljubi, ga bo ſgubil, in kdor ſvôje shivlenje na tém ſvétu ſovraſhi, ga bo ſa vézhno shivlenje perhranil.

„Bratje môji, dolshníki smo, pa vûnder ne méfu, de bi po méfu shivéli; kér ako bote po méfu shivéli, bote umérli. Ako pa v' duhu déla mefá satírate, bote shivéli.“

Shéftizh in sadnizh opomnim fhe, de bi dôbro, pa kaj, fhe morebiti potrébno biti vtegnilo, pred vřim drugim f' prav spodobno perpravo, véliko spóved stóriti, de s' vřo svestjô upati sméfh v' stanu gnade svôjiga Bogá, od ktériga vse gnade in smage upati smémo.

34. POGLAVJE.

Od krepóft, ktérih se pomalim navajati, od stôpnje v' stópnjô se uriti, in is druge v' drugo iti mora.

Akoravno pravi Kristuřovi vojřhak, ki se v' vèrh popólnofti trudi, svôji rařtì nobeniga zila řtaviti neřmé, nàj vûnder le gorézhe kípe duhá trésno sadershuje, pořébnó v' sazhétku sprevbernenja se je prêvezh s' duham vanje utapljati nevarno, kér bi od naf pobéginiti, in na řrédi poboshniga pota sapuřtiti vtegnili. Sunej téga, kar smo ravno popréd od trésnofti v' sunanjih vadah povédali, je tudi véditi potréba, de se snotranje krepófti pomalim in sřédama sadobivati morajo; takó bo vkratkim is majhniga veliko, ktéro pôtlej toliko dàlj zhařa terpí. Takó pořtavim se ne smémo po navadi v' sopernoftih ùriti, de bi se jìh veselili ali jìh

posheljevali; ako nismo popréd po spodnih grédah krepóšne poterpeshljivosti do ondé tje prifhli.

Po môjim svétu ne glej na vse ali mnoge krepósti; ampak le ene same se dèrshi, in pasi pôtlej tudi na druge. Kér takó bodo krepóšne navade se loshej in bòlj v' dušho ukorenítile; kér f'ponovljanjem vaje ene same krepósti se nash spomin per fléherni perloshnosti loshej nanje oséra, sposnanja mozh se ubistri nôve perloshnosti in vsroke dobiti, si jih vlastiti, in volja se laglej in s' vézhi ljubésnjo vanjo nagiba, kakor pak, ko bi se mnogih krepóst dershali.

Tudi pa bodo vaje v' eni sami krepósti savoljo podobnosti; ktéro vse krepósti med sabo imajo, she po enakosti vaje dôsti loshej, kér ena vaja drugi svôji tovarfhizi pomaga in jo sa seboj vlézhe; in savoljo enakosti med seboj se ône globokéjshi v' ferzé vti-fnejo kér fédeshe ferzá shé perpravlján in povóljen dóbé, vse krepóšne djanja, ktére vnovizh obudovati gré, s' enako lohkôto sprejéti, kakor je popréd drugim enakim vajam prôstor dajala.

Toliko mozhnéjshi so ti vsroki, kolikor mánj je dvojíti, de kdorkoli se v' eni krepósti uri, se tudi v' drusih uriti uzhí. Raste ena, rastejo tudi vse druge sh' njo vred, kér so vse fkupej natanjko in nerasvès-ljivo sdrushene in fklenjene, kér sharki so vse nebé-fhke svetlóbe.

35. POGLAVJE.

Od pomózhkov, po ktéríh se krepósti sadobé, in kakó jih rabiti gré, de se kej zhasa le sa eno samo trudimo.

De bi krepósti doségli, nam je sbók (sunej) téga, kar smo she pópřed govorili, bérhko in jako ferze potrébno, ne léna in mlazhna, temúzh môzhna in érsua volja, ki si je vsfésti, de bo veliko veliko sanje prestatí iméla.

Poleg téga moramo tudi poséбно sanje prenagnjeni biti in jih is férza ljubiti, in doségli jih bomo, ako premislímo, kakó dopadljíve so óne Bogú kakó bérhke in blage same na sebi, kakó dôbre de so, in nam filno potrébne, kér is njih vsa popólnost ísvira in se konzhá.

Sléherno jutro nam je tréba tèrdne fklepe délati, se uriti po rasnih permérah, ktére bi se nam bafh (morde) v' dan nakljuzhiti vtegnile, tudi sprašhovati se gré pogosto na dan, zhe smo jih spolnovali ali ne, de jih potém krepkéjshi ponovimo. Vse tó naj se prav poséбно savolj tistíh krepóst stori, sa ktére se v' prizhijozhim zhasu trudimo.

Ravno takó gré pa tudi prav poséбно sa imenovane krepósti sgléde Svetníkov, svôje molitve, in sa vfléherno vajo v' duhóvnim shivlenju takó grôšno potrébno premíshljevanje shivlenje in terplénje nashiga bôshjiga Isvelizharja obrazhati, v' ktéríh se v' prizhijozhim zhasu urimo.

Tó tudi sa vse prilike, bodo naj shé kakorflíne hozhejo, veljá, kar bomo posnej bôlj pojasnili.

Persadevajmo si takšni spéh v' suotranjih in sunanjih krepóšnih djanjih sadobiti, de jih bomo szhafama s' enako úrnostjo in lahkôto, kakor préd druge déla, ktére so se našim mesénim sheljam perlisovale, opravljale. Bòlj ko so jim pa soperne, laglej bo (kakor smo she néki drugej djali,) krepóšnih navad v' našhe dushe upeljátev.

Réki sv. pisma, ali ušni v' besédah, ali pa v' duhu premišljeni, imajo grosno mózh, nam v' téh vadah pomagati; sató pa tudi védno nekaj perpravljening iméjmo, ktére krepósti, v' ktérik se v' prizhijozhim zhasu urimo, sadévajo, de jih med dnévam ponavljamo, posébnò kàder naš vsprotljive strašti skufhati hozhejo. Krepósti poterpeshljivošti bi naj se postavim nauzhiti sheléli, bi ti in enaki dôbri bili.

»Môji otrozhizhi ! prenašajte jésò, ki zhes vaš pride, pohlévno.« Bar. 4, 25.

»Poterpeshljivošt ubosih ne bo nikdar poginila.« Pšalm 9, 19.

»Boljši je poterpeshljíviz, kakor jaki junak, in kdor je svôjiga duhá gospodar, boljši od mést smagovavza.« Prip. 16, 32.

»V' svôji poterpeshljivošti bote svôje dushe ubranili.« Luk. 21, 19.

Is téga naména so pa tudi koristne spodne in enake molitvize.

»Kdaj, moj Bog! bo vunder môje ferzé f' shkitam poterpeshljivošti oboroshjeno?»

»Kdaj bom svôjimu Bógu v' zhas, vse sopernošti s'mirnim fèrzam prenašal?»

»O preblage bolezhíne, ki me môjimu Gospodu Jésufu podobniga délate, ki je is ljubésni do mene toliko preštal!»

„Kdaj o edino shivljenje môje dufhe! bo prifhil tisti zhaš, de bom savolj tvôjiga velizhaftva v' neshtevilnih nadlogah mirno prebival!”

„Blogger meni, ako v' frédi ôgnja nadlog gorêzh têrдно voljo imam, fhe kej hujfhiga terpéti!”

Téle in druge enake molitvize, ki so s' nafho rafho v' krepósti v' sadévu se prav prav koriftno obrazhati dajo, in f' ktérimi naf duh poboshnosti navdaja.

Takfhne kratke molitvize ponavadama sdihleje ali fvéte ftrélaje sôvemo, ktére ognjenim ftrélam enako v' nebéfa leté, in imajo grosno mózh naf v' krepóstih suriti in nebéfhkimu Ozhétu v' fêrze gredó. Ali vûnder dvéma perotnizama enako morajo iméti dvójno lastnost. Péra je fposnanje bôshjiga dopadenja nad nafho krepóftno vajo, druga je prava ognjéna hrepenitev, iméti edíni namén, bivati krepóften, de bi bôshjimu velizhaftvu dopadli.

36. POGLAVJE.

Sa raft v' vaji krepósti je tréba neprenéhama fkèrb iméti.

Nar imenitnifhi in potrebnifhi sunej téga, kar fmo se dosdáj uzihili, ako hozhemo refnizhne krepósti sadobiti, in fvoj kônez dosézhí, ktériga fmo v' duhóvni vôjſki dosézhí naménili, je, de têrдно fklénemo, fe nikdar obotavljati, ampak neprenéhama dalje iti, kér kdor fe obotavlja, fe shé v' tem vrazhuje.

Bèrsh ko s' vajo krepóštnih djanj prenéhamo, se vnémajo v' naf, savolj filne natifke posheljivoſti in drusih sunanjih rezhi, ktére naf mikajo, mnogotére nerodne ſtraſti, ki nam krepóſti ſlabé ali pa do kôuza satarej; od toliko gnad in darov pa, ktére bi bili od Goſpôda prejéli, kô bi ſe bili dalje urili, govoriti ni tréba.

In ravno v' tém ſe duhóvna hoja od pota, ktériga popotnik na sêmlji ſtorí, takó grôſno raslozhi.

Zhe popotnik na sêmlji tudi poſtava in pozhiva, vûnder sató od ſvojiga ſtorjeniga pota nizh ne sgubí; grôſno veliko pa tiſti sgubí, ktéri na potu duhóvniga ſhivlenja poſtava.

Dalje ſe sêmljiſki popotnik, k' jo s' ſhivôtam po potu naprej maha, bòlj in bòlj utradi; na duhovni poti pa zhlôvek, dalje ko pride, vèzhi mózh in ſpéh sado-bíva. Kér v' krepóſtni vadi ſpodni del duſhe — poſheljivoſt — po ſvôjim vporu po ôjſtrim in teshavnim potu védno bòlj péfha; gorni del — duh — pravi fédeſh krepóſti pa jazhji in krepkejſhi prihaja.

Potém takim sgíne pomalim s' raſtjo v' dobrim teshava, k' jo v' sazhétku dôbriga déla obzhutimo; in nekako ſnotranja ſkrita ſladkóſt, ktéra ſe po bôſh-jim raunanji f' tiſto teshavo ſedini, narafha bòlj fléher-ni dan. In takó zhlôvek s' védno vèzhim veſèljem in ljubésnjo is krepóſti v' krepóſt dalje prihaja, in dojde napoſléd na verſ hizhik tiſtiga hribza, kjér potém popolnoma duſha bres ſtuda polna veſelja in duhóvniga vuka ſvôje déla opravlja, kér ona, k' je ſvôje nerodne ſtraſti popolnoma vkrotila; ſe zhes vſe vſtvarjene rezhi, pa kaj tudi ſamo zhes ſe povſdvigne in takó popolnoma frezhna v' fèrzu Goſpoda prebiva in tam ſladko in mirno delaje pozhiva.

37. POGLAVJE.

De se savolj védne rafti v' krepósti, prilik, ki se nam ponujejo, jih sadobiti, ne smémo ogibati.

Vidili smo tedèj natanjko, kakó se je na potu, ktéra k' popolnosti peljá, postavanja varovati, in neprenéhama dalje iti potreba.

Skèrb moramo tedèj iméti in zhujézhi biti, de kjé kake pérloshnosti, ki se nam ponuje, krepósti sadobiti, ne sanemarimo. Sa téga voljo se tísti gróšno nespametno obnašha, ki se po vsi mózhi fléherne sópernosti ogiblje, ktéra v' krepósti napeluje; kér ravno tó je perpomózhik krepósti sadobiti.

Shelíh postavim (de od oménjeniga isgléda ne odstopimo) spéh v' krepósti dosézhi, bi ne bilo dôbro, se ljudi, déla in misel ogibati, ki te v' nejevoljo dévajo.

Nikar se torej ne vmikaj besédam neslaníh ljúdi, in rad se pajdashi in sgovarjaj t' fitnessi, in voljan bodi fléherno sópernost in fitnost, ki se ti naméri, poterpéti; ako se pak drugazh obnašhafh, se ne bošh nikdar poterpeshljívoosti navadel.

Enako se per délih, ki so ti odúrne, obnašhati morafh, bo náj shé rézh fama na sebi sóperna; ali pa kér t' jo je kakí neslaniz, ktériga terpéti ne morefh, nalóshel; ali bi te napósled od kake rezhí, ktéra je tebi perjetna, odganjal.

Vúnder sató pa svojíga déla nikar ne opuščaj, ko bi fé tudi v' tém sméfhaniga zhutil, in ko bi ga opustil, bi mír sadobiti mislil; kér bi se fizer nikoli kej poterpéti ne náúzhil, in bi ne doségel pravíga mirú, ki ne ísvíra is férza, k' je prosto od strašti in osaljshano t' krepósti.

To tudi od nadléshnih mifel, ktére tebi vzhafih teshave délajô in ti ferzé flifkajo in mamíjo, veljá. Ne isbijaj fíjih popolnoma is glave; zhe so tudi nadléshne, kér se po njih sopernofti poterpeshljivo prenaſhati uzhifh.

Kdor bi drugazh f' tabo govóril, bi te uzhil pred terplénjem in nujo, ktére obzhutifh, beshati, ne pa krepóft, ktéro dofézhi shelifh, sadobiti.

Réf je fizer, de novak v' duhóvni vójfki, se v' rezhénih perloshnoftih prevídno in pametno obnaſhati in f'vôje foverashnike sdáj sanizhevati, sdáj se jih ogibati mora; kakor shé vèzh ali mànj duhóvne mozhi v' ſebí obzhuti.

Vùnder jim ne fmé takó hèrbta cbrazhati in pred njimi beshati, de bi fléherni pritiki v' teshave se ogibal; in ko bi se tudi ſa sdáj pred padzam obvaroval, bi vùnder drugikrat, nevarnofti ne odfhèl v' nepoterpeshljivoft ſabrèfti, kér ſe takrat niſmo s' oroshjem previdili, in s' naſprotnimi vadami okrepzhali.

To vùnder od gnuſobe neſramnofti, od ktérafmo shé popréd ſe uzhili, ne miſlim.

38. POGLAVJE.

De nam vſaka perloshnoft, v' ktéri ſe dá krepóft ſadobiti, draga biti mora, ſofébnó tiſta, k' je s' vèzhi teshavo obdana.

Niſim ſadovóljen ſhe, moj ſin! de ſe perloshnoft, ki ſe krepófti ſadobiti ponujejo, ne ogibljeſh; ampak

shelim fhe, de jih kakor prav drage in imenitne rezhi vzhafih ifhefh, in jih, kader pridejo, s' veseljem sprejémafih, nar drajshi in ljubshi nàj ti pa tiste bodo, ktére so nar bòlj tvôjim pozhutkam odúrne.

S' bôshjo pomozhjô bofh pa tó dofégel, ako spodne refnize shivo premiflih.

Pèrva je, de so perloshnofti permérjeui in potrební perpomózhki krepofit sadobiti. Profifh tedèj Gofpódu sa krepófti, ga profifh tudi sa perloshnofti; fizer bi tvôja molitev prasno blebetanje bila, bi sam febi navfkrish govóril in Bogá fkufhal, ki ne daja lahkó poterpeshljivofti bres nadlog, in ponishnofti bres ponishovanja.

Ravno tó fe tudi od vfih drusih krepóft rêzhi samore, kër ni dvojiti, de jih le s' nasprotnimi sloftmi doféshemo, in nam nafh namén toliko krepkejshi ispelujejo in podpérajo, in sató tudi nam toliko ljubshi in perjetnifhi biti morajo, kolikor teshavnifhi so; kër déla, ktéra v' takfhnih okoljshinah spolnujemo, so bòlj junafhke, shlahtne in jake, in nam toliko hitréjshi pot v' krepóft odpérajo.

Pa tudi majhne prilike nifo flabiga poména, in jih bres vaje krepofiti opufhati ne smémo, nàj bi shé kaki pogled ali befèdo, soper voljo v' febi satréti bilo; kër pogoftnifhi so takfhne krepóftne djanja, akoravno fhibkejshi od tiftih, ktérik fe v' teshavnifhih in imenitnifhih permérah vadimo.

Druga refniza; od ktére smo shè nekoliko govóрили, je, de fléherna nakljuzhba od Bogá pride, k' jo on nam dobrótljivi v' nafh duhóvni prid nakloní.

In ako fe tudi od rasnih rezhi, kakor postavim od nafhih in drusih ljudí pregréfhkov rêzhi ne more

de od Bogá pridejo, kër on gréha hotéti ne more, vùnder fo od Bogá, ki jih perpufha in jih ne opovéra, ki bi jih lahkó opovéral. Vse slófti pa in fítfke, ktére savolj nafhíh pregréfhkov ali is hudobije drusih ljudi naf sadénejo, fo od Bogá in bôshje, kër jih fam podpéra in hozhe, de kej taziga, kar je savolj svôje snotranje oftudnosti pred njegóvimi zhistimi ozhímí gnufoða, in nikoli sheléti ne more, de bi se sgodílo, vùnder savolj kakiga duhóvniga prida ali kake krepófti, ktéra nam is njega isvira, ali pa is drusih pravizhnih, nam fkritih vsrokov, — prenafhamó.

Kër nemoremo tedèj tajiti, de je volja bôshja, de teshave, bodo nàj shè kakorfhine koli hozhéjo, radi prenafhajmo, pridejo nàj shé od drusih ljudi nad naf, ali pa nàj bi fi jih fami po svôjih krivízah naklonili, de bi rèkli, kakor mnogi, ki svôjo nepoterpeshljivoft f' tèm isgovarjejo, de Bog nozhe, de bi se kej hudiga sgodílo, kër vse hudo zhertí, in drusiga, kakor prasin isgovor, f' ktérím oní svôje pregréhe pokrívajo, in se ogibljejo krisha; kër vùnder tajiti nemoremo, kakó grôсно Bogú dopade, de ga poterpeshljivo prenafhamo.

Pa kaj? Eno s' drugim v' priméri, je perjetnífhi Bogú, de slófti prenafhamo, ktére is hudobije ljudi isvirajo, sláfti od tazih, ktérím smo dobróte fkasovali; kakor pak teshave, ktére is shaloftnih nakljuzhb prihajejo, in tó sa téga voljo, kër fi pèr unih nafha napúhljiva natòra vézhi filo, kakor pak pèr tèh délati mora; in tudi sató, ker takfhne teshave voljnó terpezhi Bogú bòdj dopademo, in ga grôсно povelizhujemo, kër v' eni rézhi sh' njím vred délamó, v' ktéri se njegóva nefkônzhna dobróta in vfigamogozhnoft

blíhí, namrežh v' tém, de is smèrtniga štrupa hudôbe in gréha predragi šad krepósti in dobriga ísvira.

Védi tedej, moj sin! de bèrsh ko Gospód gorézhe sheljé sa isvelizhanfke krepósti se refnízno vojskovati vnaš sazhati, nam tudi kupizo hudih fkušnjav, tèshkih in britkih perloshnost perpravi; sató pa is hvaleshnosti do njegóve ljubésni in savolj svôjiga isvelizhanja, jo moramo s' voljo in radi sprejéti, meshé, f' sveštjó in hitro do sadne kaplize is njé piti, kér osdravilo v' nji je rôka napravila, ktéra se smotiti ne more, in je s' rezhmi sméfhano, ktére kolikor grenkéjshi, toliko koríftníshi so dúfhi.

39. POGLAVJE.

Kakó se nam je savolj vajé ene in ravno tífte krepósti rasnih perloshnost poslushiti.

Lihkor smo se preprizhali, de je veliko boljshi nékaj zhasa le v' ení, kakor pak v' mnosih krepóstih se uriti; in de perloshnóiti, ako tudi rasne med fabo v' poséšt té edine krepósti obrazhati gré, kar se po témle nauku prav lahko štorí.

Pergoditi bi se vtegnilo v' enim in ravno tístim dnévu, v' eni in tífti uri, de bi naš kdó savólj kakega déla grajal, k' je vùnder dôbro bilo, ali de drugi nad nami mermrajo; ali de se nam kaka gnada, sa ktéro smo profili, s' neufmiljenjem odrézhe, ali kej

kar fi bodi perjétníga odbíja, ali bres vsroka kej hudíga od naf natolzúje, de naf kaka teléfná bolezhína opade; de nam kdó kako fitno délo naloshí, flabo perpravljeno jed pred naf postaví; ali de se nam kake rezhí imenitniga poména nakljúzhijo, ktérih je teshkó teshkó prenafhati, ktérih je tudi polno révno zhlovéfhko shívlenje.

Per téh mnosih in drusih nakljuzhbal bi rasne krepóftne djanja buditi mógli; de pa vùnder postavljenih régelz ne opufhamo, takfhne krepóftne djanja obudovati moramo, ki se f' krepóftjo, v' ktérih se v' prizhijozhim zhasu urimo, ftrinajo.

Se postavim sdáj, kàder imenovani pergódkí prihajajo, v' poterpeshljívofti urífh, gré takfhne djanja obudovati, de bi jih radi in veséli prenafhali.

Se v' poníshnofti urimo, moramo vfh tazih nadlog in vfíga hudíga se vrédnih sposnati.

Sadéva náj nafha vaja pokorfhino, se bomo vfígamogozhni rôki bôshji nagló podvèrgli in savolj njegovíga dopadenja, (k' je njegóva volja takó) bomo tudi pametnim in nespametnim fivarém pokorfhino fkasovali, od ktérih takfhne sopernofti prihajajo.

Je révfhina na vèrfti, se bomo veselíli, de fmo velíziga in majhníga vesélja svetá óbropani.

Se urimo v' krepófti ljubésni, bomo djanja ljubésni do blíshniga, ki je orodje dôbríga, in do Gofpóda fvôjiga Bogá obudovali, ki je pèrvi in preblagi vsrôk, is ktéríga takfhne nadlóge nam v' vado in duhóvni prid ísvirajo, in jih dopufha.

Kar tukej od rasnih permér, ki se fléherni dan pergodé, govorimo, se tudi vé, de se pèr edini perloshnofti, dolgi bolésni in drugi nadlógi, ktéra dolgo

terpí, morajo djanja tistih krepósti obudovati, v' ktéríh se sdàj urimo.

40. POGLAVJE.

Od zhasa, ktériga sa vajo ene krepósti potrebujemo, in od snamenj, po ktéríh rast v' krepósti sposnamo.

Koliko zhasa se je v' eni krepósti uriti tréba, ne morem nízih gotóviga povédati, kér v' tém se po stanu in potrebi vsaziga posébej, po tém, kolikor dàlj je zhlôvek po potu duhá prishel, in po sôdbi duhóvniga rednika ravnati gré.

Zhe se takó in f' takshno fkerbjó, kakor je shé govorjenje bilo èrsno obnafhafh, bosh, se vé de, v' nektéríh tédnih prezej delezh prishel.

Snamnje, de si v' krepósti refnizhno narafel, je, akó ob zhasu duhóvne fuhôte, tàme in britkósti, in pèr odvsétvi duhóvne tolashbe stanovìt in nospreminljív ostanesh.

V' tém nam tudi vpor nafhe posheljivoosti soper krepóstne déla ozhitno snamnje daja; kér kolikor bòlj posheljivoost flabí, nam je tudi upati, de smo v' dobrim možhnéjshi. Ne zhutimo tedòj nobeniga vpora in punta v' spodnim posheljivim déli dufhe, fosébno ako naf naglo kàj napade, je gotóvo snamnje, de smo krepósti sadobili.

In vézhi ko je hitrost in veselje nafhiga duhá per takshnih krepóstnih délih, vézhi sprizhlej imamo, de smo v' krepósti narastli.

Ali vùnder varovati se nam je tréba, in nikoli si kàj gotóviga domishljevati, de smo krepósti shé dofégli, ali kako straft popolnoma v' sebi satèrli, ko bi tudi she dolgo zhafa in po mnóгих bôjih nobenih straft-nih nahôjev v' sebi vézh ne obzhutili. Kér bi tudi tukej saviti sovrashnik in napzhna natóra naf sapel-jati vtegnila. Od tod se vzhafih fkritimu napuhu pra-va straft krepósti dosdéva. Eres téga, ako se na popol-noft osrêmo, h' ktéri naf Bog vabi, nàj bi mi shé na potu krepósti she takó dosoréli, si vùnder nìkdar domishljevati ne smémo, de smo kdaj le na pèrvo sto-pnízo prave popólnosti stopili.

Sató se pa uri, enako mladímu vojshaku ali otrôku, k' je komej rôjen sa bôj, neprenéhama ka-kor v' sazhetku, in kakor de bi dosdàj she nìzh opra-vil ne bil.

Opominjem te pa moj sin! de na potu krepósti rajshi naprej priti, kakor pak svôje storjene korake preshtévati fkèrb iméj. Kér sam Gospód je preiskovaviz nafhífh fèrz, ki sizer nektérim dodeluje, de svôjo duhóvno raft sposnajo, nektérim pa ne daja té-ga darú, kakor shé vidi, de bi takshno sposnanje ponishnoft ali pa napùh obroditi vtegnilo.

Takó varje on ljubesnjivi Ózhe, nektére pred fhko-do, drugim pa perloshnoft daja, svôje krepósti mnoshíti.

Zhe dúfha tudi svôje rafti ne sposná, nò smé vùnder svôjih navadnih vad opufhati, ker gotóvo jih bo sposnala, bèrsh ko bo Gospódu vfhézh, de bi jih v' svôje isvelizhanje sposnala.

41. POGLAVJE.

Sheljam, se krishev snebiti, ktére poterpeshljivo prenašhamo, ni proštora dajati, in od ber-sdanja vsih svôjih tudi krepôstnih shelj.

Stiskala nàj bi te kaka nadlôga, ktéro voljnô prenašhah, se po nobeni zéni, ne po hudôbnim fheptanji sovrashnika, ne po lâstni ljubésni k' shêljam sapeljati ne dàj, de bi od njé réfhen bil, kér dvôjno in grôšno fhkodo bi si tukej navlékel.

Pérvizh namrezh, bi te sheljé, ko bi te tudi sdàj ob poterpeshljivošt ne perpravile, vûnder fzhašama ne-poterpeshljiviga storile.

Drugizh bi tvôja poterpeshljivošt pomanjkljiva bila, in Bog bi ti le sa tisti zhaš, v' ktérin bi térpel, plazhilo dàl; nasprot pa, ko bi ne shélel réfhen bití, in bi se bôshjí rôki podvèrgel, ko bi tudi tvôje terplénje le eno famo uro, ali fhe mànj terpélo, bi ga Gospód sa flushbo daljniga zhaša obrajtal.

Satorej nàj bo v' té in v' vsih drusih permérah tvôja poglavitna regelza: vse svôje sheljé od vsih drusih rezhí prošte iméti, de bo volja bôshja njih edini in fami kônez. Kér potém takim bodo tvôje shêljé pravizhne in prave, in se bošh per vsih sopernih nakljûzhbah mirniga in sadovoljniga ohranil. Kér te bres bôshje volje nîzh sadéti ne more, in nizh drusiga kakor voljo bôshjo spolniti, ne shelish, bošh ob enim shelil in imel, kar poshelish, in kar se vselej spolnuje.

To fizer gréhov blishniga in tvôjih ne sadéva, ktérin Bog hotéti ne more, sadéva pa vûnder vfiga

hudiga fhtrafe, ktére od gréhov ali od kod drugot isvirajo, bodo náj shé fhe takó teshke in zhutne; in ko bi te tudi v' dnó ferzá sbadale, in koreníne natór-niga shivlenja posahnéle; kér tó je krish, po ktérím dostikrat Bog svôjim svéstim in ljubesnîvim perjatlam svôje nar vézhi gnade delí.

Kar tukej od pohlévnofti govorím, f' ktéro per vñh okoljshinah svôje teshave prenasfhati moramo, tudi od tistih délov ene teshave veljá, ki nam oñtajajo in po beshjim dopadenji poterpéti moramo, kér smo se perpuñhenih perpomózhkov, se jih snebiti, shé poslushili.

Pa tudi té pomozhke moramo le po bôshji narédbi in volji obrazhati, kér jih je ravno sató, de bi se jih poslushili, naménil, in poslushímo se jih tudi, kér je takó bôshja volja, pa ne is láftne ljubeshi, ali kér bi se krishev radi snebili, in bi od njih rajíshi réfsheni bili, kakor bôshja flushbá, ali njegóvo dopadenje térja.

42. POGLAVJE.

Kakó je hudôbnimu sovrashniku nasprótovati, káder f' prefilo, (zhes smoshnost délati) nas mamiti ífhe.

Sazhuti prekanjeni sovrashnik, de s' shivo in pravo voljo naravnost po poti krepósti naprej shétamo, in si nas s' ozhitnimi flepotijami v' svôjo voljo prena-gniti ne úpa, se v' angela ljuzhi spremení, in nas f'

perjasnimi mišlmi, prigóvori svétiga písmá in isglédi Svetnikov, si po vífokosti popolnosti persadévati, terdó naganja, de bi naš v' prepad gréha povésnil. Satorej naš spodbada svôje teló s' bizhi, pôsti, opasi pokóre, in drugimi enakimi satéri, se terdó moriti; de bi se poofhabili, in (kákor nektére shénske ofébe), si domishljevali, de kej posebniga storili; ali pa de bi si kako bolésin natvésili, in se sa dôbre déla pohabili, in naposled savolj spokorne prešle si duhóvne vaje peroštudili in ognufili in t' tém v' dobríh délih, bòlj kákor kdàj posheljivi v' sémlijfke flaje in vese-lja se vtópili. Dôstim se je shé to pergodilo, ki so sil-nost svôjiga nespametniga ajfra s' duhóvno predersno-stjo poslušhaje, s' nesménnimi spokorili méro svôje lástne mozhi prekèrfhili, in se v' svôjim domishljeva-nji fkonzhali, in per hudôbih duhovnih v' sméh pri-fhli; kar bi se nikoli sgodilo ne bilo, ko bi bili to, kar smo dosdáj povédali, dôbro prevdarili, in premi-šlili, de, akoravno so takshne spokorila hvale vrédne in prav koristne, kjér se jim shivôtne mozhi in spo-dobna duhóvna ponishnost vbéra, in tudi v' tém je mére potreba, ktéra se po lastnosti vfaziga posebej obrazhati mora.

Kdor se tedej v' takshnih ójstrijh vadah sunanjih spokoril Svetnikam enako pokoriti nemore, mu dru-sih perlosnósti, njihovo shivljenje posnémati, ne smanjkuje, nàj se tedej t' svétimi in radovitnimi she-ljami in gorèzho molitvijo sa preblagi véniz pravíh vojfhakov Jésufa Kristufa persadéva. Takshne dúfhe tudi samorejo zéli svét in sebe sanizhovati, molzhati in samôto ljubiti, ponishni in pohlévni hiti do vših ljudi, teshave poterpeshljivo prenašhati, takim dobró-

te fkasovati, ki jih nar bòlj shaliyo, in napofléd fe fléherniga tudi nar manjfhiga gréha varovati, kar je gotóvo perjétnifhi Bogú, kakor pak vade, ktére truplo moré, in savolj ktérik ti svétvam, fe jih popameti rajfhi sdershovati, de kàder bo tréba, jih pomnoshiti samorefhi; kakor pa jih nesméрно perfiliti, in fe v' nevarnoft podati, in pofiljen biti, jih popolnoma opuſtiti.

Miflim pa vùnder, de niſi v' fhtevihu tiſtih, ktére ljudjé fizer poboshne imenujejo, ki od perlisnjene natóre gnani in oflepljeni ſa ſvôje ſhivôtno ſdravje takó grôſno fkerbé, in ſo ſavolj njega takó neisre-zheno ſtrahoviti, de fe ga per nar manjſhi rézhí ſgu-bíti bojé. Ni je rézhí, de bi takó radi od njé miſlili ali govorili, kakor kakó bi ſvôje ſdravje ohranili. Védno po jedilih tuhtajo, ktéri fe bòlj njihovim po-kufu, kakor pak ſhelodzu perlégajo, ktériga f' tó flepôtno mehkushnoſtjo flabé, in akoravno to f' ſgo-voram délajo, de bi Bogú loſhej flushili; kar fe pa drusiga ne pravi, kakor miſel iméti, dva poglavitna ſovraſhnika, duhá in teló namrezh, in fizer bres vſi-ga prida, vùnder pa v' fhkodo obéh ſediniti; kér f' takfhno preſiljeno fkerbjó eden ob ſdravje, drugi pa ob poboshnoft pride.

Satorej je, ako vſe dôbro prevdarimo, nepoſiljeno ſhivljenje nar gotóvfhi in ſdravſhi, zhe fe po pameti, kakor ſmo govorili, védemo; kér je potrešno v' tém na mnoge fhkvarte *) ali temperamente in ſhivotne laſt-noſti glédati, ktére nobene régelze iméti ne morejo.

*) Opomba: Beſéda fhkvart je po môjim ſavédu Logafhka ali Vér-hinſhka, ktéra ſi beſéde iſkvariti iſ-haja. Iſkvariti ali ſkvariti fe pravi pokasiti, pohabiti. Je dôbriga, ali flabiga fhkvarta, ali tem-peramenta, imà dôbro ali ſlabo natôro, je prenagnjen ſe ſkvariti.

K' tému fhe perſtavim: de ni ſamo v' ſunanjih rezhéh, ampak tudi v' persadétvah snotranjih — duhovnih — krepóſt ſe s' méro obnaſhati potreéno, kar ſmo shé popréd raſlóſhili, kader ſmo od tiſtih krepóſt govorili, ktére po ſtopínjah ſadobivati gré.

43. POGLAVJE.

Koliko naſhe hudóbno nagnjenje in nagonba hudízha bliſhniga ſoditi zhes naſ premoreta, in kakó ſe jima braniti moramo.

Is popréd v' miſel vséte ſtraſti laſtne ljubésni in hvale, druga neisrezheno ſhkodljiva iſvira, predernoſt namrezh bliſhniga krivo ſoditi, ſanizhovati, ponishovati in ſhaliti. Kér ta ſtraſt is naſhe ſpridene notóre in prevsétnoſti iſvira, ſe tudi od njú rada re-di in hrani, in druga drugo v' ráſti podpéra, kér obé od nezhimerne láſtne ljubésni in ſlepôti ſzhaſama do kónza prevsétné, naſ ſapelujeté, de ſe, nepaſlivo v' ſvôji nezhimernoſti toliko bôlj poofhabimo, kolikor bôlj bliſhniga ponishujemo, ker ſe nam doſdéva, de ſmo délezh délezh od tiſte nepopólnoſti, v' ktére druge tizhati ménimo.

Prekanjeni hudizh pa, ki naſho neſduſhnoſt dôbro poſná, védno zhuja, nam ozhí odpréti in odpérte iméti, de pomote bliſhniga gledamo, ſodimo in povikſhujmo. Neprevidni ljudjé, ktéri ne uméjo kakó ſkerbnó ſe on trudi, zhe velikih pomot nad naſhim bliſhnim ne najde, pa majhne naſhimu ſpominu nanaſha.

Je peklénſki ſovraſhnik ſkèrben, te v' ſhkodo perpraviti, bodi tudi ti takó previdín, de v' njegóvo

mrêsho ne pridefh, in savèrni jih mifli, bèrsh ko on kako pomoto nad blishuim pokashé prozh; in zhe se prenagujeniga zhutifh, ga foditi sató, se vari po nagnjenju storiti, in pomifli de je nimafh nobene prave pravize blishniga foditi, in ko bi tudi pravizo imel, bi ga prav obfoditi ne môgel; kër si sam v' nefhte-vilne firafti saklenzhau, in vèf prenagnjen tudi bres praviga vsroka hudo od blishniga mifliti.

Grôšno dôbro soper to firaft je révo svôjiga ferzá premifhljevati, in fléherni okomiglej bofh bôlj fposnaval, de imafh fhe sam f' faboj toliko opraviti, de ti zhifto nizh zhafa ne oftaja, déla in djanja hlifh-niga prefojevati. Zhe takó storifh in se fpodobno ob-nafhafh, bofh vkratkim hudôbne fukôve iftrébil is svôjih ozhi, is ktérifh isvira ta ftrupéna hudôba.

Véditi morafh, de kader kàj napzhniga od svô-jiga blishniga miflifh, koréni tifte hudôbe v' tvôjim ferzu kalé, ktéro po svôji fprijétnofti sa húdo, flé-herne njemu fpodobne rezhi, ktére pred njimi igrajo, fprejéma.

Pride náj ti poftavim kej v' mifel, druge savolj kake flabófti foditi, se nad fabo rasferdi, kakor de bi tudi ti ravno takfhne pomote se bil vdolshil, rézi: Kakó bi se jes révesh, ki fim sam vèf v' enazih in hujfhifh pomotah, se predèrsniti fmél, glavo povsdvig-niti, drusifh pomote premifhljevati in prefojevati. Ta-kó bodo pufhize, ktére v' druge namérjafh tebe sa-déle, in rámile, in tvôjim ranam sdravila nanafhale.

Je fforjéna pregréha ozhitna in snana, isgovar-jaj jo v' duhu ljubésni, in mifli, de tifti zhlôvek fhe kake fkrite krepófti nad fabo imá, v' ktérifh var ga Bog v' to pomoto sabréfti pufhti; ali sató dopufhti, de

nékaj zhasa, v' té pomoti oflane, de se pred svôjimi ozhmí bôlj in bôlj ponishuje, in is sanizhovanja drusih fad ponishnosti sadobi; potém Bogú perjétníhi biva, in dobitik njegov mémo sgube vézhi prihaja.

Ni pa pregréha le ozhitna, temúzh, tudí velíka, in is térdovratnosti isvira, pomíflí fkríte in straflne bôshje fôdbe; de so všim pregréham podvérszeni ljudjé shé bili, in so vúnder velíko svetost doségli; kakor tudi nasprot drugi, ki so se nam do kônza popolni dosdéváli, so se v' globozhíno pregréh povésnilí.

Sató se pa velíko bôlj savolj sebe, kakor pak sa ktéríga koli drusíga nam bati in trésti gré.

Pomni pa, de vse vesélje in radošt, ktéro savolj dôbríga nad svôjim blíshnim obzhutímo, is svétíga Duhá prihaja; vse mersénje pa, hude fôdbe in vsa serdítošt do njega ísvira is nafhe lástne hudôbe in podpihovanja hudízha.

Ko bi te bila kjé kaka nepopolnost tvôjíga blíshniga sméfhala, in ti serzé fkalíla, ne miruj in ne dajaj spanja ozhém, dokler sí téga is glave ne ísbíjesh.

44. POGLAVJE.

Od molítve.

Zhe je tudi nesaúp v' fé, saúp v' Bogá in vaja v' tém duhóvním bôju, kar smo dosdáj sadôsti dopové dali, je molítev, zhetèrto orôshje, od ktéríga smo sgôrej v' misel vséli, med njími nar potrebníhi, kér po njé vse sgór ímenovane krepósti, in tudi druge

dobróte od gospóda nafhiga Bogã dofëshemo; kër molitev le je prava posóda, f' ktéro vse gnade, ki is študënza bôshje milostí isvirajo, sajémati samoremo.

Molitev, ako jo spodobno opravljaš, daja mêzh v' Gospódove roké, de se sh' njim sate vojskuje in premaga.

De se pa per molitvi prav obnašhaš, je potrebnó, de téle rezhi spolnuješh, ali se jih spolnovati persadévašh.

Pèrvizh morash vřeskosí shivo hrepenéti, bôshjimu velizhařtvu v' vřih rezhéh in takó flushiti, kakor mu nar bôlj dopade.

De pa tó hrepenjenje v' sebi unémash, tóle natanjko premisli:

De je Bog savolj řvôje prezhudne in neřkônzlhne viřokostí, dobrotljivastí, velizhařtva, modrořti, lepôte in drusih neřkônzlhnih popólnořt vrédin, de mu vse řvarí flushijo in ga povelizhujejo.

Dalje de je on tebi v' flushbo tri in tridesét lét sãpored nevtrudama délal in tèrpel, de je tvôje ořtudne, od řrupa gréřhne hudobije vse gnile rane, ne s' oljem, ne vinam ali révno obéso, ampak f' tiřtim neprézénjenim, lépo diřhézhim masilam osdravil, ktéro je is njegóvih preřvétih ran téklo, in f' řvôjim diviřhkim teléřam, ktéro je s' bizhi, tèrnjem in řhébli do kônza rasmefarjeno bilo.

Pomisli, kakó imenitna je ta flushbã, po ktéri oblãřt zhes se dofëshemo, pèkel pod noge spravimo, in bôshji otrôzi pořtanemo.

Drugizh imej shivo véro in tèrdno saupanje, de ti Gospód vse dati hořhe, zheřar njemu v' flushbo in sebi v' isvelizhanje potrebuješh.

To svéto saupanje je posoda, ktéro je bôshje mi-lost f' salógo svôjih guad napolnila; in kolikor vézhi je in vézh dershi: toliko bogatéjshi se bo vernila na-fha molitev.

In kakó bi tudi nespremenljivi, in vfigamogozhni Gospód nam svôje dari odrêzhi samôgel, ki nam je sam sapovédal. de ga sanje profímo, in zló svôjiga Duhá nam dati obljudil, zhe ga véno in stauovitno sanj profímo.

Trétizh. Podaj se k' molitvi s' edinim naménam hotét, kar Bog hozhe, ne pa kar ti; in flori takó, zhe sa kej profísh, ali pa zhe si vflísh; tó edino nej te moliti naganja, de je bôshja volja, de molísh, in le takó shéli vflísh biti, kakor je bôshja volja. S' eno befédo, tvój namén mora biti, svôjo voljo s' bôshjo sediniti, ne pa de bi se bôshja volja po tvôji volji ravnala.

To pa sató, kér se tvôja, od làstne ljubésni sapeljana in osflepljena volja dostikrat moti, in ne vé, kaj posheluje; bôshja volja je pa vselej s' nefkônzhno do-bróto fklénjena, in fé nikdar motiti ne more; sató je pa tudi bôshja volja vajet fléherne volje, kraljuje nad vřako, saflushi in hozhe, de jo vřaka poslushta in ubóga. Sató je pa tréba vselej le sa take rezhí profiti, ktére se strinjajo s' bôshjim dopadenjem; dvo-jísh pa, de bi se sh' njo kej ne strinjalo, prôsi f' per-stavkam, zhe je Gospódova volja, de bi dosegel.

Takshne rezhí pa, od ktérih dôbro vésh, de so Bogú perjètne, krepósti postavim, morash le is téga naména profiti, de bi njemu dopadel in flushil, ka-kor pak is drusiga tudi duhovniga naména.

Zhetértizh. Idi môlit s' déli osalfhan, ktére se vjemajo f' tvôjo prôfhujo; po molitvi pa fkérbi, gnad ali krepóft, po ktérik sdihujafh, se vrédniga ftoriti.

Vaja molitve mora s' vajo famiga sebe premagati takó sdrushena biti, de védno druga sa drugo ménje-vaje naftopa, kér kdor bi prôfil sa eno krepóft, in bi se sanje ne trudil, bi réf nizh drusiga ne délal, kakor Bogá fkúfhal.

Pétizh nej pred molitvijo vŕelej hvalitve sa pre-jéte gnade gredó, poŕtavim takó ali enako: „Moj Bog, ki ŕi me v' ŕvôji dobroti oŕtvaril, odréfhil, in ŕam ne vém koliko krat is krémpljev môjih foverasbnikov odtél, pomagaj mi v' prizhijozhi potrébi, in ne odrèzi mi, sa kar té ponishno proŕim, akoravno ŕim se védno soper Té puntal in 'Ti nehvaléshin bil.”

Hozhefh pa sa kako poŕébnó krepóft profiti, in imafh priliko se nekoliko uriti, kar bi se ŕh' njo ne ŕtrinjalo, ne poŕabi ŕavolj té prilike se Bogú ŕahvaliti, ki ti jo je naklónil, kér ni ti fkaŕal majhne dobróte.

Sheftizh. Kér sa molitev vŕa mozh in nazhimba k' naŕhim proŕhujam Bogá prenagniti, is láŕtne bôŕŕje dobróte in miloŕti, is ŕaŕluŕhenja ŕhivlenja in terplénja njegoviga edinorojeniga Sinú, in njgovih obljud isvira, de naŕ vŕliŕhuje, fklèni tedej ŕvôjo molitev s' eno ali vèzh takimi proŕhnjami, poŕtavim: „Dodeli mi, o Bog! is Tvôje neŕkônzhne miloŕti, to gna-do. Nej Goŕpod! ŕaŕluŕhenja Tvôjiga preljubiga Sinú ŕame proŕijo, ki ŕo ŕpolnenju môje prôfhnje popolno ŕazhimne. Spomni ŕe, o predobrotljivi Bog! ŕvôjih obljud, in naklóni v' môjo prôfhujo ŕvôje uŕheŕa.”

Vzhaŕih pa tudi ŕamorefh po môzhi ŕaŕluŕhenja Matere Marije Divize in drusih ,Svetnikov Bogá sa

gnade profiti; kér oni veliko per Bôgu samorejo, in grôsuo jih on zhiſla, kér ſo tudi oni v' tém ſhivlenji Bogá povelizhevali.

Sédmiſh. Bodi v' molitvi ſtanovitin kér ponishna ſtanovitnoſt nepremagljiviga premaga. Ako je ſtanovitnoſt in ſitnoſt evangelfke vdóve (Luk. 18.) tiſtiga bresvéſtniga ſodnika nasaduje preproſila, de je njé prôſhnjo vſliſhal, kakó bi tedèj ne ſtorila; de bi Bog, ki je bogafivo veſoljnih dobrót, naſhlih prôſhuj ne vſliſhal?

Ko bi pa tudi, po tvôji molitvi, Gôſpód priti in te vſliſhati odlaſhal, in ti tudi naſprotljive ſnamnja dajal, vûnder nikar moliti ne jenjuj, in ſtavi ſhivo ſaupanje v' njegóvo mózh; kér nikoli ne poſahnejo v' njemu, temûzh iſvirajo v' neſkônzhni obilnoſti is nje-ga vſe zhlovéku potrebné gnade.

Zhe niſi ſam kriv, je gotóvo, de boſh vſe, ſa kar ſi prôſil, pa ſhe kej boljſhiga, ali tudi obóje prejél.

In bòlj ko ſe ti doſdéva, de te je Bog ſavérgel, toliko bòlj ſe v' ſvôjih ozhéh ponishuj; ſe pa v' miſlih v' ſvôje pregréhe oſreſh, ſe tudi v' bôſhjo mi-loſt oſrí, in raſte naj tvôje ſaupanje vanj; in zhe tiſto ſtanovitno in ſhivo ohraniſh, vſhezhuſhi bo Gôſpódu, kolikor huſhi ſo bile tvôje ſkuſhnjave.

Potém ſe mu vſelej ſahvali, in ſpoſnanje njegó-ve dobrote, modróſti in ljubésni nêj ſe v' tebi ne manjſha, zhe ti ktéro odrêzhe, naj ti bo, kakor, de bi ti jo bil dodélil, in per fléherni sgódbi bodi ſtano-vit in ponishno podverſhen njegovi bôſhji previdnoſti.

45. POGLAVJE.

Kaj je snotranja ali duhovna molitev.

Snotranja molitev je vsdiglej duhá k' Bógu, fkle-njen s' djanfko ali fkríto prôfhujo sa kako rézh, po ktéri dúfha hlepí.

S' djanfko molitevjo se profi, kader téle ali druge beféde v' duhu isrekujemo; sa kako gnado sdihujemo: »Gospód moj Bog, dodéli v' svôjo zhaft mi to gnado!» ali: »Gospód! míšlim, de Tebi dopade, in Ti je v' zhaft, de Te sa to gnado molédvam in jo doféshem. Dodéli tedéj, de se Tvôja volja in Tvôje dopadenje nad mano sverfhuje.»

Te pa mar fovrashnik napada, môli takóle: »Gospód hiti mi pomagat, de me fovrashnik ne upéha.» Ali »Moj Bog, Môje perbeshalífhe, mózh môje dúfhe! bali mi hitro k' pomozhi, de ne obnemagam.»

In zhe bôj dalje terpi, môli tudi dalje takó in môshko se vftavljej fkušhujavzu, ki te napada.

Káder pa fíla bôja potihne, se v' Gospóda osrì in v' fovrashnika, ki se bori f' teboj, in svôjo flabóft se mu ubraniti pred-nj poftàvi, rekozh: »Glèj Gospód! ftvar fim rók Tvôje dobróte, ktéro fi odrefhíl f' svôjo kervjo! Glèj tukej svôjiga fovrafhnika, ki se s' mano is téga naména vojfkúje, de bi jo Tebi odvsél in jo poshèr! K' Tebi pobégnem, Moj Bog! le v' Té saupam, kér fi vftigamogozhin in poln dobróte, in vidíh môjo nesmoshnoft in hitroft, bres Tvôje pomózhí mu profto pafí v' oblaft. Pomagaj mi tedéj, o môje saupanje in mózh môje dúfhe.»

Molzhézha profhnja je pa fkrivni povsdiglej duhá k' Bogú, s' naménam, kako gnado dofézhi. V' tém povsdigleji fkasujemo bres besedi ali kaziga premisfhljevanja svôje potrebe Bogú, poštavim; káder svôjiga duhá k' Bogú povsdigujemo, in njegóvi prizhijozhnosti svôjo nesmoshnost sposnamo, se hudiga varovati in dôbro storiti, in potém vnéti od shelj mu v' ponishnosti flushiti, in njegóvo pomozh f' fvestjó perzhakovaje, spét k' njemu sdihujemo.

To snotrej sbujeno, od hrepenjenja gorézhe in od vére ozhivljeno sposnanje je molitev, po ktéri vse sadobiti samoremo, zhefar potrebujemo; in bòlj zhišto in refnizhno ko je tó sposnanje, in bòlj gorézhe nafhe sheljé, in bòlj shiva nafha véra, možnéjshi je tudi posheljenje molitve.

Snotranja motitev je tudi fhe druga, ktéra takó dèlezh ne fèga, in v' enójnim osoru k' Bogu obštoj, de bi nam v' pomozh prifhel. Ta osor pa drusiga ni, kakor néki molzhézhi spominik in profhnja sa kako gnado, sa ktéro smo shé popréd profili Bogá.

Gléj, de se takó móliti nauzhifh, in se ponovljaje, navadifh; kér je, kakor te bo fkušhuja uzhlá, oróshje, ktériga fé lahko per vfleherni priliki posflushifh, in ki je vézhi zéne kakor de bi s' besédami isrézhi samogli.

46. POGLAVJE.

Od premišljevavne molitve.

Káder kej zhafa, postavim pól, ali zélo uro stanovitno moliti shelífh, fklépaj vselej s' molitevjo premíshljevanje shivlenja in terplénja Jésufa Kristusa, in obrazhaj vselej njegóve svéte déla v' tiste krepósti, po ktéríh hrepenífh. Bi hrepénil postavim krepósti poterpeshljívošti sadobiti, premíshluj nektére okolífhine njegoviga bizhenja.

Pérvízh namrezh, kakó je Gospód, po danim povélju Pilata med upitjem, sashmagovanjem in framóto od brizhev hudobije na kráj bizhenja vlézhen bil.

Drugízh, kakó so mu, ko štekli pfi is shivôta obléko térgali, in njegóv divífhki shivôt o' golôti in nagôti ozhém ispostàvili.

Trétízh, kakó so njegóve nedolshne roké f' terdimi prevósami k' štebru terdó pervésane bile.

Zhetértízh, kakó je njegóvo truplo od prestrašnih bizhev rasmefarjeno in rastèrgano bilo, de so zéli potoki njegóve bôshje kerví na tlá zréli.

Pétízh, kakó so mahleje na mahleje mnoshili, in neprenéhama na eno mésto po njemu odrihali, in raštepène rane fhe v' vézhi bolezhíne raštépali.

Si tedéj naménil se poterpeshljívošti navaditi, té in enake rezhí premíshljevati, pred všim drugim obrazhaj svôje pozhutke takó, de bosh prestrašne nuje in brítke bolezhíne, ktére je tvoj preljubi Isvelizhar na fléhernim in vših krajih svôjiga presvetiga teléfa pretérpel, kar je mogozhe shivo obzhutil.

Potém se k' njegóvi presvéti dušhi obérni, in kólikor ti je mogozhe shivo premišli poterpeshljivo in krotkost, f' ktéro je on takšne bolezhíne prenašhal, kakó nevgašljiva je bila njegóva shéja, v' zhašt nebéshkiga Ozhéta in našhe isvelizhanje she vézbi in hujšhi muke terpéti.

Premišluj ga poté, kakó gorézhe so bili njegóve sheljé, de bi ti svôje teshave poterpeshljivo prenašhal, in pomišli dalje, kakó On k' nebéshkimu Ozhétu sate sdihuje, de bi ti gnado sadobil, prizhijozhí krish, ki te ravno teshí, in tudi vse druge pohlévno prenašhati.

Potém vezhkrat svôjo voljo nagibluj k' terdnimu fklépu vse f' poterpeshljivim duham prenašhati, in poté se osri v' nebéshkiga Ozhéta, in se mu perférzhno sahvali, de je is góle ljubésni svôjiga edinorojeniga Sina na svét pošlal, toliko in takó fklézhe muke terpét, in fate prôfit, in fkléni sadnizh f' prôshajo, de bi ti po môzhi dél in molitve svôjiga bôshjiga Sina krepôst poterpeshjivosti dodelil.

47. POGLAVJE.

Kako she drugazh premišljevaje moliti samoremo.

Molish in premišlujesh she tudi lahkó drugazh. Si terplénje Jésufa Kristufa natanjko premišljeval, in vidil s' ozhmí svôjiga duhá, kakó radováljno ga je on prenašhal po velikôti njegóvih bolezhín in nje

góve poterpeshljivoſti povsámi dvé druge premifhljevanja, namrezh.

Premifhljevanje njegoviga saflushenja, in Vefélje ter velizhaſtvo vézhniga Ozhéta nad póлно pokorſhino njegoviga terpézhiga Sinú.

Obedvé boſhjemu velizhaſtvu darovaje, próſi s' mozhjó nju sa gnade, po ktéríh hlepifh.

To pa tudi per fléherni fkrivnoſti Goſpódoviga terplénja, in per vſakim poſameſnim, snotranjim ali sunanjim délu, ktériga je on per vſíh drusíh fkrivnoſtií ſpolnoval, lahkó ſtoríſh.

48. POGLAVJE.

Kakó drugazh, po mózhi saflushenja preblage Divize Marije, próſiti ſamoremo.

Sunej téga, kar ſmo ravno od molitve in premifhljevanja povédali, ſe ſhe drugazh, namrezh po saflushenji preblage Divize Marije próſi, zhe pèrvízh ſvôje ſerzé k' véžhnímu Bógu, pôtlej k' njegovímu edinorojenímu Sinu Jéſufu Kriſtuſu, in napoſled k' preblagi Divizi Marij povſdvígnemo.

Povſdigovaje ſvôje ſerzé k' Bógu, premifhluj dvé rezhí, dopadenje, ktériga je on od vékomaj nad Marijo Divizo imel, ki je, préden jo je bil vſtvaríſh, pred njegovím véžhním Duham igrála; potém premifhluj njéne krepóſti in déla, ki jih je v' tém ſhívljenji ſpolnovala.

To bôshje dopadenje nad njó pa takolé premíshluj: Povsdivigni se vkvíshko v' dúhu nad vse zhafe in stvarí, idi tudi v' vézhnost in v' misel nar víkshiga Bogá, in premíshluj vesèlje, ktériga je On sam v' sebi savolj Marije Divize obzhutil, in najdfhi v' tém svétim vesèlju Bogá, prôfi po njé f' svestjó sa gnado in mózh svoje sovrashníke premagati, posèbno tístiga, ki se v' prizhijozhím zhafu f' tabo vojkúje.

Potém premíshluj bogastvo in zhude krepósti in djanj prezhestite Matere bôshje, in daruj jih Bogú, sdáj fkupej, sdáj posamešno, in prôfi bôshjo dobróto, de bi ti savolj njé vse, zhefar potrebuješh, dodélil.

Pôtlej povsdigovaje svôje serzé v' edinorojeniga Sina boshjiga, spómni ga njéniga divíshkiga teléfa, v' ktérim je On devét zélíh mészov sapért prebíval; spofhtovanja, f' ktérim ga je ôna prezhestita prèzej po porodu molila; preblagih ozhí, ktére so njega v' takshni révshini glédale, divíshkih rók, f' ktérimi ga je ona objémala, zhistih ufniz, f' ktérimi ga je kufhovala, truda, fkerbí in nuj, ki jih je v' njegovim shivlenji in v' smértil savolj njega prestala. Po mózhi téga premíshljevanja bofh bôshjiga Sina perjétno posífil, de bo gotóvo vflíshena tvôja molitev.

Naposled se obèrni v' prezhestito Devízo, in spómni jo, de je od vézhne previdnosti in dobróte bôshje nam sa mater gnad in milosti in nafho besédnizo isvoljena bila, sató pa tudi sa njénim preblagim Sinam nobeniga boljshiga perbeshalísha od njé nimamo.

Spómni jo she potém, refnize, ktéra je od njé píšana, in ktéra je s' neshtevílnimi zhudeshi poterjena bila, de she nikoli nobena dúsha, ktéra je svesto- véрно vanjo klizala. sapushena ni bila.

Napofléd ji fhe poftavi pred ozhí teshave njeni-
ga ediniga Sina, ktére je savolj nafhiga isvelizhanja
nase vsél, in prôfi jo, de bi ti tiste gnade per njemu
isprofila, de bi mu v' zhaft in veselje tisti sad v' te-
bi obrodile, savolj ktérh je toliko pretèrpel.

49. POGLAVJE.

Od nektérh premifhljevanj f' saupam k' Maríj
Divizi perbeshati.

Ako v' všh svôjih potrebah, s' vero in saupam
k' Maríj Divizi satékati shelifh, bodo téle premifhlje-
vanja tvôji poboshnosti grôšno koristile.

Pérvizh naf fkušnja uzhi, de posode, v' ktérh
fmo mofhzhjak (fhpishim) ali kako drugo drago difha-
vo hranili, fhe potém dolgo po tistih difhé, zhe tu-
di nizh vèzh notri ni, in toliko dàlj difhé, kolikor
dàlj je kej notri spravljéniga bilo; fhe bòlj pa difhé,
zhe fhe kej noter ostane: ali duh mofhzhjaka in flé-
herne druge difhave je vùnder le omejan, ima svoj
kônez. Od ôgnja odstopivši, fhe njega vrozhino ob-
zhutifh, zhe tudi per njemu vezh ne stojífh.

Je pa takó, f' kakfhnim ôgnjem ljubésni in f'
kokfhnimi obzhutki milofiti in blagósti mora napólnje-
no in ushgano biti ferzé divifhke Matere Marije, k'
je devét zélh méfzov Sina bôshjiga v' svôjim divifh-
kim teléfu nofila, in ga fhe védno, ki je poln ljubés-
ni, milofiti in blagofiti, ktérh mózh ni omejana, no-
béniga kônza ne vé, v' svôjim fèrzu in v' svôjih pèr-
fih nosi? Ni mogozhe, zhe kdo k' velikimu ognju

perftopi, de bi velike vrozhíne ne zhutil, in od njega vèf pregrét ne bil; takó tudi ni mogozhe, in fhe nemogozhníshi, de bi kaka fromafhka dúfha, fe v' ponishnosti in vérna k' ógnju ljubésni, milofti in blagósti perblishala, ktéri neprenéhama v' fèrzu divífhke Matere gorí, de bi pomózhi, gnad in darov ne prejéla, in toliko vézh, kolikor pogofnífhi in s' mozhnéjfhí véro in saupam fe k' njé perbeshí.

Drugizh. Nikoli nobena ftvar ni Jésufa Kriřtufa takó ljubila, nobena s' njegóvo voljo takó natanjko sedinjena bila, kakor preblaga Mati Marija.

Ako je pa Sin bôshji fam, k' je svôje zélo shivlenje, pa kaj! famiga febe sa naf gréfhnike in sa nafhe potrebe daroval, nam svôjo prelhubo Mater sa befédnizo dal, de bi nam pomagala, in sa njim frédniza nafhiga isvelizhanja bila, kakó bi kdàj óna Mati in frédniza nafha nam v' pomózhi priti opúřtila, in voljo svôjiga bôshjiga Sina ne ſpolnila.

Satèzi fe tedèj, preljudi moj fin! v' vřih svôjih potrebah f' fveřtjó k' preblagi Divizi Maríj, kër obilno in frézhno je to saupanje, in gotóvo je perbeshalífhe k' njé, ki je polna gnad, in vře, ktéri k' njé sdihujejo, s' gnadami in miloftjo obdaruje.

50. POGLAVJE.

Kakó fe fhe drugazh po prořhnji Angelov in Svetnikov premířhluje in moli.

De fe v' svôji molitvi pomózhi nebéfhkih Angelov in Svetnikov pořlufhífh, řté dvé rezhí potrebne.

Pèrva, de fe k' vezhnimu Ozhétu obèrnefh, in mu ljubésin in hvalo darujefh, ktére mu vèf nebéfh-

ki dvôr s' veseljém daruje, ravno takó tudi vse teshave in bolezhíne, ktére so Svetníki na sêmlji is ljubésni do njega prenasfali. Potém prôfi Bogá savolj njihoviga saflushenja, tebi dodêliti, zhefar koli potrebuješh.

Druga je. Obèrni se v' zhestitljive Svetníke tudi, ki fêrzhno hrepené, de bi se mi posvétile in fhe vifhi svetost in popolnost, kakor oni, sadobili; in prôfi jih sa pomózh, de bi vse svôje hudobije in sovrashnike premagati samogel, in tudi sa brambo poslédno uro shivlenja.

Premišluj tudi obilne in posébne gnade, is ktérimi jih je nebéfhi Stvarnik osalishal, in obúdi potém obzhutke fêrzhne ljubésni do njih, in imej nad velikostjo njih guad in darov, takfhno vesêlje, kakor de bi jih bil Bog tebi dodêlil.

Pa kaj! veselití se morafh, karkoli je mogozhe fhe bôlj, kakor oní, de jih ni Bog tebi, ampak Svetnikam dodêlil, kér je bôshja volja takó bila, ktérimu se sató zhaft in hvalo spodobi.

De se pa v' té vaji srédama in loshej obnasfahf si sa svôjo poboshnost sa fléherni dan tédna vèrste svelizhanih nebesfhzhanov takóle rasdêli:

Sa nedeljo odméni devetovèrstje svétih Angelov.

Sa pondélik svétiga Janesa Kerstnika.

Sa tôrik svéte Ozhake in Preroke.

Sa frédo sv. Apostelne.

Sa zhetértik sv. Muzheníke.

Sa pétik sv. fhkose in druge Svetníke.

Sa saboto sv. Divize in druge Svetnize.

Ne opufhaj pa vûnder fléherni dan prezhestiti Divizi Marii, kraljizi vfh Svetnikov, svôjimu Angelu

varhu, sv. Verhangelu Mihêlu in všim svôjim svétim pomozhnikam se vezhkrat perporozhovati.

Profi tudi vsaki dan preblasheno Divizo Marijo, in njeno prelubo Déte in nebéfkhiga Ozhéta, de bi ti gnado dodélil, sv. Joshefa shenina prezhefite Divize Marije, pérviga besédnika in pomozhnika iméti; in prôsi téga imenitniga Svetnika f' perferzhnim sau-panjem, de bi te v' svôjo brambo vsél.

Velíko zhudeshev se od téga prezhefitiga Ozha-ka povédati vé, in velíko velíko gnad so po njegóvi prôfhnji she prejéli, ki so ga posébnó zhefili in sa pomozh profili; pa kaj! ne le v' duhóvni, temúzh tudi v' zhaftnih potrébah jim je f' svôjo profhnjo po-magal; fosébnó je on dostérim poboshnim dušham dar molitve in premisfhljevanja sprôfil.

Zhe so drugi Svetniki per Bogu takó vífôko spofhtovani, kér so mu v' tém shivlenji pokorfhino in zhaft fkasovali; je tudi vérovati, de toliko vézhi mózh imá profhnja téga ponishniga in oblagodarjeni-ga Svetnika per Bógu, ktériga je on na sêmlji takó zhefíl, de mu je hôtel, kakor svôjimu Ozhétu po-korfhino in flushbo fkasovati.

51. POGLAVJE.

Od premisfhljevanja terplénja Jésufa Kríftufa, rasne krepóstne nagibe v' sebi obudovati.

Kar smo popréd od Gospódoviga terplénja, pove-dali tudi od molitve in premisfhljevanja veljá; in na-fuzhi, kakó nam je f' tístim premisfhljovati in moliti

tréba; kar homo pa sdaj povédali, je navôj, rasne krepofne nagibe obudovati.

Shelifh postavim krishaniga Gospóda premifhljevati, premifhluj med drugimi refnizami téle fkrivnosti:

Pèrvizh kakó so na hribu Golgote kervoloki trinogi Gospódu obléko is shivôta tèrgali, in njegóvo svéto mesó ktéro je f' ftrafhnim bizhenjem do kônza rastèrgano in runjeno bilo, in se obléki perfufhilo, vnovizh rasmefarili.

Drugizh, kakó so mu tèrnovo krono is glave fnéli, in jo potém fpét nasaj safadili, in mu fklenje ran in bolezhine ponovili.

Trétizh, kakó je med ftrafhnimi póki kladev f' shèbli bil grosovitno na krish perbit.

Zhetértizh. Kakó so kervavi trinogi njegóve prefvéte roké in nogé, ki niso do svèrtanih ljúkenj krisha dofégle s' veliko filo natesovali, in vse kofti pretegnili, de jih je lahkó isfhtéti bilo.

Pétizh, de Gospód, ki je na tèrdim léfu vífel nobene druge podpóre ni imel, kakor grosovitne shèblje, in savolj tèga, kér je téshta truplo navdól tifhala, so se njegóve svéte rane zhes dalje bòlj rasbolevale.

Ako hozhefh f' témi in enakimi premifhljevanji obzhutke svéte ljubésni v' sebi obudovati, gléj, de dalje premifhljevaje v' fposnanju nefkonzhne dobróte Gospóda védno bòlj raftefh in se ga bòlj in bòlj unemafh ljubiti, ki je is ljubesni do tebe toliko preftal. Kolikor vézhi je v' tém tvôje fposnanje, toliko vézhi bo tudi tvôja ljubesin.

Ravno to fposnanje nefkonzhne dobróte in ljúbésni, ktéro ti je Gospód fkasal, te bo lahkó fèrzh-

no shaloſt obudovati naganjalo, de ſi tolikokrat in takó nehvaléſhno ſvôjiga Goſpóda raſſhalil, ki je ſavolj tvôjih pregréh takó ſtraſhno in mnogo ſvérkan bil.

De ſe v' ſaupanju povſdvigneſh, premiſhluj, de je taki neſkônzšno imenitni Goſpód, ſe v' tako globôko révſhino ponishal, de bi gréh ſatérſ, tebe iſ ſanke hudizhove in tvôjih poſébuih pregréſhkov réſhil, ſ' ſvôjim nebéſhkim Ozhetam te ſpravil, in te naudal ſ' ſaupam, de per vſih ſvôjih potrebah k' njemu ſa pomozh perbeſhiſh.

Obzhutil boſh veliko veſélje, ako po premiſhljevanji Jéſuſoviga terplénja naſlédke njegóviga terplénja premiſhlujeſh, de je namrezi ſh' njim veſoljen ſvét odgréſhil, jéſo nebéſhkiga Ozhéta potolaſhil, knesa peklénſke teme v' framôto povésnil, ſmért uſmértil in nebéſhko ozhetnó pomnoſhil. Zhutil boſh tudi ſvéto veſélje v' ſebi, ako premiſliſh kakſhno radoſt je iſ téga terplénja ſvéti Trojizi, preblagi Divizi Marij, vſim nebéſhkim prebivavzam in zéli zérkvi na sêmlji iſvirala.

De ſtud nad ſvôjim gréham obudiſh, vſe reſnuize ſvôjiga premiſhljevanja v' to obrazhaj, kakor be bi Kriſtuſ iſ nobeniga drasiga náména tèrpel ne bil, kakor ſató, de tí ſvôje hudôbne nagibe nad ſabo zheritiſh, in ſoſébno tiſte oſtudiſh, ki te premagujejo in ſo nar ſoperniſhi Bogú.

De zhude v' ſebi obudiſh premiſhluj, de ne móre nizh zhudniſhiga biti, kakór de ſtvarnika veſoljniſga ſvetá, ki vſim ſtvarém bitſvo in ſhivlenje daja, ſo ſtvari do ſmérti préganjale, nar vikſhi velizhaſtvo ſanizhovale in ſ' nogami tàptale! de je praviza ſa-

vèrshana, lepôta bôshja f' plunki obrusdana in ljubésin nebéfkhkiga Ozhéta sanizhovana bila! de je nevstvarjena in nedosegljiva ljuzh v' oblast teme prifhla, de sté zhaft in blagóft v' framôto in sanizhovanje zhlovéfkhkiga naroda postale, in v' nar vézhi révfhi-no palmjene bile.

De ufmiljenje do svôjiga s' bolezhinami obdaniga Isvelizharja obudifh, premifhluj poleg njegóviga sunanjiga terplénja, njegóvo drugo terplénje, ktéro je bres vse mére njegóvo dufho stískalo; in ako te pèrve s' shaloftjo navdajo, ne bo se zhuditi, zhe se bo per premifhljevanji drusih od britkofti tvôje ferzé tajelo.

Gledala je namrezh Kristusova dufha bôshje bitje zhifto, kakor fhe sdaj v' nebéfkhkim vézhnim kra-ljestvu; in je sposnala, de je bitje nebéfkhkiga Ozhéta nar vézhi zhafti in flushbe vrédno; sató je pa tudi is neisrezhène ljubésni do njega, hrepenéla, de bi vse stvarí is vfih svôjih mozhi ga ljubile in mu flushile.

Vidila je pa nasprot, de je to bôshje bitje s' nefhteovilnimi in gèrdimi pregréhami svetá do kônza rasshaleno in sanizhovano; in bila je ona s' nefkônzhno shaloftjo navdana, ktéra jo je toliko bôlj stískala, kolikor vézhi je ljubésin in shelja njéna bila, de bi tó nefkônzhno velizhaftvo od vfih stvarí ljubljeno bilo, in mu vse s'vefeljem flushilo.

In kér velikofti tè ljubésni in shelje nikoli nobeniga zhlovéka ferzé obzhutiti ne more, in je tudi nobeno obzhutilo ne bo, kakó velika tedej je bila shaloft krishaniga Jesufa.

In kér je dalje nafh Isvelizhar vse pametne stvarí s' neisrezhenjo ljubésnjo ljubil, fó ga tudi v' sadévi

te ljubésni vse njih pregréhe s' grôšno britkostjo navdajale, kér so jih od njega lozhile; kér vfi smertni gréhi, ktére so vfi ljudjé dopernefli, kí so bili, so, in bodo, in jih fhe dopernafhali bodo, jih, kolikorkrat koli grefhé, toliko krat tudi od Jéusove dufhe lozhijo, f' ktéro so po vési ljubésni fklénjeni bili.

Veliko britkejshi je bila ta lozhitva, kakor lozhitva teléfnih údov, ki so od svôjih lástnih fklepov istèrgani, — kér dufha, ki je sgoli duh in vse telovno berhkôto in popolnost preféga, tudi néfkônzhno bòlj bolezhine obzhutí.

Med tém terplénjem sa zhlovéka, je bilo slasti tisto nar hujshi, ktériga je Gospód savolj vfihi gréhov pogublenih obzhutil, ktérhi, — kér njih dólga je ovèral, de bi se sh' njim bili fklenili, — so strašne vézhne muke zhakale.

Sheli pa od terplénja svôjiga preljubiga Jéfusa ginjena dufha v' svôjih mislih fhe dalje iti, de bi se k' usmiljenju do njega naganjala, bo, se vé de, fhe vézhi terplénje v' njemu nafhla, in fizer ne le savolj gréhov, ki niso nikoli bili storjeni; kér gotóvo je, de nafh Isvelizhar nam je po svôjim terplénji odpufhanje unih sadóbil, in naf pred témi obvaroval.

Ne smanjka ti fhe tudi, preljubi sin! drusih vsrokov, f' tèrpivnim Isvelizharjem terpéti.

Kér ni je bilo fhe pametne stvarí, in je tudi nikdar ne bo, ki je kdàj kej terpéla, de bi Gospód njénih bolezhin sam v' febi obzhutil ne bil.

Rasshalenja in fkušhnjave, framôta in spokorne déla, vse nuje in teshave vfihi ljudí na svétu so dufho Kristusovo obzhutljivshi fífkale, kakor pak same terpíne.

Kér vse njih — velike in majhne — dušhne in teléšne terplénja, pa kaj, šhe kako majhno glavno bol, kaki igléni sbôd je našh preušmiljeni Gospód popól-nama vidil, je hôtel is neškônzlme ljubésni jih s' namí terpéti, in sprejéti v' svôje ferzé.

Kakó šo mu pa britkósti njegóve svéte Matere ferzé prebadale, ne maga noben zhlovéfhki jésih povédati. Kér ravno takó mnogo, in ravno sató, kakor Gospód, je tudi ôna terpéla; in zhe prezhistá Divíza tudi ní lih tako globôko v' fèrzu in takó terpéla, je vûnder neisrezhene britkósti iméla.

In té njéne britkósti šo snótranje rane njeniga prezhestiliga Sina ponovljale, in ranjeno je bilo od njih, kakor od toliko ognjénih pušhiz ljubésni, njegóvo preblago ferzé, ki ga savoljo tolikih muk, od ktéríh šmo shé govorili, in savolj nešhtevelnih drusih, ktére šo fkrivností sa naš, de bi ga tako rekozh proštovoljni pèkel, vshgan od ôgnja ljubésni imenovati samôgli; kakor ga je tudi néka poboshna dušha v' svôji priprosti svetósti imenovala.

Ako tedój, preblagi moj sin! vsroke vfih imenovanih bolezhin, ktére je našh krishani Gospód in Isvelizhar preštal, natanjko premíflíh, ne bošh drusiga našhel, ko gréh.

Is téga ozhitno is-haja, de pravo in refuizhno ušmilenje in posebna sahvala, ktéro on od naš térja, in ktéro šmo mu is nešhtevelnih vsrokov dolshní, v tem obštoji, de savolj njegove ljubésni le moramo fèrzhno shalošt nad njégóvim rasshalenjem iméti, gréh zhes vse na svétu zhertiti, in jakoferzhno še soper njegove sovrashnike in svôje hudobne nagibe vojskovati, de štariga zhlovéka flézhemo s' vfíni njégóvi-

mi déli, in nôviga oblêzhemo, in svôjo dúfho s' evan-
gelfkimi krepósti osalishamo.

52. POGLAVJE.

Od duhóvniga prida, ktéri nam is premish-
ljevanja krishaniga Isvelizharja isvíra, in od
posnémanja njegovih zhédnost.

Med tolikimi obilnimi duhóvnimi pridi, ktéri is
téga presvétiga premishljevanja isvirajo, gléj poséбно
na téga, de ne bofh le svôjih dopernefhenih gréhov
obshaloval, ampak tudi shaloft obudoval, de tvôje
pregréfhne strafti, ktére so tvôjiga Gospóda na krish
perbile, fhe vsfkósi v' tebi prebivajo.

Patém prôfi sa odpufhenje svôjih gréhov, in sa
gnado samiga sebe popolnoma študiti: de bi ga v' pri-
hodno nikoli vézh ne rasshalil, ampak sa veliko ter-
plénje, ktériga je on is ljubésni do tebe prenasfal,
védno ga ljubil in mu popolnoma flushil, kar se bres
študa samiga sebe storíti ne dá.

Dalje se trudi, kar je mogozhe, de svôje gréfhne
nagibe, ko bi tudi majhne bili, do smèrti preganjafh.

Naposled glej po vsi môzhi, de nas higa hôshjiga
Isvelizharja krepósti posnemasfh, ki ni le tèrpel sató,
de bi sa nashe gréhe kri prelivaje, nas od vézhne po-
gube odréfhil, ampak sapustil nam isgled, po njego-
vih stopinjah hoditi.

De pa v' tém svoj kônez dofeshefh, je takóle
premishljevati potreba.

Shelil bi postavim, krepóft poterpeshljivofti, sadobiti, de bi svôjiga Jésufa nafledovati samogel, premifhluj téle refnize.

Pèrvizh, kakó fe dufha terpivniga Isvelizharja proti Bógu obnafha.

Drugizh, kakó fe Bóg proti dufhi Isvelizharja obnafha.

Trétizh, kakó fe dufha Kristusova proti sebi in svôjimu presvétimu truplu obnafha.

Zhetértifh, kakó fe Kristuf proti nam obnafha.

Pétizh, kakó naj bi se mi proti Gospódu Kristufu obnafhali.

Premifhluj potém pèrvizh, kakó dufha Kristusova do kónza v' Bógu samaknjena, njegóvo nefkônzhno in neprefégljivo velikóft v' neisrezhênim zhudu gléda, kér v' primèri f' to velikóftjo vesoljni vftvarjeni svét s' všimi nefhteivilnimi bitji se v' svoj nizh sgubi, in kakó ta presvéta dufha ktére bôshjiga velizhaftva nizh smanjfhati ne more, fe podvérshe nar nevrédnifhi svèrkanje sa zhlovéka na sèmlji terpéti, od ktériga nizh drusiga, ko nesvestôbo in rasshalenje, ni-ma; in kakó ona dalje tó presvéto bôshje bitje moli, fe mu sahvali in zéla daruje.

Drugizh premifhluj, kakó fe Bog proti dufhi Kristusovi obnafha, kakó kozhe in jo spodbada, de savolj naf berlusge, pljunke, preklíne, bizhe, tèrnje in krish prenafha, kér ji svôjo radoft rasodéva de jo od mnogih britkóft, saframb in nadlog do kónza satèr-to vidi.

Potém povsàmi trétizh Kristusovo dufho in premifhluj, kakó ôna f' svôjim od vézlhne ljuzhi popol-nama rasvetljenim sposnanjem neismérno bôshje do-

padenje in velizhaftvo Bogá s' ognjénim obzhutkam ogleduje in s' neismérno ljubésnjo ljubi, sató, kér je Bog savolj svôje nefkônzhne popólnosti vse ljubésni vrédin, tudi pa sató, kér presvéta Kristusova dufha dolshnost nefkônzhne hvaleshnosti obzhuti, de je ona od Bogá gnana bila, is ljubésni do naf, in de bi nam isgled sapustila, se takshnim terplenju podvrézhi, in glej napofled, kakó radovoljna in veséla se ona perpravlja, se naglo v' bôshjo voljo podati.

Ali kdo samore kdaj globozhino shiviga hlepenja, ki v' snotranjfhini prezhiste in ljubésni polne dufhe Kristusove prebiva? Tam v' globozhini terplénja neprenéhama ona ishe, in ne najde jih sadôst po volji nôvih in nôvih terplénfskih fort, sató pa tudi samo sebe in svôje nedolshno teló nesdufhnim ljudém in peklénfskim duhóvam v' oblast in rop prepustí, de sh' njó po svôji nesdufhnosti, kakor se jim poljubi ravnaajo.

Zhetèrtizh. Potém povsdivigni v' preblagiga Jé-susa svôje ozhi, ki te s' ozhmí svôje milosti ljubésnjivo gléda, rekozh: »Gléj moj fin! kam so me tvôje pregréhe pergnale, kér si zhísto nobene file storiti nozhesh! Gléj, kaj jes terpím, in kakó rad is ljubésni do tebe terpím, in ti isgled prave poterpeshljivosti dajam. Savoljo vsih téh bolezhin te prosim, moj fin, rad prenafhaj ta in fléherni krish, ktériga ti po svôjim dopadenju poshljem, in prepusti se rôkam svôjih preganjavzov, ktére sim sate naménil naj se shé oní, kakor hozhejo sanizhljivo in grôšno soper tvôje poshtenje in truplo ponafhajo. O ko bi ti védel, kakó obilna je tolashba, ktéro savolj téga obzhutim. Saj tó lahkó nad ranam vidish, ktére sim, kakor

drago kamnje sprejél, de bi tvôjo ubogo in meni neisrezhenó ljubo dúfho, s' shlahtními krepósti osalíthal. In kër savolj téga v' takshníh stráshnih britkostíh prestókam, kakó bi tí, môja preblaga nevésta! kàj maliga terpéti ne môgla, de bi môje serzé potolashíla, in mí rane, ktére sí mí f' svôjo nepoterpeshljívoftjo stórla, ohladíla, ktére me hujfhi, kakor vse rane bolé?"

Pétizh. Dôbro premíflí, kdó je tísti, ki tí takó govórí, in vídil bófh, de je kralj velízahstva sám, Júsuf Krístuf, pravi Bog in pravi zhlôvek. Premíflíhuj velíkóft njegóvih bolezhín in neframno svérkanje, ktére bi sa nar gèrfhíga ubíjavza prevelíke bíle. Gléj, de je tvoj Góspód v' takshnih teshavah, véf nepremakljív in poterpeshljív, in se ga túdi, kakor dnéva svôje poroke veselí. In kakor po kaplízah vóde ôgenj s' vézhím plaménam sagórí, tako se je túdi s' mnoshenjem njegóvih bolezhín, ki so se njegóvi preobilní ljubésni májhne dosdévale, njegóvo veselje in hrepenjenje vézh in vézh poterpéti, mnoshílo.

Pomíflí túdi, de náfh prelúbí Isvelízhar ní vfiga téga posílama alí is kazíga dobízhka tèrpel in délal, ampak — kakor sí is njegóvih úst flíthal — is ljubésni do tebe, in de ga posnemáje, se v' krepósti poterpeshljívofti urífh. Natanjko premíflí tedej, kàj on od tebe térja, in kakó velíko veselje nad krepóstno vajo imá; in imej gorézhe sheljé, svoj prízíhíjózhi, in túdi fhe drúge hujfhi kúshe, ne le f' poterpeshljívoftjo, ampak túdi veseló prenashatí, kër f' tém bolífhí Bógá posnemáfh, in njegóvo terplénje takó rekozh pománífhujéfh.

Postavi si pred svôje duhóvne ozhi framôto in britkosti, ktére je on is ljubésni do tebe prenasihal; njega poterpeshljivoost in stanovitnost: te bo fram mó-glo biti, misliti, de bi tvôja poterpeshljivoost le sênza poterpeshljivoosti, in tvôje bolezhíne in framôta prave bolezhíne in framôta bile. Pazh bati in trésti bi se mógel nar manjshi misli v' svôjim sérzu prôstor daja-ti, de bi is ljubésni do svôjiga Gospóda terpéti ne hôtel.

Krishani Odfeshenik, moj fin! so tiste bukve, ktére ti brati perporozham, is ktéril shivo podobo vfilh krepósti sadobiti samorefsh. On tedej so bukve shivlenja, ktére s' besédami pamet rasfvetlujejo, in tudi voljo s' shivim isglédam unémajo. Vêš svèt je s' bukvam preprêshen, in vûnder ni enih na sêmlji, ktére bi umétnost vse zhédnosti sadobiti, takó popolnoma naf uzhiti samôgle, kakor premifhljevanje krishaniga Bogá.

Tisti pa, prelubi fin! ki terplénje nafhiga Gospóda dolgo zhafa premifhlujejo, in v' tém folsé pre-livajo, tudi se nad njegóvo poterpeshljivoostjo zhudijo, in vûnder pér pèrvi sopernosti, ktéra jih sadéne, se takó nepoterpeshljivo obnas'hajo, kakor de bi v' svô-jim premifhljevanji vse kàj drusiga premifhljevali, so enaki vojshakam, ki v' svôjih fhotôrih pred vójsko s' besédami bá'hajo, in bèrsh ko sovrashnik pertifne orôshja od sebe pomézhejo, in pobégnejo. Kaj more vûnder neumnifhiga in neframnifhiga biti, kakor Gospódove krepósti v' nar zhistéjshim serkalu glédati, ljubiti in prezhudovati, in jih posabiti in nanje malo porajtati, kàder se prilika ponuja, se uriti v' njih.

53. POGLAVJE.

Od Sakramenta presvétiga Altarjá.

Dosdàj sim te, preljubi sin! f' zhvetérim orôshjem previdil, bres ktériga sovrashnika nikdar premagati ne morefh; tudi si prejél marfktére naúke, jih f' pridam rabiti in se jih prav poslushiti; sdàj mi pa fhe saostaja, de te od nôviga orôshja uzhim, ki v Sakramentu presvétiga Altarjá obstój,

Ta prezheftiti Sakrament je zhes vse druge nar imenitniſhi, in tudi kar péto orôshje nar mozhnejſhi.

Shtiri popréd imenovane orôshja imajo vſo ſvôjo mózh od saflushenja in gnad, ktére nam je kri Jéſufa Kriſtufa sadobila; to orôshje je pa njegóva zhiſta kri, njegóvo meſó s' duſho vred f' ſvétim boshanſtvam ſklénjeno.

S' pèrvím is med téh orôshji se s' mozhjó Kriſtuſovo ſoper ſovrashnike vojskujemo; f' po flédnim se tudi ſoper ravno tiſte ſovrashnike, vùnder pa f' Kriſtuſam vojskujemo; in Kriſtuſ se s' nami ſklénjen vojskuje; kér kdor jé Kriſtuſovo meſó, in pije njegóvo kri, je v' Kriſtuſu in Kriſtuſ v' njemu. In kér se f' tém presvétim Sakramentam in f' tém orôshjem v' dvé viſhi uriti ſamoremo, in tiſtiga enkrat na dan v' presvétim Sakramentu; — fléherno uro pa in fléherni okomiglej v' duhu prejéti ſamoremo; ne opuſhaj ſatorej, kolikor koli ti je mogozhe, ga na eno ali drugo viſho prejémati.

54. POGLAVJE.

Od vishe Sakrament presvétiga Altarja prejemati.

Kér is rasnih naménov k' tému presvétimu Sakramentu perstopiti samoremo, in de jih dofésheмо, tri rezhí v' tréh zhasih opraviti moramo, namrezh pred obhajilam, med obhajilam in po obhajilu.

Pred obhajilam je tréba, naj ga prejemamo shé is ktériga naména koli, de se v' Sakramentu pokóre od vsih makeshev smértniga gréha, ko bi ktériga nad sabo iméli, opèremo, in s' vfo poboshnostjo svôjiga ferzá, f' zélo dusho in po vsi svôji môzhi se Jésufu Kristufu in njegovimu svétimu dopadenju, darujemo; kér tudi on v' tém presvétim Sakramentu svôje mesó in krí, dusho in zélo bôshjo natóro in vse svôje saflushenje daja. Premishlujemo pa, kakó májhne veljave in zlo nizh je nas h dar, v' priméri téga nefkônzhniga darú, sató pa obudujmo sheljé, vse, karkoli so mu vse posamefne stvarí, vsi ljudjé in nebéfški Angeli, kdaj darovali, v' oblasti iméti, de bi njegovimu bôshjimu velizhastvu v' dar pernefti samôgli.

Shelíh tedej ta prezhestitlivi Sakrament prejéti, de bi svôje in njegóve sovrashnike v' febi premagal in samóril, sazhni svézher pred svétim obhajilam, ali pred ko je mogozhe premishljevati, in prevdari shelje, ktére Sin bôshji imá, de bi mu prôstor v' svôjim fèrzu perpravil, de bi se v' tém prezhestitim Sakramentu f' tabo fklenil, in ti vse gréfhne strafti sadufhiti pomagal.

Tako veliko in grôšno je to hrepenjenje nafhiga Gospôda, de nobena vstvarjena pamet uméti ne maga.

De ga pa vûnder nekoliko uméti samorefsh, dvé rezhi dôbro premifli

Pèrvizh neisrezhenô vefelje nafhiga predobrotljiviga Bogá, per naf biti, kér On tó fvôjo radoft imenuje.

Drugizh, premifli, de gréh On do kônza sovrashi, ki ga opovára, prav po sheljah se s' nami fkleniti, in kér njegóvim bôshjim popólnostim na vse vishe nasprotuje, kér je On nar vézhi dobróta, prezhista ljuzh, in nefkônzhna lepôta, ktéra gréh zhértiti mora, ki nizh drusiga ni, kakor tema, flabóft in soperni madesh nafhe dufhe.

Takó strafhno Gospód gréh sovrashi, de je v' njegóvo rasdjatvo vse déla stariga in nôviga sakona, in prav poséбно presvéto britko terplénje njegóviga bôshjiga Sina naménil; ki bi, kakor prav rasvetljeni bôshji flushabniki sprizhujejo, vse nafhe, tudi nar manjshi madeshe v' naf satreti, ko bi potreba bilo, tudi tavshentkrat fhe umréti perpravljen bil.

Sposnafsh, ako tudi nepopolnoma, f' tém premifh-ljevanjem, velike Gospódove sheljé, v' tvôje ferzé iti, de bi tvôje in fvôje sovrashnike is njega popolnoma pregnâl, obudi shive sheljé v' febi, ga s' enakim naménam prejéti.

Si storil takó, zhakaj potém potolashen in upaj f' pogumnim fèrzam, de bo nebéfški vites k' tebi pri-fhel; in klizhi jo stráft, ktéro si premagovati naménil, vezhkrat v' bôj, satiraj jo ponovljaje f' fèrzhnim sovrashtvam v' febi, obudi djanje nasprotne krepósti, in vojfkuj se sh' njo svézher in sjutrej pred fvétim obhajílam.

Si se potém presfvéti Sakrament prejet napravil, premisli malo popréd fhe pomote ob kratkim, ktére si od svôjiga poslédniga obhajila dosdaj, in takó dopernafhal, kakor de bi nobeniga Bogá na svétu ne bilo, in kakor de bi ne bil na svétim krishu toliko sate prestál, kér si vèzh majhno veselje in svôjo voljo, kakor pak zhaft in voljo bôshjo obrajtál, in oframuj samiga sebe v' svétim strahu savolj svôje nehvaleshnosti in nevrednosti.

Vûnder pa misli, de neismérna globozhína dobrôte tvôjiga Gospóda, prepad tvôje nehvaleshnosti in flabe vére k' febi klizhe, de bi ga do kônza prevsél.

Perpuštish mu pa ferzé, ako vse nagibe do stvarí v' svôjim sèrzu sadufhish, in ga terdó sapresh, de nobeden drugi, sunej Gospóda, vanj ne more

Po obhajilu naglo v' samôtizo svojiga ferzá pobégni, in môli takej svôjiga Gospóda in rêzi v' ponishnim strahu:

„Vidish, Môja edina dobróta! kakó lahkó te shalim, in kakó mogozhna je straft, me premagati, in de mi je nemogozhe, se je snebiti. Gléj, Tvoj je ta bôj, in le od Tebe upam premago, akoravno se tudi sam vojskovati moram »

Potém se k' nebéfhkimu Ozhétu obèrni, in is hvaléshnosti in tudi savolj smage samiga sebe, mu bôshjiga Sina daruj, ktériga ti je dodélil, in kteri v' tvôjim sèrzu prebíva, in upaj pogumno se vojskovaje soper imenovano straft, f' svestjo smage od Bogà, ki te ne bo sapuštíl ako storish, kar samorefsh, ko bi ti tudi posnej smago dodélil.

55. POGLAVJE.

Kakó se moramo k' svétimu obhajilu perpravljati, de se ljubésin v' nas obudí.

De se po tém nebéfhkim Sakramentu k' ljubésni svôjiga Bogá obudífh, povsdivigni svôje ozhi k' njegóvi ljubésni do tebe, in premífhluj svezhér, de tému velikimu in vřigamogozhnimu Gospódu ni sadôsti bilo, de te je po svôji podobi vřivaril, in savolj tvôjih pregréh, svôjiga edinorojeniga Sina trí in tridesét lét tēpet, in v' grenko in britko smért krisha, de bi te odréfhil, na sémjlo poslál; temúzh, de ga je fhe vērē téga tebi v' hrano in pomózhik tvôjiga isvelizhanja v' Sakramentu presvétiga réfhniga teléfa sapuřil.

Premífhluj, prelubi sin! natanko nesapopadljivo zéno in preimenitnořt té ljubésni; kér v' tém Sakramentu óna edina in do kónza popolna pořtane.

Pěrvizh, ako zhař té ljubésni premífhlujemo, nař je Bog od véka, in bres vřiga sazhetka ljubil. Kér, kakor je On po svôji bôshji natóri vézhin, je tudi ljubésin vézhna, v' ktéri je On pred všimi řiolétji v' svôjih bôshjih míflih řklénil, svôjiga Sina v' tém prezhudnim Sakramentu nam dodeliti.

Jn sató v' svôjim řěrzu poln snotranje radořti jukaje takó řězhi samoreřh: »V' té globôki vézhnořti tedej je bil moj nizheř od narvikřhiga Bogá obrařtan in takó ljubljen, de je v' řeljah neřkônzhne ljubésni řklénil svôjiga vézhniga Sina v' hrano mi dati.»

Drugizh, vřaka druga ljubésin, bodi řhé velika in majhna, kakor hozhe, imá řvoj kóněz, ktériga pre-

stopiti ne more, samó ljubésin Gospóda, nafhiga Bogá, kónza nobeniga nima.

In té svôji nefkônzhni ljubésni popolnoma sadoftiti, je svôjiga ediniga Sina dal, ki mu je v' nefkônzhnim velizhaftvu enak, in eniga bitja in ene natóre sh' njim; sató je pa tudi ljubésin takó velika, kakor dar, in dar takó vêlik kakor ljubésin; obá pa takó velika, de si ju nobena pamet vézhlih mifliti ne more.

Trétizh, nobena potreba, ne fíla ni Bogá morala naf ljubiti, le njegóva notranja ali natórna ljubésin ga je spodbadala naf takó neisrezhenó ljubiti.

Zhetértizh. Nobeniga nafhíh dôbrih dél, tudi ne ktéríh nafhíh saflushenj ni pred to ljubésnijo bilo, de bi tedèj Gospóda nefkônzhne flave spodbadalo, nafhi révfhini takfhno ljubésin fkasati, temùzh le njegóva radodarnost ga je naganjala nam nevrédnim stvarém se vfiga darovati.

Pétizh. Ako zhistoft té ljubésni pasljivo premiflích, bofh vidil, de ona ni, kakor je ljubésin posvét-nih otrók, sméfhana f' kako samopridnostjo, kér Gospód nafh Bog, nafhiga blagá ne potrebuje, kér je sam na sebi vèf frézhin, in poln vse flave, sató je tudi svôjo neisrezhéno dobróto in ljubésin, ne savolj sebe, ampak de bi nam dobróte delil, nam fkasal.

Ako tó natanko premiflích, rèzi sam pér sebi: „Kakó se je sgodilo, de je Gospód takó vifozigu velizhaftva svôje ferzé do take révne stvarí naklónil? Kaj je Tvoj namén, o Kralj velizhaftva? Kaj upafh od mene, ki drusiga nízh nísim, kakor ena pést prahú? Vùnder, o moj Bog! zhisto vidim v' ljuzhi Tvôje gorézhe ljubésni: En namén imafh, zhistoft svôje ljubésni bòlj natanko fhe proti meni fkasati; kér is nobeniga drusi-

ga vsroka se mi vfiga samiga sebe, v' hrano ne dajafh, kakor le sató, de bi me vfiga v' sé spreménil, ne kakor de bi Ti téga potreba bilo, ampak sató, de bi, ako bi Ti v' mení, in jes v' Tebi prebival, po té preblagi edinosti, se jes v' Tebe spreménil, in révfhina môjiga gréfhniga sèrza se f' Tvôjim bôshjim sèrzam v' enost ftrinila.»

Sató pa tedej poln ftermenja in s' velikim veseljem, de te Bog takó grôсно zhifla in perfèrzhno ljubi, sposnaj, de Bog po svôji vfigamogozhni ljubésni, nizh drusiga f' tabo ne méní, kakor te od vfh fivarí in tudi od tebe, kér si tudi fivar, odlozhiti, de bi vse mozhí tvôje ljubésni sebi naklónil, in de bi se Gospódu vfiga v' shgavni dar pernèil; de bi v' prihodno le njegóva bôshja ljubésin in njegóvo dopadenje tvôjo pamet, voljo in spomin vodila in tvôje pozhutke vladala.

Sposnafh dalje, de nobena rézh, tvôjimu Gospódu bôlj ne dopade in te sh' njim bôlj ne sedíni, kakor zhe vrédno Sakrament presvétiga réfhniga teléfa prejémafh, odpri mu tedej is téga naména svôje ferzé f' témi molitvizami in sdihleji:

»O nebéfška jéd, kdaj bo prifhla tista úra, de se Ti v' nobenim drugim, kakor v' ognju ljubésni, do kónza darujem? Kdaj nevftvarjena ljubésin!»

»O shivi krùh, kdaj bom v' Tebi, po Tebi in sa Te le shivel? Kdaj, o kdaj, môje shivlenje, môje fladko vesélo in vézhno shivlenje!»

»O nebéfška mana! kdaj se mi bo vfaka posém-ljifka jéd perofstúdila, in môje shelje le po Tebi shaljevale? kdaj me bofh sam f' seboj napafel? kdaj môja prefladka ljubésin, môja edina, nar vikfhi dobróta! O moj preljubi in vfigamogozhni Odrefhenik! Odprofti

môje ferzé od vſih verig, od vſe gréfhne ſtraſti; osaliſhaj mi duſho f' ſvôjimi ſvétimi krepóſtimi, de ſe bo v' vſih rezhéh le Tebi dopaſti trudila, in de ſe môje ferzé Tebi odprê, in Te vabi, in pohlévno proſi vanj iti, kér bres vpóra ſtorifh, kar védno ſhelifh.»

„S takſhnimi ljubésni polnimi sdihleji in ferzhnimi molitvizami ſe lahkó ſvezhér in ſjutrej k' ſvétimu obhajilu perpravljafh.

Kader ſe zhaſ ſvetiga obhajila perbliſha, pomíſli kaj boſh prejél:

„Sinú ſhiviga Bogá, tiſto neismérno velizhaſtvo, pred ktérim ſe nebó in sêmlja tréſe.

„Svétiga Svetníkov, neomadeshovano ſerkálo, zhiftoſt bres vſe vérſte, v' ktére vérſti nobena ſtvar zhifſta ni.

Tiſtiga, ktéri je ſavolj tebe kakor zhervizhek, kakor ſmetlaká ljudſtva, od hudobije in nesduſhnóſti ſvetá ſe ſuvati, s' nogami tàptati, ſaſramovati, ſapljuvati in ſe napoſled krifhati dál.

Njega, nar vikſhiga Bogá, miſliſh prejéti, v' ktériga rôkah ſhivlenje in ſmèrt vſih ſtvarí obſtojí.

Kaj ſi naſprot ti? Sgôli nizh ſam od ſebe, in ſavolj ſvôjih gréhov in hudobij ſi od nar ſanizhljivſhi ſtvarí ſanizhljivſhi in nar gèrſhi neúmne sverí, gèrſhi poſtal, in ſaſluſhil od vſih peklénſkih duhov ſanizhovan biti.

„Spomni ſe dalje, de ſi, nameſt de bi ſa neismérne in neſhtevilne dobróte ſe hvaléſhniga ſkaſal, le v' ſvôji raſujsdanóſti in gréfhni poſheljivoſti veliziga in takó mogozhniga in preljubesniviga Goſpóda ſanizhovál, in njegóvo kri s' nogami tàptal.

Safran vřiga tēga te pa vūnder le v' svōji vézhni ljubēsni in nespremenljivi dobrōti k' svōji bōshji misi klizhe; pa kaj, fhe pořilama te vzhařih naganja, in ti s' vézhno řmērtjo shuga, ako ne prideřh. Tudi ti ne sapēra vrāt svōjiga uřmilenja in ti hērbta ne obrazha, akoravno ři poln gob, hrōm, vodenīzhin, řlēp, obřēden od hudīzha, in s' nagnuřnimi grēhi ofkrunjen.

To edino hozhe od tebe imeti:

Pērvizh, de řhaluřēh, de ři ga řhalil.

Drugizh, de svōje grēhe, bodo naj řhē veliki ali majhni, zhes vře zhērtiřh.

Trētizh, de ře mu vřiga daruřēh, in s' vřimi svōjimi gnatvami in nagibi in s' vřimi svōjimi dēli ře njegōvi volji v' védno pokorřhino podverřēh.

Zhetērtizh, de ř' řveřtjō in tērdno saupařh, de ti bo grēhe obpuřtil, te ozhiřtil, in od vřih tvōjih řovrařhnikov řēřhil.

Pokrepzhan od neisrezhene ljubēsni Gospōdove ře blishaj k' řvétimu obhajilu, pa vūnder ř' řvétim in ljubopolnim řraham rekozh: »Gospōd niřim vrēdin Te prejeti, ki řim Te takō pogořto in toliko krat řařhalil, in svōjiga dolgā nikoli prav objokal řhe niřim.« »Gospōd niřim vrēdin Te prejeti, kēr řhe řdāj niřim prořt od nagnjenja do odpuřtljivih grēhov.»

»Gospōd, niřim vrēdin Te prejeti, kēr ře Tvōji ljubēsni, volji in pokorřhini řhe nikoli prav popolna ma podvergel niřim.«

»O moj vřigamogozhni in neřkōnzho dobrotljivi Gospōd! řtori po mōzhi svōje dobrōte in ř' svōjo beřēdo, de tēga vrēdin pořtanem, in Tebe řvōjo ljubēsni! ř' tērdno véro prejmem.«

Po obhajilu se kmalo sapri v' svôje ferzé in rêzi posabivšhi vŝih ŝvarjenih rezhi, takó ali enako k' svôjimu Gospódu.

»O nar vikŝhi nebéŝhki Kralj! kdo Te je vpêljal v' môje ferzé, k' meni, ki fim révna ŝvar, ubósh-zhik, flép in gol?» In odgovoril ti bo: ljubésin.

Tí pa odgovôri na tó: O nevŝvarjena, o ŝladka ljubésin! Kaj hozheŝh od mene iméti? — Nízh drusiga, kakor ljubésin! ti bo odgovóril; nobên drugi ôgenj ne smé na altarji tvôjiga ferzá goréti, in v' vŝih tvôjih délih, kakor ôgenj môje ljubésni, ktéri vŝako drugo ljubésin in tvôjo laŝtno voljo sateraje se pred mano kakor prejétni duh rasdiŝhava.

To fim vŝelej térjal in térjam od tebe, kér vêŝ tvoj biti shelím, in vêŝ morafŝh tudi tí moj biti. Nikoli se pa tó sgoditi ne more, dokler tvôja podvêrshnoŝt, ktéra me takó grôсно rasveŝeluje, ne bo popolnama, in tí ŝhe na svôjo laŝtno ljubésin in tèrmo in svôjopridno ŝpoŝhtovanja navésan oŝtaneŝh.

Samiga ŝebe sanizhovati térjam od tebe, de te ŝ' svôjo ljubésnijo podarujem; tvôje ferzé hozhem, de bi ŝe s' môjim ŝklenílo, ktéro je tudi sató na krishu odperto bilo, vŝiga te hozhem, de tudi jes tvoj vêŝ poŝtanem. Vidíŝh, de fim neŝkônzhne veljave, ali vûnder savolj môje dobróte, od tebe vézhí zéne biti nozhem. Odkupi me tedej, preljuba duŝha! ŝ' tém, de ŝe mi ŝebe darujeŝh. To hozhem moja hzhí! od tebe, de nízh drusiga nozhêŝh, nízh drusiga ne miŝliŝh, nízh drusiga ne méníŝh, ne glédaŝh, kakor mene in môjo voljo: de v' tebi vŝe hozhem, miŝlim, ménim in glédam, in tako tvoj nízh, v' globozhino môje neŝkônzh-

noſti vtopljên, ſe v' tiſto ſpremení, takó boſh v' meni popolnoma frézhin, in jeſ vêſ v' tebi veſel.

Napofled daruj v' ſahvalo nebéfſhkimu Ozhétu njegoviga „Sina, in potém ſa ſvôje potrebe, ſa zélo ſvéto zérkev, ſa vſe ſvôje, ſa tiſte, ſa ktére dolſhnoſt imaſh in ſa duſhe v' vizah, in ſkleni to darvo f' tiſto, v' ktéri je ſam na ſvétim krishu ranjen in okêrvljen ſvôjimu nebéfſhkimu Ozhétu ſe daroval. Ravno takó mu tudi ſamoreſh vſe ſvéte maſhe darovati, ktére ſe tiſti dan v' zéli katolſhki zérkvi beró.

56. POGLAVJE.

Od duhóvniga obhajila.

Akoravno ſvôjiga bôſhjiga Iſvelizharja v' Sakramentu ſvétiga réſhniga teléſa vêzh, ko enkrat v' dan prejéti ne moreſh, ga vûnder, kakor ſmo ſhé od téga popréd govoríli, vſléherno minúto v' duhu prejéti ſamoreſh; in téga naſ nobena ſtvar, ne rézh, ako ſami léni in krivi niſmo, opovréti ne ſmé.

Pa kaj, tó duhóvno obhajilo je koriſtniſhi, in Bogú dopadljivſhi, kakor pa pogofne reſnizhne obhajila, zhe tiſti, ki jih prejémajo, prav perpravljeni niſo.

Kolikorkrat koli ſe tó duhóvno obhajilo prejéti perpravljaſh in naméníſh, najdeſh bôſhjiga „Sina perpravljeniga, ſe ti ſamiga ſebe s' láſtnimi rokami v' hrano podati.

De ſe pa k' tému perpravíſh, ſvôjiga duhá v' tém naménu k' njemu povſdigni in premiſhljevaje ſvôje pomóte nekoliko ſh' njim vred ſavoljo njegoviga

rasshalenja obshaluj; in prôfi ga prav ponishno in véno, de v' tvôjo révno dufho s' nôvimi gnadami pride, jo osdravi in soper njene sovrashnike pokrepzhá,

Ravno takó kâder si filo storish, in kje kako poshelenje v' sebi satarefh, ali kako dôbro délo storish, stóri vse s' naménam, de bi svôje ferzé Gospódu perpravil, kar on védno od tébe térja. In potém se k' njemu obèrni, klizhi ga f' hlepenjem, de f' svôjo gnado k' tebi pride, te osdravit, od sovrashnikov odproffit, in tvôje ferzé v' svôje gospodarstvo sprejét.

Ali svôjiga sadniga obhajila se spomnijozh, kader si Gospóda v' Sakramentu svétiga réfhniga teléfa prejél, rèzi s' gorézhim in ljubopolnim fèrzam: »Kdaj, o Gospód! oh kdaj Te bom spét prejél?»

Se pa fhe s' vézhim pridam k' tému duhóvnimu obhajilu perpraviti shelish, obrazhaj shé svézher popréd vse svôje satire, krepóftne djanja in druge dôbre déla v' tó, de bi po duhu Gospóda prejél.

Premishluj potém sjutrej rano, kako velíka je frézha in isvelizhanje dufhe, ktéra Sakrament presvetiga refhniga teléfa vrédno prejme, kér zhlôvek po njemu sgubljene krepófti, dufha svôjo popréjshno lepôto spét sadóbí, in sadú in saflushenja terplénja bôshjiga Sina deléshna postane; premishluj fhe potém, kakó grôšno je dopadljivo Bogù, de ga prejémamo in imenovane gnaдне darí sadobimo, in glej, de gorézhe sheljé v' fèrzu obudish, ga prejéti in mu dopasti.

In zhe imash té gorézhe sheljé, se k' njemu obèrni, rekozh: Kér mi ni perpusheno, o Gospód, Te danf v' svétim Sakramentu prejéti, odpusti mi, nevstvarjena dobróta in vfigamogozhnost, vse môje pre-

gréhe, osdravi me, in dodéli, de bi Te sdáj, vfléher-
no uro in vsaki dan vsaj po duhu prejémal, in nove
gnade in mozhi soper sovrashnike, posébnó soper ti-
ste sadóbil, f' ktérimi se savolj Tvôjiga dopadenja
vojfkujem.

57. POGLAVJE.

Od sahvalitve.

Kér vse dôbro, kar imamo in storimo, je bôshje
in od Bogá pride, je tedej nafha dolshnost sa vse
svôje krepóšne vaje in smage, kakor tudi sa vse po-
sébne in splôšne dobróte, ktére smo is njegóvih do-
brótljivih rók prejéli, se sahvaliti.

De tó spodobno storish, morash namén premish-
ljevati, ktéri Gospóda naganja, ti svôje gnade dajati,
de f' tém premishljevanjem k' sposnanju pridefh, kak-
fhno sahvalo Bog od tebe iméti hozhe.

Kér pa Bog s' vsako dobróto svôjo fosébno zhaft
ifhe, in misli, naf v' svôjo ljubésin in flushbo pre-
nagniti, tedej pred vsm drugim nar poprej sam per
sebi pomisli: S kakfhno mogožhnostjo, modrostjo in
dobróto je moj Bog meni té dobróte in gnade delil!

Sposnash potém, de sam od sebe zlo nizh ni-
mash, de bi kdaj njegóvih daróv se bil vrédniga
storil, ampak nehvaléshnost in nevrednost serzá, in
drusiga nizh v' sebi ne najdesfh, rézi tedej poníshin
Gospódu:

»Kakó je mogožhe o Gospód! de na mèrtviga
pfa poglédash, in mi toliko dobrot fkasujesh? Obla-
godarjeno bodi Tvôje imé od véka do véka.»

Zhutifh napofled, de nizh drusiga f' to dobróto per tebi ne ifhe, kakor ljubésin in flushbo, vshgi teděj svôje ferzé s' ljubésnijo do takfhniga preljubiga Gofpóda s' shivim hlepênjem, mu po volji flushiti. In f' tém fklèni popolno darovanje, ktériga takóle spolnuj.

58. POGLAVJE.

Od darovanja.

De darovanje famiga febe po vfakim osoru Bogú dopade, dvéh rezhi potrebuješh. Mora teděj fkle-njeno biti f' tiftim darovanjem, v' ktérim se je Jéfus Kristuf svôjimu nebéfhkimu Ozhétu daroval, in tvôja volja mora vfa profta biti, od ljubésni do vfih drusih ftvari.

Kar pèrvo sadène, morafh véditi, de ni le Sin bôshji, dokler je fhe v' té fólzni dolíni prebíval, famo febe in svôje déla, temúzh f' fabo vred tudi nafhe déla nebéfhkimu Ozhétu daroval. Nafhe láftno darovanje teděj mora s' njegóvim fklénjeno in f' sa-upanjem na njegóvo ftorjeno biti.

V' osoru drusiga, prédin se darujesh, dôbro premifli, zhe je tvôja volja kaki rézhi podvershena, ali ne; je ôna na kej navesana, je tréba popréd jo sprostiti, in satèzi se k' Bogu, de te f' svôjo defnízo podprê, de se bôshjimu velizhafstvu proft in zhift od vfih drusih rezhi, darovati samorefh.

In f' tém bodi previdin; ko bi se Bogú daroval, in bi fhe na kako ftvar svôje ferzé navesoval, bi kar je tvôjiga v' dar ne pernéfel ampak kej ptujiga;

kér bi ne bil sam svoj, ampak tiste stvari, na kateri svôjo voljo navesano imafh, kar je Gospódu grôšno soperno, kér bi ga f' tém saframovali.

In od tod pride, de toliko aldovanj, v' katerih se Gospódu darujemo, ni le prasnih in bres vfiga sadú, temúzh naf she zhes tó sapeljajo, de v' rasne pomóte in gréhe sabredemo.

Szer se smémo bres dvojbe sami sebe Gospódu darovati, ako ravno bi na stvari navesani bili; pa vúnder s' naménam, de bi naf njegóva dobróta odproftila, de bi pôtlej v' stanu bili bôshjimu velizhafvu in njegovi flushbi se popolnoma in navesovani aldovati. Dostikrat in s' veliko fkerbjó nam je tó tréba storiti.

Proft bres vfe natvésbe in zhift bres vse lastne volje mora tvoj dar biti; ne glej v' tém ne sémljifkih ne nebéfških dobrot, ampak le bôshjo voljo in previdnost, kateri se vfiga podvrézhi in v' védno shgavfhino darovate morafh; kjér vsih vstvarjenih rezhi posabivfhi rézhi samorefh: „Gléj Gospód, moj Stvarnik! vèf kolikor me je, s' voljo vred fim v' rôki Tvôje volje in Tvôje vézhne previdnosti. Pozhénjaj s' menoj, kakor se Ti poljubi, in Ti dopade, v' shivlenju in smèrti, in po smèrti, v' zhasu in vézhnosti.”

Zhe se takó odkritofèrzhno obnafhafh (zhesar se per sopernih nakljuzhbah lahkó preprizhafh) bosh kmalo s' evangélskim kùpзам sémljifke saklade v' nebéfške spreménjal, in grôšno bosh frézhin; kér bôshji bosh, Bog pa tvoj; kér védno je Bog last tistih, ki se stvarém in sami sebi odpovedó, in se bôshjimu velizhafvu popolnoma isrozhé in darujejo.

Vidifh, moj fin! de grôšno je dober ta perpomózhik, premagati vse svôje sovrashnike, kër zhe se v' darovanju samiga sebe takó s' Bogam sedinifh, de tí popolnoma njegov in on popolnoma tvoj postane, ktéri sovrashnik, ali kakfhna rézh bi ti fhkodovati samogla?

Hozhefh pa Gospódu kdaj kake dôbre déla darovati, postavim molitve, pôste, vaje poterpeshljivoſti in druge takfhne krepóſtne déla, povsdvigni popréd svôjiga duhá s' molitvami, pôſtam in drugim dobrim délam, ktére je Kristuf svôjimu nebéfhhkimu Ozhétu daroval, in daj mu svôje s' njegovimi vred v' saupu v' njih nefkônzžno zéno in mozh v' dar.

Hozhefh pa Kristusove déla nebéfhhkimu Ozhétu kar nadoméſtik sa svôje dolgóve darovati, ſtori takó:

„Splôh preglej svôje pregréhe, in vzhafih per poſameſnih nekoliko poſtoj; in zhe se natanko prepri-
zhaſh, de jése bôshje nikdar potolaſhiti in njegóvi bôshji pravizi sadoſtiti ne moreſh, saúpaj v' shivlenje in terplénje njegoviga edinorojeniga Sina, in ſpomni se nektérih njegovih del, njegoviga pôſta postavim, njegóve molitve, poterpeshljivoſti, ſoſebno prelive kerví, in umél boſh, de je on, de bi te s' nebéfhhkim Ozhétam ſpravil, in poplažhal dolg tvôjih pregréh, té déla, svôje terplénje in kri, mu daroval, in per priliki govoril:

„Glej o vezhni Ozhe! po Tvôji volji sadoſtujem popolnoma Tvôji pravizi sa gréhe in dolgé té duſhe. Stori jo vrédno, o bôshje velizhaſtvo! odpuſhenja, in vsàmi jo v' ſhtevilo svôjih Svetnikov.”

Alduj poté sam nebéfhhkimu Ozhétu, to darovanje in proſhnjo njegoviga bôshjiga Sina sa se, in prôſi ga, de ti odpuſtiſi ſavoljo tiſtih vse tvôje pregréhe.

V' té vaji samorefh od ene fkrivnosti v' drugo iti, in od eniga déla tiste pofamefne fkrivnosti v drusiga, in ne le safe samo, temùzh tudi sa druge lahko darujefh.

59. POGLAVJE.

Od obzhutljive poboshnosti in fuhôte.

Obzhutljiva poboshnost isvira ali is natóre, ali pa is vdiha peklénfkiga duhá, ali tudi is gnade bôshje. Od kod pride, lahkó is njenih naflédkov fposnafh.

Zhe po nji fvôjiga shivlenja nîzh ne poboljfhafh, ti fkôrej dvojiti ni tréba, de od hudizha ali pa od natóre prihaja; in tó toliko bôlj, kolikor vézhi je pokuf in fladkôst njena in natvésba nanjo, ali pa obrajt famiga febe, f' ktérim je fklénjena.

Zhutifh, de je tvôje ferzé f' perjétno tolashbo napolnjeno, ne premifhluj dolgo, od kod pride, ne sanafhaj fe nanjo in ne odjenjuy fvoj nîzh fposnavati, in trudi fe bôlj pridno in famiga febe bôlj sanizhovaje, fvôje ferzé od vfè tvésbe, tudi od duhóvnihi rezhi, profto iméti, in le famiga Bogá in njegóvo fvéto dopadenje ifkati, fe bo obzhutna fladkôst, pride naj shé od natóre ali hudízha, fpreobernila, in fladkôst gnade pofkala.

Tudi duhóvna fuhôta ali od natóre, ali hudizha ali pa od gnade prihaja.

Od hudízha, ki fe persadéva, de nam dufha mla-zhna poftaja, in jo od dél duhóvniga shivlenja v' pofvétne vefelja in flaje obrazha.

Od natóre ali od naf, savolj nafhiga sadolshenja in natvésbe na polvètne rezhi, nìzh mànj pa tudi savoljo lenôbe.

Od gnade, ki naf opomínja, bòlj fkerbno shivéti, in od vñe natvésbe in od vsih opravil se odlozhiti, ki od Bogá ne pridejo in njega ne íshejo, ali pa de naf fkuhnja suzhí, de dôbro le od Bogá v' naf pride; ali tudi, de v' prihodno njegove gnade bòlj zénimo, in ponishníhi in fkerbnejíhi bivamo; jo ohraniti; ali pa tudi sató, de bi f' popolno satajbo in odpóvdjo famiga sebe tudi duhóvne fladkósti s' boshjim velizhastvam bòlj natanko fklepali, in de bi nafhe ferzé, ktériga Bog popolnoma le safe íshe, po natvésbi na take obzhutke rasdeljeno ne bilo; ali pa napofled tudi sató, kér Gospódu dopade naf glédati, de se f' zélo mozhjó pod fhkitam njegóve gnade vojskujemo.

Obzhutífh tedèj fuhôto v' svôjim fèrzu, idi v' fé in premífhluj, savolj ktéríh napzhnost bi ti obzhutna poboshnost odvséta biti vtegnila, in fkleni se prezej soper tísto vojskovati; ne pa sató, de bi spét obzhutnost gnade sadóbil, ampak vfiga se vanal, kar koli Bogú ne dopade.

Ne najdefh v' sebi nobene takfhne napake, naj ti bo namest obzhutne poboshnosti popolnoma vdanost ali podvèrshnost v' voljo bôshjo, kér ravno tó je prava in refnizhna poboshnost.

Potém se naganjaj, in ne opufhaj kàr nobene duhóvniíh vaj, temùzh spolnuj jih po vsi môzhi, ko bi se tebi tudi fhe takó nerodovitne in pufhózne dosdévale; in pij voljnó is kupize britkósti, is ktére ti preblaga volja bôshja piti daja.

Bo naj pa tudi tvôja duhóvna fuhôtnost obdana od mnoge in gofite tàme duhá, de bi se ne védil kàm djati, in kàj pozhèti, per vřim tém pa vùnder nikdar sató malofèrzhin ne bivaj, ampak oftani famôten in tèrden na krishu, dèležh od vřiga pořvètniga vefelja, akoravno bi ti ga řvét in řtvarí ponujale.

Ne rasodévaj řvôjiga snotranjiga terplénja nobenimu zhlovéku, sunej řvôjimu řpovedníku, ktérimu pa ne řmèřh is téga naména rasodévati, de bi se krisha snébil, ampak, de bi te poduzhil, kakó ti ga po volji bôřhji nořiti gré.

Nikar se tudi ne trudi ř pogoftnimi obhajíli ali s' molitvami, tudi ne ř kakimi drugimi vadami, de bi bil is krisha řnét; ampak, de bi řvoj krish v' vézhi zhařt krishaniga Gofpóda řhe vikřhi povřdigni-ti, pokrepzhan bil.

In ko bi se od smotnjav řvôjiga duhá obvarovati ne mógel, po navadi premířhljevati in moliti, premířbluj in môli, kar ti je nar bôlj mogozhe.

In kar s' mozhjó řposnanja řtoriti ne moreřh, ř filo v' tém řtori, in glej, de s' voljo in beřédami řtorířh, pogovôri se řam ř' řabo in Gofpódam. Grôřni řad ti bo is téga nahajal, in tvôje řerzé bo mózhl in krepóřt řadobílo.

V' takřhnih okoljřhinah morãřh torèj rèzhi: „Zhímú ři řhaloftna, môja duřha! in me motifh? Saupaj v' Bogá, kër řhe ga bom hvalil, kër on je moj Bog in môje ířvelizhanjé!”

„O Gofpód! řakaj ři pobègnil tje dèležh od me-ne, in me ob zhařu řile in potrébe řanizhujèřh? — O nikar me vùnder do kônza ne řapúřti!”

Vtègnil bi se tudi řpomniti řvétiga opominjevanja, éřiga je Bog, ob zhařu řeshav, řvôji preljudi řari

Tobijevki dal, in si ga k' fèrzu jèmlji, in po njénim isglèdu rèzi naglaf: „Sléherni, ki Tebi flushi, je téga preprizhan, de, ako njegóvo shivljenje v' fku-fhni stanovitno oftane, veniz sadobí, in zhe je v' teshavah, bo réshen, je pak v' fhtrafi, naj upa, de bo milost sadobil. Ker nobeniga veselja nimaš ti nad našho pogubo, po viharju storish, de tihôta postane, in po joku in kriku s' obilnim veseljem navdajash. Tvôje imé, o Israelfki Bog! bodi na véke zhefhenó.”

Misli tudi v' takfhnih okolifhinah v' Jésufa na oljfski gôri, in na krishu, in kakó je on v' spódnim déli dufhe, kjér obzhutnost prebiva, zló do kônza od svôjiga nebéfhkiga Ozhéta sapufhen bil. Nôfi tedèj sh' njim vred svoj krish in rèzi is zéliga fèrza: „Tvôja volja nej se sgodí.”

Se obnafhash takó, boté tvôja poterpeshljivost in molitev plamen daritve tvôjiga ferzá do bôshjiga fèdesha nofile in bofh v' refnizi pobôshin. Kér prava poboshnost je, kakor smo shé spomnili, shiva in tèrd-na hitrost volje, Gospóda Kristufa f' krishem na rami, po vřakim potu nasledovati, kamûrkoli naš vabi in klízhe, in Bogá savoljo Bogá ifkati, kakor pak tudi vzhafih Bogá savoljo Bogá sapufiti.

Ko bi nektére ofébe, poséбно shenřkiga spôla, ktére se persadévajo po duhu shivéti, svôjo duhóvno raft po téh régelzah, ne pa po svôji obzhutljivi poboshnosti, mérile, bi same od sebe in hudobniga sovrashnika sapeljane ne bile; in bi sapřtonj in nehvaleshno nad tolikimi dobrótami ne shaljevale, ktére jim je Gospod řkasal, ampak bi se s' vřo mozhjó

persadévale, bôshjimu velizhastvu s' vézhim ajfram flushiti, ki vse v' svôjo zhaft in nafhe isvelizhanje obrazha in dopufha.

Sató pa tudi ofébe shénfkiga spôla, ktére se f' straham in previdno perloshnost v' gréh ogibljejo, se dostikrat mamijo, kàder jim gèrde, shvinfke in strahne misli, in vzhasih tudi mèrfki obrasi nadlégo dé-lajo; in jih takfhne fkušnjave neisrezhenó plashijo in malofèrzhne dé-lajo, in mislijo, de jih je Bog do kônza sapustil in je delezh od njih, kér si misliti ne morejo, de bi duh bôshji v' enim, f' takfhnimi mislimi navdanim fèrzu prebivati samógel. Od tod tedèj do kônza klaverne in obupne postajajo, vse svôje kre-póftne vade opušté, in se fzhafama spét v' Egipt (v' poprèjfhno posvètno veselje) povèrnejo.

One ne posnajo gnad, ktére jim Gospód daja, ki jih takó britko fkuhfati puští, de bi jih k' sposnanju perpeljal, in de bi potrebo njegove možhi shivo obzhutile, in se k' njemu podale. Kér pa téh gnad ne sposnajo, sazhnejo nad tém rasno toshiti, sa kar bi se nekônzhni bôshji dobróti is fèrza sahvaliti mógle.

Pér takfhnih okolífhinah je nar boljshi, kar floriti samorefh, de se v' sposnanje svôjiga pregrèfhniga nagnjenja samaknefh, kér v' tvôje isvelizhanje hozhe Bog, de sposnafh, kakó naglo je k' všim, tudi nar hujshim pregréham, in de bi bres njegóve pomó-zhi v' nar hujshi pogubo sabrédel.

Potém se povsdigni, saúpaj in sanesi se, de ti bo Bog pomagal, kér ti je nevarnost pokasal, in de te po molitvi toliko bersheji k' sebi potegniti sheli, sato se mu pa vèf ponishim sahvali.

Gotóvo veruj, de takšne fkušnjave in nesramne misli f' poterplenjem in jakim sanizhovanjem dôsti préd odjénjajo, kakor pak f' strahovitim vporam.

60. POGLAVJE.

Od spraševanja vesti

Per spraševanji vesti morash tri rezhi pred ozhmi iméti:

Pomote ali pregréfhke dnéva,
Njih vsroke,

Pogum in hitrost, f' ktérimi si perpravljen se sh' njimi vojfkovati in njim nasprotljive krepósti sadobiti.

Kar vsakdanje pregréfhke sadéne, se po 26. poglavju ravnaj, kjér smo shé govorili, kako se nam je obnašati, zhe smo ranjeni bili.

Potém se resno persadevaj njih vsroke istrebiti in jih sadufhiti.

De se pa volja tó storiti, in kreposti dosézhi gorézhe persadéva, se je s' nesaupam v' sé, saupam v' Bogá, molitvijo in sbudam môžhniga študa do gèrdih navad, in shivim hlepenjem po njim nasprotni krepósti, krepzhati tréba.

Smage in storjene dôbre déla vselej v' sumu iméj. Vèrh téga ti ne svétvam veliko nanje porajtati, kér nevarnost je bliso —, vsaj fkrivaj v' sérzu se savolj njih nezhimerno preofhabiti.

Vse pa po tém takim, bodo naj shé kakorfhine hozhejo, milosti bôshji isrôzhi, in glej bôlj v' mislih v' tó, koliko imenitnihiga ti fhe opraviti saostaja.

V' osoru sahvale sa dorove in gnade, ktére si prizhijozhi dan od Gospóda prejél, ga sa isvirik vfi-ga dobriga fposnaj, in sahvali se mu, de te je od toliko ozhitnih in veliko vèzh fhe od fkrivnih sovrashnikov réfhil, in toliko dôbrih misel, in perlosh-noft dôbro storiti dodélil, in tudi sa vse druge dobró-te, ktérih ne véfh.

61. POGLAVJE.

De je grósno potreba v' tém bôju napréj iti, in se do kónza svôjiga shivlenja vojskovati.

Med mnoge rezhí, ktérih v' tém bôju potrebuje-mo, shtéjemo tudi stanovitnost, v' ktéri je neprenéha-ma délati tréba, de svôje straši sataremo, ki v' tém shivlenju nikdar ne poginejo, ampak plevélu enako poganjajo.

Kakor pa ta bôj le s' shivlenjem konzhá, in se mu tudi ogniti ne moremo; gotovo je tedèj, de kdor se ne vojskuje, bo ujét, ali pa na borishu mertev obleshi.

Vèrh téga imamo f' sovrashniki opraviti, ki na po kazhje zherté; sató pa tudi sh' njimi nikoli mirú ali pokoja upati ní, kér oní takfhne ljudi, ktére sh' njimi, nar vèzhi perjasnost imajo, nar hujfhi moré.

Ne bój se pa vùnder njih mozhí in grôsniga shte-tila; kér nobeden v' tém bôju premagan biti ne more, kakor tifti, kí sam premagan biti hozhe. Kér vsa oblast nafhih sovrashnikov je v' rôkah vajvoda, sa ktériga zhaft se vojskujemu. Ta pa po nobeni zéni

ne perpuští, de bi te prekanil, temùzh sam hozhe sate sa orôshje prijéti, kér mozhnejšhi je on od vsih tvôjih sovrashnikov, ti bo tudi smago dodélil, ako se poleg njega junafhko borish, in ne v' fé, ampak v' njegovo mozh in dobroto saúpašh.

Zhe ti pa Gospod tudi takó hitro smagne véjze ne dodek, sató vùnder ne sméšh ferzá sgubiti, kér sa gotóvo iméj, (kar náj bi te tudi se junafhko vojkovati opogumiti móglo) de bo on vse rezhí, ki so tebi nasprot, ali kar bi tvôjo smago odganjati ali ji nasprotovati vtegnilo, bodi shé karkoli hozhe, v' tvoj prid obrnil, ako se v' bôju svešto in junafhko obnašhafh.

Nafleduj, moj sin! Ivojšiga nebéshkiga vajvoda, ki je premagal sate svét, in se samiga sebe v' smèrt dal, vojškuj se po viteshko v' tém bôju, de vse svôje sovrashnike do kônza premagafh, kér ako le eniga samiga she shiviga puštih, ti bo enako smetí v' tvôjih ozhéh in kakor fuliza na strani, in bi te zheštitljivo premagati opovéral.

62. POGLAVJE.

Kakó se je tréba sa bôj soper sovrashnike perpravljati, ki se ob smèrti uri she s' nami vojškujejo.

Akoravno je nafhe shivljenje na svétu védna vôjka, vùnder pak sadno úro v' prestopu is shivljenja v' smèrt poglavitni vihar pervershí, kér kdor sdej pade, vézh nikdar ne vštane.

De se pa sa takrat dôbro perpravish, se shé v' sedajnim zhasu, ki je she v' tvôji oblasti, môshko vojškuj: kér kdor se v' shivlenju bérhko bíje, sadóbi spéh v' dobrim smèrtno úro lahkó smago dosézhi.

Poleg téga iméj pogostó in pasno smèrtno úro pred ozhmí, de, kàder bo prishla, se je vstrašhil ne bošh; serzé bo prosto in perpravljeno se hitro bôja lotiti. Pefvetnjaki si té misli is glave isbijajo, de bi si veselja v' posvètnih rezhéh sh' njó ne ogrenili, kér so is zéliga sèrza vanj satelebani, in bi se satorej bati sazhéli, ako bi mislili, de jih bodo sapustiti mógli. Njih nerodno nagnjenje se sató vùnder ne smanjšha; ampak nasprot she le možhnéjšhi prihaja; sató jih pa lozhitva is téga shivlenja in od rezhí, ktére so jim takó drage, takó strašhnó sabolí, in dostikrat tiste nar bòlj, ki so jih nar dalje vshivali.

De se pa k' tému imenitnemu bôju bòlj natanko perpravish, si misli vzhafih, de sam, in bres vse pomózhi v' smèrtnih teshavah leshísh, in jèmlji si k' sèrzu, kaj bi te takrat stiskati vtegnilo. Misli potém si tudi pomozhkov, od ktérik v' prihodnih poglavjih govoriti hozhemo, de se jih v' svôjih poslédnih nujah v' isvelizhanje poslushiti samorefih. Kér grô-sno potrébno je, de se v' boju dôbro surimo, ki nam le sa enkrat nastaja, de se ne spotaknemo, zhefar bi v' vézhnosti nìzh vézh popraviti ne mógli.

63. POGLAVJE.

Od fhtirih napadov nafhih sovrashnikov ob zhafu fmèrti, pèrvizh od fkušnjave soper véro, in od vishe braniti se.

Shtirje posébní filno nevarni napadi so, f' ktéri-mi naf nafhi sovrashniki v' smértni uri stiskajo. Nam-rézh fkušnjava soper véro, obup, nezhimerna zhaft, in naposled mnoge flepotije in spremémbe duhá tème v' angele luzhi.

V' osoru perviga napada, ako te sovrashnik f' krivimi sprizhleji poskufha, se od smoshnosti spos-nanja naglo k' volji oberni, rekozh: Pobèri se Satan, ôzhe lashí! fhe poslufhati te nozhem, dovolj mi je verovati, kar mi svéta rimfka-katoljfhka zérkev ve-rovati veléva.

Ne dajaj kolikor koli ti je mogozhe nobeni mi-flizi soper véro proftora, ko bi se ti fhe takó per-jasno perlisovala, ampak iméj jo sa hudizhevo sanko, v' ktéro te ujeti ifhe.

In ko bi ne imèl vèzh toliko zhasa, de bi svôje ferzé sprostiti in v' savétje spraviti samógel, môshko in sta-novitno se vpri, in ne odjenjui nobeni flepotii, ali kakim besédam sv. pisma, ki bi ti jih hudizh nareko-vati vtègnil, kér jih vse popazhene in nesvèrstama stavi, in napzhno raslaga; naj bi se ti fhe takó dôbre, zhisfe in preprizhljive dosdévale.

Ko bi te pak savita kazha vprafhati vtegnila, kaj néki rimfka-katoljfhka zérkev veruje, nikar ji odgovarjati, ampak premifli njéno prekanjenost, in de

te ifhe v' sadèrgo besedí spraviti; obudi v' fèrzu djanje prav shive vére; ali pa jo do kônza oframotiti, ji odgovôri: „Svéta rimska-katoljfhka zérkev refnizo veruje. In oprafha naj te: Kaj je refniza? ji odgovôri, ravno tó, kar veruje.

Pred vřim drugim pa iméj vpèrto fvôje ferzé v' krishaniga Jésufa, rekozh: „O Bog, moj Stvarnik in Odrefhenik! hiti mi pomagat, in ne sapuřti me, de refnize Tvôje fvete katoljfhke vére ne sapuřtim, in dodéli mi gnado, de kakor řim v' Tvôjo zhařt v' nji rôjen bil, tudi fvôje umerjозhe shivlenje v' Tvôjo zhařt v' nji řklenem.”

64. POGLAVJE.

Od drusiga napada ali řkuřhnjave v' obupnořt, in nařprotljivih perpomozbkov.

Drugi napad, ř' ktèrim nař duh temôte flepari in nam popolnoma ferzé podrèti ifhe, je řtrah, ktèriga ř' řpominam nařhlih pregréh podpihuje, de bi nař v' pařt obupa tréřhil.

V' té nevarnořti ře gotóve régelze dèrřhi, de řpomín tvôjih gréhov is gnade in řzer v' tvôje isvelizhanje isvira, ako ponishnořt, řhalořt nad rařřhaljenjem bôřhjin, in řaupanje v' njegóvo milořt is njih prihaja. Te pa nepokojniga délajo, in v' neřaupnořt in malofèrzhnořt devajo, ko bi tudi vřrôk imél, ki bi te natanko preprizhal, de bořh pogubljen, in de nobeniga zhařa ni véřh řa tvôje isvelizhanje, — iméj jih naravnořt řa řheptanje hudízha; ponishuj ře tedej

ſhe bôlj, in obudi môzhno ſaupanje v' Bogá, takó boſh ſovraſhnika s' njegóvim orôſhjem ob tla tré-ſhil, in dal zhaſt Bogú.

Obudi veliko ſhaloſt nad raſſhaljenjem hôſhjim, kolikorkrat koli ti v' ſpomín pridejo; in prôſi potém ſ' polnim ſaupam v' terplénje Jéſuſa Kriſtuſa odpuſhenje ſadobiti.

ſhe vêzh. Doſdéva nàj ſe ti tudi, de ti je Bog povédal, de níſi nobena ovza njegóve zhéde vezh, vùnder ne ſgubi po nobeni zéni ſaupanja vanj, ampak rêzi mu v' ponishnoſti: „Pazh imaſh vſrôk ſavolj môjih hudobij me ſavrézhi, o Goſpód! vùnder pa imam vêzh vsroka v' Tvôjo miloſt ſaupati, odpuſhenje ſadobiti.“

Satorej Te proſim ſa iſvelizhanje te hudôbne ſtvari, ki je ſavolj ſvôje hudôbe pogubljená, vùnder pa tudi po neſkônzhni zéni Tvôje predrage kerví odréſhena Hozhem, o moj Iſvelizhar! v' Tvôjo zhaſt iſvelizhan biti; v' Tvôjo neſkônzhno miloſt ſaupam, in ſe Tvôjim rôkam iſrozhim. Delaj s' menoſj, kakor ſe Ti poljubi, kér Ti ſam ſi moj Goſpód, in ubijeſh naj me tudi, ne ſgubim ga ſhiviga úpa v' Té!“

65. POGLAVJE.

Od trétjiga napada ali ſkuſhnjave v' nezhi-
merno zhaſt.

Trétji napad je ſkuſhnjava v' nezhimerno zhaſt in predersnoſt.

V' tém ſe po nobeni tudi ſhe takó ſaviti vabi v' kako tudi nar manjſhi dopadenje do ſebe ali ſvôjih

dél, ne daj sapeljati, le nad Gospódam iméj svôje dopadenje, in nad njegóvo nefkônzlhno dobróto in déli njegoviga svétiga shivljenja in britke smèrti.

Bodi védno sanizhljivfhi v' svôjih ozhéh do polédniga sdíha svôjiga shivljenja; in iméj le Gospóda sa sazhétnika vfih svôjih dôbrih dél, ki bi si jih domishljevali vtégnit. Prôfi ga sa pomozh; pa ne nadjaj se je savolj svôjiga saflushenja, ko bi tudi v' dostérlih tèrdih bôjih bil smagal. Per tém se védno v' svétim strahu obrani, in sposnaj odkritofèrzhno, de bi vfa tvôja fkèrb sapftonj bila, ko bi te Bog pod svôjimi peróti obzhuval ne bil, na ktériga brambo se tudi edino sanafhati sméfh.

Zhe tó opominjevanje poslushafh, sovrasnhniki nikdar nizh soper té opravili ne bodo.

In takó si bofh pot nadeloval, sa veféli prélas v' nebéfhki Jerusalem.

66. POGLAVJE.

Od zhetèrtiga napada, ali ed flepotij in lashnjivih perkasin ob smèrtni uri.

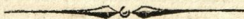
Vtégnil nàj bi te kazhji sovrasnhnik, ki nikoli ne pozhiva naf muzhiti, s' lashnjivimi obrasi in spremembami v' angele luzhi napadati, oftani stanovìt in nepremakljiv v' sposnanju svôjiga nizhefa in nestrahovìt mu odgovôri: »Poberi se poshaf, v' svôje temníze; jes nifim vrédin nobenih prikásn: drusiga ne potrebujem, sbok (sunej) mojiga Jésufa in prôfhnje preblage Divize Marije, sv. Joshefa in drusih Svetnikov.

In posdéva nàj se ti tudi po mnosih snamnjuh takó rekozh sa réf, de bi takfhne púkasni nebéfhke vtegnile biti; jih vùnder savèrni in dàlj ko morefh od sebe odsheni; in ne bój se nekakor, de bi taki na tvôjo nevrédnoft postavljeni vpor Gospóda rasshalil, kèr ako je rézh od njega prifhla, ti bo gotóvo nasnanje dal, in nìzh f' tém ne sgubifh; kér, kdor ponishnimu gnado deli, mu je savolj djanj ponishnofti gotóvo ne vsame.

To fo navadue orôshja, f' ktérimi sovrashnik naf v' tifti poslédni fili nadiëshva, f' fléhernim se pa po njegóvih rasnih nagibih vojskuje, ki fo po njegóvim sposnanju, vfakimu posebej lastne.

Sató pa moramo, preden úra tiftiga imenitniga bôja pride, soper svôje nar hujfhi strasti, ktére naf nar bôlj vladajo, se kèrpko previditi in junafhko se boriti, de si ob enim zhasu smago polajfhamo, kàder nobeniga zhafa, f'he kaj storiti, vezh ne bo.

Vojfkovati se sh' njimi morafh, de jih satarefh.
1. buk. (Kralj. 15, 18.)

D r u g i d é l

D u h ó v n e v ô j f k e.

- I. Perlóshik k' duhóvni vójski.*
 - II. Od snotranjiga mirú, ali od pota v' nebéfa.*
 - III. Kakó je tréba bolnike tolashiti, in jih sa frézhno smèrt perpravljati.*
-

[Faint bleed-through from the reverse side of the page]

Predgovor

zhestitiga pisavza.

Kér sim, preljubi braviz! fhe nékaj naukov in régelz v' svôjih písmih nashel, ktéri zhlovéka od ftrafti v' krepóft in od ftvarí k' Bógu napeljujejo, sim jih v' té bukvize sate, ki sim ti dolshník, odbral, de zelína pomanjkljiva ne bo. Profim te pa vùnder, si jih perloshik k' móji duhóvni vòjfski misliti, in te opominjam v' Jésusu Kristusu, ktérimu tudi ta perloshik kar poglavarju in vajvodu darujem: se v' njih úriti, in s' mozhjó sposnanja dôftikrat in pasljivo premishljevati, in s' voljo v' permerjanih prilikah, ktérik od raniga jutra do vezhéra, in od vezhéra do jutra ne manjka obrazhati.

Bog bodi védno f' teboj, in nàj vodi
tvôje misli, beséde in déla, de storish, kar
mu je dopadljivo, in s' naménam mu dopasti
delash. Môli same.

Perlóshik k' duhóvni vójfki.

1. POGLAVJE.

Kaj je kerfhanfka popolnost.

De se, poboshna dufha! v' vajah duhóvníga shivlenja sapftonj ne bofh trudila, kar se je dôftim shé pèrgodílo, in ne tezhefh, de bi ne védila kám, morafh pred všimi rezhmí dôbro védi; kaj je kèrfhanfka popolnost.

Kerfhanfka popolnost pa nízh drusiga ni, kakor bôshje sapóvdi in postave natanko spolnovati, in s' naménam dopasti Bogú, in ne na défno ne na lévo, she mànj pa nasaj odjenjevati. In tó hozhe zélíga zhlovéka iméti.

Kônez zelíga shivlenja zhlovéka tedéj, ki popolnama biti shéfi, mora védno persadevanje biti, vsaki dan vézhi spéh v' satajevanju svôje volje sadobiti, in vse takó storiti, kakor de bi ga le bôshja volja naganjala, de bi Bogú dopadel in njegóvo zhaft poviksheval.

2. POGLAVJE.

De je bôj potreben, kerfhanfko popolnost dosezhi.

S' kratkimi besédami smo velíko povédali, sakaj se persadévamo; storiti pa in ispeljevati: v' tém obstóji

opravilo shivlenja. Ker pa po gréhu nafhih pèrvih staršev in nafhih hudih navadah v' naf poštava prebiva, ki je bôshji poštavi nasprot, je tréba, de se f' feboj, svétam in hudízham vojskujemo, ki so fkupej podpihovavzi in sazhétniki nafhiga bôja.

3. POGLAVJE.

Od tréh rezhí, ktéríh Krístufov nov vojshak potrebuje.

Je tedèj vôjska napovédana, so ti, Krístufov bo-
riz! trí rezhí potrebne: Jaki pogum in tèrden fklep se
vôjskovati, orôshje in umétnost ga rabiti snati.

V' fklep se vojskovati te mora premislík téga
prigovora peljati: „Zhlovéka shivlenje na sèmlji je
védna vôjska.” V' té vôjski je tèrda poštava, de kdor
se ne vojskuje, kakor se spodobi, sa vselej mèrtev
ostane.

Jaki pogum bofh sadobil, zhe v' fé zhísto níz
ne saupafh, v' Bogá pa popolno saupanje stavíh; tudi
dvomiti ne sméfh, de je on v' frédi tvôjiga serza, te
refhiti od vsake nevarnosti.

Sa téga voljo tudi tèrdno veruj, de kàder te sov-
rashniki napadajo in se ti sh' njimi hraber vojskujesh,
bofh smago dôfégel, ako na svôje mozhi in umétnost
ne sidafh, in svôje perbeshalífhe saupljivo per bôshji
vfigamogozhnosti, modrosti in dobrotljivosti ífhefh.

Orôshja so vpor in fila, ktéro si zhlôvek storiti
mora.

4. POGLAVJE.

Od vpora in file, in kako se je téga oròshja poflushiti.

Akoravno sta vpor in fla teshke in vtrudljive oroshja, vùnder sta gròсно potrebna: kér le po njima se smaga doféshe.

To oròshje je takóle obrazhati tréba.

Zhe te tvòja napzhna volja in hude navade smagujejo, de ne storish, kar je bòshja volja, rèzi se jim vperaje: Refnizhno, refnizhno tó hozhem storiti!

In s' enakim vporam se jim vstavljaj nasprot, kader te na poshelenje gèrdih navad ali spridene volje vlézhejo, in rèzi: »Naha, po nobeni zéni ne! S' bòshjo pomozhjo hozhem vselej njegóvo voljo storiti. O Gospód, moj Bog! hiti mi pomagat, de ta shelja, k' jo sdaj po Tvòji gnadi obzhutim, Tvòjo voljo vselej spolniti, v' perloshnoski k' hùdimu, od môje stare in spridene volje sadufhena ne bo.»

Ako v' vporo veliko teshavo, in flabost v' volji obzhutish, si na vse strani filo délaj, in misli, de nebèfhko kraljèstvo filo terpí, in le tisti ga nase petégnejo, ki sebi in svòjim straftam filo storé.

Je pa tvój trud in vpor takó teshaven, de tvòje ferzé stífke nahajajo, stopi v' duhu k' Jesufu na volj-fko goró, sflèni svòje nuje s' njegovimi, in profit ga, de ti po njih mozh zhés se dodelí, de bi f' zélim ferzam k' nebèfhkimu Ozhétu rèzhi samogel: »Ne kakor jes, ampak kakor Ti hozhefh! Tvòja volja nàj se sgodí.»

Naklôni potém svôjo voljo bôlj in bôlj v' voljo bôshjo, de hozhefh, kar Bog hozhe, de hozhefh; in trudi se po vfi môzhi, de fléherno délo f' tako popólno voljo in takó zhišto storish, kakor, de bi le v' tèm zéla popolnost, in zélo dopadenje in vfa zhaft bôshja bila. Enako stori potém drugizh, trétizh, zhe-tértizh i. t. d.

Dalje; se mar spomnifh, de si kjé kako bôshjo sapóved prelômil; obudi shaloft nad prelomam, in vpo-gumi se bôlj, Bogá toliko popolnifhi v' sapovedi, ktéro ravno spolniti mislifh, poslushati, kakor tudi v' vfih drusih, ko bi se prilika primerila.

Vári se kake perloshnosti, bo nâj shé fhe takó malovrédna, sanimarjati, kjér Bogú pokorn vtegnefh biti; kér ako v' majhnih rezhéh pokorshino fka-sujesh, ti bo nôve gnade dadéloval, de mu bofh v' vélíkih vélíko loshej pokorn.

Navajaj se tudi, kàder ti kaka bôshja sapoved v' misel pride prezej Bogá moliti, in ga sa gnado profiti, de bi ti per prilíki svôjo pomózh fkasal, de bi mu pokoren samogel biti.

5. POGLAVJE.

Nad svôjo voljo je védno zhuti tréba, de bi sposnali, v' ktéro sftaft je fosébnó prenašnjena.

Ostáni, kolikor ti je mogozhe, sbran sam v' sebi, de sposnafh, v' ktére sftahti nar bôlj se tvôja volja nagíba, kér jo tista bôlj od fléherne druge trapi in satira.

Od tod tudi pride, de volja zhlovéka, ktéro po navadi védno kaka straft spremljuje, posilama ali ljubi ali zhertí, posheluje ali se ogiblje, se veselí ali shaluje, úpa ali obúpa, se bojí ali je predèrsna ali ferdita.

Zhutifh, de je kaka straft tvôjo voljo prevséla, ki ni po volji bôshji, temùzh po lastni ljubésni, trudi se, de jo od ljubésni do sebe k' ljubésni bôshji in k' spolnenju bôshjih sapoved in postav prenagefh.

Po tém se je pa, ne le per môzhnih straftih, ktére v' velíke pregréhe napelujejo, ampak tudi per majhnih, ktére v' odpuštljive pregréfhke vabijo, ravnati, kér zhe si ravno take pomalim svôjo mozh sadobé, vùnder naf, zhe so proftovoljne, slabé, ob sdravje in mozh spravijo, in naf v' veliko nevarnost, pastí v' smèrtne pregréhe, perpravljajo.

6. POGLAVJE.

Je pèrva straft, namrèzh ljubésin do sebe in stvari satèrta, in Bogú isrozhena, bo vse drugo v' rédu per naf.

De svôjo voljo ob kratkim in po rédu od nerodnih straft isprosfih, se s' vso mozhjó trudi, pèrvo straft, ljubésin do sebe premagati, in v' rèd djati; zhe je ta v' rédu, jo bodo vse druge enako nasledovale, kér is njé is-hajajo, in korenino in hrano v' nji imajo. Vsaki lahkó tó umé, zhe malo pomisli; kér zhlôvek le po tém hrepení, kar ljubi, in le v' tém svôje veselje imá. Nasprot pa on sovrashi in se tistiga nar

bòlj ogiblje, kar rézh njegóve ljubésni kalí, jo od naf odganja in shali.

Sató pa tudi obupamo nad tako rezhjó, zhe fe nam teshave, jo sadobiti, nepremagljive sdé. Tudi nobeden bojêzh, pogumen ali nejevoljin nepoftane, kakor takrat, kàder je nafha ljuba rézh shaljena, ali nam kej, jo dofézhi, napotleje stavì.

To pèrvo frašt premagati in jo v' réd djati, morafh natanjko premisliti, kaj ona ljubi in na kaj se tvési, premishluj pa tudi lastnosti tiste rezhí, de sposnati samorefh, kaj s' njéno tvésbo in ljubésnijo ménì.

Zhutifh tedèj, de na lepôto in dobróto gléda, in flaj ali prid v' naménu imá, potém pogofto v' febi ponavljaj:

Kaj samore lepôto in dobróto Bogá prefézhi, ki je sazhétnik in edini isvirik vfiga dobriga in fléherne popolnosti? — In kdo bi samogel kdaj vézhi prid in veselje ismodrovati, kakor: Bogá ljubiti, kér kdor ga ljubi, fe v' njega spremení, in le v' njemu fe refnizhno veseliti samore? —

Vèrh téga je zhlovéfko ferzé bôshja last; kér Bog ga je vftvaril in odrefhil, in fléherni dan on to térja, in neprenehama s' novimi dobrotami vanj govori: „Moj fin, daj mi svôje ferzé!”

Kér tedèj is mnogih vsrokov, od ktérik spôdej bólj natanko govoriti hozhemo, je bôshje zhlovéfko ferzé, in je vse premajhno in nesmoshno, svôje dolshnosti do Bogá popolnoma spolniti, nàj bi se po vfi môzhi trudilo, nìzh drusiga ko Bogá in takfhne rezhí ljubiti, ki njemu dopadejo, iu takó in v' takfhnim rédu jih ljubiti, kakor je Bogú ljubo.

Ravno takšno gorézhnost náj bi tudi zhlovéfhko ferzé v' straši študa kasalo (kér to je dvójna podlôga sidanja popolnosti); in nîzh drusiga náj bi ne sov-rashilo, kakor gréh, in kar vanj napeljuje.

7. POGLAVJE.

De se zhlovéfhka volja podpérati mora.

Kér je naša od straši omamljena volja vfa pre-flaba, se brani in té straši premagovati, de bi jih po bôshji volji ravnala in v' njegóvo pokorfhino spravila, (sâj skufhnja sadôsti sprizhuje, de, zhe tudi hozhe in fklépa premagovati, vûnder mnoge perlosh-nosti vse njéne fklépe poderó in sadufhé); je tedèj grôšno potreбно, de je ne gré le v' tistih perloshno-stih, ampak tudi popréd podpérati in krepzhati, de mózh nad sabo sadobí in se premaga, in se tudi is-fushnosti svôje straši refhé popolnoma Bogú in njegó-vimu svétimu dopadenju srozhí.

8. POGLAVJE.

S' premago svetá se volja zhlovéka možhnó krepzhá.

Kér našhe straši svét in njegov blîsh mika in krepzhá, ker nam on svôjo mogozhnost, bogastvo in flaje ponuja, ne more drugazh biti, de, kàder je svét premagan, volja zhlovéka vnovîzh dihati sazhné,

in se drùgam obèrne, kër nikdar bres ljubésni in vefelja biti ne more.

De pa svét pod nóge spravífh, moráfh natanjko premífliti; kaj so njegóve velizhastva in obljuje, zhe jih per bélimu dnévu pregledujefh.

In de naf kdaj, nafhe stráfi v' tém premífhljevanji motile ne bodo, hozhemo sa premífhljevanje in fklep tífti prigovor modriga Salomona v' mifel vséti, ki je po fkuflhnji vflh rezhí djal: »O nezhimernost vflh nezhimernost, vse je nezhimernost in muka duhá!»

Sléherni dan nam tó refnizo sprizhuje; kër ako zhlovéfhko ferzé se nafítiti hlepí, vùnder le, ako tudi tífto, po zhemur hlepí, doféshe, fito ne bo, temúzh fhe le bòlj lazšno, in tó le sató, kër se le v' posvetnih rezlhéh pase, fénzo, fanja, nezhimernost in lashí vshíva, ktére nikoli ne nafítijo.

Krivo in polno golufije je vse, kar svét obéta. Nékaž obéta, in nameft tíftiga drugo delí. Daja, pa tudi dano naglo nasaj jèmlje; in zhe téga ne déla, pa fkopim, ki svôje ferzé na posvétno blato tvésijo, s' obzhutnífhimi mukami morí. Takfhnim ljudém je lahkó f' prerokam povedati: »Zhlovéfhki otrôzi! koliko dolgo fhe, bote teshkiga ferzá? Sakaj ljubite nezhimernost in ífhete lash?»

Bodi she pa, de bi blífhne dobrote téga svetá réf bile prave dobrote; kakó bodo pak enkrat takfhní ljudjé nad hitroftjo toshili, v' ktéri je tó zhlovéfhko shívljenje preshló? Kjé so tedèž velizhastva, mogožhnost, prevsétnost toliko knesov, kraljev in zefarjev? — Sginílo je vse!

De torèj ta svét takó premagafh, de on tebe in ti njega sanizhujefh, ali pa prav sa prav, de je svét tebi in ti svétu krishan; nasprotuj mu, prédin se tvôja volja nanj navéshe, f' tém, de shivo premislih njegóve nezhimernosti in lashí in s' voljo tudi, in ako ni volja in mózh sposnanja od strafti omamljena, bofh lahkó svét sanizheval, in fléherni stvar, ki se ti ponuja, rêzhi samogel:

Zhe fi ti kaka stvar? poberi se s' všimi svôjimi miki; kér jes v' stvaréh stvarnika ifhem. Kar je duhovniga, ifhem, ne kar je teléfniga. Ne tebe, le njega samiga hozhem ljubiti, ki ti je bitstvo, mózh in vse dôbro, kar imafh, dal.

9. POGLAVJE.

Od druge podpóre zhloveshke volje.

Druga podpóra zhloveshke volje v' tém obstoji, de vojvoda temníz odshenemo, ki je sazhétnik vših napzhnih mikov nafhlih straft.

Téga sovrashnika pa preshenemo in premagamo, kàderkóli svôjo posheljivoft in narodne nagibe premagamo in podse spravimo.

Hozhefh tedèj, de hudizh od tebe pobégne, nasprotovaj svôjim straftam, kér tó je branilo, f' ktéri, kakor svéti Apostel Jakob uzhí, se mu v' bran staviti moramo.

Tukej nam je fhe spomniti tréba, de slozhefti duh vzhafih naf f' tako filo napada, in posheljivoft mesá in strafti takó gróсно podpihuje, de se nam dosdéva,

de zhlôvek pošilama obleshati mora. Vûnder pa nikakor obûpati ne smémo. Brani se le èrsno, in védi, de Bog je f' teboj, de premagan ne bošh. Brani se tedej, ti sopet pravim; kér gotóvo bošh smagal, ako stanoviten ostanesh, kér ni sadôsti se enkrat, dva ali trikrat vbraniti; ampak tolikokrat, kolikorkrat te on fkufha, èrsno tedej se v' bran poštavi.

Kér hudizh jutri poskufha, kar ni danš opravil, in prihodni téden, kér mu je v' prizhijozhim spodletélo, in takó s' veliko poterpeshljivošijo od zhasa do zhasa dalje poskufha, in se bori sdàj f' togôto, sdàj s' umétnošijo, in takó delezh, de te nasadnje premaga.

Satorej je pa potrébno védno s' orôshjem perpravljén biti, in nikoli ne saupati, akoravno bi shédôstikrat bil premagal, kér shivlenje zhlovéka je védna vójska, in premaga ne obštoji v' danš in jutri, ampak v' kônzu.

Je tó tebi teshavno, védi, de je hudizhu fhe teshavnishi, zhe se mu v' bran stavish. Satorèj mu febi v' tolashbo tudi rezi: Le muzhi me, kolikor hohzhesh peklénfki duh; vûnder, kér savolj svôje slôbe terpish, jes pa sató, kér nozhem Gospóda rasshaliti, bo tudi tvôja muka vézhno terpéla, môja se bo pa f' pomozhjó gnade bôshje v' vézhno veselje spreobernila.

10. POGLAVJE.

Od fkufhnjav v' duhovni napùh.

V' poprèjfhnim poglavju je bilo govorjenje od fkufhnjav, ktère hudôbni duh f' posvétnim velizhast-

vam, bogastvam in flajem budi, tukèj bomo pa od fkuſhnjav duhóvniga napúha, dopadenja do ſebe in nezhimerne flavosheljnoſti govorili; k' je toliko nevarniſhi, in ſe je je ogibati tréba, kolikor téshji jo je ſposnati, in je ſoperniſhi Bogú.

O koliko jakih borzov in bèrhkih flushabnikov bôshjih je ta napúh po mnogih premagah in doſtérh létih tréfhil na tlá, in jih v' fuſhne hudizha ſpreménil.

Bég pred tém ſtraſhnim vdarzam in ſkrivno ſadèrgo v' tém obſtojí, de ſe moramo neprenéhama tréſti, in vſe ſvôje dôbre déla v' ſtrahu in trepétu ſpolnovati, de jih kaki zhérv ſnotranjiga napúha ne iſgriſe in Bogú peroſtudi; ſató ſe pa tudi v' tiſtim poniſhevati in perſadévati gré, védno boljſhi déla ſpolnovati, kakor de bi doſdáj ſhe níz dôbriga ſtorili ne bili. In ko bi ſe nam tudi doſdévalo (ktérh miſel ſe je vûnder ogibati tréba,) kakor de bi vſe, kar je bilo mogozhe, ſtorili bili, moramo is zéliga ſérza iſrèzhi: „Nevrédni hlapzi ſmo.“

Per vſimu tému pa ſe je tréba k' ljubesnjivimu iſvelizharju ſatèzhi, de bi naſ od vſé napuhljivôſti réfhil, naſ uzhil in nam pomagal is ſérza poniſhnim biti. Tudi k' Marii Divizi ſe moramo pogoſto ſatékati, in jo proſiti, de bi nam pravo poniſhnoſt, podpórno krepôſti ſproſila, in naſhe krepôſti mnoshila in ſprémljevala: de bi jih ne ſgubili, temûzh raſtli in v' ſavetju bili.

Kér ſmo od téga shé v' duhóvnim bôju ſadôſti in velíko govorili, ni tukej vezh tréba.

11. POGLAVJE.

Od trétje podpóre zhlovéfhke volje.

Trétja podpóra, f' ktéro svôji volji vezhkrat k' pomózhi priti moramo, je molitev. Navadi, bèrsh ko si poskufhan, se k' Bógu obrniti, rekozh; „O Bog, glej v' môjo pomózh; Gospód hiti mi pomagat!“

Perpravi se sa bôj s' molitvijo in vporam v' prizhijozhnosti bôshji in bodi védno opafan s' oklêpam molitve, s' nesaúpam v' fé, in saupam v' Bogá. Se takó in f' takfhnimi orôshji vojfkujefh, gotóvo je, de bofh smagal.

Je kej taziga, de bi molitev ne smagala? Kaj se s' vporam, nesaúpam v' fé in saupam v' Bogá odverniti ne dá? V' ktérim bôju samore tifti premagan biti, ki stanovit v' bôshji prizhijozhnosti stojí, in svésto misel imá, mu dopasti?

12. POGLAVJE.

Kakó se je obnafhati tréba, de Bogá, kader kóli hozhemo, pred ozhmí imamo.

Spéh, Bogá, kader hozhefh v' mislih iméti, dosézhí, natanko premisli, de fkrivno Bog poleg tebe stojí, de te vidi, in na vse tvôje misli in déla pasi.

Ali pa tudi, de vse stvari, ktére viditi samorefh, so enake óknjènimu omrêshju, fkosi ktére fkrivoj Bog nate gléda in te vzhasih nagovarja rekozh: „Prosite, in bote prejéli, kér kdor profi prejme, in terkajozhimu se odpre.“

V' prizhijozhnost bôshjo se tudi f' tém misliti samorefh, de v' poglédu stvarí, se zhes njih teléfnost povsdigneſh in f' svôjimi mislimi k' Bôgu oberneſh, ki jim je bitnost, gibzhnost in mozh dal.

Hozheſh pa med bôjam ali ob zhaſu kaziga drugiga déla moliti, se misli, kakor ſino govorili, v' prizhijozhnost bôshjo, in môli in prôſi ga sa pomôzh in brambo.

Védi pa, pobôshna duſha! de zhe se takó v' ſvéto prizhijozhnost bôshjo misliti navadiſh, te neſhte-vilne smage in neſkônzhne ſaloge zhakajo; in vèrh téga se boſh tudi pred miki, mislimi, beſédami in déli obvaroval, ki prizhijozhnosti bôshji in shivlenju njegóviga edinorojeniga Sina niſo permérjane.

Poleg téga ti bo tudi ta prizhijozhnost bôshja mózh dajala, de boſh v' njegóvi prizhijozhnosti shivéti ſamogel.

Ako tedèj rezhí, naturſke mozhí, (kakor ſo ôgerj ali hlápi) ktérih mózh je omejana in ſvoj kônez imajo, vûnder ſvôjo laſtnôſt zhlovéku obzhutiti dajo, ki bliſo njih ſtoji, kaj bi nam od prizhijozhnosti Bogá úpati ne bilo, ktériga mózh je neſkônzhna, ki je neisrezhenó deljiven?

Sunej tiſte profitve, od ktére ſino ſgor govorili: „O Bog glej v' môjo pomôzh, Goſpód hiti mi pomagat!“ ktére ſe v' fléherni potrebi poſluſhiti ſamoremo, ſamoreſh tudi marſkako drugazh profiti. Shelíſh poſtavim voljo bôshjo ſpoſnati in jo ſpolniti, bi dôbro bilo ſe kake téh le poſluſhiti: „Pozheſhen bo-di Goſpód! uzhi me ſvôje poſtave.“ — „Vôdi me Goſpód po potu ſvôjih ſapoved! O ko bi pazh môje po-ta Tvôjo pravizhnost varovati íſkale!“

Hozhefh naposled sprofiti od Bogá, kolikor se od njega sprofiti samore in njemu dopade, môli is obzhutka zéliga ferza in prav poboshno Gospodovo molitev.

13. POGLAVJE.

Opombe od molitve.

V' osoru ustne molitve (kér tukej ni govorjenje od snotranje ali premisshjevavne molitve, od ktére spodej vèzh govoriti hozhemo,) je tréba dôbro pametiti, de mora, kakor smo shé spomnili, kratka in vezhkrat ponovljana, in pólna hlepenja in tèrne vére biti, de ti bo Bog pomagal, ako tudi ne takó, kakor shelísh, vùnder pa gotóvo in v' veliko bòljshi in vgodnishi dôbi.

Drugizh morajo takshne molitve smiraj, ali razlozhne ali vùnder splôh f' témi le molitvizami fklénjene biti: po Tvôji dobróti; — v' Tvôjo zhasht; — v' imenu Tvôjiga preljubiga Sina; — po môzhi njegoviga svétiga terplénja; — po prôshnji prezhestite Divize, Tvôje hzhére, nevéste in matere!

Trétizh je tréba svôjo molitev vzhafih s' gorézhim sdihlejem fkleniti, postavim: »Dodéli mi, Gospód! svôjo ljubésin v' iménu Tvôjiga preljubiga Sina. Kdaj, o Gospód! oh kdaj bo ta ljubésin v' meni goréti sazhéla?«

To se tudi po fléherni posamefni prôshnji Ozhe-nafha storiti samore. Postavim: »Ozhe nafh! ktéri si v' nebésh, posvezhenó bodi Tvôje imé.« Kdaj, o ne-

béfhki Ózhe! bo Tvôje imé na zéli sêmlji sposnano, zhefheno in povelizhevano? Kdaj, o moj Bog! — In takó per priliki po vsih drusih prôfhnjah.

Zhetértizh je, ako sa dar kreposti profimo, prav koristno, vrédnost in potrebo krepost, velikost bôshjo in njegovo dobróto in saflushenje tistiga pogosto premishljevati, ktéri jih od nas térja, kér takó se bôlj poboshno in shêljno, s' vézhi zhashtjó, svestjó in ponishnostjo profiti samore. Naposled je tudi naména spomniti tréba, is ktériga zhlôvek profi, de bi nam-rezh Bogú dopadli, in kér njegóve zhashtí ífhemo.

14. POGLAVJE.

Od drugazhne molitve.

Prav popolnoma tudi v' bôshji prizhijozhnosti le v' mislih samorefh moliti, in tó bres vsih besedi, in od zhafa do zhafa k' Bogú sdihovaje, ozhí in fer-zé s' gorézho in sheljno ljubésnjo k' njemu povsdigovaje, de bi ji pomagal, de bi le njega ljubíla, zhashtíla in le njemu flushila:

Ali pa tudi, zhe f' hrepenjenjem k' njemu svôje ozhí povsdiguje, de bi gnado sadobíla, sa ktéro je ravno v' poprêjfhni molitvi profíla.

15. POGLAVJE.

Od zhetèrte podpóra zhlovéfhke volje.

Zhetèrta podpóra zhlovéfhke volje je bôshja ljubésin, ktéra voljo takó grôso podpéra in krepzhá, de ji nîzh nemogozhe ni, in nobena straft ali fkuflhnjava taka ni, de bi je premagati ne môgla.

Pomózhik, to ljubésin dofézhi, je molitev, in moramo Gospóda sanjo profiti, dalje premifhljevanje tazih rezhí, ki so perpravne ta ôgenj s' bôshjo pomozhjó v' pokashenim zhlovéfhkim fèrzu vshgati. Premifhlujmo tedèj:

Kdo je Bog; kakó velíka in mogozhna je vfiga-mogozhnoft, modróft in lepôta bôshja; kaj je Bog sa zhlovéka ftoril, in kaj bi fhe ne ftoril, ako bi tréba bilo; f' kakfhno ljubésnijo je on to ftoril, in koliko dôbríga on flehernimu zhlovéku vfaki dan ftorí. Dalje, kaj bo on v' vézhnim shivljenji tiftim fkasoval, ki so v' tém shivljenji njegovim sapovdam pokorni, v' zhi-ftim naménu fvôjiga ferzá njemu dopafti.

16. POGLAVJE.

Od premifhljevanja bôshjiga bitja.

Kaj je Bog, je fam, ki se famiga febe popolno fposná, takóle povédal: „Sim, ki fim.”

In takó velíko in mogozhno je tó bôshje imé, de se nikoli nobeni ftvari priméríti ne more, nobenimu knesu, nobenimu kralju ne zesarju, nobenimu Ange-

lu, tudi zélimu svétu ne, kér bitstva vsih rezhi le is njega isvirajo, in vse je samo is sebe, — sgôli nîzh.

Is téga se vídi, kakó nezhimern je zhlôvek, ki stvarí ljubi, in se nanje navesúje, in ne ljubi stvarnika v' njih, in jih ne ljubi takó, kakor stvarnik ho-zhe, de bi jih ljubil.

Nazhimern je, kér nezhimernost ljubi; nezhimern, kér mišli, de se od stvarí nasititi samore, ktére so fame na sebi sgôli nîzh; nezhimern ki nevtrudljivo po rezhéh hrepení, ktéríh dajanje je rop in morija.

Ako tedéj ljubiti hozhefh, kakor je ljubiti tré-ba, ljubi Bogá, ki ferzé napolnuje in siti.

17. POGLAVJE.

Od premisfhljevanja bôshje vfigamogozhnosti.

Vémo, de ne le ta ali una mózh, ampak vse mozhi fkupej na sémli, ko bi, ne rezhem kako kraljéstvo ali mésto, temúzh le kako poslopje, staviti hôtle, bi téga bres mnogotére tvoríne (robe) in oro-dja in sgube velíziga zhafa ne môgle storiti, in per všim tém, bi jim vûnder le délo popolnoma po volji ne f-hajalo.

Bog pa je v' svôji vfigamogozhnosti zéli svét v' enim okomigleji is nîzh vstvaril, in ravno takó lahkó samore on neshtevilne druge vstvariti, jih rasdréti in v' nîzh djati.

Bôlj natanjko, ko to refnizo premisfhlujemo, s' vézhim zhudam naf bo napolnila, in mogozhno naf bo naganjala, takó mogozhníga Gospóda ljubiti.

18. POGLAVJE.

Od premišljevanja modrósti bôshje.

Kakó vífôka in neisvédljiva je bôshja modroft, nobeno vftvarjeno bitftvo rasuméti ne more.

Pa de vûnder tó nekoliko rasuméti samorefth, pogléj lepôto nebá, blagoft sêmlje in zéliga fvetá, in drusiga vidil ne bofh, kakor neisvédljivo modroft bôshjiga mojfta.

Premišhluj dalje mnogoternoft v' zhlovêfhkim shivlenji, ktériga rasne permére in nakljuzhbe fpém-lujejo; in vidil bofh, de tudi v' nar vézhih smefh-njavah neprefêgljiva bôshja modroft povfod gôspoduje.

Premišhluj fkrivnost odrefhenja, in vidil bofh, de fo polne saklada nar vézhi modrósti. »O bogoftvo modrósti in védnosti bôshje! kako neprefêgljive fo fôdbe njegove!«

19. POGLAVJE.

Od premišljevanja bôshje dobrotljivofti.

Bôshja dobrotljivoft je, kakor druge njegóve nefkônzhne popólnosti, sama na febi neprefêgljiva; pogléjmo pa vûnder tje, kamor se je rásila, je vûnder takó velika, de je ni rezhí na fvetu, v' ktéri bi ne blifhêla.

Vftvarjenje (fvetá) je is bôshje dobrotljivofti; njegóvi obftanik in vlada fta is bôshje dobrotljivofti; odrefhenje nam pa napoveduje, kakó nefkônzhno in neifrezhenó je Bog dober, kér je svôjiga láftniga Si-

na v' odrefhenje in vřakdanjo hrano v' preřvétim Sakramentu nam dal.

20. POGLAVJE.

Od premifhljevanja lepôte bôshje.

Od lepôte bôshje bi to vřaj sadořti biti vtegnilo, de je ona takřhne neismérnořti in neřkôzhnořti, de je Bog, ki od vekomej leř le řamiga řebe in niřh drusiga ne glêda, jo gledaje po vři řvôji neřkôzhni smôřnořti neřkôzhno nařten od njê, in popolnoma řrêzhin.

Pomifli tedêj vûnder, o zhlôvek! viřoko vřédnořt, h' kćeri te je Bog poklizal, in ne bodi vêřh takó abotniga řerzá, de bi řvôjo vřédnořt posabivřhi, řvôje ljubêřin v' nezhimernořti, pořvétni ljubêřni in řênzi řaprařljal.

Bog te k' ljubêřni řvôje vřigamogozhnořti, mo-drôřti, dobrôte in radořti řvôje lepôte klizhe; on te klizhe, iti v' řvôje veřelje, in ti ři gluh k' njegovimu glařu! O premifli, premifli dôbro, kaj delařh, de te zhař ne prehití, v' kćerim nobena řhalořt vêřh ra-bila ne bo!

21. POGLAVJE.

Kaj je Bog řa zhlovêka řtoril, in ř' kakřhno ljubêřnjo; in kaj bi řhe řanj řtoril ne bil' ako bi trêba bilo.

Kar je Bog zhlovêku in řa zhlovêka řtoril, ře is premifhljevanja řřvaritve in odrefhenja řposná.

Ljubésin pa, f' ktéro je on tó storil, in sa njegóvo isvelizhanje fkerbel, takó rekozh nefkônzhnost preséga.

Nefkônzhna je bila zéna nafhiga odrefhenja, vézhi pa je bila ljubésin; kér vézh bi bil on hôtél terpéti in vezhkrat umréti, ko bi tréba bilo.

Ako fi se tedéj vfiga, in nefkônzhnokrat samiga sebe sa to odkupfhino dolshan, kaj fi pôtlej sa tisto ljubésin dolshan, ktéro je Bog do tebe imél, in tisto odkupfhíno delezh preséga.

22. POGLAVJE.

Kaj Bog vfaki dan sa zhlovéka stori.

Noben dan, pa kaj noben okomiglej ne prejde, de bi zhlôvek nôvih dobrot od Bogá ne prejémal, kér vfaki dan in vfléherni hip ga vnovizh Bog vstvari, de ga v' shivlenju ohrani. Sléherni okomiglej mu Bog f' svôjimi stvarmi flushi, s' nebam, srakam, semljo in mórjem in vsm, kar je v' njih.

Vfaki dan mu on svôjo gnado delí, ga od hudiga k' dobrimu naganja, varje ga, de ne grefhí, in grefhí naj tudi, mu pomaga, de nasaj v' gréh ne pade. Ga zhaka, ga vabi k' pokóri, in zhe se nasaj k' njemu pòverne, mu per té prizhi odpuští, kér hitrejshi je Bog odpuštiti, kakor pak zhlôvek odpufhenja profiti. S' fléhernim dnévam mu tudi svôjiga Sinú poshilja, s' vsimi salogami fkrivnošti svétiga krisha; pa kaj, védno on téga prezhestitiga Sina v' Sakramentu svétiga Altarja sanj hrani.

23. POGLAVJE.

Kakó velíka je dobróta, s' ktero Bog gréfh-
nika zhaka in terpi.

De velikóft bôshje dobróte v' prenaslanju gréfh-
nika sposnafh, premisli pèrvizh, de Bog, ki do kon-
za krepost ljubi, nasprot hudobijo neismérno sovrashi.

Kakó velíka tedej je dobróta bôshja, ktera
gréfhnika terpi, ki pred ozhmi nar vikfhi zhistofiti in
velizhaftva ne eno, ali dvé, ampak bresfhteovilne ger-
dobije pozhénja?

Natanko sposnam (samore potém takim gréfhnik
rêzhi) o Gospód, de, kàder fim grefhil, si v' môje
ferzé govoril: Zhakaj, hozheva viditi, kdo od naju
premaga; ti s' védnim rasshalenjem, ali jes s' ne-
prenéhljivim odpufhenjem.

To edíno, prav prevdarjeno, je po moji pameti
sadófti, s' gnado bôshjo ferzé gréfhnika vshgati, de
se hitro k' Bógu spreobèrne.

Ako pa ne storí, náj se pa strafhne in nepreség-
ljive sôdbe bôshje bojí, od ktere naglama strahopol-
ne in neogibljive stréle leté, soper ktere noben po-
mózhik ne varje.

24. POGLAVJE.

Kakfhne dobrote Bog v' vézhnim shivlenji,
ne le tistim, ki so mu svésto flushili, ampak
tudi spokorjénim gréfhnikom fkasuje.

Jako velíki in nesfhteovilni so darovi gnade v'
vézhnim isvelizhanju, ktere Bog v' nebéfh delí, de

jih noben zhlôvek sapopasti, in zhišto in popolnoma sheleti ne more.

Kdo bo kdaj sapopadel in umél, kaj se to rêzhe: zhlôvek sedi per objédu Bogá, mu flushi, in ga v' svôji blagovitosti vshiva?

Kdo samore uméti, kaj je vhôd isvelizhane dushe v' veselje Gospôda?

Kdo samore ljubésin in sposhtovanje uméti, ktere Bog prebivavzam svôjih nebés fkasuje, od kterih sv. Tomash také govori: »Tako se Bog vfléhernimu Angelu posébej, in vsm svetim dusham podvêrshe, kakor de bi njih súshin bil, in vsakimu posébej, kakor de bi fléhern is med njih njegov Bog bil.»

»O Gospód, Gospód! kdor natanjko in vezhkrat premishluje, kaj Ti storish sa svôje stvar, Te vsiga do kônza od ljubésni samaknjeniga vidi, de bi se komu dosdévati vtegnilo, de Tvôje blagovitost v' tém obstoji, de jih ljubish, jim dobrôte fkasujesh, in jim samiga sebe v' hrano delish.»

»O Gospód! dodéli nam dar, tó také premishlevati, de bi Te ljubili, in Te ljubijozhi se f' Tabo fklenili po savési ljubésni.»

»O zhlozéf' hko serzé, kam beshish? Po sênzah n vét'rih hlastash? Nizhesu naspróti hitish, in sapuishash tishiga, ki je vse v' vsmu? vsigamogozhnoft? modroft? neisrezheno ljubésin? nevstvarjena lepôta? nar vézhi dobrota in neismérno morjé vsh popolnoft? In glej, on tezhe sa tabo in te klizhe f' sladkim glasam, s' védno nôvimi in le starimi dobrotami!

Ali vésh, od kod tvôja grôсна nefrêzha isvira? — Sató, kér ne molish, ne premishlujesh? Sató, si

pa tudi bres luzhi, gorkóte; sató tudi ni zhuda, de se od dél tàme ne vèrnefh.

Idi tedèj, o mlazhna dúfha, idi v' fholo téh premífhljevanj in molitve; de se v' nji is svòje fkuſhnje suzhífh, de pravi úki Kríſtjana in duhovniga v' trudu obſtoje, svòjo voljo sétajevati; de se bôshja volja sverfhí, ſamiga ſebe ſanizhovati, de bi Bogá ljubil, in de vſi drugi úki (nàj tudi vſe ſnanje v' ſebi imajo,) bres téga nìzh drusiga nìſo, kakor predèrſnoſt in napùh, ki, kolikor bôlj pamet vedré, toliko bôlj voljo tàmné, in f' tiſtimi dúfhami v' pogubo hité, ktére v' laſti imajo.

25. POGLAVJE.

Péta podpóra zhlovéfhke volje.

Sovraſh ſamiga ſebe je potrebna podpóra naſhe volje; kér zhe ſami ſebe ne zhèrtimo, pomózhi bôshje ljubésni, ſazhètnize vſiga dôbriga nikoli ſadobili ne bomo.

De ſe ſovraſhtvo do ſebe ſadobí, je pred vſim drugim Bogá ſanj profiti, in mnogotéro fhkodo premífhjevati potrebno, k' nam jo je laſtna ljubésin ſhe tolikokrat nakloníla in nam jo ſhe vſefkoſi kloni.

Nikoli nobena fhkoda ſe ſhe ni ſgodíla, ne v' nebéfh ne na sèmlji, de bi laſtna ljubésin nje iſvirik ne bila.

Takó grôſno hudôbna in muhaſta je laſtna ljubésin, ktéro do ſebe imamo, de ako bi mogozhe bilo, de bi v' nebéſa iti ſméla, bi per té prizhi nebéfhki Jeruſalem v' Babilon ſpreobèrníla. Premíſlimo tedèj,

kakšne nadloge v' zhlověškim fěrzu in v' prizhiozhim shivlenji ta kuga napravlja.

Pobrala nàj bi se ta làstna ljubésin vùn is téga fvetá, in per té prizhi bi bile sapahnjene peklénfke dúri.

Kdo bi samiga sebe takó grósno ljubiti samogel, de bi premíshljevaje bítstvo, lástnosti in vzhíne lástne ljubésni, samiga sebe zhertiti in sanizhovati ne jél?

26. POGLAVJE.

Kakó se làstna ljubésin sposná.

Ako shelísh sposnati, kakó grósno gospodari v' tebi lástna ljubésin, in kakó vtěrjeno je shé v' tvôjim fěrzu njéno kraljestvo, premíshluj vzhafih in glej, f' ktéro dúshno straštjo tvôja volja opraviti imá, kér gotóvo ne bofh fame nafhel.

Jo pa najdešh in vidísh, de ljubi ali hlepí, se veselí ali shaluje, natanjko premíshli, je li rézh ljubésni ali poshelenja krepostna ali po bôshjih postavah, in na enako visho tudi zhe veselje ali shalošt kej imá, sa- volj ktériga Bog hozhe, de bi se nad njim rasveseljevali ali shaljevali; ali pa de nafhi obzhutki v' fvetu in tvésbi na zhašne rezhi svoj isvirik imajo, kér volja f' stvarmí svoj opravik imá, in to ne is file ali potrebe, tudi ne takó, kakor je bôshja volja. Je tó, ni tréba dvomiti, de làstna ljubésin v' tvôji volji kraljuje in njéno zélo koléšje vertí.

Jmá pa volja f' krepostmi in rezhmí opravik, ki so po volji bôshji, je tréba tudi premíshljevati, zhe jo v' tó volja bôshja, ali pa lástno dopadenje in těr-

ma nagiba; kër dôftikrat se sgodí, de zhlovéka nekaka famoglavnost in lástna dopadljivost naganja, de marškàj dôbriga déla, moli, se pošti, svéte Sakramente prejéma in druge dôbre déla opravljá.

To se pa is dvojne stráni sprizhati dá.

Pérvizh is téga, ako se tvôja volja, kàder se perloshnost ponuja, kazih dôbrih dél ne polastí.

Drugizh, kàder postavim kaki napotleji vméf pridejo, tvôja volja kréshna, nepokojna in sméfhana biva; ali, kàder ona, ako ji po tèrmi gré, veselje in flad nad seboj obzhuti.

Ako Bog voljo nagiba, je tréba sbok (sunej) téga, kar smo shé spomnili, she premíshljevati; kam in v' kakshin kônez svôje déla obrazha. Je njéni namén sgol volja bôshja, je fizer vse v' rédu, pa vûnder ne takó, de bi zhlôvek popolnoma v' savétji biti samôgel; kër lástna ljubésin se grôšno prekanjeno v' dôbre in krepostne déla vtika.

Se pa mèrfka poshaft lástne ljubésni ozhitno pokashe, ji je s' shivim zhertenjem nasprotvati tréba, in ne le v' velízih, ampak tudi v' majhnih rezhéh.

Kjér bi se pa fkrivôj pasti vtegnila, je tréba védno nad seboj strashbo iméti. Sató se pa ponishuj in terkaj per fléhernim dôbrim délu na svôje pèrši, in prôfi Bogá sa odpuštenje, in de te pred lástno ljubésnijo varje.

Prav dôbro bofh tedèj storil, ako sjutrej rano k' Bógu povsdignešh svôje ferzé in mu obljubísh, de nimašh le famo naména ga nikdar rasshaliti, poséбно prizhijozhi dan; ampak vselej in per vsih rezhéh njegovo bôshjo voljo spolnovati, in is naména mu dopasti. In savolj téga morash Bogá profiti, de ti védno

pomaga in te zhuva, de sposnash in storish, kar in kakor mu je vshézh.

27. POGLAVJE.

Od fhéfte podpore volje.

Svéta mafha, lih takó pa tudi svéto obhajilo in spoved so fhésto krepzhalo zhovéfhke volje. Kér gnada bôhja je nar potrebnish in posébnish pedpóra nafhe volje, de dôbro storí in se hudiga varje, je sprizhlej, de vse, kar nam gnado mnoshi, je voljna podpora.

De pa, kàder svéto mafha flishish, se v' tebi gnada mnoshi, jo takóle flishati morash:

Svéta mafha se v' tri dèla rasdéli. Med pèr-vim, ktéri od stopniz altarja do darovanja terpi, se trúdi gorézhe sheljé v' sebi obudovati: de bi Sin bôshji, ki je is nebés prishel, in na sémli bil rôjen, ôgenj svôje ljubésni v' tebi vshgal, in ti gnado dodélil, s' mozhjó svôje krepósti v' dno tvôjiga ferzá se spuštiti in v' njemu rojenimu biti, de bi ta ôgenj v' tebi gôrel in tvôje ferzé po nobeni drugi stvarí ne hrepenélo, kakor zéli zhaš svôjiga shivlenja, per vfléherni priliki in na véke mu dopasti.

Kàder mafhnik molitve svéte mafhe moli, prôfi tudi tí, révna dufha! s' ognjénim hlepenjem sa enake gnade.

Per sazhétku lista in evangelija povsdigni k' Bogu svôjiga duhá, in prôfi ga sa rasvetlenje in mózh, de bi jih uméti in spolnovati samogel.

Per drugim déli, ktéri od darovanja do obhajila terpi, se od vse tvésbe in misli na posvètne rezi in nase odtèrgaj, in daruj se popolnoma njegóvi sveti volji.

Per povsdigovanji svéte hostje in shegnaniga kéliha móli pravo Kristusovo teló in njegovo pravo krí fklénjeno s' presvéto bôshjo natóro.

In zhe tistiga premisluješh, ki je v' podobah kruha in vina fkrit, se mu is. fèrzhe ljubésni sahvali, de je vsaki dan takó dober, s' predragim sádam svôjiga presvétiga terplénja k' nam priti, in s' enako darvo in enakim naménam, kér se je on na krishu preboden, svôjimú nebéfhkimu Ozhétu daroval, ga tudi ti ravno takó nebéfhkimu Ozhétu daruj.

Se duhóven obhaja, se tudi ti duhóvno obhajaj, in odpri le Gospódu svôje terzé, in sapahni ga všim ftvarem, de on ôgenj svôje ljubésni v' njem obudi.

V' trétjim in poslédnim déli prôfi s' maslnikam vred, ali vûnder le v' duhu, kar on glasnó moli, sa vse namrezh, sa kar zérkev v' molitvah po obhajilu profi.

28. POGLAVJE.

Od praviga obhajila.

Ako hózhemo, de bi se gnada bôshja bòlj in bòlj v' naf pomnoshila, se je, kar je mogoze dôbro perpraviti tréba. Kér pa téga, kakor se spodobi, sam od sebe ne magash, móli s' veliko poboshnostjo tole zerkvéno molitev:

»Profimo Gospod! ozhisti naf obiskaje nam vést, de kàder Jésum Kristuf, Tvoj Sin, nafh Gospod s' vñimi Svetníki k' nam pride, v' nafhim fèrzu perpravljeno stanje dobí. Ki f' Tabo in svétim Duham shiví in kraljuje, od véka do véka. Amen.»

De pa, kar je mogozhe, s' bôshjo pomozhjô se perpravljati ne opuštimo, tó premíshluj:

Is ktériga naména je nafh Isvelizhar Sakrament svétiga Altarja postavil. Sposnafh, de je bil njegóvi namén, de se spomnimo velike ljubésni, ktéro nam je v' svôjim svétim terplénji in v' smèrti fkasoval, premíshluj dalje, is ktériga naména on hozhe, de se jih spomnujemo.

Sató on ía spomin térja, de ga ljubimo in mu pokorfhino fkasujemo. Nar boljfhí perprava k' svétimu obhajilu je tèrden fklep in gorézhe sheljé, ga ljubiti in mu pokorfhino fkasovati in velika fèrzhna shaloft, de ga popréd nísmo ljubili, ampak shalili.

In de bi ga v' téh gorezhnih sheljah ljubili, mora nafha perprava toliko dolgo terpéti, de pride zhaf, ga v' Sakramentu prejéti.

Obúdi potém shivo véro v' svôjim fèrzu, de je v' podobah kruha refnizhno jagnje bôshje, ki gréhe sveta odnafha, fkríto, móli in prôfi ga, de bi ti vse fkríte in druge gréhe is tvôjiga fèrza odvsél, in prejmi ga v' saupu, de bi ti svôjo ljubésin fkasal.

Si ga prejél, in vpeljal v' svôje serzé, prôfi ga pogosto is zéliga fèrza sa njegóvo ljubésin, in sa vse, zhefar potrebuješh in njemu dopade.

In potém ga nebéfhkimu Ozhétu daruj v' sahvalni dar sa neismérno ljubésin, k' jo je v' té dobróti

in vŕih družih dobrótah nam dodéljeval, in de ti svôjo ljubésin dodelí; potém ga tudi sa potrebe shivih in mèrtvih daruj.

29. POGLAVJE.

Od spovedi.

De spoved spodobno opravímo, nam je vezh rêzhi tréba.

Pèrvizh je tréba po bôshjih sapóvdih in dolshnosti svôjiga stanú in poklíza svôjo vést natanko sprafhovati.

Si svôje, akoravno male pregréfhke svédil, jih britko objokaj in premisli, kako grôšno si sh' njimi bôshje velizhaftvo rasshalil, in kakó velíka je tvôja nehvaléshnost proti njegóvi dobróti in ljubésni, ktére on zhlovéku fkasuje. Pokaraj se potém s' besédami svétiga písmá rekozh: „Takóle ti nôrez in nespametní bedak Gospódu povrazhujesh? Ni on tvoj Ôzhe, k' si njogova last, te ni isobrasil in dal?”

Potém obudi vezhkrat v' sebi sheljé, de bi níkóli Bogá shalil ne bil, rekozh: Oh ko bi ga níkdar in níkoli shalil ne bil, svôjiga Stvarnika, nebéfhkiga Ozhéta, svôjiga Isvelizharja! De bi bil vse druge sla rajfhi prenaschal!

Potém se poln framôte pa f' tèrdno véro k' Bógu obérni, de ti bo odpustil, in rêzi is zélíga sèrza „Ôzhe grefhil sim, sopor nebésa in Té, nísim vêzh vrédin se Tvôjiga Sina imenoti, iméj me sa svôjiga najémnika.”

Obúdi vnovizh kàf in shaloft nad rasshalenjem bôshjim, f' tèrdnim fklepam raji vse preterpéti, kakor

pak védama in s' voljo Bogá rasshaliti, spověj se spovedníku svôjih gréhov f' framôto in shaloftjo, kakor si jih storil, in varji se kaj isgovarjati ali druge toshiti.

Po spovdi se sahvali Bogú, de je, akoravno si ga nefhtevilnokrat rasshalil, le vûnder védno bòlj perpravljén odpufhati, kakor pak gréfhnik ga sa odpufhenje profiti ali ga sprejéti.

In to nàj te fhe v' vèzhi shaloft spodbada, de si tako dôbriga in ljubiga Ozhéta rassèrdil, in v' bòlj tèrdin fklep napeluje s' njegovo gnado in proshujo prezhestite Divize Marije, svôjiga svétiga Angela varha in drusih Svetnikov, ktére kar svôje patrone f' posèbno poboshnostjo zhestifh, de bi ga v' prihodno vèzh ne rasshalil.

30. POGlavJE.

Kakó je nezhistoft premagati tréba

Vse druge strafti se f' tém premagajo, de jih v' bôj klizhemo in se sh' njimi vojfkujemo, ako naf tudi vzhafih ranijo, in de jih spét in spét v' bôj vabimo, toliko dolgo, de jih nasaduje vse v' fhibkih in mozhnih sheljah potaremo.

Nezhistoft pa se ne sme le ne obudovati, ampak s' veliko fkerbjó vse od sebe odganjati, kar bi jo obuditi vtegnilo.

Skufhnjave mesá tedèj in neframnosti, se f' tém premagujejo, de se pred njimi beshí, ne pa ozhitno sh' njimi bori.

Bòlj hitro in dàlj, ko se beshí, gotóvfi je smaga. Dôbre navade, ravna volja, poprêfhne fkuflnje in smage, shlahta, majhniga poména ali oftudne ofêbe, ki niso ravno nevarne, ali karkóli fi bodi drusiga, kar nam savétnost obéta, so preflabi isgovori, de bi beshati tréba ne bilo. Bêshi, preljuba dufha! bêshi, ako nozhêfh ujéta biti.

Ako tudi ljudí najdemo, ki so zéli zhaf svôjiga shivljenja s' nevarnimi ofêbami bres fhkode pajdafhtvo iméli, vûnder te téga ne smé nîzh mar biti, ampak Bog vézhni nâj tó fodi; kér dôfti jih je, ktêrih pregrêfhkov ozhitno ne vidimo, so vûnder grôсно globôko sakopani. Bêshi ti in maraj sa opomíne, ki ti jih Bog v' svétim písmu, v' shivljenji toliko velízih Svetnikov, in fhe vfaki dan tú in tam daja. Bêshi, bêshi in fhe ne ogleduj se, pred kóm beshífh, kér tudi v' tém je nevarnost, de bi se ne vèrnîl.

Zhe se pa pajdafhtva ogniti ne morefh, iméj kratik in hitri pogovor, in bodi rajífh malo sagúljen, kakor pak prevezh perljúden; kér tudi v' tém so vabe, plamén in perhavka perkriti.

Pazh tukèj pregovor veljá: „Prédin bolésin pride, se sdravila poflushi.” Ne zhakaj, de bofh bolan, ampak bêshi ob zhafu, v' tém je sdravilo in sdravje.

In pádel nâj bi po nefrézhi v' betêg, tvôje zélo refhilo v' tém obftóji, de per prizhi, ko se betêshniga zhutífh, po befédah svétiga písmu, „svôje dezhiza ali otrôke sagrabífh in trêshífh ob fkalu.”

Hitro namrezh têzi k' fpovdníku, in rasod enium nar manjfh pregrêfhke té ftrafti; fizer fkrita ljulika poshene in sadnîzh narašte velíka in môzhna.

31. POGlavJE.

Kakó se je marfkake rezhí ogibati, de v' fkruno nesramnosti ne pademo.

Marfktérih rezhí se je ogibati, ako nezhemo, de peróte nafhe dufhe na limu nezhišle ljubésni ne obvisé. Pèrvizh in prav posébnó se je oséb ogibati, ktére nam ozhitno nevarnost nanafhajo; in drugizh tudi drusih, kar nam je mogozhe. Trétizh se moramo vasovanja, posdrav, darilov in perjasnosti ogibljevati; ko bi tudi poslédne jako perljúdne ne bile, kèr loshej se perjasnost, ktéra s'he ni prav vtèrjena, pomnoshi, kakor pak vterjena rasdere.

Zhetèrtizh je tréba pogovoram te strafti, pétju in musiki se odtégovati, in varovati se bukev brati, v' ktérih framoshljivošt shkodo terpi.

Pétizh bég, ktériga malo ktéri zhlôvek posná, nanj ne porajta, in se tudi v' njemu ne úri, je bég pred ljubésnjo do stvarí vsplôh. Téga pleména je ljubésin do obléke in mnogih rezhí, ktére le savolj veselja v' hifhah shpogamo, do jedí, in mnosih drusih rezhí; in zhe je tudi to veselje vzhasih perpushteno, se ga vûnder navadi zhlovéshko serzé, de se nad njim rasveseluje, in svôje poshelenje védnimu rasveseljevanju odpèrto imá. Nam tedèj hudôbno rasveseljevanje nasprot pride, ktéro she od natóre naglo rani in sajde do mosgóv kostí, serzé pôtlej teshkó pomózhik in pot dobí se premagati, kér se nikoli popréd v' premagovanji urilo ni.

Sató se pa nasprot serza, ktére so navajene se perpushtenimu veselju odpovedovati, nezhištih in ne-

perpušhenih, s' veliko lahkôto, ktére le imenovati
slis'hijo, ogibljujejo.

32. POGLAVJE.

Kaj je storiti, kader se v' hudobijo nefram-
nosti sabrede.

Sabrédil náj bi bil ali po nestrézhni ali tudi is hu-
dobije v' fkruno mefá, tēzi, de se osdravish, in gréh
na gréh ne nakladash, natvégama in bres vsiga drusiga
sprashovanja svôje vesti k' spovdi, in pověj bres vsiga
zhlověshkiga osora naravnost svojo zélo bolésin, in
vsámi svèt in pomozhik, kakorshniga koli, ki ti ga
spovednik naloshi, rad nase.

Ne obotavljaj se zhisto nízhi, ko bi tudi jésero
in jésero sgovorov iměl; kér ako se obotavljash,
bošh vnovizh sabrédil, in is povrazhka nova obotava
nahaja; in kér po tém takim neprenéhama is obotave
novi povrazhki, in is povrazhkov nove obotave pri-
hajajo, pretekó léta, predin se k' spóvdi podash, in
se is gréhov iskoplješh.

Kar to neframno fkruno sadéne te she sadnizh
opominjam, de béshi ako nozheshh sabrésti.

Vari se tudi nar manjšhi nespodobnosti, ktéra bi
ti v' misel priti vtegnila, in ogibli se je, kakor nar
vézhi. In ko bi tí tudi zhisto previdil, de so le, kér
jih naglo odsheneshh, odpuštljive slabósti, se jih sató
vúnder spověj in rasodéni spovedniku svôjiga sov-
rashnika.

Si pa mar padel, têzi naglo k' spovdi, in ne daj se od nobene framoshljivosti sapeljati.

33. POGlavJE.

Od nekaj nagibov, sakaj nàj se gréfhnik naglo spreobèrne.

Pèrvi nagib, sakaj nàj se gréfhnik naglo k' Bogu spreobèrne, je Bog sam, ktériga, kér je nar vézhi dobróta, vfigamogozhnoft, modroft in dobrotljivoft, bi se zhlôvek shaliti predèrsniti ne smel.

Tudi pamet nam svétuje; kér neisrezhenó nespametno fi je vbrál, k' se je vfigamogozhnofti nar vikfhiga Sodnika predèrsno soper postavil, ki ga bo enkrat fodil.

Tudi vfi spodobnofti in pravizi je nasprot; kér nepristojno je, de nizhef, prah, ftvar svôjiga ftvarnika, hlapez gôspoda, prejémaviz dajavza dobrot, fin ozhéta shali.

Drugi nagib je velíka dolshnoft gréfhnika, se v' ozhétovo hífho nasaj poverniti, kér spreobèrnitva in vernítev gréfhnika Ozhétu zhaft, in zéli ozhétovi hífhi, fôféfki in Angelam nebéf vefelje ftorí.

Kér, kakor fin ozhéta shali in rasferdí, ga tudi rasveselj in zhaftí, ako fkefan in s' britkim jokam nad rasshaljenjem in f' popolno voljo se vèrne, in v' prihodno vse njegóve sapovdi dershí in v' vfih rezhéh pokorfhino fkasuje, - mu zhaft in vefelje takó velíko ftorí, gine takó v' shívo njegóvo ferzé in ga k' ufmiljenju sbada, de mu ni sadôfti, ga sheljno per-

zhakovati, ampak mu s'he nasproti tezhe, ga objame, poljubi (kufhne) in s' gñadami in drugimi darimi obdaruje.

Trétji nagibik je, làstni prid gréfhnika, kër pomisli nàj dôbro, de, ako se v' godnim zhasu ne spreobérne, gotóvo, kader sima in dan prasnovanja dojde, se bo v' peklénfke fhtrafe pogrésnil. In ko bi tudi nobene druge kasni v' pèkli ne bilo, bi shé sato ofterméti mógel, de se bodo njegóve strašti, ktére so ga tukej v' gréhlih vklénjeníga iméle, tam nefkônzhno namnoshile, in tó bres vřiga saupanja kdaj kake kaplize tiste vóde sadobiti, ki ga je tukej hladila, de bi le kónez njegóviga pèrřta smozhila,

Shalofřno je se na svóje fklepe sanafhati, de se bořh greřhnik poslédno úro svójjiga shivljénja, ali pa zhes nektére léta ali mészze spreobèrnil; kër bédařt in poln hudóbe je takřhni fklep.

Zhiřto malo pameti imá tiřti zhlôvek, ki si upanje déla, grôřno téřho nořiti, kader nar řhibkejřhi pořtane.

Gréřhnik, ki neprenehama greřhí, od dnéva sa spreobèrnjenje řlabí, shé savolj navade, ki bôlj in bôlj narařha, mu bo v' drugo natóro, in tudi sató, kër bo nesmoshniřhi fléherni dan, gñado spreobèrnjenja dofézhi, in napóřled tudi sató, kër is gôle hudobije Bogá sanizhuje, in nad řtvarmi svóje veřelje imá; tudi sató, kër si nasadnje prepôřno domiřhluje, Bogá po golufivo dobiti, ga nejevoljniga déla in mu voljo odvřáme, mu s' mozhjó pomagati.

Takřhno pořvetovanje in takřhni fklep je tudi sgôla neumnost. Bilo naj bi shé pořtavim, de bi gréřhniku mogozhe bilo se spreobèrníti in mozhno gñado

sadobiti: kdo ga pa sagotoviti samore, de mu med tèm nanaglama besède ne smanjka in nagle smèrti ne umèrje, kar se je shé dôstim, dôstim sgodílo, in se fhe vſefkosi sgodí.

Klizhi tedèj, o gréfhnik! klizhi, ki tóle bereſh, v' Gospóda rekozh: „Spreobèrni, in bom spreobèrnjen, faj fi Tí moj Bog!“ Nikdar sdihovati ne néhaj, dokler se k' Bógu ſvôjimu Gospódu ne spreobèrneſh; objokuj s' grenkimi ſolsami, de fi ga ſhalil, in tèrdno ſkleni vſe ſtoriti, mu dopaſti in se sh' njim ſpraviti.

34. POGLAVJE.

Kakó se ſolſé nad raſſhalenjem bôſhjím in gna-da ſpreobèrnjenja ſadobé.

Bóljſhiga pomozhka nobeniga ni, ſhaloſt in ſolſé nad raſſhalenjem bôſhjím obuditi, kakor je premíſhljevanje neſmérne dobróte in miloſti, ktére Bog zhlovéku ſkaſuje.

Ako kdo dôbro premíſli, de je ſ' ſvôjimi gréhi nar víkſhi dobróto in neisrezhenó blagóſt raſſhalil, ktéra drusiga ne more, ko dôbro ſtoríti, in nikoli drusiga, ko dôbro ſtorila ni, in fhe védno mnogotéro ſtori, de ôna ſvôje gnade deſhju enako nam dôli poſhilja, in ſvôjo ſvetlóbo perjatlam in ſovraſhnikam ſvôjim delí, in premíſli fhe, de ga je ſavolj kakiga nizheſa, kake ſhidane volje, majhniga napzhniga veſelja ſhalil, kakó bi britkih ſols ne pretakal?

Stopi potém pred ſnamnje kríſhaniga Iſvelizharja, in miſli, de ti takóle govorí: „Poglèj góri name! in premíſhluj môje rane, eno ſa drugo; kér ſavolj

tvôjih grêhov fim bil ranjen in svèrkan, kakor me takej vidish. In gléj tvoj Gospód fim, tvoj Stvarnik, tvoj preblagi Isvelizhar: tvoj usmiljeni Ôzhe! Spreobèrni se tedèj k' meni, vèrni se nasaj v' fòlsah refuizhne shalofti in s' ravnim hlepenjem, de bi me nikóli shalil ne bil, in f' tèrdno voljo, rajfhi vse nadloge preftati, kakor me v' prihodno fhe rasshaliti, nasaj k' meni se vèrni, kér jés fim te odréfhil."

Potém si postavi Gospóda pred ozhí, f' tèrnjevo krono na glavi, f' tèrftam v' rôkah in na zélim shivotu ranjeniga, in misli, de flifhish is njegovih ust téle beséde: „Ecce homo, gléj zhlôvek! poglèj takej zhlovéka, ki te je s' neismérno ljubésnijo ljubil in f' to framôto, f' témi ranami in to kervjó odréfhil." Gléj zhlôvek! Ta zhlôvek je, ktériga si sa takfhno ljubésin, ktéro ti je fkasoval, in sa take velike in mnoge dobróte shalil! Gléj zhlôvek! Ta zhlôvek je milost bôshja, preobilno odrefhenje! Ta zhlôvek se s' vfimi saflushenji fléherno úro in minôto sate Bogú Ozhétu daruje; ta zhlôvek, ktéri sedí na defnízi Ozhéta, profi sate in je tvoj besédnik! Sakaj me tedèj shalish? Sakaj se k' meni nasaj ne povèrnefh? Iidi k' meni nasaj, raspoditi hozhem tvôje krívize kakor oblake, in tvôje grêhe, kakor megle."

35. POGLAVJE.

Od nektérik vsrokov, sakaj ne objokujemo, de smo shalili Bogá, in sakaj bres krepósti in kerfhanfke popolnosti shivimo.

Dôsti je vsrokov, de zhlôvek v' nespametni lenobi shiví, se is gréha ne iskóplje, in zhédnosti, kakor se spodobi, ne vdá. Nar posébnishti so tile:

Pêrvizh, kër zhlôvek v' svôjim sêrzu ne prebiva, tudi ne vidi, kaj se v' njegóvi hishi godi, in kdo jo v' lasti imá, le radovéden sunej sebe pohaja, in svoj zhaš per traparijah in nezhimernih veseljih sapravlja. Zhe tudi f' perpušhenimi in takfhnimi rezhmí opravití imá, ktére so same na sebi dôbre, ali vûnder kratko nikar na rezhí ne misli, ki so krepóstne in kerfhanfke popolnosti.

In zhe tudi vzhafih takfhne misli dobí in svôjo potrebo sposná, in zhuti, de ga Bog klizhe in vlêzhe, de bi shivlenje pobóljšhal, odgovorí: „Cras, cras! jutri, jutri!“ Nikoli pa danes, sdáj, ne pride; in kër je na jutrovim betégu bolan, in je od pôtlej in posnej okushen, mu po flehernim danes in sdáj le jutri in potlej nastaja!

Tudi tazih ljudí je dôsti, ki mislijo, de pravo pobóljšhanje shivljenja in krepóstne vade le v' nekazih poboshnih navadah obstojé, ktérik so se navadili, in fkôrej zéli dan s' molitvijo ôzhenafha in zhefhene Marije satratijo, in svôje nerodne strašti satirati, ki jih na svét navesujejo, nikoli fhe v' misel ne pride.

Drugi sazhénjajo fizer v' krepóstih se úriti, pa stavijo bres globíne osidje svôje krepósti, kër fleherna

krepóšt mora svôjo globíno ali fundament iméti. Posta-
vim globína ponishnosti je shelja sanizhevanimu, od
drusih saframovanimu in svôjim ozhém nizh vrédnimu
biti. Kdor tedèj svôjo globíno vloshi in postavi, bo s'
veseljem kamnja ponishnosti pobéral, in ga na sani-
zhovanje, ktériga nam marškdo déla, na perloshnosti
nôfil, de bo déla ponishnosti délal. Ako tedèj poshe-
lenje, sanizhevanim biti, v' naf raste, in sanizheva-
nje, f' ktérim naf ljudjé pitajo, sa ljubo imamo, bo-
mo gotóvo ponishni postajali, fosébno ako pogošto,
k' Bógu sdihujemo, de bi nám to krepóšt po saflu-
shenju svôjiga nefkônzho ponishaniga Siná dodélil.

Akoravno pa nektéri vse tó storé, vùnder pa is
ljubésni do krepósti in is naména Bogú dopasti ne,
od tod potém tudi pride, de se té krepósti po vsih
krajih in proti všim ne spolnujejo. Ker do nektérih
je zhlôvek ponishin, do drusih pa napuhljiv. Poni-
shni smo v' prizho nektérih, napuhljivi pa do tistih,
ktérih spofhtovanja ravno v' svôje naméne ne po-
trebujemo.

She drugi so, ktéri se sizer sa kerfhanfko po-
polnost persadévajo, pa takó, kakor de bi jo is lástnih
mozhi, ki so grôšno flabe, po svôji umétnosti in vaji,
ne pa is Bogá, v' ponishni nesaupnosti v' fé, dofé-
zhi samôgli, in satorej bôlj nasaj, kakor pak napréj
lésejo.

Tudi tazih je dôsti, ki bèrsh, ko so na pot po-
polnosti stopili, se jim shé dosdéva, de so popolnost
dofégli; ali vùnder zhlôvek, ki je sam v' sebi takó
nezhimern, je tudi v' krepóstih navprék.

Zhe ti je refniza krepóšt in kerfhanfka popol-
nost dofézhi, iméj pred všim drugim nesaupnost v' fé

in tèrdno saupanje v' Bogá in trúdi se, kar je mogozhe gorézhe sheljé v' febi obudovati, fléherni dan dalje iti. Gléj zhes tó, de nobene perloshnosti, bodi shé velika ali majhna, ne samudish, v' krepósti se úriti, in zhe jih samudish, si kako pokóro nalóshi, in téga nikdar ne opufhaj.

In ko bi bil tudi v' krepósti narastel, misli vúnder vfléherni dan, de si she le sazhél, in skèrbi vfa ko dèlo takó pridno opraviti, kakor de bi vfa popolnost le v' tistim samim obstala; ravno takó skèrbno tudi drugo in trétje in vse druge opravljal. Vari se pa s' veliko skerbjó pred nar manjšhi pomoto, kakor se skèrbni ljudjé pred velikimi pregréshki varujejo.

Objami krepost savoljo kreposti in v' naménu Bogú dopasti; in bosh do vsih ene misli in védno enaki ostál, bodi shé sam ali pa v' drushini. Takóle delaje se bosh umétnosti nauzhil, krepost savoljo krepósti in Bogá savoljo Bogá sapustiti. Ne krèni od téga pota, ne na dèfno ne na lévo, she mànj pa nasaj. Bodi previdin perjatel samôte, premishljevanja in molitve. Sdihuj vezhkrat proti Bógu, de ti kreposti in popolnosti, po ktéri hlepish, dodelí; kér Bog je isvirik vsih krepósti in popolnost, h' ktèrim nas fléherno úro naganja.

36. POGLAVJE.

Od ljubésni do sovrashnikov.

Akoravno pa kerfhánfka popolnost v' popolni pokorshini do bôshjih sapóved obstojí, vúnder pa prav posébnó is sapovdi, sovrashnike ljubiti isvira: gróšno se ta sapóved premili bôshji navadi perléga.

Shelish teděj oménjeno popolnost bres velikiga trúda in v' kratkim zhasu sadobiti, se trudi, de natanško vse spolnish, kar Kristuf v' té sapóvdi sovrashnikov veléva: ljubi jih, dôbro jim stori in môli sanje; pa ne le tje po vèrhu in mlazhno, ampak s' jako serzhnostjo, de samiga sebe posabivshi, svôje serzé njih ljubésni odpresht in sanje profish.

V' osoru dôbriga, ktéro jim skasovati morash, je dushni prid pèrvo; de jim nikoli spotike ne delash, svôjo dusho savoljo tebe poshkodovati; temúzh kashi jim s' obrasam, besédami in déli, de jih ljubish, in de si védno perpravljén jim flushbo storiti.

V' osoru zhasnih dobrót te mora modrost in sdravi premislik lastnosti tvôjih sovrashnikov, tvôjiga stanú in perloshnost obilno uzhití, kaj bi ti bilo storiti.

Stori takó, bosh v' kratkim preprizhan, de se bota krepost in mir obilno v' tvôjim sèrzu oglafhati jéla.

Ta sapoved tudi takó teshka ni, kakor si kdo domishluje. Réf de ni tajiti, de je natóri sopèrna, kdor je pa previdin in hiter nagibe natóre in sovrashstva sadushiti, mu bo gotóvo lahkó, kér skriti in preljudi mir in blagost v' sebi imá.

De pa svôji flabi natóri pomagamo, imamo shtéri prav jake pomozhke.

Pèrvizh, molitev, f' ktéro to ljubésin od svôjiga Isvelizharja po njegóvi profimo, ki je na krishu pèrvizh na svôje sovrashnike, pôtlej sbe le na svôjo matter in naposled nase mislil.

Drugi pomózhik je, ako sam per sebi rêzhesht: „Sapoved gospódova je, de sovrashnike ljubim, jo moram teděj spolnovati.”

Tréti, de shivo podobo bôshjo v' njih premi-flujesh, k' jim jo je Bog, kader jih je vřtvaril, in to te perganjati mora, jo do kônza zheřtiti in ljubiti.

Zhetèrti in sadni je premifhljevanje neisrežheno imenitne odkupitve, f' ktéro jo je Jésuf Kriřtuf odkúpil; kér je ni odkúpil f' slatam ali frébram, ampak f' svôjo lařino kervjó. Škèrbi tudi, de ta nesmérjena zéna savèřshena in sapřtónj prelíta in s' nogami pohojena ne bo.

37. POGlavJE.

Od sprafhovanja veřtí.

Ktéri sa svôje isvelizhanje prav dôbro fkerbé, svôjo véřt vřaki dan po trikrat isprafhujejo: Pred kořlam, svezhèr in prédin spat gredó. Ako pa tudi vřaki zhlôvek téga řtoriti ne more, nàj pa vùnder vřaki vezhèr svôjo véřt sprafhuje. Zhe je Bog dvakrat svôje dèlo poglédal, ki ga je sa zhlovéka voljo vřtvaril, sakaj bi pa zhlôvek vùnder enkrat ne poglédal, kaj savoljo Bogá řtorí, ktèrimu bo mogel vezh ko enkrat ojřter odgovor dajati.

Sprafhovati se pa takóle gré:

Pèrvizh prôři Bogá sa njegóvo řvéto rasřvetlenje, de bi zélo svôje řerzé in vse svôje dèla řposnati samogel.

Potém premifhluj, kako ři v' řebi sapèrt in v' řvôjim řèřzu sbran bil, in f' kakřhno fkerbjó ři ga zhuval (varoval.)

Trétizh, kakó ři Bogú ta dan v' řvôjih perlořhnořtih, ktére ti je naklanjal, de bi mu řlushil, po-

korfhino fkasoval. Od téga ne morem nìzh drusiga povédati, kakor de tó sprafhovanje vse v' febi sapopasti mora, kar stan in dolshnosti vsakiga v' febi imajo.

Si se po bôshji gnadi obnafhal, in dôbre déla opravljal, se sanje is férza Bogú sahvali; potém jih is glave ispuſti in obudi gorézhe shélje svôje pota vnovizh sazhéti, kakor de bi dosdàj fhe nìzh ſtoril ne bil.

Savoljo svôjih samud, pomot in pregréh pa obudi shaloſt in kàſ, de ſi Bogá shalil, in rêzi s' shaloſtnim fèrzam: Gospód, délam kakor ſim ſam, hudó. Tudi per tém bi ne bil fhe oſtál, ako bi me Tvôja rôka derſhala ne bila; sató Te pa is zéliga fèrza lepó sahvalim. Délaj sdàj, o Gospod! v' iménu Tvôjiga edinorojeniga Sina Te sató proſim, délaj, kakor ſi ſam na febi, dobrotljivo. Odpuſti mi, in dodéli mi gnado, de Te v' prihodno vezh rasshalil ne bom.

V' pokóro sa svôje pregréfhke in ſpodbad pobóljſhanja satri svôjo voljo v' kaki perpuſheni rézhi, v' zhimur ôna fizer svôje veliko vefelje imá; tó tudi od téla veljá. Takſhne ſpokorne déla ne ſmélh nikoli opuſhati, ako nozhéſh, de bi tó sprafhovanje tvôje veſtí ſapſtonj ne bilo; in kakor per mlazhnih, ki ſe le is navade ſprafhujejo.

38. POGLAVJE.

Dvé régelzi v' miru shivéti.

Zhe kdo tudi, ki po naukih, ki jih je dosdaj slišal, shiví, védno v' miru shivéti samore, vùnder pa hozhem the v' tém poglavju dve régelzi dati, od ktérih smo shé nekoliko popréj govorili, in tukej the enkrat od njih hozhemo spomniti, kér ako jih spomnuješh, te bodo navajale v' tém hudôbnim svétu, kolikor je mogozhe v' miru shivéti.

Pèrva je, de se trudíšh prav skèrbno, dúri svôjiga ferzá po smoshnosti sheljami sapréti. Kér posheljivost je dolgi léf krisha, in nepokója, in je daljši, kolikor mozhnejshi so tvôje sheljé. In kolikor vézh rezhí je, po ktérih tvôje sheljé hrepené, toliko vézh je perpravljenih déblov ali hlodov sa tvoj krish. Zhe potém teshave in napotki vmés pridejo, de se spolnenje shelj dospéti ne dá, se ob hipu pozhésni léf krisha perkashe; in posheliviz na krishu perbit obvisí.

Kdor tedèj nozhe na krish, nàj ne daja nobenim sheljam prostora; si pa she na krishu perbit, preshe-ni sheljé in v' tistim okomigleji bofh tudi is krisha snét. Drusiga pomozhka ni tukej.

Druga régelza je ta. Morásh kako fitnost terpéti, in te kdo kazhi, nikar jih premishljevati, tudi ne prevdarjaj rezhí, ki jih sadévajo. Ne rêzi: téga bi ti ljudjé ne sméli storiti; in kaj so oní? kaj si ne domishlujejo? in kàj taziga postavim. Tó bi se djalo olje v' ôgenj vlivati in plâmen serditoši, nejevolje in sovrashtva podpihovati.

Dèrshi se v' takfhnih okoljshinah per té prizhi krepósti in bôshjih sapoved, de véfh kaj ti je storiti, in se she hujshi od njih ne pregréfhih.

Takó bofh pot krepósti in mirú nafhel.

Ako se fam f' seboj takó ne obnafhafh, kakor bi se obnafhati bilo, kakó se ti zhudno sdéti samore, de se drugi do tebe takó ne obnafhajo.

Nahaja naj te pa veselje, se smafhovati nad njimi, ki so te rasshalili, se nar poprēj nad fabo smafhuj, kér od sebe nobeniga hujfhiga sovrashnika in rasshalivza nimafh.

Od snotranjiga mirú, ali od pota v' nebéfa.

1. POGLAVJE.

Od natóre nashiga ferzá, in kakó ga vladati moramo.

Vstvarjeno je bilo tvôje ferzé is zhistiga naména, de bi ga Bog ljubil in v' lasti imél. Po té ljubésni déljaj sh' njim, kar hozhefh, fhe takó teshkiga nàj kaj bo, lahko ti bo. Sató pa pred vřim drugim namén svôjiga ferzá v' taki réd déni in tèrdno podprij, de se bo šunanji zhlôvek is snotranjiga vidil. Ako so tudi shivotne spokorila in splôh vse vaje, f' ktérimi se truplo krotí in bersdá, hvale vredne, kolikorkrat, in kakor so shé po sadévah kake ofébe, ki se jih poslushi, pametno vmérjene; vùnder pa po njih nikoli krepósten, ampak nezhimern in napuhljiv postajash, in se ob šad terplénja dévash, ako té vaje is snotranjiga zhlovéka ne prihajajo, in od njega shivljenja in réda nimajo.

Zhlovéfhko shivljenje vsefkosi drusiga nìzh nì, kakor bôj in védna fkuřhnjava, in savolj téga bôja morash neprenéhama zhuti in varovati svôje ferzé, de védno pokojno in mirno ostane. In ostane nàj kdaj v' tvôji duřhi kaka pozhutřka nepokojnost, jo spét fkerbno udobřikaj in umíri svôje ferzé, in ne dovôli po nobeni zéni, de bi ga kàj fkalílo, in řtori tó vselej, kader te v' molitvi ali kjér ři bodi, kaki nepôkoj nahaja, in f' pridam bořh môlil, ako se umetnosti, svôje ferzé potolashiti, nauzhířh. Gléj pa, de

pohlévno in bres file vse to storíh. Nar imenít níhi in védna vada tvôjiga shivlenja mora splôh biti, svô-je serzé v' miru iméti, in ga nikoli od téga pota pústiti.

2. POGLAVJE.

Od fkerbí, ktéro dúfha iméti mora, de ôhra-ni svoj mir.

Zhes vse svôje nagibe morafh tedêj pred všim drugim tó strasho mirú postaviti; in bres déla in tru-da te bo tó do bôlj imenitnih rezhi perpeljalo; pa kaj, v' vezhim pokoju in savétju bofh f' to od Boga poslano strasho nad sabo zhuja, de ti bo v' navado, bres nepokoja in smefhnjave moliti, ubógati, se po-nishovati in sabave prenašati.

Se vé de, s' marfkako teshavo se bofh mógel vojskovati, prédin ta mir sadobíh, kér v' tém fhe nísi prav dôbro surjen, veliko tolashbo bo pa pôtlej tvôja dúfha is fléherne sopernosti iméla, k' jo bofh potém ôbzhtil, tudi vsakí dan se bofh bôlj navadil svôjo dúfho umiriti.

In nàj bi te tudi vzhafh teshave fhe takó hudo svijale, in takó grôсно motile, de bi se ti dosdévalo, de ti ni vézh mogozhe mirú sadobiti, idi in môli stá-novitno po isglédu nashiga Gospoda in Isvelizharja, ki je na óljfki gôri trikrat môlil, de bi te f' svôjim isgledam uzhil, de morafh molitev sa perbeshalífhe in podpóro iméti, in de tí, zhuti se fhe takó shaloft-niga in malofèrzhniga, vùnder molitve opufhati ne sméf, dokler se tvôja volja s' bôshjo ne snide, in

satorej poboshna in mirna, bòlj skèrbna in ferzhnéj-
fhi ne postane; sprejéti in objéti, zhefar se je popréd
bála in ogibala, kakor jo tudi nafh Isvelizhar isda-
javzu nafproti stopil, rekozh: »Vstanite, gléjte, isda-
javiz se blisha.»

3. POGLAVJE.

Kakó je stanje mirú pozhasu staviti tréba.

Skèrbi kakor sim opomínjal, in ne perpušti, de
bi se tvôje ferzé motilo, in v' rezhí méfhalo, ki ga
nepokojniga délajo, ampak trudi se ga védnó mirniga
ohraniti, in Gospód si bo v' tvôji dufhi mésto mirú
issídal, in tvôje ferzé bo fédesh pokoja in veselja.
Le tó on od tebe sheli, de kaderkoli te kaka rézh
nepokojniga déla, se v' vñih svôjih délih in mislih sa
mir persadévaj.

Kakor se mésto ob enim dnévu ne postavi, tudi
v' enim dnévu mirú sadobiti ne misli; ni kej maj-
lniga tó, Gospódu hifho in fédesh postaviti, in nje-
góvi tēpelj postati, ali vūnder mora Gospód sam to
hifho staviti, sizer je tvôje délo sapstoj.

Pomisli pa, de je ponishnost pèrvo in edino sta-
jalo té vaje, kakor sv. Duh Davida uzhí: »Ako Go-
spód hifhe ne stavi, jo saman (sapstoj) stavi, ki jo
stavi.» Pf. 126.

4. POGLAVJE.

Kakó se dufha fléherne tolashbe ogibati mora, kér je v' tém prava ponishnost in revfhi-na duhá, f' ktéro se pravi dufhni mir sadobi.

Ako fkósi duri ponishnosti (ker druge je ni) iti shelífh, se morafh sofébno od kônza truditi, in po vfi môzhi persadévati, krishe in teshave, ko svôje preblage sestriže ljubiti, in sheléti, de bi te vfaki zhlôvek sanizheval, in de bi nobeniga sunej Bogá ne bilo, de bi ti dober bil, in te podpéral. Bodi pa tèrdno preprizhan in globôko v' fèrze si vtifni, de le Bog je tvôja edina dobróta in tvôje perbeshalífhe, vse drugo pa bodézhe tèrnje, in te bo, ako ga v' fèrze puftífh, gotóvo bolézhe rasbadalo. Sadéne nàj te pa kej soperniga, bodi vesél in rad prenafhaj, in gotóvo veruj, de je Bog f' teboj. Nikoli nobene zhaftí in nìzh drusiga ne ífhi, kakor kar je v' njegóvo vézhi zhaft.

Potem se trudi vesélje iméti, zhe te kdo framotí, graja in sanizhuje, kér velíki sakladi v' tém prahu sakopani leshé, in zhe tó rad sprejemafh, bofh v' kratkim obogatel, de fhe zhutil ne bo, ki te je sh' njimi obdaroval.

Ne posheli nekakor, de bi te kdo v' tém shivlenju obrajtal, de sapufhen in sam f' krishanim Kristufam terpífh, in te nihzhe ne móti. Samiga sebe se bòlj, kakor nar vézhiga fovrashnika ogibli. Ne déljaj po svôji volji in po svôjih dosdévkih, ako nozhesh ozhitno sgubiti. Sató ti je pa orodja tréba,

de sebe pred sabo braníh; kaderkoli bi se tvôja volja, zhe tudi v' svéte rezhi nagibala, jo v' velíki ponishnosti pèrvizh famo in gôlo pred Gospóda postavi, in prôfi ga, de bi se tvôja volja nad tabo ne spolnila, ampak njegova; tó pa s' gorézhimi sheljami stori, bres sméfi lástne ljubésni in f' savedam, de sam od sebe nizh nimafh in nizh ne samorefh.

Vari se svôjih lástnih sôdb, poséбно v' rezhéh, v' ktéríh blifh svetósti ali nespametna fkerb nagíba, kér Gospód govóri: »Varite se krivih prerokov, ki v' ovzhjih koshah k' vam pridejo, snotraj so pa sgrabljivi volkóvi, is njih sadú jih bote sposnali.» Sad njih so pa nuja in népôkoj, v' ktéríh dúsho sapúfhajo. Vse rezhi ktére te od ponishnosti in téga pokója in téga snotranjiga mirú, f' ktérími prasnimi sgovori koli odganjajo, so krivi preroki, kí v' podobi ovaz, tó je, k' videsu fkerbnosti in pomozhi blishniga, kakor sgrabljivi volkóvi okrog lasijo, de bi te ob ponishnost, in pôkoj in takó ob potrébni mir perpravili. Kdor v' dobrim gotóvo rásti shelí, náj se v' tém toliko bòlj varuje, kolikor vézhiga blifha in videsa svetósti je rézh fama na sebi; vunder pa tó, kakor je rezhenó bilo s' velikim miram in snotranjo tihôto obfodi.

Si se pa v' té rézhi morebiti kej smótil, ne bodi sató nepokojin, ampak ponishuj se pred svôjim Gospodom, sposnavaj svôjo flabost, in úzhi se v' prihodno previdnífhi biti, morebiti je tó Bog savolj tvôjiga fkritiga napuha perpustil, ki je takó globôko v' tebi sakopan, de ga sam ne sposnafh.

Zhutífh vzhafí, de ojstró in strupéno tèrnje teshav tvôjo dúsho rashada, ne bodi sméfhan sató,

ampak zhuj sdajzi s' vézhi fkerbjó, de se globokéjshi v' tvôje ferzé ne sabôde, in gléj de spét svôjo voljo perjasno v' kraj njeniga pokoja in mirú nasaj perpéljash; dušho svôjo zhišto ohrani sa Bogá, ktériga vselej v' dnò svôjiga ferzá dobifh, in ki te sagotóvi, de se je vse v' fkúfhujo sgodilo; de bi se takó sa nar vézhi dobróto perpravljaj in véniz pravizhnosti saflushil, ktériga ti njegóva nefkônzha milost omifhluje.

5. POGLAVJE.

Duša mora v' snotranji samôti prebivati, de Bog v' nji déla.

Do svôje duše iméj veliko spofhtovanje, kér Ózhe všh ozhétov in Gospód všh gospodov jo je sa svôje prebivalifhe in svój tempelj vstvaril. Takó vífôko jo v' zhafti iméj, de nikoli ne pervolífh, de bi se v' hude rezhí nagibala. Vse svôje hlepenje in upanje morafh védno na prihod Gospódovi obrazhati, ktéri tvôje duše obifkal ne bo, ako je same ne najde. Nikar ne misli, de bi v' prizho drusih Gospód kako besédizo tvôji dušhi govoril, drugazh, de ji shuga ali jo sapufha. Dušho le on hozhe iméti prosto od fléherne ptuje misli, prosto od fléherne posheljivosti, nar bòlj pa od lašne volje.

Nikdar ne sméfh is svôje lašne volje si déla pokóre nespametno nakladati, ali perloshnosti ifkati, de bi Bogú vstrégel kej terpéti; temúzh stori tó po nauku svôjiga spovedníka in is povélja svôjih sprednikov, ki te namest Bogá vodijo, kér on po njih nad tvôjo

voljo gospodari, in sh' njó ravná, kakor se mu poljubi.

Po svôji volji nikóli nîzh ne stori, temûzh isrôzhi se Bogú, de po svôji volji v' tebi gosposduje. Persadévaj si, de tvôja volja védnó delezih od tebe ostane, tó je, de zló nîzh posébniga nozhesh. In pergodilo náj bi se, de bi kej hôtel, iméj svôjo voljo takó obravnáno, de, ako se po nji ne godí, in she mar naravnost nasprot, te shaloft ne obide, ampak tvôja dufha takó mirna ostane, kakor de bi nîzh hôtel ne bil.

Prava duhóvna svojbodnost je: na nobeno rézh se ne navesovati. Zhe svôjo dufho vso gôlo, prosto in samo nebéfhkimu Ozhétu darujesh, bosh vidil, kakshne zhudeshe bo on v' nji délal.

O prezhudna samôta in fkrivno prebivalfhe nar vikfhiga Bogá, kér le tukej in nikjér drugej on dufhi svôjih ushéf ne nastavlja, in sheptá v' njéno ferzé! O rajna pufhava, kér le tukej Bog zhlovéku perpufha ga glédati in sh' njim govoriti! Tje hozhem iti in glédati ta prezhudni obras. Hozhesh pa tje iti, issuj zhévle is nóg, kér svét je ta kraj. Isbôfi nogé, nagibe dufhe namrèzh, de bodo gôle in proste. Ne shepa ne môfhne ne sméfh na tém potu iméti; kér zlo nîzh od téga svétá ne sméfh iméti, akoravno drugi takó grôсно po njemu gladé; pa kaj she posdravljati nobeniga ne sméfh; ampak vse svôje mîfli in obzhutke iméj v' Bógu, ne pa v' stvaréh samaknjene; pufi de mèrtvi mèrtve pokopavajo; ti pa idi v' deshelo shivih, in ne dajaj smèrti deléshta nad tabo.

6. POGLAVJE.

Od rasumnosti, ktéro per ljubésni do blishniga iméti moramo, de nam ne podére dufhniga mirú.

Skufhnja te bo sadošti suzhila, de pot ljubésni do Bogá in blishniga je prav kratka, grôšno rassvetljena in prostorna, de po nji v' vézhno shivlenje grémo. „Ógenj fim prifhel na sémjlo pernešt,” govori Gospód, „in kaj hozhem drusiga, de gorí?” Akoravno pa ljubésin bôshja nobene mére nima, mora vûnder ljubésin do blishniga méro iméti, zhe v' té ljubésni mére nimafh, bi ti grôšno fhkodljiva biti vtegnila, in shelja druge na roke dobiti, bi te svodila, de bi samiga sebe pogubil.

Blishniga takó ljubi: de svôje fhkode ne terpífh, in si mu dolshan lép isgled dajati, vûnder nîzh is téga naména famo ne stori, kér le sguba bi bila v' tém. Preprosto vse stori in f' svétim naménam in nîzh drusiga ne misli, kakor Bogú dopasti. Ponishuj se v' vfh svôjih délih, in sposnaval bofh, kakó malo samorefh sh' njimi drugim pomagati. Pomisli tudi de tvôja fhkèrb in gorézhnost sa drusih isvelizanje ne smé taka biti, de bi v' tém mir in pôkoj sgubil. Možnó se vé de mora tvôje hlepenje in shelja biti, de bi drugi refnizo sposnali, k' jo ti sposnafh in uméfh, in de bi se vpijanili od tistiga vina, ktériga Bog fléhernimu zhlovéku obéta, in bres vfiga vrazhila deli.

Neprenéhama te mora po isvelizhanju blishniga shéjati, vûnder pa mora tó is ljubésni do Bogá, ne pa is tvôjiga nespametniga ajfra isvirati. V' samôti

tvôje dufhe ga mora Bog obudovati, in njemu se spodobi, po njegovim dopadenji od njega svoj sad iméti.

Sam od sebe ne morešh nizh sejati; daruj tedéj Gospod Bogú njivizo svôje dufhe zhišto in prosto od vsih drusih rezhí, in obsejal jo bo on f' svôjim sémēnam po svôjim dopadenji, in ona bo sad obrodila. Prepušti mu, de te isvoli, in ne déljaj mu napotka f' svôjo voljo. Zhakaj samôtno bres vfiga drusiga tuhtanja, kakor le Bogú dopašti, in zhakaj, de te k' délu poklizhe; kér hišhni gospodar je shé isfhèl, délovzov najémat. Isbíj si vse fkerbí is glave, sasheni jih vse savoljo sebe, in vfo ljubésin do zhasnih rezhí, od sebe, in Bog te bo f' svôjo obléko pokrili; in ti dodelil, kar bi nikoli mislil ne bil. Posabi, karkolí je mogozhe, zhišto samiga sebe, in le ljubésin bôshja fama naj v' tvôji dufhi kraljuje.

Od vfiga kar smo dosdaj govorili, ohrani tó, s' veliko fkerbjó, (ali pa lepsih rezheno s' nobeno fkerbjó, de bi te nepokojniga delala,) de svôj ajfer s' vfo sdershnoštjo v' miru, in Bogá s' vfm miram v' febi ohranišh, in de tvôja dufha od svôje lastne naloshine nizh ne sgubí, kér grôšno potrébno je tó, kader se v' prid drusih isdaja, fhkodo imá.

To molzhanje, kakor smo sgorej pojasnili, je glasno klizanje k' bôshjim ushéfam; tó pohajanje je nekaka kupzhija, ki per vsih rezhéh dobitik nanafha; le téga samiga se primi, kar te pred Bogam bogatiga déla. To délo pa drusiga nizh ni, kakor gôlo isrozhilo dufhe, ki je od vsih rezhí prosta; vûnder si pa od vfiga téga febi nizh perlástovati ne smesh, kér Bog vse déla, in od tebe nizh drusiga nozhe, kakor

de se pred njim ponishujesh in mu eno duſho darujesh, ki je proſta in zhiſta od vſih poſvètnih rezhí, in polna ſèrzhnih ſhelj, de bi se v' vſih rezhéh popolnama bôshja volja nad tabo sverſhila.

7. POGLAVJE.

Kakó se od vſé láſtne volje proſta duſha pred bôshje oblizhje poſtaviti mora.

Takole tedèj sazhni pomalim in ſ' pohlévnim pozhutkam ſvôje délo, in ſaupaj v' Goſpóda, ki te klizhe rekozh: „Balite k' meni vſi, ki délate in ſte obloſheni, in jeſt vaſ hozhem pokrepzhati.” Dalje: „Vi vſi, ki ſte shéjni idite k' ſtudenzu in pijte!” Poſluſhaj tedèj té nagíbe in bôshji poklíz, in zhakaj na vdih ſvétiga Duhá, de ſe ſ' tèrdnim ſklépam in ſlép v' mórje té bôshje previdnoſti in boſhjiga dopadenja vtopíſh, in prôſi, de bi ſe tó nad tabo ſpolnilo, in te mogozhni valóvi bôshje ljubésni noſili, in de bi bres vpóra k' bródu ſvôje poſébne popolnoſti in ſvôjiga iſvelizhanja perplaval.

Si té nagíbe obúdil (kar doſti doſti krat vſaki dan ponovljati moraſh,) ſe trudi in persadevaj, kar je mogozhe ſ' ſnotranjo in ſunanjo ſveſtjó in zélo mozhjó ſvôje duſke ſa tiſte rezhí, ki te k' bôshji ljubésni naganjajo, in ſe ti Bog vſe hvale, ljubésni in hlepenja vrédniga ſkaſhe. To ſe pa mora bres vſe ſile tvôjiga ſerzá ſgoditi, de bi té vaje, ko bi jih mar s' neſpametnim ajtram in poſilama opravljaj, te oſlabile, in takó opéſhale, de bi ſa druge vade neſmóſhin poſtal.

Skufhene vprafhaj sa fvét, in úzhi se, ali f' sheljami ali v' refnizi bôshje dobróte in njih neprenéhjljive in ljube darí védno premifhljevati, in gnade v' ponishnosti fprejémaj, ktére po té neisrezheni dobróti kapajo v' tvôje ferzé. Vari se pofilama tozhíti folsé, ali obzhutno pobeshnost ebudovati; ampak mirn oftani v' snotranji famôti, in zhakaj, de se bôshja volja nad tabo sverfhí. Ako ti Bog pôtlej dar poboshnosti in fôls dodelí, bodo gotovo fladke, nepofiljene in bres truda, in fprejéti jih morafh s' vfo ljubénjivoftjo in vefeljem, fofébno pa s' vfo ponishnoftjo.

Kljuzh, ki vse fkrivnosti in saklade duhá odpéra, je: famiga febe vselej in v' vfih rezhéh satajevati snati; in ravno ta kljuzh fapré duri vse nejevolje in fuhôte duhá, zhe fmo fami nad tém krivi bili; pride nàj ta fuhôta od Bogá, jo med saklade duſhe perfhtévajmo. Iméj vfelje nad njó, kakor Marija per Jéſusovih nogah fedéti in pofluſhati, kaj Gofpod govori. Zhuvaj se pa, de tvôji fovrashniki, med ktérimi fi tí nar vézhi, te v' té famôti motili ne bodo. In zhe Bogá s' mozhjó fvôjiga fposnanja ifhefh, de bi v' njemu pozhival, ne ftavi fi méje, in obrazhaj fvôjih vmifhljevanih mozhí, primér, podob ifkati, kér nad vfimi podobami nefkônzhniſhi je Bog in povfot in v' vfih rezhéh je prizhijozh, in vse rezhi fo v' njem; in njega famiga boſh na dno fvôjiga ferzá nafhil, kolikorkrat njega, ne pa febe v' refnizi ifhefh, kér njegóvo vefelje je per zhlovéfhkih otrózih prebivati; de bi naf febe vrédnih ftoril, ako tudi naf ne potrebuje.

V' premifhljevanji se ne dèrſhi takó pofameſnih refniz, kakor de bi famozh per njih oftati bilo; am-

pak tam se dèrshi, kjer mir sadobifh, in kufhaj Gospoda blagoft, kjér koli ti jo dajati hozhe. In ko bi tudi opufhal, kar fi premifhljevati fklênil, ne dajaj se mamiti, kër kônez téh vaj noben drugi ni, kakor kufhati, kakó blag je Gospód; kër blagoft téga okufa poglaviten namén biti ne fmé; ampak de vézhi ljúbésin do njegovih dél v' sebi po njih obudujemo, in ga, kar je mogozhe, posnémati fklénemo. Smo tedèj kônez dofégli, ni nam potreba vézh sa pomozhke fé truditi, ki fo ga dofézhi oménjeni.

Vèlik napotlej praviga mirú in pokoja je ta strahovitoft in fkèrb, ktéro v' takfhnih vadah imamo, kër svôjiga duhá veshemo, in ga v' tó ali uno premifhljevanje filimo, in Bogá takó rekozh filimo, ga po potu peljati, ktériga smo mu pokasali, in ga vlézhemo iti, kader se nam dosdéva. Bòlj pa v' takfhnih okoljfhinah, in to nevédama, svôjo, kakor pak Gospodovo voljo ifhemo. Kaj se tó drusiga pravi, kakor Bogá s' beshanjem ifkati, in bres spolnenja njegove volje mu dopasti hotéti.

Hozhefh potém takim refnizhno po tém potu naprej priti, in kônez, ktériga shelifh, dofézhi, nobeniga drusiga naména, nobene druge sheljé iméti ne fméfh, kakor Bogá dobiti, in fizer tam, kjér se rasodéti hozhe. Sapufi vfe, in ne hôdi napréj, dokler perpushtenja ne zhutifh, posabi vfe drugo, de le v' svôjim Gospodu pozhivafh. In zhe bôshjimu velizhafvu dopade se od tebe odtegniti, in nìzh vézh kakor popréd rasodéti, ga vnovizh ifhi in ponavljaj svôje vaje, in fizer vedno s' enakim naménam in hrepenjenjem, ga sh' njimi predfèbik svôje ljúbésni dofézhi.

In fi ga nafhel, stori, kakor je bilo rezhenó; sapusti namrezh vse, in skèrbi, de se volja Gospóda sgodí.

Velíko per tém obstoji, in marfktéra dúfha, ki dúhóvno shiví, se velíko fadú in pokoja obropa, ki se samoglavno v' svôjih vajah trudi. Posdéva se jím namrezh, kakor de bi s'he nìzh stóрили ne bili, ako vših ne spolnijo; in mislijo, de vsa popolnost v' tém obstoji; in takó sushni svôje lastne volje postanejo, ktéra jih silno súzhe, in se trudijo zhlovéku enako, ki na nogah shelésje imá, in nikoli ne pridejó do praviga snotranjiga mirú in pokoja, kjér resnizhno Gospód prebíva in svoj pozhítik imá.

S. POGLAVJE.

Od svesti v' presvéti Sakrament Altarja, in kakó se moramo Bogú darovati.

Persadévaj fi is zéliga sèrza, de fléherni dan svést do presvétiga Sakramenta Altarja v' svôji dúfhi pomnoshísh, in ne prenéhaj to nepreségljivo skrivnost prezhudovati in se nad njó rasveseljevati. Premíshluj v' duhu, kakó se Gospód v' téh majhnih in zhistih podobizah skasuje, de bi te sebe vrédniga storil, kér frézhni so tísti, ki niso vidili in so vúnder verovali. Nikoli ne shéli, de bi se ti v' tém shivlenji v' drusih podobah perkasal. Gléj, de svôjo voljo v' njemu vplamenísh, in vsaki dan se bòlj perpravljash, njegóvo voljo vselej in v' vših rezhéh spolnovati.

Ako se v' tém svétim Sakramentu Bogú darujesh, bodi perpravljén in narét savoljo njegóve ljúbésni vse muke, britkósti, rasshaljbe, tudi vsako bo-

lésin, nejevoljó in suhôto med molitvijo in sunej molitve terpéti, in premíshluj sraven téga, de vse tó dostikrat terpéti in v' svoj prid sprejémati morafh. Le vari se, de ne bofh sam téga kriv, in vse tvôje veselje nàj v' tém obftoji, de bofh f' svôjim ljubijozhim in ljubljenim Jésumam, in fizer savolj njegove ljubésni potèrpel.

Ne bodi neftanovit v' dobrim, kar fi pozhél, in ne hôti danes tó in jutri kej drusiga; ampak zhakaj in tèrden bodi, in bodi gotov, de, ako se téh perpomozhkov s' vfo blagóftjo poslushífh, bofh do kônza potèrpel; in nemogozhe ti bo, le eno uro bres téga miru shivéti, de bi prenasfhljivih britkost ne obzhutil.

9. POGLAVJE.

De nobene tolashbe v' vesélih rezhéh, ampak le Boga ískatí moramo

Isvôli vselej teshave, in bodi vesel, zhe te nobena tolashba posébné perjasnosti in zhlovéfhke vgódnosti ne ohladí, ktére nobeniga dobizhka dúfhi ne pernesejo. Vézlu dél pa iméj védno svôje veselje, podvèrshenimu biti, in voljo drusih storiti. Vse nàj te navaja, se k' Bógu oberiniti, in nìzh nàj te na tém potu ne opovéra. Tolashba nàj ti bo, de ti je vse grenkôta, in le Bog tvoj mir. Vse svôje teshave v' Gospoda obrazhaj; ljubi ga in saupaj mu bres vfiga strahú zélo svôje serzé; kér gotóvo bo vméde dobil, tvôje dvojbe (dvombe) isjafnovati, in te nakvífhko pobrati,

ako si padel. S' eno besédo, ako ga ljubísh, bošh vřiga dobriga gospodar.

Daruj se Bogú v' dar v' miru in pokoju duhá, in de na té póti dalje pridešh in bres vpéha in sgréshbe hodišh, per vsaki stopinzi svôjo dušho po bôshji volji nagibluj, in kolikor bôlj se oklénešh, toliko vezh gnad bošh od njega prejél.

Takó vrédovana mora tedèj tvôja volja biti, de vse hozhe, kar Bog hozhe, in nìzh nozhe, kar Bog nozhe. Ponavljaj tudi per vsaki stopinzi vselej svoj fklep Bogú hvaléshnimu biti, in nìzh ne fkleni vùn téga, kar je sa sdaj tréba, bodi pa védno prošt.

Satorej pa vùnder ni nobenimu prepovédano, pridno in rasumno sa rezhí fkerbèti, ktérih v' svôjim stanu potrebuje. Kér takó délati, se pravi po volji boshji délati, mirú in refnizhne rařti v' duhóvnim shivlenji ne opovéra.

Skleni v' vsih rezhéh to storiti, kar storiti samorešh in je dolshnost; v' vsih drusih rezhéh pa, ki so sunej tebe bodi ednákoshtin in ponishin. Kar vselej storiti morešh, je Bogú svôjo voljo darovati in nìzh drusiga ne sheleti; kér kaderkoli si té prořtosti in od vsih straní svoboden (kar se vselej in povřot, in sunej tvôjih oprávkov lahkó sgotí,) bošh mir in pokoj vřival. V' té prořtosti duhá je velika dobróta, po ktéri hrepenišh, in nìzh drusiga ni ta prořtost kakor zhakanje snotranjiga zhlovéka samiga v' sebi, bres veselja, hrepenjenja in ířkanja rezhí sunej sebe. In dokler si takó prořt, bošh tiřte bôshje řušnosti deléshin, v' ktéri mogozhnost bôshjiga kraljéřtva obřtoji, ktériga snotrej v' sebi imamo.

10. POGLAVJE.

De flushabnik bôshji ne smé ferzá sgubíti, akoravno nejevoljo in burke (nepokoj) téga mirú v' febi obzhuti.

Le v' svésti si bodi, pogosto in dôstikrat smoten in té svéte in blage samôte in preljubiga mirú obropan biti; takšni prah se bo dôstikrat na sêmlji tvôjiga ferzá povsdigoval, de ti bo na potu, po kterm fhe iti morash, veliko nejevoljo delal; Bog tó v' tvôjo frézho dopufha. Pomisli, de tó je tisti bôj, v' kterm so si Svetniki véniz nar vézhiga saflushenja perdobili. Rezi v' vsih okolishinah, ktére te mamijo: »Glêj, Gospod, svôjiga flushabnika; nâj se mi po Tvôji volji godí. Vém in sposnam, de refniza Tvôjih besedi vézhna ostane, in de so Tvôje oblube gotóve; in na té jes svôje saupanje sidam. Glêj tukej svôjo stvar, déljaj po svôji volji s' meno, moj Bog, nîzh me v' Tvôji flushbi opovréti ne sme. Le samó sa Te shivím.» Blagor dusli, ktéra se takó svôjimu Gospódu daruje, kolikorkrat jo smota in nepokoj nahaja. Ako ta bôj dolgo terpí, in ne moreh svôje volje takó hitro, kakor bi hôtel, s' bôshjo streniti, nikar satorej ferzá ne sgubi, in ne bój se, ampak daruj se naprej in môli, in gotov boh svôje smage.

Premishluj bôj, ktermiga je tvoj Isvelizhar na olfki gôri imél, in kakó se ga je njegóva svéta zhlovéhka natura braníla, in rézi: »Ozhe, ako je mogozhe vsami ta kélíh od mene;» in kakó je pôtlej njegova dusha, naglo se v' pokojno samôto vernila,

in f' svobodno in prosto voljo v' veliki ponishnosti djala: vùnder ne môja, temùzh Tvôja volja nej se sgodí. — Gléj, de po tém isgledu storífh. V' té fí-fki ne stori nobene stopinje, de bi ozhi popréd v' Kristusa na krishu ne vsdignil; in s' velikimi in prav raslozhnimi zhèrkami bofh tam sapisano vidil, kakó se ti obnafhati gré. Dèrshi se svésto téga isgléda. Ne obupaj, ako te vzhafih tvoja lastna volja mami, ne ogibluj se krisha, ampak vèrni se k' molitvi nasaj in zhakaj v' ponishnosti, de tvôja volja sgine, in shelífh, de bi se bôshja nad tabo isfhla. Zhe se pa tudi f' tém edinim straham od molítve vèrnefh, bodi sado-vóljin; se pa nifi takó obnafhal, réf de bo pôtlej tvô-ja dufha bres hrane lazhna oftala.

Trudi se pa, de v' tvôji dufhi, tudi ne malo zhafa, nìzh drusiga ne prebiva, kakor Bog sam. Nìzh te ne smé raskazhiti in v' jéso nadrashiti; savèrni f'vôje ozhi od hudobíje in flabih isgledov drusih ljudi in bodi otrôku enak, ki se nad nobeno rezhjó ne rastogotí, in bres vse samére shiví.

11. POGLAVJE.

Od pridnosti, f' ktéro se hudôbni sovrashnik trudi, nam ta mir podréti, in kako se pred njegovimi svijazhami varovati moramo.

Kér nafh sopernik okrog hodi, in íshe kako du-fho poshréti, se is vfih mozhi trudi, de bi ona od ponishnosti in priprostoosti odstopila, lastnimu trudu vse dôbro perfhtévala in dar gnade sgubila, bres ktére

fhe iména Jésum zhlôvek isrêzhi ne more. Samoremo pa is svôje proste volje gnadi nasprotovati, je vûnder bres njéne pomozhi sprejéti ne moremo. Je kdo ne sprejme, je sam kriv, je pa sprejme, jo le is gnade sprejéti samore, ktéro Bog všim obilno ponúja.

Nash sopernik, hudizh, se trudi, in naganja zhlovéka misliti, de je od drusih fkerbnéjšhi, in se gnade bôshje sprejémati bôlj perpravlja, in se pôtlej persadéva, de zhlôvek té misli napuhljivo v' febi redí, in posabi svôje nesmoshnosti, (ki vûnder nîzh ne samore, ako ga gnada ne podpéra,) is té slepôte pa druga prihaja in ljudi sanizhuje, ki tistih dél, kakor on ne spolnuje.

Zhe tedej fkèrbno ne zhujašh in hitro vèš poni-shin, kakor smo shé djali, svôjiga nizhefa in svôje nesmoshnosti ne premislišh, te bo v' hudobijo napuha povésnil, enako tistimu Fariseju, od ktériga evangéli govórí, de se je f' svôjimi dôbrimi déli báhal, in hudo fodil déla drusih ljudi.

Gré hudizhu po frézhi, na tém potu tvôjo voljo na róke dobiti, bo gotóvo popolnoma njéni gosspód in mnoge hudobije bo vanjo nagnal, in jo v' grôšno, velíko fhkodo in nevarnost savésnil; sató naf pa Gosspod zhuti in moliti opomínja.

Tréba se je tedej fkèrbno varovati, de se sov-rashnik takó imenitniga saklada, dušhniga mirú in pokoja namrèzh ne obropa, kér na preterganje se trudi te ob ta mir perpraviti in ishe, de bi tvôja dušha v' nujah in smotah shivéla, kér dôbro vé, de v' tém vsa sguba in fhkoda obstoí. Je tedej dušha v' miru,

lahkó vse spolni, veliko storí in vse dôbro opravi; sató pa tudi rada v' dobrim ostane, in možnó vsimu v' bran stoji, kar ji nasprotuje. Nasprot pa duha, ktéra je smotena in nepokojna malo storí, in she tisto gróсно flabo, se kmalo vtrudi in naposled v' jalovi muki shiví. Shelish tedèj f' smago is bôja priti, in de ti sovrashnik truda tvôjiga isvelizhanja ne f-habí, f-kèrbi is zéle svôje mozhi, de nepokoju nobeniga prostora v' svôji duhi ne das h, ali ji pervolish, de bi kdàj nemirna postala.

De se pa pred flepotijami sovrashnika bôlj varovati vésh, iméj gotóvo régelzo, de fléherna misel, ktéra te mánj Bogá ljubiti in mánj v' njega saupati napeljuje, je pôfel peklénfkgiga sovrashnika; savèrni ga naglo, ne dàj mu bliso sebe in nikar mu nastavljati ufhéf. Lastnost sv. Duhá je duhe per vsaki okolishini bôlj in bôlj s' Bogam sediniti, kér jih v' sladki ljubésni unéma in vshíga in nóvo saupanje v' njih obuduje; Lastnost hudizha je pa, vselej to opovréti in se is vsih mozhi persadéti, postavim, nas f' prevelikim straham navdati, navadne flabosti mnoshiti in duho v' nuje vtapljati, de se k' spovdi in sv. obhajilu, ali pa moliti spodobno perpraviti ne more; sató pa tedèj on védno v' nesaupu, strahu in nujah tizhi. In kér obzhutne poboshnosti nima, v' molitvah in drusih bogabojézhih délih nobeniga flaja ne obzhuti, jih s' nepoterpeshljivo shalostjo opravlja, kér ga sovrashnik mami, de je vse sgubljeno in bi sató bôljshi bilo, takfhne teshavne vade opufhati; pa kaj, v' tak vélik nepôkoj zhlovéka naposled nesaupnost povésne, de misli, de vse, kar storí, je sapstonj in bres vsiga sadú; od tod se tedèj [njegóva britkost in strahovitost

takó namnoshi, de nasadnje misli, Bog ga je do kónza savèrgel.

Ali gèrda lash je tó; kér grôsní prid bi dúfha per fuhôti dúhá in v' pomanjkanji obzhutne poboshnosti iméla, ko bi védila, kaj Bog sh' njo misli, in bi per tém poterpeshljiva in stanovitna ostala, in kar je v' njéni môzhi, storila.

De pa tó bòlj uméfh, in namešt dobriga in koristniga, ktéro ti Bog dati sheli, savolj svôje nespameti fhkode ne terpífh, hozhem hafni, ktére is ponishne stanovitnosti v' vajah isvirajo, ktére v' fuhôti dúhá opravlja fh, v' prihodnih poglavjih bòlj rasjafniti, de jih sposnaje mirú ne sgubífh, kader se v' takfhni dúhovni fuhôti in stíski ferzá zhutífh, is pomanjkanja obzhutne poboshnosti, ali is kake, tudi velíke in gèrde fkufhnjave isvirajo.

12. POGLAVJE.

Dufha ne smé savolj snotranjih fkufhnjav mirú sgubiti.

Velíko dôbriga is britkosti in fuhôte dúhá dúfhi isvira, zhe jih v' ponishnosti in poterpeshljivoosti sprejéma. Umél náj bi tó zhlôvek prav, gotóvo bi si nobeniga pokoja in nobene shaloosti ne délal, kader bi ga obískale; sprejémal bi jih, pa ne, ko snamnja sovrashtva, ki ga Gospod do njega imá, temúzh kakor prizhleje velíke in posébné ljubésni; in kakor prav imenítne gnade bôshje bi jih sprejémal.

Prav raslozhno bo tó, zhe se pomífli, de se té rezhi le takim dúfham sgode, ki so v' flushbi bôshji

od drusih bòlj pridne, in se vfiga ogiblejo, kar bi ga rasshaliti vtegnilo; tó se jim po navadi v' sazhetku spreobrnjenja ne pergodí, ampak posneji, kader so shé nekaj zhafa Bogú flushili in tèrdno fklenili, mu fhe v' vézhi popolnosti flushiti, in so se ravno shé déla lotili. Nikoli se pa ne flifhi, de bi gréfhniki in takfhni ljudjé, ki so vtopleni v' posvétnim veselji, se zhes enake fkušnjave toshili, is zhefar se gladko vidi, de shlahtna je jéd, f' ktéro Bog svôje ljube gostí.

Zhe je pa tudi ta jéd nafhimu pokufu nasprot, vùnder pa zhlovéka krepzhá in mu grósno korífti, ako bi tudi téga takrat ne sposnali. Akoravno dufha v' britki fuhôti koperní, in perdrushijo náj se fhe tudi k' nji takfhne fkušnjave, de bi le misliti nanje ji shé gnufoba bila, vùnder pa po njé dojde do tiftiga fadú, tiftiga sanizhovanja sebe in do tiste ponishnosti, ktéro Bog od njé térja; zhe tudi, kakor smo shé djali, té fkrivnosti v' teshavi ne sposná, in se ji gnufi, in se brani po takfhnim potu hoditi, kér bi nikdar bres kufa in snotranjiga veselja rada ne bila, kér se jí dosdéva, de so vse duhóvne vade sguba zhafa, in trud bres vfiga prida.

13. POGLAVJE.

De nam Bog savolj nafhe hafni, fkušnjave poshilja.

De bòlj natanko sposnamo, de nam Bog fkušnjave v' nafh prid poshilja, bi nam premishljevati

tréba bilo, kakó prevséten in zhaštilakomen je zhlôvek shé po fকাশeni natúri, kakó je svôjoglaven, in sebe od drusih védno boljshiga zhišla. Takó grôšno nevarna je pa ta lastna ljubésin sa refnizhno raft v' duhovnim shivlenji, de sam duh njéni je she napotlej pravo popolnoft dosézhi. Satorej pa nash presvésti Bog, is svôje preljube previdnofti, f' ktéro nad fléhernim, posebno nad tistim zhuje, ki se v' njegóvo flushbo podá, fkerb imá, de té velíki nevarnofti odidemo, in nash takó rekozh posílama k' pravimu sposnanju sebe perpeljati. Taka se je f' sv. Petram Apostelnam godila; Gospod namrézh je perpuštil, de ga je trikrat satajil, de bi se potlej sposnal, in nikoli vezh nase ne saúpal. Lih takó je tudi on sv. Apostelnu Pavlu, potem ko ga je v' tretje nebó samáknil, in mu svôje bôshje fkrivnofti rasodél, teshavne fkušhnjave poslal, de bi on svôje natúre flabofti sposnal in se ponishal in se le svôjih flaboft hvalil, in de bi ga visokost rasodenja, ktéro je od Bogá prejél, ne preofhabila, kakor on sam sposná.

Bog tedej, ki s' nasho révshino in spridenim nagnjenjem usmilenje imá, dopušti, de takfhne fkušhnjave nad nash pridejo, in de so vzhaših grôšno môzhne in strafhne, kakor tudi rasne, de bi se ponishovali in sposnali, akoravno se nam posdeva, de so prasne takfhne fkušhnjave. In ravno v' tém se fkasuje bôshja dobróta in modroft; kér lih tó, kar se nam takó fhkodljivo dosdeva, nam nar bôlj rabi, ko nam k' ponishnofti, ktére nasha dufha nar bôlj potrebuje, pomaga.

Dostikrat se perméri, de flushabniku bôshjimu, ki takfhne misli v' sebi obzhuti, in v' velíki nepo-

boshnosti in fuhôti duhá koperní, v' misel pride, de se mu to savolj njegóve nepopolnosti pripetuje, in de je ni dufhe, de bi takó polna pomot bila, in Bogú takó mlazhno, kakor ona flushila; pa de takfhne misli le v' ljudéh prebivajo, ktére Bog sapufha, in de tudi ôna saflushi, de bi jo Bog savolj téga sapústil.

Is téga is-haja, dé tifti, ki se je popred prevezh obrajtal, po tém britkim, is nebéf mu poslanim sdravilu, se nar vézhiga révesha na sêmlji, fhe iména Kristjana nositi, nevrédniga misli. Nikoli bi pa zhlôvek takó niskih misel od sebe ne bil dobil, in takó ponishno od sebe misliti jél, ko bi ga té grôсне britkósti in neisrezhene fkušhnjave permorale ne bile. Gnada je tedèj tó, k' jo Bog v' tém shivlenji dufhi fkasuje, ki se mu je isrozhila in darovala: de jo osdravi, kakor se mu poljubi in fzer f' sdravili, ktére on sa njegóvo sdravje in isvelizhanje potrebne sposna.

Sunej téga sadú, ktériga takfhne fkušhnjave in pomanjkanje obzhutne poboshnosti, v' dufhi obrodé, so fhe marfkteri drugi. Kdor se tedèj v' takfhnih stiskah obzhuti, je k' Bógu beshati in dobro storiti posiljen, in tudi savolj pomozhka v' té fili, in de bi se is takfhne muke réfhil sprafhuje svôje serzé, vsako pregrého, se splôh vsiga ogiblja, karkoli je nepopolniga, in kakor si bodi zhlovéka od Bogá odvrazhuje. Takó ga teshava, ki se mu je takó grôсно navfkrish in fhkodljiva dosdévala, nagiba, Bogá bôlj fkèrbno iskati in se od vsiga lozhiti, kar se s' voljo boshjo ne vstrinja.

Napofled tudi tiste britkosti in stiske, ktére dufha v' tazih fkušhnjavah terpi, nizh drusiga niso, kakor ljubesnjive vize, ako jih, kakor smo shé djali,

v' ponishnosti in poterpeshljivosti prenašha, in splétajo tisti nehéfhki véniz, ki se le po njih sadobi, in je toliko zheštitljivfhi, kolikor vezh je britkost in šifk bilo.

Is téga se tedèj vidi, kakó malo vsrokov imamo, savolj téga svoj mir sgubljevati in shaljevati; kakor se tó per takfhnih dúfhah sgodí, ki so fhe premalo suzhène, in darove ktéri jim is dobrotljivih rok bôshjih prihajajo, hudizhu, svôjim gréham in nepopolnosti perlastujejo; snamnja ljubésni sa snamnja sovrashtva, in bôshje milovanje in gnade sa pušhize fhtrafe imajo, ktère is fërza, k' je polno togôte, isvirajo, in naposled mislijo, de je vse, karkoli floré, bres saflushenja, in se ta sguba s' nobeno rezhjó vezh popraviti ne dá. Bi tedèj mislili, — kar je refniza, — de nobene sgube v' tém ni, ampak le velik dobizhik, (ko bi se dúfha, kar vselej samore, te perloshnosti poslushila); in de je tó vse le sprizhlej preljubih opominov, f' ktérimi se Bog naf spomnuje: nikdar bi satorej mirú in pokoja sgubiti ne môgli, kër se od fkušhnjav in domislikov nadlesbovanih in suhôtlih in bres poboshnosti v' molitvi in drusih vajah pozhutijo, veliko rajfhi bi v' nóvi stanovitnosti svôje fërze pred bôshjim oblizhjem ponishovali in tèrdno fklenili, voljo bôshjo v' všim in po všim spolnovati, in Gospodu takó popolnama flushiti, kakor on hozhe, de bi mu na tém svétu flushiti tréba bilo. Tudi bi se slo persadévali fi mir in pôkoj ohraniti, in radovoljno vse is rok nebéfhkiga Ozhéta sprejemati, kër le v' tisti je kupiza, is ktère nam ona piti daja.

Pride náj pa shé takfhná britkost in fkušhnjava od hudôbnih sovrashnikov ali ljudi, savoljo tvôjih

pregréh ali is drusih vsrokov, jih vùnder le Gospod poshilja; nàj bi ti jih tudi, kakor se mu shé poljubi, po kakorfhnih koli potih poshiljal. Nìzh drusiga, te sadéti ne more, kakor sloft stífke, to pa vselej od nje-ga prihaja, kar ti on v' tvoj prid nakloni, akoravno bi sloft sadolshenja, ki ga tvoj blishni stórí, kakor postavim, de ti kako fhkodo napravi, ali te rastogótí, njegovi volji v' nasproti bilo. On se téga v' tvoj prid in tvôje isvelizhanje poslushi; sató pa namest, de bi shaljeval ali klavern bival, se mu f' fèrzhnim veseljem sahvali, in vse, kar ti je mogozhe stanovit-no in f' tèrdnim fklépam opravi, in ne sgubluj zhasa in sh' njim obilniga saflushenja, ktériga per té priliki lahko doféshefh, ki ga od njega na ponudvi imash.

14. P O G L A V J E.

Kaj ti je stóriti, de v' sadolshkih in flabo-ftih nepokojin ne postanesh.

Ko bi vzhasih v' kako pregrého sabrédil, ali v' svôjih opraviilih in besédah nekoliko nemarn bil, kakor postavim, de bi savoljo kake rezhí, ki se per-méri, klavern prihajal ali godernjavfal, ali godernja-zhe poslusfal ali kako raspertje napravil, ali nepo-terpeshljiv, ali radovédin ali dvomljiv do drusih, ali v' kakorfhino si hodi drugo pomoto en-ali vezhkrat sahvel, ne rastogóti se nekakor sató, tudi ne obupaj, tudi misel na pregréfhik, k' je shé preshèl, nàj te prevezh ne shali, ne bivaj sató v' duhu smefhan in pobit. Ne misli, de takfhnih flaboft nikoli vezh prost ne bosh, ali de so tvôje nepopolnosti in flabi fklépi

nad tém krívi; ali pa de v' refnizhnim duhu ali po potu Gospoda ne hodíh, in ne fífkaj svôje dúfhe s' nefhtevelnimi drugimi nujami, de bi per vfléherni ftopinzi od klavernosti in obupa péhala.

Kér is téga bi is-hajalo, de se ali framujesh pred Bogá ftopiti, ali bi se pa f' to klavernostjo od njega odmikoval, kakor de bi bil sveftôbo do kônza prekérfhil, ktéro fi mu dolshan; in bi, de bi fi teshavo polajfhal, zhas trafil, zhes to mifliti in se fprafhovati, koliko dolgo fi v' tém postajal, ali fi pervôli, fi hôtel ali ne, ali fi mifli odganjal? Bôlj ko ti med tém tó premífhluješh, ako po pravim potu ne hodíh, manj bofh dofégel svoj kônez, in toliko vézhi bo tvoj fud in nepôkoj, in hujfhi bo ftrah pred fpovdjo. Zhe bi pa sadnizh tudi k' fpovdi fhêl, bi s' nekazim nadleshuim ftraham fhêl, in ko bi tudi v' tém veliko zhasa satratil, bi vûnder tvoj duh sató mirnífhi ne bival, ampak bôlj nepokojin postajal, kér bi te ftrah napadal, de nífi vfiga povédal. Savolj téga nektéra dúfha v' grôsnih britkoflih in nepokojih shiví, kar malo fadú obrodí, in se f' tém ob mnoge safluge perpravi.

Vfe to pa is téga prihaja, ker svôjih natorfkíh flabofl ne fposnamo in vishe ne vémo, kakó je s Bógam v' zaker hoditi, ktériga, ko bi tudi v' vse osvane in fhe vézhi flabofli sabredli, veliko loshej f' ponishno in pohlévno fpreobernitvo, kakor pak f' klavernostjo in nujo potolashiti samoremo, kar is gréha, v' ktériga fmo padli, is-haja; posebno kader se le zhes navadne in odpuflljive gréhe fprafhujemo; kër le od tíflih je tukej pomenik; ker le v' takfhne taka dúfha prepada, ktéra takó, kakor fmo djali,

shiví; tó tudi le od tistih oféb velja, ktére v' duhu shivé, in imajo réfni namén rasti v' svetósti, in se ogibljejo velikih pregréh. Tistih pa, ki bres vse fkerbí prosto v' smértnih pregréhah shivé, in savolj fléherne stvarize Bogá shalijo, je tréba vse drugazhi svariti, in to osdravilo ni sanje. Se vé, de imajo takfihni ljudjé velik vsrôk shaloft iméti in se nepokojiti, in morajo s' veliko fkerbjó svôjô vést sprafhovati, de bi se f' svôjô nemarnostjo in svôjim sadolshenjem ob potrební pomozhik isvelizhanja ne perpravili.

De se pa k' tistimu miru in pokoju, v' ktérim nà' bi se flushabnik bôshji védno obvarovati mógel, nasaj povernemo, fhe spomuim, kar je vezh, kakor vse tó, de ta spreoburnitva, de bi na saupanje v' Bogá sidana bila, ne le samo per majhnih in vsakdanjih, ampak tudi per vézhih in smértnih pregréhah, (zhe Gospod perpušti, de vanje sabredeft) biti mora, ko bi jih tudi veliko, na enkrat, in ne le is gôle kerhkosti in flabofti, ampak tudi is hudobije dopernafhal; kër nikoli ne bo shaloft, ki le duhá nepokojniga déla, in tefne dvombe vésti budi, dufto v' stan popolnosti perpeljala, ako jih s' ljubésnjivim saupanjem na dobróto in míloft bôshjo ne strinja.

In to je fosébnó per tazih ofébah potrebnó; ki ne hrepené le is svôje nadloge refhene biti, ampak tudi vífhi stopuje popolnosti dospéti, in popolnifhi ljubésin in edinost s' Bogam iméti. Kër dôfti jih je, ki po duhu shivéti shelé, de téga uméti nozhejo, védno v' flabofti ferzá in nesaupnosti duhá shivé, kar jih takó opovára, de ne morejo naprej, in tudi sa gnade ne smoshni postati, ktére jim je Bog po stopinjah dajati fklenil, in védno prav révno v' fuhôti shivé, ktéra

nobeniga ušmilenja vrédna ni, kér le po svôji tèrmi ravnájo in se branijo isvelizhanfkiga nauka dershati, ki bi jih po kraljévim potu k' víšhim in térduim krepostam kerfhanfkiga shivlenja peljal, in k' tištimu pokoju pomagal, ktériga je nam sam Kristuf na tém svétu sapuštíl.

Tífti se morajo tedèj, kaderkoli so savolj dvojb svôje veští v' kakim nepokoju vtopljeni, f' svôjimi spovedniki ali fízer drugimi, ktérin se saupajo, de jim svèt dati samorejo, posvetovati, nàj jih tudi poslušhajo, in se umiré. In de vse fkupej povsamemo, kar se od téga nepokoja, ki is' hib (pomot) isvira, povédati gré, sa fklep poslédno poglavje perdénem.

15. POGLAVJE.

De se dúfha bres sgube zhafa miriti, in dalje iti mora.

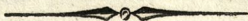
Kaderkoli zhutífh, de si v' kako hibo (pomoto) sabredel, bodi si shé veliko ali majhno, in tudi jése-rokrat v' en dan in fízer vselej svobodno in premíshljeno, se takole obnafhaj:

Ne dajaj se od nobene nadléshne grenkôte motiti in nepokojniga délati in ne béli si dolgo gláve, ampak bèrsh ko sposnafh, de si grefhil, poglej poníshno v' svôjo kerhkost in obèrni se s' obzhutkam ljubésni k' svôjimu Bogú in govôri s' uštimi ali pa le f' fèrzam takó: »Gospod, kakorfhin sim takó se tudi obnafham, drusiga se od mene ni nadjati bilo, kakor takfhne in enake pomote. Tudi she per tém bi ne bil oftal, ako bi me Tvôja dobrota ne bila varovala

in mi pomagala. Sahvalim se Ti, de si mi odpustil, in obshelujem, kar sim storil, in de sim bil Tvôjim gnadam nesvést. Odpusti mi in dodéli mi gnado, de Te nikoli vezh rasshalil ne bom, in de me nobena rézh vezh od Tebe ne lozhi, ki Ti védno flushiti in pokorshino fkasovati shelim.»

In potém ne sgubluj zhasa f' tém, de bi se nepokojíl ali tuhtal, ti je Gospod odpustil ali ne; ampak uri se dalje f' svestjó in miram, kakor de bi v' nobeno pomoto sabrédil ne bil. In ne enkrat ampak stokrat in vselej, kader je potreba, takó storiti in vselej s' enako svestjó in s' ravno tistim miram, sadni, ko pèrvi krat; kér f' tém grôšno Bogá zhestish, od ktériga verovati morash, de je vèr dober in nefkônzho bôlj mili, kakor bi si ti misliti mogel. Potém takim ne bofh prenehoval f' svôjim pridam, f' svôjo stanovitnostjo in rastjo v' duhovnim shivlenji, in ne bofh sapstoj zhasa in sadú tratil.

Pa kaj, she s' dobizhkam se samorefsh takole obnafhati, is svôjih gréhov in pomot se iskopati, ako tedèj s' globôkim poglédam v' svôje serzé svôjo revshino sposnash in se pred Bogam ponishash, s' drugim pogledam pa njegóvo milost sposnash in jo ljubish in povelizhujesh. She vezh: vishi te bo tvôja pomota s' Gospodovo pomozhjó povsdignila, kakor je visokost bila, is ktére si padel, ako s' gnado vred delash. Tó nàj bi tiste dushe pomislile, ktére nepôkoj in fiske okrog fuzhejo; in vidile bi, kakó velika je njih flepôta, de svoj zhas v' svôjo veliko fhkodo spravljajo. Ta opomba je veliziga osora vredna; ker kljuzh, f' ktérim si dushe velike saklade odpérati samorejo, ki bi jih v' kratkim zhasu bogate storili.

Kakó je tréba bolnike tolashiti, in jih sa frezhno smért perpravljati.

Bolan jim bil; in ste me obiskali. Mat. 25.

1. POGLAVJE.

Kakó imenitno délo je, bolnikom pomagati.

Ozhitno je, de ne obstoí isvelizhanje zhlovéka v' njegóvim shivlenji, ampak v' njegovi smèrti, kér drevó, kamór pade, tam sa vfelej obleslí, is zhefar is-haja, de ni délo majhne ljubésni bolníkam pomagati, de bi frézhno umèrli. Bres dvojbe je tó délo veliko imenitníshi, kakor si marfkdo domíshluje. Zhe zhlovéka premíshljujemo, ki je sa isvelizhanje naménjen, sposnamo, de je neprezénjene vrédnosti; kér je po podobi in enakosti presvéte Trojíze vstvarjen; zhe pa ozhi v' déla povsdignemo, ki jih je bôshji Sin, de bi zhlovéka réshil, opravil, kdo bi pôtlej vstani bil nefkônzho zéno in vífokóft zhloveshkiga isvelizhanja sapopasti? Zhe premíshljujemo naposled prav posébni kônez nashiga isvelizhanja, je imenitnost njegova po vfi pravizi neisrezhena, kér je flava Bogá.

2. POGLAVJE.

Kaj nam je premisliti tréba, kader naf k' bolniku klizhejo. *)

De bi se bólj sa délovno ljubésin unéli, moramo, zhe naf k' bolniku klizhejo, sunej téga, kar smo lihkar djali, tóle premisłjevati.

Pervizh, de naf ne klizhe ta ali uni, ampak Bog sam, ki nam je svôjiga bôshjiga Sina v' isgled dal, ki je; de bi svét odréfhil, na sémljó prishél. Pomisłli dalje, kakó nevtrudljivo je délal, in ni porajtal sa trud, ne sa mràs, vrozhino, lakot ali shéjo, fhe manj pa sa kake teshave; pa kaj, fhe umèrl je britko na krishu. Zhe nozhesh tedèj shaliti svôjiga Gospoda, ne brani se is nobeniga vsroka takshniga déla, ne savolj trudnosti, ne svôje sloshnosti, tudi ne savolj neperjétnosti ali nesnage v' hishi bolnika sé umikovati. Trétizh premisłli tishi Gospodovi rék: „Ravno f' tisto méro, f' ktéro ste mérili, se vam bo vrazhovalo.”

3. POGLAVJE.

Od posébnih pomozhkov, bolnikom pomagati.

Ako hozhemo svéto délo, bolníkam na smèrtni posteli pomagati, svésto opraviti, potrebujemo téh petérih rezhí:

*) Opomba. Tile náuki bolj tikajo duhovne pastirje, kakor pak druge ljudi; ali kdor brati sna, in duhovnika manjka, nej tudi on to dolshnost nase prevsame. Bog mu bo gotovo to flushbo obilno povernil; — ali pa zhe bólnik sam brati sna in samore se mu bodo ti náuki dôbro sa isvelizhanje vspešili.

Pèrvizh poboshniga shivlenja;

Drugizh nesaupa v' fé;

Trétizh, saupa v' Bogá;

Zhetèrtizh molitve;

Pétizh, vishe jim pomagati.

Od shtèrih pèrvih nozhem tukej nìzh govoriti, kër sm v' duhóvni vòjfkì sadòsti od njih povédal; tukej hozhem tedèj s' bòshjo pomozhjó le od pétiga, in sizer, kar je mogozhe, ob kratkim govoriti.

4. POGLAVJE.

Od rasnih stanóv, v' ktèrih bi bolniki biti vtegnili.

Po môji previdnosti, bi stan, v' ktériga bolnik priti samore, petéri biti vtègnil. Pèrvizh so takshni, ki so is kake vifozhíne padli, ali nevarno ranjeni bili, ali kakor si bodi v' smèrtno nevarnost prifhli, in naglo konzahjo; drugizh so takshni, ki imajo vezh zhafa se k' smèrti perpravljati; in stan poslédnih je trojin. Nektéri se namrezh nozhejo v' bòshjo voljo podati; drugi se sizer podajo in se s'he samorejo mozhí svòje dushe poslushiti, kreposti obuditi; so pa tudi taki, ki malo ali zhisto nìzh obzhutlejev nimajo, ali prav teshko in f' trudem nektére djanja kreposti obudé. K' pétimu stanu tiste shtèjemo, ki so shé is nevarnosti, in se holjs'hajo od dné do dné.

5. POGLAVJE.

Kakó se tiftim bolnikam pomaga, ki sov' pèr-
vim ftanu.

Visha bolnikam pomagati, ktérin, kakor pravi-
mo je shé smèrt na jesiku, je: de velikost nadloge
naglo premislimo; in zhe nam tišta fhe pol ure shiv-
lenja obéta, se obnaflhajmo, kakor de bi le komej
fhe pol zhetèrti ure v' pomozh iméli. Sazhèti je te-
dèj s' nar posebnifhimi in k' isvelizhanju nar potreb-
nifhimi pomozhki; terpi fhe shivljenje kej dàlj, se
potlej drugo, zhesar je fhe tréba, popravi.

Tole naj nam bo v' isgled. Imamo bolnika pred
seboj, ki shé pojéma, pomózh, ktéro mu v' tém fta-
nu fkasati samoremo, de mu nagovarjamo in rezhe-
mo: „Moj sin! is fèrza obshaluj; de fi takó rasno
Gospoda shalil, ki te je v' svôji nefkônzhni ljubésni
po svôji podobi vftvaril, in ki fi bil otrôk pogubljenja,
te je f' terplénjem in britko smertjo na krishu po
svôjim lastnim Sinu odréfhil. Prôfi ga tedèj sa odpu-
shenje, f' polnim saupanjem v' saflushenje njegóviga
edinorojeniga Sina in v' môzhi predrage kervi, ktéro
je sate prelil; in zhe te je kdo rasshalil, odpusti mu
is fèrza in rêzi: „O Jêsus Odrèshenik svetá, ufmili se
me! o prefladki Jêsus bodi mi Jêsus! O Jêsus dober
pastir, v' Tvôje rokê isrozhim svôjiga duhá! O svéta
Mati bôshja, pomagaj mi réveshu! Vfi Svetníki
bôshji, profite same, de vézhno shivljenje dofêshem!

Imá bolnik fhe kej zhafa, rêzi mu, de se takóle
svôjih grêhov spové: Is fèrza mi je shal, de fim se
posebno zhes to ali uno sapoved dostikrat pregréfhil;

vùnder je pa skèrb iméti tréba, de se tó, kar je nar
bòlj mogozhe, naglo storí. Daja pa bolésin she kej
zhafa, se bólj v' posamefno gré in vprashuje sa okol-
shine, ktérih je véditi tréba. Se takó previdno in
pametno obnafhamo, vtégne bolnik s pomozhki pre-
viden v svôje isvelizhanje vmréti.

6. POGLAVJE.

Kako se bolnikam pomaga, ki so v drugim
stanu, tistim namrezh, ki imajo vezh zhafa se
k' smèrti perpravljati, in se dostikrat v bôshjo
voljo podati vpérajó.

Smo poklizani bolniku pomagati, ki je v drugim
stanu, je tréba, prédin se k njemu v hisho gré, per
njegóvih domazhih pametno popraashovati, kako je
kej shivel, hakshnih navad je bil, zhe ga she tako
ne posnamo, ker to nam bo pomoralo, mu k isveli-
zhanju pomagati.

Smo v hisho stopili in po navadi: »Mir té hishi
djali,» popraashajmo bolnika sa njegovi beteg in kako
se kej pozhuti, in pokashímo mu s besédami in obra-
sam, de ga radi imamo, in de nam njegóva nadloga
k férzu gré, in mu vse dôbro pervóshimo.

Potém se nekoliko pojénja in tako rekozh neka-
zim pomislikam, tisti rék sv. písmá s glasam in takó,
kakor bolésin hozhe iméti, isrêzhe: »Velika slóft je
bila sa vse ljudi vstvarjena, in teshak jarm lesní na
Adamovih otrózih, od dnéva is - hôja is materniga
teléfa, do dnéva njih pokópa, kader se k materi vsih

ljudi povernejo." Ta rék in té beféde, preljubi moj . . . ! so réf pravi obras nadlóge zhlovéshkiga shivljenja, to uzhi fkušnja vših ljudi, pa kar je she bòlj imenitno, ta rék je od sv. Duhá, ki se smotiti in zhlovéka golufati ne more. Sató nàj bi ga vši premishljevali in dostikrat prevdarjali; kér zhudni sad imá, kér naš vuzhi vse zhasno sanizhevati in hrepenéti po vézhnim shivljenji, ktéro ne bo preshlo, in kjér she senze spremenljivosti ni. In sv. Duh ne pravi le „sloft in jarm," ampak velíka sloft in teshak jarm, tudi ne pravi le ljudém, ampak všim ljudém naloshen. Sadnizh fkléne: „Od dnéva is-hôja is materniga teléfa, do dnéva njih pokôpa, kader se k' materi vših ljudi povernejo." Se vam ne sdi ljubi moj . . . ! de lahkó tiste frézhne imenujemo, ki se smèrti ali prav sa prav govoriti, unimu shivljenju perblishujemo, de to bréme prizhijozhiga shivljenja, ktéro po navadi v nadlogah in betégih ohstojí, od sebe kmalo poloshiti samorejo, in de mèrtve bòlj frézhne imenujemo, kakor modri govori: „Bóljshi je dan smèrti, kakor dan rôjstva."

7. POGLAVJE.

Drugi popis nadloge zhlovéshkiga shivljenja.

V neshtevilnih krajih perpoveduje sv. písmo od slosti zhlovéshkiga shivljenja, v enim kraji takóle pripoveduje: „Zhlovek od shene rôjen, malo zhasa shiví in je s mnogimi nadlogami obdan." O trikrat in fhtérikrat nesfrezhno, do kônza nesfrézhno shivljenje

zhlovéka! Ko si napolnjeno s nadlogami, kjé bi she kaki prostorzhik sa nar manjšhi veselje dobiti samôgel, de bi pravo in ne krivo bilo! O prerévno shivljenje, ki ni le napolnjeno s eno famo; ampak s nefhteivilnimi nadlogami, ki je ena hujšhi od druge. Pa kaj, she ni ena minula, she druga zhaka, pa došfikrat ne le ena, ampak dvé in vezh fkupej.

Te nadloge je tišti imenitni modrijan sveta premišljeval, ki je milo jokalo, kaderkoli je zhlovéka saglédal, kér sdélo se mu je, de vidi lépo, pa tavshent nadlogam in nefhteivilnim perméram podvèrsheno pošodo. Tó je tudi tišto ljudštvó premišljevalo, ktéro je per rôjštvu zhlovéka jokalo, in se per njegovi smèrti veselilo. Réf de révna jed je premišlik téh popisov; kdor pa je sdraviga golta in ferzá, se mu fladka sdí, is zhefar prihaja: „Malo zhafa on shiví, odrashta ko zvét, bo potaptán in beshí kakor fénza.”

Per nashim kratkim shivljenju je tó nar boljšhi, de naglo mine, in zhe pomišli svéšta dufha, de bo is téh nadlog v isvelizhanje nebéf, in veselje sv. Duhá preštlavljena; in kakó bi se ôna ne veselila in vse nadloge s poterpeshljivim fèrzam prenasfhala. de bi se svôjih gréhov spokorila in svôjimu bôshjimu Gospodu dopadla.

Takó perjétno je premišljevanje kratkošti nashiga shivljenja, de so si smèrti, ne le vérti, ampak tudi nevérni sheléli; pa kaj, nektéri pošlédnih so si v svôji ajdovški slepôti s lastno rokó shivljenje jemali, de bi le hitro njegovi kônez došégli. *Valeri Maksim* pishe od nékiga modrijana, ki je nadloge téga shivljenja takó shivo popisal, de je v doštérih veselje obudil, sami sebe umoriti, sato mu je pa kralj *Ptolomaj* prepovedal, takšhne rezhi govoriti.

Tífti tedèj, ki fo fi, de bi nadlogam prizhijozhiga shivljenja ubèshali, fami shivljenje jemali, fo bili Ajdje; mi smo pa po gnadi bôshji kríftjani in vémo, de prihodno shivljenje ni polno nadlog, ampak polno dobrot, ktéríh velikóft nobeno okó vidilo, nobeno uhó fli-fhalo ni. In mi bi samôgli takó nespametni in od blata flépih ftraft takó oflepljeni biti, de bi se branili is téh zhafnih nadlog v' vefelje iti, ki kônza nima, in de bi glafa bôshjiga pafírja s vefeljem in hvalesh-noftjo ne poflufhali, ki nas is té, f' sgrabljivimi vol-kóvi napolnjene sêmlje k f'vôji nebêfhki zhédi klizhe.

8. POGLAVJE.

Tréti popíř zhlovêfhkiga shivljenja.

Premířhljevali smo ravno v obêh popréjřhnih popířh nadlóge zhlovefhkiga shivljenja. Obernímo tedèj k tréti f'vôje ozhí, is ktére prav sa prav obé uni isviraté. Gléj, pred tabo odkrita leshi, premířhluj jo, kolikor se ti poljubi, in vfelej bofh v britkôto sadel.

Tudi sheni je on djál: »Mnoshiti hozhem nadloge tvôjiga nofêzhiga ftanú. V' bolezhínah bofh otrôke rodila, in pod oblafťjo bofh moshú, in on bo nad tabo gofpodar..» Adamu pa je on djál: »Kér fi gláf f'vôje drushe poflufhal, in od fadú drevêfa okufil, od ktériga fim ti jêfti prepovêdal, bo v tvôjim dêlu sêmlja prekléta, v teshavnim dêlu bofh ířkal hrano od njé vfe f'vôje shive dní; têrnje in ofat ti bo obro-díla in sêmlje séli bofh ushival. V' pótu f'vôjiga obrasa bofh jedel f'vôj krùh, dokler v sêmljo pojdefh, is ktére fi príf hel, kér prah fi, in v' prah se bofh fpet fprevérnil.»

Nikar pa nàj ne misli kdo, de je tó le popif shivljenja révnih ljudi, naka; kër splôfhna je in vŕe sapopade, révne in bogate, plemeníte in neplemeníte, knése in kralje, zesarje in papeshe; pa kaj, ſhe vezh délajo poſlednji v pótu ſvôjiga obrasa in vézhi bolezhíne v' ſvôjim duhu terpé, kakor pak vſi révni na truplu in dúliu ſkupej.

Napoſled pa, de ſklénemo tó popiſe, premiſhlujmo poſtavo ſvôjiga teléſa, ki imá podobo krisha, in nam natanko in ſadoſti ſprizhuje, de je shivljenje zhlovéka védni krish; ki tedèj na krishu viſi, je krishan. Kër tedej naſha duſha na tém umerjozhim krishu viſi, mora — hozhe shé ona, ali nozhe, ſhaloſt in bolezhíne terpéti. Is vſiga téga, kar ſmo tedèj povédali, ſe zhíſto ſpoſná, de je révno zhlovéfhko shivljenje in do konza révno, in nobena zhlovéfhka mozh, nobena umétnoſt ne more ſtoriti, de bi révno ne bilo. Smèrt ſama, zhe jo voljnó ſprejmemo, kader nam jo Bog poſhlje, naſ od vſe nadloge réfhiti ſamore.

Tiſtim pa, ki prizhijozhe shivljenje takó grôſno zhíſlajo, in jim velike teshave déla, ga ſapuſtiti, ſe lahko pové, de ſe jim ravno takó godí, kakor nek-éterim bolnikam, ki ſladkó ſa grenkó, in grenkó ſa ſladkó imajo, in tiſtim, ktêrim ſe ſlaba jéd dôbra, in dôbra ſlaba sdí, ſató ſe jim, de jih reſnize prepri-
zhamo takóle povedati more:

Pèrvizh bi téga ne govorili, ko bi mozh ſpoſnanja od shivljenja, v ktêrim ſo ſe ſlabo obnaſhali, ſe hudiga navadili, in ſtraſtam v' oblaſt priſhli, otêm-njena ne bila. Dalje bi gotovo téga ne govorili, ko bi dovolj ſtiſke in tuge (ſhaloſti) ſpoſnali, ktêre pre-naſhajo, de bi krivo in kratko veſelje vshivali, in

tudi premišljevali, kakó kratko in sginljivo je to veselje bilo. Vprašovali naj bi sato tiste duše, ktére od Bogá rasvetljene, prizhijozhe rezlí sanizhujejo, in po vézhnih dobrotah prihodniga shivljenja sdihtujejo. Zhimu bi bil sv. Pavl hrepenil vmréti in f Kristufam biti? Sakaj se je kralj David nefrezhniga míšlil in toshil, de je v jézhi prizhijozhiga shivljenja tako dolgo sadershan? Sakaj to, kakor savoljo téga, kér sta sposnala, kako malo, in nizh vrédno je prizhijozhe shivljenje, in de je savolj veliko nadlog, s kterimi je od vsih šraní napolnjeno, sovrashtva in sanizhovanja vrédno? Tudi je prav pametno, de svôje snatve snatvi toliko modrih in uzhenih podvershejo, ki vsi bres raslozhka in isjémika sprizhujejo, de je zhlovéfhko shivljenje polno bolezhín in nadlog.

Drugizh, ako govorjenje vsih, bogatih in révnih poslušamo, najdemo de so vsi v tém ene misli, in prizhijozhe shivljenje révno imenujejo.

Trétizh, so tudi takšni ljudje takó flépi in oholi (prevsétni), de védsívu drusih ljudi nizh ne verjamejo; naj bi pa soper svôjo voljo besédam sv. Duha vsaj se podvérgli, ki to shivljenje polno nadlog imenuje; in réf, de ni uméti, kakó je mogozhe to, kar je polno nadlog, drago zéniti.

Zhetértizh vprašam tiste, po kterih flépi sôdbi zhlovéfhko shivljenje védno veliko zéno imá, sa njih lastno shivljenje, ktéro je polno veselja bilo; zhe jih je shé kdaj kàj grenkiga ali neperjétniga sadélo? Jih je pa kàj grenkiga sadélo, kakó so shé v' staní ga polno veselja imenovati, kér je grenkôti lastno, ki po sladkim nahaja, vse poprejšhne sladkosti v grenkôto spreobniti, in she zhlovéfhko fer-

zé takšne laſtnoſti ima, de ſe ſladkoſt, k' je ſhe preſhlá, njegóvemu pokuſu nizh vezhne perléga, ampak ſpominu le grenkôto nanafha? Kaj bí góſtu pomagalo, de bi mu dvé ali tri jedí diſhale, zhe mu pa poſlédnja ſerzé ogreni in okuſhi.

Naj bi pa bilo poſtavim, de bi krivo ſpoſnanje takſhnih ljudi reſnizhno bilo, in zélo zhlovéfhko ſhivljenje bi réf bilo polno veſelja, bres vſé sméfi grenkôte; ni pa vûnder, zhe ſe tó dopuſtí, kratko, in ne prejde v grôſni hitróſti? Kdo pa ſamore tajiti de je kônez takſhniga ſhivljenja poln grenkôte, in de ta grenkôta vſako ſladkoſt grôſno preſéga? Bilo naj bi pa vûnder dolgo in njégovi kônez nesnano deljezh; Ktero pa dàlj terpí, sémljifko ali nebéfhko ſhivljenje, ktéro nobeniga kônza nima? Ktéro je imenitníſhi in boljſhi? — Tukej ſe zhlôvek nad ſtvarém raſveſeljuje, tam nad ſtvarnikam; in ſzer v neisrežheni, popolni radoſti. Tukej zhlôvek ſ ſamopridnimi, ſpridenimi in neſvéſtimi ljudmi v zaker hodi; tam imá veſelje v druſhni toliko ſvétih duſh in angelov, ki ſe ko ſebe perſérzhno medſabo ljubijo in nad neſtvarjeno lepôto Bogá neſkonzhno veſelje imajo. Nima tedèj, tudi po ſlépi in neumni ſôdbi takſhnih ljudi, zhlôvek prav, ſe braniſti, ako ga Bog v' drugo ſhivljenje klizhe, kér v neisrežheni boljſhi in frézhniſhi ſtan pride. In kakó bi kdo ſamogel taziga zhlovéka pametniga imenovati, ki po ſloſtih is zéliga ſérza hlepí in boljſhiga od ſebe tiſhi, ktéro kmalo in bólji zéne ſadobiti ſamore.

Kaj vezh zhlovéka koſhtá: to prizhijozhe ſhivljenje nerad, ali pa rad ſapuſtiti? — Ga ſapuſtiti in naglo v vézhno ſinért ſe poterkljati; ali pa ſapuſtiti, in v reſnizhno, frézhno in vézhno ſhivljenje iti?

9. POGLAVJE.

Kakó je tistim pomagati, ki se savolj mladosti
vmréti branijo.

Drugi bodo fkuřhani, kér se jim sdi, de se smért vse prevred perblishuje, kér so ravno fhe le v zvéltju svóje starosti. Takim bi takole govoriti dobro bilo: »Ljubi moj . . ! ko bi ti kratkořt shivljenja prav natančno premislil, bi zhiřto vidil, de ga od nobene řtrani ne kratkiga ne dolsiga imenovati ne moremo. Kogá drusiga je to shivljenje, kakor sginjivi oblak, řénza, ki hitro mémo naf plava? Véter, ki naglo naglo beshí? Ne véřh téga, de veselja téga řvetá toliko hitréřfhi miné, kolikor vezh řlaja dajó? in de se toliko berřhéřfhi umérje, kolikor hitréřfhi řmo shivéli? »Kakor od tkavza je bilo odřřréřheno móje shivljenje, govori prérók, ko řim fhe is-hajal, me je pořékal, od jutra do vezhéra bořh řtoril kónez s mano.» Kratko je to shivljenje, in védno negotovřfhi je ta kratkořt, kér se ne vé, zhe bo Gospod, v ktériga rôkah je vřřh naf shivljenje in smért, pôsno ali o polnozhi, ali o petelinovim pétju, ali řjutrej priřhel.» O shivljenje, ne le dvojljivo in řlépo ři, ampak shiva nadloga!

Zhe hozheřh kratkořt téga shivljenja nekoliko uméti, poklizhi nasaj v řpomin kako řvójih dél, ktéro ři mar pred pétimi léti opravil, in eno drugo od defetiga lèta, in teshko bořh v osoru zhařa le majřin raslozhik med njima nafhel. řagotovim te pa, ko bi tudi od Adamovih zhařov do ředanje ure bil shivel, bi ře ti pořdévalo, de je smért fhe prevred priřhla. To is téga prihaja, kér je tvója volja takó grôřno na řtvarí navesana; ko bi bil řvójo voljo dobro ozhiřil, rékel

bi potlej f' prerokam: „Gorjé meni, de je môje potovanje sdaljšhano bilo!“ Primérimo pa tó shivljenje popolnoma s vézhnostjo, in okomiglej nam bo.

Vûnder pa nâj bi bilo, de bi nam mogozhe bilo fvôje shivljenje v te folsni dolini po fvôjim poljubu podaljšhati, bi pa to sméli sheléti? Kaj se pravi dolgo shivéti drusiga, kakor dolgo zhasa sloſti terpétí? Vſi ſkupej ſmo romarji in grémo po potu, ki je poln sadèrg, poln ſovrashnikov, poln bolezhin, smot in prilik v gréh. In ſhal ti je ſhe, de kônez takó teshavniga in nevarniga shivljenja takó hitro doſé ſheſh. O révno in golufno shivljenje! Koliko ſi jih shé v ſaupanji, ſhe dolgo zhasa shivéti, v ſpanje ſasibalo, in zholnizhik njih v krepoſtih in popolnoſtih zvetézhiga shivljenja na klézhe ſavôſil, kjér ſe je raſvéſnil, in v vézhni brêſin potópil! —

Kdor je rôjen, mora vmréti. Zhe vmréti meraſh, zhimu pa podaljšhbe takó grôſno ſhelíſh in noſíſh tako dolgo teshavne miſli v ſvôji glavi, de boſh enkrat vmréti mógel? Nôrza bi ga imenovali tiſtiga, ki bi s drugimi v ſmért obfojen, ſodnika prôſil, de bi mu ſadnimu vmréti perpuſtil. Sakaj vſaki dan proſimo: „Sgôdi ſe tvôja volja;“ ko ſe vûnder ſoper to voljo puntamo? Ali ſakaj pravimo: „Pridi k' nam Tvôje kraljéſtvo,“ ko nam ſhaloſtna ſuſhnoſt téga shivljenja takó grôſno dopade? Dolshan ſi moj ljubi . . .! ſe Bogú is ſèrza ſahvaliti, de te gnade vrédniga dèla, te v ſvôje nebéſhko kraljéſtvo in vézhno veſelje takó hitro poklizati. Podaj ſe tedèj v njegóvo voljo, kér vézhna in bres vſiga prida bi ſzer tvôja ſhaloſt bila.

10. POGLAVJE.

Kako je tistim pomagati, ki se vmréti branijo,
kér so v' imenitnih flushbah.

So ljudjé, ki so se do imenitnih flushb povsdvignili in so v' grôsnih fkušnjavah, kader se smértna ura perblishujé, in od smérti nîzh flifhati nozhejo. Tein je povédati, de zhaftí téga svetá gré bòlj sanizhovati, kakor pak vífoko zéniti; dalje, de so tisti, ki imenitne flushbe imajo, enaki delovzam, ki na vèrhu vífôzih sidanj stojé, ktérim se dostikrat sgodí, de dôli zépnejo. V' strélah in viharjih so, in v' védni nevarnosti, shivlenje sgubiti. In kakor ti vézhi mras in vrozhíno terpéti morajo, tudi uni v' ljubésni nebéfshkih rezhí in krepost omèrsnejo, in so bólj, v' ljubèsni do nezhimernost fvetá in hudobij vnéti. Takfshni so vfi; malo ísjéma je tukej, kí so se posvètnih zhaftí ogibali, ali ívôjiga ferzá nîso nanje navesovali in so shivéli, kakor de bi jih ne bili v' lasti iméli.

Nikoli fhe nísim bral ali flifhal, de bi v' tém shivlenji zhasti v' mir in dúfshno ísvelizhanje bile; kér nîzh drusiga nîso, kakor tvorína (prídka ali matêrja) fitnost in vézhniga pogubljenja. Té fitnosti in grôсне nevarnosti, v' ktéríh moshjé vífôzih zhaftí tîzhé, so tudi mnogi ajdje fposnali, ki so se tudi sató kraljévih zhaftí ogibali, kakor nam sgodbe svetá povedo; od toliko kerfhanfskih kraljev, kraljiz, zesarjev in njíh fínov in hzherí nîzh ne oménim, ki so jakoferzhno ta ívét, sanizhovali, in kraljévo obléko sa rédno ali minífhko menjali, in se do kônza Gospo-

du darovali. Naj pomislijo, prosim sami, koliko togôte in jése so shé Oni v' svôji imenitni shushbi iméli; koliko krat Jim je shé v' Njihovih sheljah in naménih návskrish hodilo! Kako grôsno so Jih filne sheljé, she vézhi zhaft dosézhi, na Njihovim fèrzu grisle in koliko nozhí so Oni sa téga voljo v' takshnim nepokoju, tudi she bres vfiga fná prezhúli.

O flépi svét, kako si nezhimern in poln lashí! Kakó teshko Jim je per fèrzu bilo, zhe Jim je kdaj smèrt na misel prifhla, kér so védili, de Jih bo, zhe hozhejo ali nozhejo, shivlenja in zhaftí obropala! Nàj tedèj, Bogú k' ljubu sanizhujejo jakofèrzhno ta svét, in gotóvo Jim bo v' nebéfih on zhaft dodélil, ktéro bo to sémljifko stókrat bòlj v svetlôbi preségala; nikar nàj ne bodo takó nespametni, tó in uno, duho in teló sgubiti, kar bi se gotóvo sgodilo, ko bi, kar Bog obvari, mu ne odpovédali, in to shivlenje neradi sapustili.

11. POGLAVJE.

Kako je tistim pomagati, ki savolj njih otrók nozhejo umréti.

So nektéri, ki pravijo, de bi radi umèrli, ko bi le njih otrôzi preskerbljeni bili, in njih réje vezh ne potrebovali; in kar jim grôsne britkosti, se v' bôshjo voljo podati, déla. Takshne moramo predvsemi drugimi rezhmí vprafhati, kaj jim bólj k' fèrzu gré; de v' gnadi bôshji umerjejo, ali de bi njih otrôzi na tém svétu perskerbljeni bili? Zhe jim je pa bres vsé primére njih isvelizhanje bòlj per fèrzu, kakor pak, de bi njih otrôzi zhafniga premoshenja sadôfi iméli, nàj si

tiste fkerbí is glave isbijejo, ktére njih isvelizhanje podkopavajo. Kér »zhe te pohujfha tvôja rôka alinôga, odréshi jo in vèrsi jo od sebe; kër boljfi je sate, de pomancljiv in hrôm gréfh v' bôshje kraljéstvo, kakor pak de bi s' obéma rokama in nogama vérshen bil v' vézhni ôgenj. In zhe te pohujfha tvôje okó, isdêri ga in sasheni ga od sebe; kër boljfi je sate, de s' enim ozhéfam idefh v' shivljenje, kakor pak, de bi s' obéma ozhéfama vérshen bil v' peklénfki ôgenj.»

Drugizh, jih moramo vprafhati: Kdo je prav sa prav refnizhni ôzhe vafhih otrók, Bog ali ví? Kdo jih bôlj ljubi ví ali on? Kdo je mogozhnífi jim pomagati, ví ali on? Ví fte le njih ftafshi po méfu in gréhu; Bog je pa njih Ôzhe po fvôji dobroti; kër le is gôle mílofi je njih trupla isobrasil in vftvaril njih duſhe. Zhe je pa Bog v' fvôji neisrezheni ljubésni fvôjiga Sína na ta fvét pošlal, de bi fvét réfhil in prav poſébnó isvelizhanje vafhih otrók ofkêrbel, kakó bi jih on ſapuſtiti môgel, in jim ſa isvelizhanje potrebnih dobrot ne fkaſal? —

Drugo blagó in imenitnoſti téga ſvetá nàj bi Kriſtjan nikoli vezh ne obrajtal, kakor bi naſha natóra rada íméla, ampak ravno takó, kakor Bog ſapové in v' tém naménu, de bi njemu dopadli. Premoſhenje otrók ne obſtojí v' ſhivlenji in pridu ſtafſhev, ampak v' bôshji dobroti in previdnoſti. Dôbro in ſlozheſto, ſhivljenje in ſmèrt, uboſhtvo in bogatija ſo od Bogá.

Sató fzer zhlôvek ne more bres fkerbí in truda ſafe in ſvoj dom biti; f' tém mu je pazh oménjeno, de ne ſtavi fvôjiga ſaupanja v' ſvoj trud in fkerbí, ampak v' Bogá, in vſe is njegóvih rók ſprejéma, in ſa nar boljſhi imá, karkoli mu on poſhlje. Zhe pa Bogú dopade,

de v' té bolésni umèrjete, f' fvestjó verujte, de je tó sa val nar boljshi. In ko bi po valhi smèrti valhi otrôzi odšlej bòlj oboshali, bo tudi tó v' njih frézho, de bo-do uboshniſhi.

Poglavitna rézh je, de radi in f' hvaleshnoſtjo is rók bôshjih jemljemo, karkoli nam ône mile poſhljejo. Kér je pa takó, isrozhite ſvôje otrozhizhe s' velikím saupam v' roke nebéſhkiga Ozhéta, de bo uſe sanje ofkèrbel, kar jim korifti, in le v' tiſto imejte osor, kar isvelizhanje valhe duſhe sadéne.

12. POGLAVJE.

Od tiſtih, ki sovolj ſvôjih grehov in is ſtrahú pred fôdbo bôshjo umréti nozhejo.

Nar vezh je tazih bolnikov, ki ſo po navadi ſavolj gréhov njih pretezheniga shivljenja in pred fôdbo bôshjo v' grôsnim ſtrahu in neradi umèrjejo. Tém moramo pred ozhí poſtaviti, de je ſizer prav, de ſe zhlôvek bôshje pravize in ſkrite fôdbe bojí; ali vûnder ne ſmé ta ſtrah takó vèlik biti, de bi upanje v' bôshjo míloſt ſgubili. Védti morate tedèj, de Bog od gréſhnika térja, de po-miſli, de je bôshje velizhaſtvo raſſhalil, in de tó raſ-shalenje, kar je mogozhe, obſhaluje, in ſzer is na-ména mu dopaſti. Proſiti mora míloſt bôshjo ſa to ſhaloſt; in ſvôjih gréhov ſe odkríto fèrzhno in f' terdnim ſklepam ſpovedati, raji vſe, tudi shivljen-je ſgubiti, kakor pak Bogá vnovizh raſſhaliti, pó-tlej nàj ſe ſa tó in uno shivljenje popolnoma v bôshjo voljo podá in ſaupá nàj v' njegóvo uſmilen-je; ako ſe mu ravno kolikor hozhe poſdèva, de bi dru-gazhi biti vtegnilo. Kdor takó dèla, ne ſmé dvojiti, de

bo shivel, in ne umèrl, in de bodo njegóvi gréhi, ko bi tudi erdézhi bili, kakor fhkerlat, béli, ko snég in oprana volna.“

Gréfhnik nàj svôje misli in vso svôjo voljo takó nagiba, de jo s' voljo bôshjo sedíni, ki hozhe, de se kľamo, de smo Bogá rasshalili, in tèrdno fľklenemo, ga nikdar vezh ne rasshaliti, ampak mu v' vsih rezhéh pokorfhino fľkasovati, in storiti, kar sapoveduje, in kar njegóva preljuba nevésta, svéta katolfhka zérkev veléva. Vse druge shalofti in fľkerbí, postavim: „Kdo vé ali bom v' fhtevilo tistih gréfhnikov sprejét, ktérim Bog odpufha?“ in druge enake misli so dosdévki nashe lastne ljubésni in fľkufhnhjave hudizha; kér takó neskonzhna je milost bôshja in takó zhes méro obilno je sadoftilo, ktériga je krishani Jésuf sa vesoljni svét storil, de bodo gréfhniku, kader jih bo sposnal, v' vézhi veselje, kakor pak odpufhenje njegovih gréhov,

13. POGLAVJE.

Kakó moramo f' tistimi govoriti, ki nozhejo umréti, kér fhe niso sadofti sa svôje gréhe pokore storili.

Tudi tazih ne manjka, ki nerodno umèrjejo, kèr kakor pravijo, svôjih gréhov fhe niso objokali in se jih spokorili. Takim bi se per priliki takóle povédalo: Védti morafh ljubi moj...! tiste pokóre in folsé so vezhi vrédnofti, ki so Bogú nar vfhezhnifhi; tiste mu pa gotóvo nar bólj dopadejo, ktere on nar ostréjfh od naf térja. Térjal nàj bi Bog obilnifhi folsé od vas

bi vam tudi dàlj shivèti perpuštil; kër pa on sdàj dar vafhiga shivljenja od vaf imèti hozhe, je snamnje, de nobene druge pokore nozhe, kakor podati se v' njegóvo voljo. Obshalujte tedèj, de niste v' pretezhenim zhasu bòlj milo jokali, de ste bôshje velizhaſtvo rasshalili; zhe pa takſhni jok in takſhna vdajba ni po vafhi glavi, bodite sagotovljeni, de vafhe sheljé po daljſhim shivljenji ne prihajajo is téga, de bi ſvôje pregréhe radi obshaljevali, ako se tudi vam takó poſdèva, ampak de bi ſhe radi shiveli, kakor ste doſdaj shiveli, in je shelja gréſhnikov, ki ſo ſe po ſadobljenim sdravju ſvôjim ſtraſtnim nagibam huiſhi od popréd v' krémplje vèrgli.

Ukljub tému vam perpomozhkov ne manjka, ter pélo náj bi tudi vafhe shivljenje ſhe takó malo zhaſa, de ſvôje grèhe dolgo objokujete. Jakajte ſe namrèzh bòlj is fèrza, britkejſhi in le ſavolj Bogá; jokajte ſe s' vézhim ſtudam do ſebe in s' vézhi ljubéſnijo do Bogá, s' vézhi vdajbo v' fléherno kaſin, ktéro vam Bog po ſvôjim dopadenji naloshiti hozhe; in zhe vam té grenke ſhaloſti manka, ſhalujte de je nimate in prôſite ſanje Bogà, in darujte mu med tém ſolſé, ktére je ſin bôshji v' zhaſt ſvôjiga nebeſhkiga Ozhéta ſa naſ pretakal.

14. POGLAVJE.

Od ſkuſhnjave, ſpoved odkladati.

Hudizh ne prenèha bolnika téga drusiga ſtanú, ako vidi, de je njegóva volja bôshji podverſhena, ſkuſhati, de ſpoved odmika, in mu na uhe ſheptá, de

je tréba to bólj premisliti; potém se trudi in ifhe, de bolnika v' klavernost in nejevoljo posadí, in podpihuje mu misel, de bi po storjeni spovdi upanje sa shivljenje per kraji bilo.

Sv. Avgustin na to skufshujavo odgovori: „pomozhik, se k' Bógu spreoberniti, se po nobeni zéni odmikovati ne smé; de zhas pokore v' tém obotavljanji ne pretezhe; kér kdor spokornikam odpushtenje obéta, ne obéta juterniga dnéva. Dosti jih je shé tó umorilo, ki pravijo: cras, cras! jutri, jutri! Naglo so se duri sapèrle, in sapahnjene so mu bile vranoglaszu, ki ni hôtel golobizi enako sdihovati.”

Sdihujte, ljubi moj! golobizi enako in tèrkajte se na pèrši. Kaj ne, ko bi vam sdravje trupla na ponudbi bila, bi ne djali jutri! In glejte dushno sdravje se vam ponuja, in pravite: jutri! Ne sposnate svôje grôzne krivize? Gorjé, gorjé! She ajdovfki péviz vas graja in sodi:

Kar ozhéfu ni dôbro, odganjash tok pridno,
Bolenje duhá osdravljati t' je léta savidno.

Horaz.

Ravno takó tudi neki drugi:

Le hiti, ne upaj blagósti prihodnim minótam
Ki danes nif' pridin, nif' jutri deloviz f'
pótam.

Ovid.

Ne mudi se, »pravi sv. Duh,» se k' Gospodu spreoberniti, in nikar téga od dnéva do dneva ne odkladaj, kér naglo bo njegóva jésa perverfhála, in ob zhasu mashevanja te bo pokônzhal.» Idi, ljubi moj brat! in pravi se v' imenu Gospodu k' spovdi: od drusih nevarnost nizh govoriti, bo jutri vasha bolésin in teshava vézhi od danes; in more biti, pa tudi bres dvojbe se

bo trutil sviti hudizh, de bošte vézhi tefnôbo obzhutiti, de vam vafho spoved opovré. Danes teděj sazhniva; kar perpravo in sprafhovanje vestí tika je môja fkerb; in name se sanésite, de vaf bom lahkó vfiga opomnil.

Mifel pa, de bi bolniku spoved vse upanje osdraviti vséla, je abotna in napzhna mifel; dôstikrat se ravno nasproti sgodí. Dôstikrat Bog bolésin v fhtrafo gréhov poshlje; zhe se teděj f' spovdjo gréh satare, ki je vsrok betéga bil, tudi njegóvi naflédik nehá. Ozhiten sprizhlej téga nam Gospod v' evangelji daja; kader je on bolnike osdravljaj, jim je pred vsm drugim nar préd gréhe odpusthal; in osdravljaje jih je vselej opomínjal, de náj se varjejo nasaj v' popréjshue gréhe, se povrazhovati, de se jim fhe káj hujshiga ne pergodí. „Glej,” je djal, „sdrav si postal. Ne gréshi vezh, de se ti kej hujshiga ne perpetí!”

15. POGLAVJE.

Od posébnih vsrokov, sakaj gréshnik spoved odklada.

Shtirje so posébni vsroki, de gréshnik spoved odklada:

Nezhisto pezhanje;

Sovrashtvo blishniga;

Krivizhno blagó, in

Sramoshljivoft fé gréhov ontoshiti.

Kar pèrvi vsrôk tika je opomniti, de oféba ljubésni, zhe fhe ni odsfla, se odshene, de je bolnik nizh vezh ne vidi, in tudi od nje nizh vezh ne slifhi.

Potém se tudi samore bolniku povédati: Vidim pazh, sakaj spoved odkladate. Teshko vam hodi sapuštiti, kar takó perferzhno ljubite. Nimate prave odkritoferzhne ljubésni do svôje perjatlize, tudi ona nima velike ljubésni da vaf; kakó bi se tedèj rêzhi samôglo, de se refnizhno ljubita, kér v' té ljubésni eden drugiga smèrtno preganjata? Ljubiti se pravi ljubljenimu dôbro hotéti, in mu tudi po môzhi dobro storiti. Ali vaju ljubésin ni taka, ktéra v' sebi takfhni strup nosi, de tifti hip, kader se ji dovoli, ljubljenze naglo umorí. Kader jo ljubite svôjo perjatlizo, umorite sebe in njo; in ravno takó tudi ona vaf v svôji ljubésni v' vézhno pogubo pahá. Zhe jo pa vûnder ljubiti takfhno veselje imate, je vam nobeden ljubiti ne brani, pa vûnder bres strupa in f' takfhno ljubésnijo, ki vaf in njó ofrézhi in vajne dufhe isvelizha. To je réf sa vaf in sa njo dôbro. Sapuštite jo, de se tiftiga ljubiti povernete, ki jo je oftvaril in odréfhil, in de obshaluje in objaka, de je bôshje velizhaftvo takó grôšno rasshalila. Tudi gotóvo mi verujte (téga ne govorím bres dôbriga vsroka), de se vafha perjatliza dalje ne bo vezh s' vami pezhala, in to fizer savolj vafhiga in tudi laftniga isvelizhanja. Sapuštite jo tudi ví savolj svôjiga in njeniga isvelizhanja, prav posébnó pa sató, de bi Bogú dopadli. Ne spufhajte se nizh vezh v kake teshke in neperjétne misli; sapuštiti jo morate po vfi vishi, hozhéte ali nozhéte. In vûnder ne bote takó abotni in otèrpnjeni, de bi jo rajshi v sgubo svôjiga isvelizhanja, kakor pak v' dobízhik perjasností bôshje in njegóviga kraljéstva sapuštiti hòtli.

16. POGLAVJE.

Od drusiga vsroka, ali od sovrashtva blishniga.

Drugi vsrôk, ali sovrashtvo do blishniga kônzhati, gré takóle govoriti: Posdéva se mi, de se enako junashkimu vojshaku ponashati hozhete, akoravno zhisto nîzh od vôijsknihi postav in umétnosti ne véste. Ste kdáj vidili, de bi kdo, ki se je nad svôjim sovrashnikam smashovati hôtel, f' tém sazhél, de je nar préd sebe vgonóbil? Od ktériga poshteniga vojshaka ste kdáj zhuli, de mu je, ko je pod bandêr svôjiga vajvoda perségel, v zhasht bilo shtéto, se pod banderam sovrashnika vojskovati? Vi, prelubi perjatel! ste po gnadi Kristusa, nashiga vajvoda, Kristjan, in pod njegovi bander ste per sv. kërstu perségli. Vojskovati se morate tedêj po postavah kerfhanfke vojskoumetnosti. V' té vôijski imamo le s' gréhi in strastmi, ki naf v' krivo napelujejo, bôj. Ki drugazhi déla, in se soper svôjiga brata bori, ni Kristusov boriz, tudi vojshak ne poshten, ampak puntar in pèkla vrédin.

Zhe vam pa fêrd in mashovanje takó grôсно dopade, se sami nad sabo smashujte, ki ste tolikokrat in takó slo Bogá, svôjo lástno dúsho in dúsho svôjiga blishniga rasshalili; ferdite se soper svôje nerodne strasti in se s' gréham vojskujte. Se pa f' tistim boriti hozhete, ki je vas shalil, in ga f' zhestjó premagati shelíte, se vojskujte f' tistim orôshjem, in takó, kakor naf nash prvi vajvoda Jêsus Kristus uzhi. Orôshja pa, f' ktérimi nâj se po volji bôshji soper svôje sovrashnike vojskujemo, in visha jih zhestitljivo

premagati, fo: »Jes pa vam pòvem: ljubite svòje sovrashnike!»

Sramòta je flépinu svétu, se ne mašhovati nad svòjim sovrashnikam, in plah (strahovit) je tifti, ki jim odpušha in dobro storí. O Gospod, Gospod! o moj vsigamogozhni Bog! Neposhten in plah si tedej, kader odpušhafh svòjim sovrashnikam, in jim kakor samorefh, dobro storífh. Lastno je tebi, védnó odpušhati, je tedej po sòdbi tèga flépiga in nesdušhniga svetá nezhaft in plahòta. Tvòja lastnost! Pa tudi, Tvoj edinorojen Sin je délal déla nezhafti in plahòte, ko je na krishu sa krishevze vífèzhi molil, rekozh; »Ozhe odpušti jim, sàj ne vedó, kaj délajo!» In zhe po pameti tèga nesdušhniga svetá sodimo, so bili vsi tvòji hrabri in nepremagljivi flushabniki, vsi apostelni, vsi uzhenzi, vsi muzheniki, vsi keršhanski kralji in zefarji in Svetniki, pazh de vsi borzi tvòjiga kardela plahí in neframni, ki so vsi svòjim sovrashnikam odpušhali in jim dôbro storili. —

O flépi in do kónza slozhefti svét! sàj sam zhaftífh in posvezhujefh v' svòjih sgodbinih bukvah tiste mogozhne knese, ki so tudi med svòjimi mogozhnimi déli svòjim sovrashnikam odpušhali, in jim dôbro storili. Zefar Avgúst ni plah ampak jakodufhin, in sfermífh nad besédami, ki jih je on svòjimu sovrashniku djál: »Nékday, o Zéna! fim ti sovrashniku, sdàj ti pa tihotapzu in ozhetomorzu odpuštim! Perjasnost bodi med nama odslej, in prizhkati se hozhéva med seboj: ali fim ti dvakrat odpuštil; ali si ti to odpušhenje s ravnim sèrzam sprejél?» Takó tedej ti svét govorífh, in vùnder danes odpušhenje plahòta sóvefh?

Puštimo vûnder svét v njegóvi flepôti, in idimo sa Gospodam Jésufam, vajvodam svôjim; kér velika zhašt je tó, in preimenitne zéne in neogibljlive potrebe sa vsaziga, ki nima veselja, vekomej pogubljen biti. To je zhašt in plazhilo tistim, ki odpufhajo in svôjim sopernikam dobróte fkasujejo: »de ste otrôzi svôjiga Ozhéta, ki je v' nebésih.» Takó govori Kristus. Kako velika zhašt in plazhilo pa je, biti bôshji otrók, téga noben zhlôvek nikoli uméti ne more.

Kaj nej bi pa ste od potrebe, svôjim sovrashni kam odpufhati, govorili? Vsi smo bôshji dolshniki; ker vsi smo ga, vezh ali manj, rasshalili. »Ako ne bote odpufhali,» nam on shúga »tudi vam odpufheno ne bo.» »Kdor se masfovati hozhe, nad tém se bo Gospod masfoval, in terdo bo on njegovi gréh ohranil. »Takó govori písmo, in v drugim méstu: »Ako boste ljudém njih prestopo odpufhali, bo vam tudi vas h nebeski.» Ózhe vashe gréhe odpustil.» Odpustite tedêj, moj ljubi ..., odpustite! kér kar zhašt sadéne, ne morete rêzhi, de bi vsrók iméli, jeso dershati. Zhe premislite svôje dolgé proti Bogú, si nizh ismisliti ne morete, de bi ne odpustili. Pa zhe se tudi na Ajde osrete, bote preprizhani, de so tudi oni odpufhali, in po fili boste odpustiti mogli; zhe pa ukljub tému sprizhleju nozhete odpustiti, bo vas nagla poguba sadéla, in vèrsheni boste v plamen peklénski, v' katerim nikdar nobeniga kônza ne bo.

Is shivljenja Svetníkov vam hozhem sgodbo povédati, ki is med drujih isglédov lesim flisih. Bil je néki umirajozhi zhlôvek, ki se ni dal pregovoriti, de bi svôjimu sovrashniku odpustil bil, akoravno so mu sató veliko nadlégo délali. Ko so v' zérkvi juternize

sa mètve molili, in do besedí prifhli: „Sanesi mi, o Gospod!“ je krishani Jésuf snél is krisha svoje rôké in si je sh' njimí ufhéfa satisfil rekozh: »On ni sanéfil, jes tudi ne bom« Hozhete pa, de bi vam Bog odpustil, de bi ví svôjimu sovrashniku ne odpustili, je hudizhova vafha napuhljivost, pa kaj, takó velika je, de ji kar nobeniga iména ni dati; kèr hozhéte, de bi vam Bog pokorn bil, in vi nozhete njemu pokorfhine fkasati.

17. POLAGVJE.

Od trétjiga vsroka.

Trétji vsrôk, savolj ktériga nektéri spoved odkladajo, je, kér ptujga blagá nozhejo poverniti. Tém se rézhe: Sakaj nozhetá blagá, ktéro je drusih ljudi, poverniti? Ne morem si misliti de bi to savoljo téga ne hôtli, kakor de bi ga sabo vséti mislili. Kér nagi ste prifhli na ta svét, in kmalo se bote tudi nagi is njega lozhili. Zhe pa tó is téga naména délate, de bi svôje otrôke obogatili, se motite; kér takó isvolite vezhno pogubljenje, de bi omislili sloshnost svôjim otrôkam; sebi pékel, otrôkam premoshenje! Pa kaj nék premoshenje? hitréjshi perloshnost v' pogubo! In resníza je tó; kér f' tém krivizhnim imétkam jih svodite na pot pékla, de bodo tam na véke vafhe dushe preklinjevali; in po pravizhni bôshji fôdbi nadlog na file na svetú mógli terpéti; kar se is mnogotére fhkufhnje sposná. Kér dôsti dôstikrat se je shé sgodílo, de so jérbi krivizhniga blagá tisto kmalo pognali, in v' grôšno révfhino padli.

Nāj bi pa bilo postavim, de bi po krivizi skup spravljeno blagó stanovitno bilo, in védno per vašim dômu ostalo; pomislite nekoliko Kristusove beséde; »Kaj bi zhlovéku pomagalo, ko bi vesoljin svét sadobil, tèrpel pa shkodo na svôji dusi? Kaj vam takó veliko premoshenje pomága, zhe bo vašha dusi po njemu pogubljena? In kakshno veselje vam more nad tém biti, de nozhete téga, kar vašhe ni poverniti, ko imate she nekóliko dnóv, mar biti' she nekóliko ur preshivéti; in vašha vést vam shé sdāj ozhita, kar je pèkla sazhétik? Oh neisrezhenó vaš bo pòtlej spomin pikal, de ste svôje otrôke obogatili, ko bote vidili, kakó bresbóshno ste se f' tém proti svôji dusi obnašali, kér ste jo v' vézhne muke pognali, de bi svôjim otrôkam sginljivo veselje sapustili!

18. POGLAVJE.

Od zhetertiga vsroka.

Zhetèrti vsrók, savolj ktériga gréshnik spoved odklada, je framoshljivoft. Takshnimu zhlovéku se per priliki takóle govóri: Kakor vidim, de se sató spovedati branite, kér vaš je kaki vèlik gréh povédati fram. Ta framoshljivoft bi bila, se vé poshtena framoshljivoft in velike imenitnosti, ko bi jo bili takrat iméli, ko so vaš pèrve misli nahajale, ki so vaš v' skufnjave in gréh napeljevale; in ko bi bili takrat natanko prevdarili, de zhlóvek po gréhu shivína postane, pa kaj, she hujshi, ko shivina je, kér is otrôka bôshjiga bo fushin hudizha. O kakó zhaftitljiva bi ta framosh-

ljivoſt bila, vrédna vézhuiga ſhivljenja in neſkonzhnih dobrot, ko bi bili ſhe poleg téga pomislili, de ki greſhí, pred nar zhiſtej ſhimi in ſtraſhnimi bôſhjimi ozhmí hudobijo vganja, ktére vſe vidijo; pred vézhnim Ozhétam greſhí, ki je is neſkonzhne ljubésni ſvôjiga Sina k' nam poſlal, in ga v' ſmèrt dal, de bi gréh raſdjal in naſ réſhil! Taka ſramoſhljivoſt naj bi vſaziga gréſhnika, kader ga gréh napeluje in mika napadla; ali pred ſpovdjo bi jih nikdar ne ſmélo ſram biti. „Ne ſramuj ſe,” pravi Goſpod, „ſa ſvôjo duſho reſnizo govoriti; kér ſramoſhljivoſt je, ki gnado in ſlavo nanafha.”

Od neprezénjene zhaſtí, ktéro zhlôvek per ſpovdi ſadobí, nozhem tukèj nizh govoriti, kér ga is fuſhnoſti gréha in hudízha réſhi, in ga perjatla in otrôka bôſhjiga ſtori, jeſ vam tukej le od vaſhe ſkuſhnjave govorim. Is ſramoſhljivoſti in poſhtenja ſe ſpovdi ogiblжете. Zhe ſe je pa kdaj kdo motil, ſe gotóvo vi motite. Pèrvizh ni zhlôvek, ki je pred Bógam in nebéſhkim dvôram v ſramôti, kar ſe le po gréhu in ne-kakor drugazh ſgoditi ne more, nobene zhaſtí vrédin. Nàj ga tudi ſlepi ſvet, kolikor hozhe, ſpoſhtuje; pa ta ga bo po bôſhji narédbi kmalo ſpoſnal, kakor je, in ſa vſelej bo ob zhaſt. „Pokasal bom ljudſtvam tvôjo golôto,” govori Goſpod po uſtih preroka, in kraljeſtvam tvôjo neſramnoſt.” Na tó je ſv. Avguſhtin k' Bógu govoril: Jeſ niſim ſakrival, ſim odkrival, de bi ti ſakrival.” Niſim ſkrival, de bi tí ſkrival. Zhe je zhlôvek ſatajil, bo Bog odkril; ſe zhlôvok obtoſhi, bo Bog odpuſtil.”

Gotóvo mi verujte, de boljſhiga pomozhka ni ſa gréſhnika, ſvôjo zhaſt ſpét ſadobiti, kakor Sakrament pokore. Tó tudi Kriſtuſ med drugimi potèrdi,

kteriga beféda ne more golufatí: „Ki se ponishuje bo povíkfhan; kar posébnó od sv. spovedi velja, kér spokornik, kolikor bòlj ga premaga kofhtá, de premaga svôjo framoshljivoft in sposná v' zhaft bôshjo svôje pregréhe, kér Bog takó hozhe: ne bo le od Bogá in zéliga nebéfkhiga dvôra, ampak tudi toliko bòlj od spovednika samiga sposhtovan, kér Bog takó déla, ki ferzé spovednika v' svôji zéli oblasti imá; in kar lah-kó f' sglédi in is shivljenja Svetnikov sprizhujem. To pa vùnder le tífim, ktére sadéne, prepuftim. Ni ga, kakor fim rekel, boljfhiga pomozhka pravo in ftanovitno zhaft in perjasnoft bôshjo sadobiti, zhe smo jo sgubili: kakor bèrsh ko bèrsh k' spovdi iti.

19. POGLAVJE.

Od dvéh splôfhnih pomózkhov, bolnika napeljevati, de rad umèrje.

Dva pomozhka fta, ki fta, po môji pameti, prav mozhna, bolnika napeljevati, de se rad umréti podá. Eden je, de se mu pové: zhe zhlôvek umèrje ali ne, per naf ne obftoji, ampak per volji bôshji. Je tedèj bôshja volja, de v' té bolésni umèrjete, tak vfi vra-zhi in osdravila fvetá, vse vftvarjene môzhi in volje nifo v' ftani braniti, de bi ne umèrli. „Ni ga svéta, ne modrofti, ne pameti soper Bogá. Bom ubil in oshível; bom tépel in osdravljial; in nobeniga ni, de bi réfhil is môje roké.“ Zhe vaf potém takim opominjam, de bi radi umèrli, tak miflim, de bi poboshno in v' gna-di bôshji vmèrli, ki po vafhi bolésni foditi, hozhe, dé v' nji umèrjete. Ponishujte se tedèj pod njim, in

podversite se njegóvi vfigamogozhni rôki, in zhe vaf sheljé napadajo, de bi s' voljo ne umèrli, jim rezite: „Zhimú so té sheljé, kér ni môje shivljenje v' môjih, ampak v' bôshjih rôkah?“ In svôjo smago f' zhaftjo ovenzhati, rezite zhes tó: „In ko bi tudi per meni obftalo, vûnder hozhem, kér vidim, de Bog hozhe, radovoljno umréti, de mu dopadem.“

Drugi pomózhik je, si pogosto misliti, kakor de bi Bog govoril. „Dèni v' réd svôjo hifho; kér umèrl bosh in ne shivel.“ Ta nagovor nàj bi vam vèdno pred ozhmí bil, de bi premagali vse sheljé, dàlj na sémli shivéti, in rezite: Zhimú so te sheljé, zhe se je sadni zhaf môjiga shivljenja perblishal? Pokorn hozhem biti svôjimu Stvarniku; v' réd hozhem djati svôjo hifho in vse svôje nagibe in déla vnot grôba po nebêshki ozhetnjavi ravnati.

20. POGLAVJE.

Od trétjiga stanú bolnikov, in v' zhim je pomózh, ktéro jim fkasovati gré.

Pomózh, ktéro gré bolnikom fkasovati, ki so v' trétjim stanu, in kakor smo sgôrej djali, so v' bôshjo voljo vdani in kreposti obudovati in se v' njih uriti samorejo, v' tém obftoji, de se uzhi, kakó se po volji in dopadenju boshjim: do vrazha, do tistih, ki jim stréshejo, pôtlej do bolésni in samiga Boga se vésti morajo, in kakó se v' poslednim boju f' sovrashnikom vojskavati gré, kader v' sadni stan pridejo.

21. POGLAVJE.

Kakó nàj se bolník do svôjiga vrazha véde.

Kakó nàj se bolník do svôjiga vrazha ali osdravnika véde, je pèrvizh: nàj on vrazha in osdravila sa déla dobróte in previdnosti bôshje imá; kterimu je dopadlo, de zhlovéku v' njegóvi bolésni vrazha in osdravila v' pomózh daja; ki je sadnim mozh dal, osdravljati nafho bolésin, pèrvim pa sposnanje bolésni in mozhi dodélil, ki jih séli v' febi imajo.

Drugizh mora bolník sa gotóvo iméti, de zhe sdàj Bog ne dá osdravniku ljuzh in sposnanje sposnati mozh osdravil, nìzh pomagati ne morejo, in osdravnik bolésni in njeniga vsroka sposnati ne more. Tukej gré na tri rezhi misliti. Pèrva je, bèrsh ko bèrsh se spovédati. Mogožno osdravilo je Sakrament pokóre, tudi dôstikrat sa sdravje teléfa; zhe vidi Bog v' bolniku zhistó vést, loshej njegóve sdihleje in molitve vflifhuje in dodeli po njih, zhe je sa bolnika koriftno, de vrazh pravo sposnanje bolésni, in osdravila mózh, truplo osdraviti, sadobé. Drugo je, de bogatíni in mogozhneshi ne stavijo saúpa na fhtevilo osdravnikov, tudi ne na njih sborne posvète, in de ubogi upanja ne sgubé, zhe jih stvarí sapufhajo; ampak de ti in uni enako v' Bogá upajo in se njemu udajo, ki bres vrazhov in po njih osdravlja, kakor shé njegóvi bôshji volji dopade. Trétje sadnizh je, zhe tudi nafha rézh per Bogu obstoji, vùnder samuditi ne smémo, se skufhanih vrazhov poslushiti in jih ubógati.

22. POGLAVJE.

Kakó nàj se bolniki do svôjih šreshajev obnašajo.

Kèr so bolnikí shé savolj nadlóge po navadi shaloftni in do tistih, ki jim šréshejo in flushijo, nevtifnjeni, kakor tudi t' flushbo nesadovoljni, ktéra se jim fkasuje, je tréba sgodej tému nasprotovati, in jih svariti, de nàj poterpljenje imajo, kakor tudi, de vse flushbe, ktére se jim fkasujejo, s' mirnim fèrzam sprejemajo, zhe tudi niso ravno takó postrésheni, kakor bi radi, ali zhe flushba, savolj njih bolésni, se jim sadósti dobra ne sdí.

De tedéj v' pomoto nepoterpeshljivoſti in nehvaleshnoſti ne pridejo, jih je opominjevati tréba, de, ako se jim posdèva, de niso po volji postrésheni, nàj prav tiho sami sebi rezhejo: Tiho, tiho snotranji nagibi, vašim fôdbam v' prizhijozhkih okolishinah ni upati, niste kàj jaki sodníki! In zhe nam sim ter tje tudi prav postrésheno ni bilo, moramo pamet iméti in po kerfhanſkim pomote isgovarjati, nejevoljo sakriti, in vse s' vefélim obrasam in hvaleshni sprejéti.

In ko bi tudi vzhafih potrebnih rezhí ne iméli, nàj sató nepoterpeshljivi ne bodo, ampak poklizhejo v' spomín svôje pregréhe in pomislijo nàj, koliko so bôshji pravizi dolshní, satorej nàj potrebo t' hvaléshnim fèrzam v' fhtrafo svôjih gréhov prejmejo. Nàj she pomislijo, koliko bolifhi je, de tukej s' majhno rezhjo in v' saflushenje poplzhajo, kakor pak v' vizah s' veliko, in bres vſiga saflushenja. Tudi je dôbro, de bôshje jagnje premishljujejo, ki je med straſh-

nimi bolezhinami na krishu víšelo in fhe kaplize vòde dobiti ni mòglo. O ko bi védili, koliko bolnikov je sapufšenih in nimajo nobene zhlovéfhke pomózhi, de bi ne iméli le samo ljudjé, ampak tudi kamnje sh' njimi ufmiljenje, kakó poterpeshljivo bi hvalili Bogá! Kolikor bólj bi pa vi to mógli storiti, ki imate vùnder toliko pomózhi in postréshbe.

23. POGLAVJE.

Kakó nàj se bolnik do svòje bolésni obnafha.

Kér bolésin bolezhíne storí, in je bolníku teshavna, je sh' njó nar boljshi ravnanje, zhe se voljno poterpi. De jo pa bolnik poterpeshljivo prenafha, ga je takole opominjevati tréba:

Réf velika neumnost je, zhe se zhlòvek neperjétne rezhí in bolezhíne prenafhati brani, ktére zhlovéfhko shivljenje v' sebí imá, in ktérih se snebiti ne moremo; in ni majhna framòta, de se jih fhe nismo navadili, poterpeshljivo prenafhati. Zhe sa framòto imamo, de zhlòvek, ki je veliko lét v' fholo hodil, in se uzhil, vùnder malo vé; kaj nam je pa od zhlovéka misliti, ki komej ròjen, shé v' ograjo terplénja in bolezhín zhlovéfhke nadloge stopi, in vùnder terpéti ne vé? Kdo je tó zhlovéfhko shivljenje fhe bres bolezhin preshivel? Kakó hitro so nafhi pèrvi starshi is veséliga raja v' jamo sémljifkih bolezhin téga shivljenja padli! Bosht so jih grisle teshave v' njih sèrzu, ko so sadéti od teshke preklétve, bili is raja pregnani? ko so v' pótu svòjiga obrasa si krùh flushili? V' svòjim preljubim Sinu Abelnu strašno smèrt glé-

dali, ktére sŕhe sêmlja ni vidila? Vùnder so pa vse poter-peshljivo prenešli. Kdo is ozhakov, kraljev in prero-kov je shivel kdaj bres terpljénja? Kdo is med naf bo kdaj takó od mèzha bolezhín preboden, kakor Abraham v' misli, de bo Bagú pokorn, sam f' svôjo rokó svôjiga edinorojeniga fina Isaka saklati mógel? Kdo si samore misliti shaloft Jakoba, ko je suknuo svôjiga preljubiga Joshefa f' kervijo ofhkroptano saglédal? Kdo si britkoft Davida misliti samore, ko je is svôjiga kraljeviga poslopja béshal, preganjan do smèrti od svôjiga lástniga fina, ktériga je is sêrza ljub-il? In kaj hozhemo od kralja Sedezija povédati, ki, ko je svôjiga kraljestva bil obropan, so mu otrôke pred njegóvimi ozhmí pomorili in potém njemu ozhí iskopali, mu shelésje na nóge djali in ga v' babilon-fko jézho odpeljali, v' frédi téh grôsnih teshav Gospodbogá hvalil?

Poglêjmo pa naposled v' nov sakon, kaj se je s' nar vikfhim vajvodam godilo, ki je po vsi pravi-zi: mosh bolezhín bil imenovan; s' njegóvo visoko zhestito materjó, ktére serzé je bilo veliko morjé bo-lezhin in britkofti; s' vsimi njegovimi drugimi udi, Apostelni, muzheniki, fhkofi, divizami in vsimi Svet-niki: bomo vidili, de so vsi v' neisrezhenih bolezhin-nah in mukah plavali.

Taka je, ljubi moj ...! zhe nobeden bres bole-zhín ne shiví, nam drusiga ne ostaja, kakor de jih poterpeshljivo prenašhamo in Bogá hvalimo; in takó bomo toliko biferov sa nebéfški véniz sadobili, f' ktérim naf bo Bog enkrat vénzhal, kolikor bolezhin smo prenešli.

24. POGLAVJE.

Kakó je bolnika k' poterpeshljivoſti opominjevati, in ga k' umétnoſti terplénja napeljevati.

De ſe bolnik umétnoſti nauzhi, bolezhíne in teſhave ſvôje bolésni poterpeshljivo prenaſhati, mu je povédati tréba, de mora doſtikrat ſvôje miſli na ktériga ſpodnih obúdkov obrazhati in védno takó in enako ſam ſebi govoriti:

Sakaj ſe braniſh kuſhati od tiſtiga ſadú, f' ktérim je vùnder vſaki zhaſ zéla zhlovéſhka natóra pitana bila? — Oh zhimú je nepoterpeshljivoſt, zhe bolezhin ne odvsame, ampak pomnoſhi? — Bi ne bila gôla abota, ko bi, kér je shé bres téga môje truplo bolno, tudi ſvôjiga duhá ſboléti perpuſtil, kér vùnder, zhe je ta sdrav, na vſe druge nadloge ſhe porajtati ni? — Ni meſó od môjih nar vezhih ſovraſhnikov kdo? Sakaj mi tedèj njegóve bolezhine takó k' férzu gredó? — níſim le, de bi méſu ſtrégel, Bogá ſhalil? Bi ſe ne mógel tedèj veſeliti, de s' njegóvimi bolezhinami Goſpodu ſa raſſhaljenje ſadoſtujem? — Zhe ga ni nobeniga kùpza, de bi opuſtil, zhe ſamore f' pizhlim dnaram drasiga blagá nakupiti, kako bi jeſ opuſtiti ſamogel f' takó kratkim in majhnim terplénjem nebéſa in lépi véniz vézhne zhaſtí kupiti? »kar je sdàj hipno in lah-kó: naſha nadloga, perpravlja nepreſégljivo, vezhno zéno flave v' naſ, kér ne glédamo rezhi, ki ſe tukej vidijo; kér ktére ſe vidijo, ſo zhaſne, ktére ſe pa ne vidijo ſo vézhne.» Govorí Apoſtel fvetá.

Kakó grôſno imenitne zéne mora tó blagó biti, kér ſe f' zhaſnim vézhno, s majhnim veliko pertèrſhi?

Blagor teděj meni, de sim na tém vgódnim térgu! Réf de po krivízi se toshim, in ne pomislim, de, ako se hozhem f' Kristušovim teléfam šteléfiti, tudi ud tisti-ge pod eno glavo, ktéra je f' ternjem kronana, od bolezhín prošt biti ne morem. Shelím v' neběsa priti, ali; „f'kosi mnoge teshave je v' nebeshko kraljěstvo iti trěba.“ Tó se mi tudi ne smé zhudno sděti, zhe nashha glava takó od sebe govori: „Ni mógel Kristuš téga terpěti in takó v' svójo zhašt iti?“

Poleg téga se tudi she bolníku povédati more, de on sunej téga premishljevanja, kader hude bolezhí-ne pertifkajo, se tudi tistih bolezhin spomnuje, ktére je nashh preljubesnivi Isvelizhar sdáj v' té, sdáj uni f'kriv-nošti svójjiga světiga terplénja obzhutil; in bolnik, ktéri se v' duhu nanje oséra, bo gotóvo obzhutil, de mu bodo vse bolezhine fladke postale. S tém premishljevanjem náj bi se tudi sdihleji f'klěpali, in fizer takóle. Kader nashhiga Isvelizharja premishljuješh, kako je on na olj-fki góri v' grósní britkošti kervavi pót potil, rezi: O moj dobrotljivi Isvelizhar! savoljo tište smértne teshave, ktéro si na oljfski góri prenaschal, doděli mozh móji slabosti, de té in ktére koli druge bolezhine po tvójim dopadenji terpěti samorem.

Drugikrat náj bolnik, kader kdaj kako f'kriv-nošt premishluje, misli, de krishani Jesuf svóje ozhí nanj obrazha in tako govori: Glěj koliko jes sate ter-pim! — Pokashi pa kako bošh tí is ljubezni do mene svóje majhne bolěsti pretěpel. Zhe ti jo teshkó terpěti, si štori filo; kěr tó ravno neběshko kraljěstvo, mene in mójjiga neběshkiga Ozhéta nase vlězhe, v' zhimur rav-no je isvelizhanje.

Tudi f' tém, de se Bogú sahvalimo, zhe nash vréd-ne štori, kej těrpěti, se ferzé terpěti rasšhirja, po ve-

felju namrèzh, de kej ravno imamo, kar fkljénjeno s' bolezhinami njegóviga edinorojeniga Sinú, prezhefite Divize in vsih svétih Muzhenikov in drusih Svetnikov, Bogú darujemo.

25. POGLAVJE.

Od vedbe bolnika do Bogá.

Vedba bolníka do Bogá poséбно v' tém obštoji, de se védno bòlj v véri, upanji, ljubésni in kajbi (kè-su), de ga je shalil, s' Bogám s edini kar se takó ali enako sgoditi samore.

Mogozhnišhiga pomozhka ga ni, zhlovéka ime-novane kreposti uzhliti, kakor premišhljevanje bôshje dobrote, ktéra se bolníku od zhasa do zhasa f' premišhljevanjem téhle bôshjih lastnost pred ozhi stavi, de je namrèzh Bog nash stvarnik, nash odrefhenik, nash kralj, duhóven, darilo, nash besédnik, frédnik, pastir, nasha hrana, nash ôzhe, poglavar, vrazh, uzheník, nash veselje, shivlenje, nasha zhas in slava in vfa nasha dobróta. Sléhérna téh lastnost se samore bolníku posamešnim pojasnovati, in potlej per priliki takóle konzhati: In téga nekonzhno dobrotljiviga gospoda ste rasshalili, ki vas ni kakor ste saflushili naglo v pèkel povésnil, ampak vas poterpeshljivo pre-nashal, in vas po mnogotérlih potih k' febi vabil. Kaj mislite vùnder, bi ne bila le vasha dolshnost ga is zé-liga ferza, is zéle dufhe in is vsih mozhi ljubiti? Is ferza se morate, se ve, kajati (kefati), de ste njegó-

vo ljubésin rasshalili, in od njegove dobróte ne le odpufhenje svôjih gréhov, ampak tudi vesoljne dobróte upati. Obudite tedèj vùnder djanja téh krepost, obudite svôje ferzé k' ljubèsni do njega, k' shalofti savoljo svôjih dolgov in k' upānju v' njegóvo dobroto! i. t. d.

Koristno bi tudi bilo k' pojasnovanju ene ali druge imenovanih refniz, v' spodbadlej prizhijozhjih kako sgodbo is sv. písmā ali shivlenja Svetnikov perdjati, v' ktérilih se ozhitno bôshja dobrota blifhí; in pôtlej kej lépiga od nebéfkhkih dobrot povédati, de se bolnikovo ferzé vshgê in po njih hlepéti sazhne. In tó se sgoditi samore, zhe se postavim isrêzhe: „Kader sim klizal, me je Bog vflifhal.“ Pa kaj, takó nam je Bog v' nafhi potrébi pomagati perpravljen, de bi réf misliti mógli, de mu jè edino veselje, nam révnim dobróte deliti. Nāj poglédamo kamor koli hozhemo, najdemo Bogá vselej pripravljeniga; zhe premifhluje-mo nebó, sêmljo, sélifha, mórje in vse shivali: je Bog povfot prizhijozh, in jim savoljo nafhe koristi védno vfim bitftvo, mozh in djanje delí; pa kaj tudi v' hudôbnih duhovih, nafhjih fovrashnikih Bog svôje dobrote viditi daja, kér jim njih mozh pomanjfhuje, de naf le do lêfim napeljevati in v' krepostih fkuftovati sméjo. Zhe grémo v svôje ferzé, najdemo Bogá, ki naf savoljo hudôbe fhtrafuje in k' dobrimu vlêzhe, in nam nebéfa in febe obéta, zhe mu pokorfhino fka-sujemo.

Grôsné koristi je tudi sa bolnike prilika sgub-ljeniga fina, ktéri se bôshje pravize bojé. Tele refni-ze nāj tedèj natanko premifhlujejo. „Ko ga je od da-lezh saglédal, se mu je usmilil in fhêl mu je nasprot

in okljênil se mu okóli vratú in ga kufhnil. — Balite in pernefite mu nar boljſhi oblêko in oblezite ga, denite mu perſtan na róko in zhévlye na nóge, in perpelite ſpitano têle, in ſakolite ga; jêſti hozhemo in ſe goſtiti, kër ta moj ſin, je bil mèrtev, in je oshivel; je bil ſgnubljen in ſe je ſpét najdel.”

Kakó velíka tedej bi bila naſha nehvalêſhnoſt, takó dobrotljiviga Ozhéta ſhaliti? Kdo bi odpufhenje nar vézhiga grêha ne upal? Srêzhin je, kdor kmalo umerje: kër kmalo pride v iſvelizhanje Stvarnika glêdat, ki je njegóve ozhí, njegóvi jêsik, obras, njegóvo zêlo truplo isobrasil in vſtvaril njegovo duſho, iſvelizharja, ki ga je ſ' ſvôjo kervjo in ſmèrtjo odreſhil; lepôto bôſhjo, ki je takò grôſna in neſkônzhna, de neſkônzhnimu ſpoſnanju in neismerjeni nepreſegljivosti bôſhji ſadoſtuje in jo popolnoma naſiti, ki je popolnoma frêzhin! Kakſhna lepôta je tó, ktêro neprenéhama in od vekomej lêſ glêda bôſhje okó in nad njó ſtermí, de bôſhjiga neſkônzhno frêzhniga Duhá na vſe ſtraní takó v' ſamakujenoſti bersdá, de ga nobena druga rézh od nje odvèrníti ne maga, in ktêra ſe nikdar ne peroſtudi, ampak védni iſvirik je neisrezeniga iſvelizhanja! O nepreſégljiva gnada, ktêra je zhlovéku dana bila, po tiſti lepôti frêzhin biti, po ktêri je ſam Bog frêzhin! Velike zéne tedej je vaſha bolêsin, ktêra vaſ is té sêmlje v nebêſa, is velikih nevarnoſt v ladjoſtajo ſlobôde, is velike nadlóge v iſvelizhanje bôſhje peljá!

26. POGLAVJE.

Sléherna perloshnost mora dôbra biti, bolníka v' bôshji edinosti ohraniti.

Ne manjka perloshnost duhá bolníka s' nebéfškimi mislami in snotranjimi djanji kreposti pasti. Je osdravnik postavim odfhèl, bi utegnili bolniku povedati: Gléjte osdravnik val je obifkal, in ste njegóve narédbe, kar valha bolésin sadéna, prejèli. Ali ta je sémeljiski vrazh, ki le truplo na sémli osdravlja, ki se vùnder po vsi vishi spét v sémlijo poverniti mora. Dvakrat na dan pride k' vam, in go sató ste plazhati morate. Povsdignite tudi svôje ozhi h' Kristusu, nebéfshkimu vrazhu, ki nevmerjôzho duho in tudi truplo osdravlja, zhe je sa val dôbro. Ón je nash gospod, Bog, Stvarnik in Odrefhenik, kér le on: „sam je tvôjim hudobijam milostljiv in osdravlja tvôjo bolésin, ki tvôje shivlenje ad pogube refhuje, ki te s' milostjò in usmilenjém vénzha.“ In ne obifhe le bolníka On, ampak je védnò okrog njega, ga varje pred hudim in mu dobróte delí. »Jes sim sh' njim v nadlogi,« govori On po vsih preroka; in nozhe nobene druge plazhe kakor ljubésin; ljubésin namrèzh, ki se persadéva, de dèrshimo njegove sapovdi, gréhe obshalujemo, f' ktériimi smo ga shalili, in v tèrdnim saupanji v njegóvo milost klizhemo.

In koliko takfshnih gnad ste shè od tèga nebéfshkiga vrazha prejèli? Pozhivajte tedéj naposléd v njegóvi ljubésni in rezite is zéljiga fërza f' kraljevim pévzam: »Hvali, moja duha! Gospoda; in vse v' meni náj sposnava njegóvo svéto imé. Hvalí Gospoda môja

dufha, in ne posabi njegovih dobrot." Na eno morate vunder tukej pasiti, de v veliko pomoto ne sabredete. Radi de sémljiskiga vrazha poslušhate, vshivate osdravila, ki so uštam grenke, de bi sdravje gnilôbniga trupla sadobili, ki je vunder per všim tém negotovo; kolikor bolj bi tedèj in s vézhi ljubésnijo in hvaleshnostjò, de bi Bogú pokorfhino fkasovali, fléherno grenkôbo sprejéti mógli, ktéro vafhi obzhutki obzhutijo in se v vših rézhéh njegoví svéti volji podati! Imejte tedèj skèrb in varite se, kèr tukej sa boshjò zhaft in isvelizhanje vafhe dufhe veljá.

Nikoli se fhe ni vidilo ali flifhalo, de bi bil kdaj kaki posvétni vrazh, bolníka osdraviti, njegóvo bolésin, perpomozhke in grenke arznije (dnarje pa dnarje in darila) odnéfil; nafh bôshji osdravnik je pa vse tó savoljo nafhiga isvelizhanja storil! Refnizhno je on vse nafhe betége sprejél, in nafhe bolezhíne sam nôfil!" On sam je pil kupízo nafhíh sdravil. »Ne bom le pil kupize, ki mi jo je Ózhe podal?" On sam je ravno takó v' svôjim presvétim in premizhnim méfn sdravila grenkih bolezhín nase vsél, de bi naf isvelizhal. »Savolj nafhíh hudobij je bil ranjen, in po njegovih progah fmo sdravi postali." Satorej je pa tudi v svôjih sdihlejih klizal: »Moj Bog, moj Bog, sakaj fi me sapustil!" O bresboshna nehvaléshnost zhlovéka, ki téga sdravnika ne ljubi, téga gospoda ne ubóga, in is ljubésni do njega nar manjshi rezhi nozhe terpéti!

Zhe se bolníku púfha, mu je dôbro rêzhi: Kerví so vam vséli, pa le na enim déli trupla in le nekóliko; in tó se je le is ljubésni, ktéro do svôjiga trupla imate, sgodilo; zhes tó vaf je nar tanjshi kônzhik jèkla sadel, in per tém níste nobene fhkode ali bole-

zhine terpéli; vafh krishani vrazh pa je is ljubésni do vaf vfo svôjo kri prelil; in tèkla je fizer ona po vfh krájih njegoviga teléfa; po fklézhim bizhanji, fhpizhaftim ternji in shelésnimi shébli! O neisrezhena fladka ljubésin! „O predobrótljivi Jèzuf, bodi moj Jè-suf!“

Ali véfte, kakó fe nam godí, kader od ljubésni perpovedujemo, ki jo Bog do ljudi imá? — Ravno takó, kakor tiftim, ki f' pofodo k' morji gredó, de bi jo napolnili. Natozhijo jo, fe vé de, pa kako? — Kolikor krat oní tje gredó, toliko krat nasaj polno nefó; fe vùnder neismernosti mórja nizh ne posná, kakor de bi zhfsto nizh prôzh odvseli ne bili. Takó fe nam godí, kader od ljubésni bôshje pogovor imamo; kolikor krat koli mozh svôjiga sposnanja f' tem snanjem napolnimo, vùnder fhe védno zéla nefkônzhnost oftane.

Zhe kdo bolnika obíffe, fe mu rêzhe: Glejte, koliko jih vaf obífskat pride in mnogo tolashi, nafh Isvelizhar na krishu je pa hôtel, de fo mu obífski, ktére je, de bi naf odréfhil, sprejémal, britke teshave in framôto nanafhali. „Mémo gredozhi fo ga saframovali, s' glavami majali rekozhí: O kakó ti bôshji, tempel podérafh in v treh dnéh drusiga sídafh, réfhi sam sebe. Zhe fi Sin bôshji, ftopi doli is krisha!“

Kader bolnik pèrfi sniva in ufta, mu moramo rêzhi: S' bôshjo pomozhjó fte sdáj svôje pèrfi in ufta oprali, de bi pa nafhe pèrfi od hudobij ozhfifhene bile, je nafh Isvelizhar hôtel, de fo mu v' obras pljuvali, ktériga glédati Angelam veselje déla. „V obras fo mu pljuvali!“

Se bolnik od ene v' drugo stran obèrne, mu je rêzhi: Dostikrat se od ene strani v drugo obèrnete, in vûnder nimate nobeniga mirú; in vašha bolésin je téga kriva. Ravno tó se tudi nafhi dufhi godí, zhe Bogá sapustivfhi, sbolí in se v' stvarí saljubi; in naj se pôtlej obèrne kamor hozhe; ne najde nobeniga mirú. »Obèrni se tje, obèrni se lefim,» pravi sv. Avgvftin, »na hêrbet, na stran, na trêbuh in glêj, vse te tifhi;» le Bog sam je mir in pôkoj nafhim dufham. Na Bogá tedej poloshite svôje ferzé, ako hozhete pôkoj iméti. V' ljubésni bôshji se po volji od ene strani drugo obèrnete, in umirile se bodo vse vašhe misli; v shalofti nad rasshalenjem bôshjim se bodo bolezhine vašhiga trupla slajfhale in v upanju v njegóvo dobróto se samorete popolnoma umiriti.

Zhe pošode sdravil na misi stojé, je rêzhi: Pojte kam! koliko pošod tukej na misi v vašho flushbo stojí, ki so polne nektèrih sdravil in pomozhkov, in sa bôshjiga Sina je le ena polna same grenkôte perpravljena stala. Pošóda polna jesika je pošavljena bila.» O kakó velíka je nafha nehvaléshnost, tudi zhišto sposnamo, de je Kristuf savolj nafhiga isvelizhanja, in de bi naf ozhištil od gréha, vso grenkôto preštal, potém takim napolnujemo, namešt de bi se mu sahvalili, njegóvo ferzé védno bôlj s' nóvo grenkôto!

Tudi roshe, ktére so dostikrat v stanízi bolnika, nam samorejo perloshnost dati bolnikovo ferzé k' Bógu povsdigniti, ko bi mu rêkli: osrite se s' ozhmi duhá v' tišto bôshjo zvetlizo, Sina bôshjiga, ki je polna ljúbeshnjive perjétnosti in všiga veselja. »Sim, govori on, zvetliza poljá!» Zvetliza poljá ni políta od ljudi, ampak od néba; ona ni téga ali uniga ampak

vfaziga, kdor jo hozhe; in ni le od ljudi, ampak tudi od svérin pomandrana. Bôshji Sin ni svôjiga zhlovéftva is prezhiste kervi divífhke matere po môzhi zhlovéka, ampak po môzhi sv. Duhá nase vsél. »Svétí Duh bo zhes te príshel, in mozh nar víkfhiga te bo obfénzhila;» in ni téga ali uniga, temúzh tístiga je on, kí fe ga v' ljubésni rasveseluje in njegóve sapóvdi dershati sheli. »Kdor hozhe mene naflédovati, nàj sadéne svoj krish nase i. t. d.» Tudi ni bila ta bôshja zvétlíza le sv. Joshefu in preblagi Divizi podloshna, kakor sv. pismo govori: »in je bil njima podlóshin;» ampak tudi shivinfski volji Farisejev in smetlakam ljudstva, takò on po uftih preroka govori: »Zhèrv sim, in ne zhlôvek, framôta ljudi in sanizhovanje polka.» Bres velíke milôte ni mogozhe pregèrdiga napùha ljudi glédati, kí fe v' svôji prevsétnosti fhe Bogú podvrézhi nózhe.

Tudi podglavnize in odéja bolnika perlofhnost dajó, sh' njim govoriti, postavim: Vúnder imate vsaj kam svôjo glavo poloshiti; bôshji Sin pa téga ni imél, in sato je v britkofsti govoril: »Lefize imajo svôje jame in ptize spod néba svôje gnjésda, zhlovékovi Sin pa toliko proftorzhika ni imel, de bi bil kam svôjo glavo poloshil.» Takó grósno me zhlôvek sanizhuje, ktériga sim po svôji podobi vftvaril in f' svôjo kervjo in smèrtjó odréfhil, de raji nezhimernost in golufijo, ktére shaloft in smèrt nashenejo, v svôje ferzé sprejéma, kakor pak mene, kí mir in shivlenje delim.

27. POGLAVJE.

Kaj je storiti, kader se podoba krishaniga Jésufa v' roko vsame.

Vzhasih je tudi tréba bôshjo martro v' roke vséti in takô bolníku govoríti, kakor de bi sam Gospod njemu govoril. De sposnasih, preljuba dufha, kako grôšno te ljubim, se ti stavim pred ozhi, na krishu vifezh, f' ténjem prebodeno glavo, f' shébli prebitimi rokami in nogami, f' stranjo, ki je f' sulzo prefunjena, in duhá v roké svôjiga nebéshkiga Ozhéta isrozhé, de bi se f' tabo spravil in te v' svôjo perjasnost sprejél. Je bolnik to premislil náj krishaniga Jésufa moli rekozh: „Posdravljeni bodi nasih kralj! Ti sam si se nasih semot usmilil. Ozhétu pokorn, si bil f' krisham, de bi bil krishan, odpeljan, kakor pohlévna ovzhiza v' mefnizo!” Posébuo náj pa svéto glavo bôshjiga Isvelizharja moli, in vse napuhljive in nezhi-merne misli, f' ktérimi je kdáj bôshje velizhastvo rasshalil, v' tiste presvéte rane vtopí, rekozh: O moj preljubi Isvelizhar! po môzhi téh ran mi vse gréhe odpuhti, ktére sim f' svojimi mislimi storil. Potém náj prosi, rane rók molijozh, sa odpuštenje vsih hudih dél, in per molitvi nog sa odpuštenje vsih posvétnih shelj. Naposled náj presvéto stran moli, in se s' vsemi mislami, besédami in déli, f' ktérimi je Bogá shalil, v' té svéte rane vtopí, de bi tam ozhíshen in gotov bil v vsih skufhnjavah, in brambo sadobil, pred vsim hudim. In potém náj klizhe s' nepremagljivim upam: „Gospod je môja mozh, Gospod je moj tabor, môje perbeshalishi in moj odrefhenik!

Samore se tudi, kader se bôshja martra v' rôkah dershi, bolníku govoriti: Po mozhi ran presvétiga teléfa Kristufa nashiga Gospóda val bo vézhni Ózhe s' vénzam velizhaftva v' nebésih vénzhal, in s' mozhjó téh svétih s' bizhi rasmefarjenih plézh obléko veselja dodélil. Té prebodene roké so vam v' nebésih fédesih perpravile; té svéte nogé so vam pot v' nebésa sravnale in ofkerbéle vstop v' vézhno veselje. Darujte tedej v' sahvalo nebéflkimu Ozhétu na tém krishu njegoviga Sina, de bi on savolj njega, vam té gnade dodélil, in rezite: Moj Bog in Ózhe nashiga Gospoda Jésufa Kristufa! gléj oblizhje Tvôjiga masilenza, in po môzhi njegovih svétih dél mi odpusti in stori me vrédniga Tvôjiga kraljéstva, de bi Te tam môlil in neprenehama hvalil. In takó bo bolník dostikrat rane krishaniga Isvelizharja perfèrzhno in s' térdnim saupanjem kufhoval.

28. POGLAVJE.

Kakó je bolníka sa bôj perpravljati tréba, ktéri fosébnó sadnjo uro s' peklénfskim sovrashnikam nastaja.

Bolniku je tréba povédati: Bi se vtegnilo permériti, de bi vam bolésin poslédni zhas besédo in posluh vséla; in ne toshi se sovrashnikam tistikrat nafkufhati, de bi jim odjénjali; ali vûnder ne dajte se smotiti in ne bojte se: „Kér vezh jih je s' nami, kakor sh' njimi.“ Miflite kali, de Bog spí? ali de se je krishani Isvelizhar vtrudil sa valhe isvelizhanje fker-

béti? in de preblaga Divíza in kerdelo Angelov niso vam pomagati perpravljani? Zhe se tudi hudôbni sov-rashnik f' peklénfko slôbo trudi, vaf v' pogubljenje perpraviti, je vûnder le bôshja volja vaf isvelizhati nefkônzhno vézhi, in zhe hudízh vaf mamiti vé in imá nékaj mozhi, ga bo vûnder le bôshja modroft in mozh do kônza premagala; s' eno befédo hudôbni duh toliko samore, vé in fkuſha, kolikor mu Gospod dopuſti, ki hozhe de bi isvelizhani bili. Vſe je v' nje-góvih rôkah, ki nefkônzhno dôbro s' nami miſli. Se dá kej veſélſhiga flifhati. — Ali vûnder hozhe Bog, de ſe varjemo in ſmo perpravljani ſa bran ſoper ſov-rashnike, ki naſ ta poſlédni zhaſ po navadi ſoper véro in upanje fkuſhajo, v' predèrſnoſt in flepotije ne ſpravijo

29. POGLAVJE.

Kakó ſe v fkuſhnjavah ſoper véro voj-fkovati moramo.

Na kônzu duhóvne vójfke ſmo od fkuſhnjav go-vorili, ktére nam ob zhaſu ſmèrti nadlégo déljajo; pa od téga je tam bil majhin pogovor, ſatorej hozhémo tukej, kjér je méſto ſató, bólj natanko govoriti.

De ſe tedèj loſhej vojſkujefh in v' fkuſhnjavah ſoper véro premagaſh, ſe po nobeni zéni v' kako dro-bitev zheſ véro ne ſpuſhaj, ampak nepremakljiv v' tém tabru oſtani: „Verujem, kar ſvéta, rimſka, ker-ſhanſka, katolſhka zérkev veruje.“ Pa, ko bi te tu-di kaki ſtavki ſv. piſma poſkuſhovali, ne porajtaj

nanje, kër po navadi se v téh okolífhinah takfhní stavki slabo obrazhajo in habijo. Takó se bo vse kakor vófk na ôgnji in dim v' sraku rastajalo in rasgubilo.

Tudi bi se perméríti vtegnilo, de bi te potém misli nahajale, ki bi sa véro bile; pa tudi téh nikar ne poslušhaj; po navadi je vse tó svijazha hudôbniga duhá, ki fi f' tém duri odpréti ífhe, de bi f' pravdo vdufho slésil. In de ti sa en-fto-in jéserokrat povém: oftani v' tém poslédnim bôju v' térdnim tabru in dèrshi se le téh besedí: »Verujem, kar svéta mati rimfka zérkev veruje; jes to vérujem, kër ona veruje, in kakor ona veruje, in kër ona veruje.»

V' téh slédnih urah bi radovédno tuhtanje grôšno nevarno bilo; satorej se sa vse prafhanje in misli, kar véro, sadéne gluhiga ftori, tudi ko bí se ti posdévalo, de te Angel is nebés, ali krishani Isvelizhar poprafhuje, de bi ti priliko k' saflushenji dal. Šdàj pasi tedàj in rêzi vezhkrat téle beséde: »Verujem, kar svéta, rimfka, kershanfka, katolfhka zérkev veruje, in od téga nozhem nizh vezh vediti.»

Zhe je pa tudi, kar fim tukej povédal, prav térdna podpora, nàj bo vùnder tvôja prava podpora vfigamogozhna dobrota in milost bôshja; kër lok ali fuliza zhlovéka ne réfhi, ne daja smage, ampak rôka bôshje mozhi. Sató pa pogosto svôje misli k' Bógu obrazhaj, de te is nevarnosti réfhi.

30. POGLAVJE.

Od sposnatve vére.

Bolníku se rězhe, de véro moli, in poté ga je vprašati: verujete vse tó, in kar fizer svéta, rimška, katolſhka zérkev veruje in sposná? Hozhete v té véri shivéti in umréti. Povsdignite teděj svôjiga duhá k' Stvarniku in rezite: Gospod, moj Stvarnik! Tvôji dobroti ni bilo dovolj, de si me po svôji podobi vſtvaril, ampak si tudi hôtel, de fim od katolſhkih ſtarſhev rôjen bil, in shivel v ſvétu hatolſhki zérkvi; sa kar se ti is zéliga ſërza sahvalim. In kér ſo ſe Tvôje déla ſkonzhale in Tvôja dobróta in miloſt nobeniga kônza nima. Te proſim nàj ſe ta gnada v' meni ſpolnuje, in dodéli mi, de v' rimſki katolſhki zérkvi umerjem; kër tó je môja reſnázna volja. Takó jes pred Tabo ſposnam, moj Stvarnik in Odreſhenik! pred Tvôjo preſvêto materjo, neomadeshovano Divizo, in vprizho môjiga ſvétiga Angela varha, ſv. Verhangela Mihéla, Angelov in Svetnikov nebéf, in pred Njimi Gospod duhoven Ôzhe in pred vſim, ki ſo tukej vprizho; in proſim Te o Gospod! ſavoljo tiſte perſêrzhne ljubésni, ki Te je is nebéf na sémľjo pergnala, vsami me v' ſvôjo ſvêto brambo, de ne padem. In ko bi tudi ſavolj ſvôje ſlaboſti padel, klizhem k' Tebi, primi me ſ' ſvôjo môzhno rokó, de hitro ſpét vſtanem; glěj odſorej ſudim ſléherni padiz, vſaki grèh in dvojbo v' véri, in Te ponishno ſa odpuſhenje proſim.

Bolník nàj tudi preblago Divizo, ſvôjiga Angela varha, ſvétiga Verhangela Mihéla in druge ſvête pa-

trone sa pomozh profi, in to profhnjo nàj vezhkrat v' dan ponoví.

31. POGLAVJE.

Od skufhnjav soper saupanje in od brana v' té vójski.

S' trémi rezhmi ishe sovrashnik nafhiga isvelizhanja nam nafhe upanje na tla pomandrati. Pèrvizh naf pregovarja, de spovdi, ktére smo opravili, nìzh ne veljajo. Drugizh, de nafhi gréhi so preveliki in njih fhtevílo takó grôšno, de odpufhenja upati ne smemo. Trétizh, de nafhe spreobernenje je shé prepôšno.

Bran v' tèm napadu ni sa tistiga teshak, ki she f' svôjim spovednikam govoriti samore. Priprosto nàj mu pové: Duhóven Ózhe, tó ali uno mi déla teshave, kaj mislijo! kaj mí je storiti? In zhe je storil, kar mu je bilo svetovano ali rezhenó, ni tréba dalje od téga nìzh vezh misliti in nadleshnih misel poslushati. Tisti pa, ki so shé bliso smèrti, in nìzh vezh od pretezheniga shivlenja govoriti ne morejo, nàj takole v' duhu govoré: Upam od milosti bôshje, de bodo môje spovdi vredno opravljene; so pa savolj kakiga pregréfhka, ktériga sim kriv bil, nevrédne bile, mí je is fèrza shal, o Gospod! in v' saupu v' britko terplénje in smèrt Tvôjiga bôshjiga Sina, Te sató sa odpufhenje profim; tudi pérpravljen sim, kar mí je mogozhe, storiti, ko bi mí she perpusheno bilo storiti. In to je dovôlj; fléherna nesaupnost je pa satorej odgnati.

Odgovor sa drugo pa vémo, de je Isvelizhar sam djal, de je gréfhnikov ifkat, na svét prishel; de je,

savolj gréfhnikov zhlovéfhko natóro nase vsél; dalje tudi, de je sa gréfhnike tri in tridesét lét dolgo na sêmlji prebival, sa isvelizhanje gréfhnikov pridigoval, in svôje bôshje nauke osnanoval; in naposled, de je sa gréfhnike neisrezhene bolezhine pretêrpel, in smèrti krîsha umèrl. Dalje, ni le Bog v' starim sakonu po ustih svôjiga preroka govoril. „Jenjajte hudo délati, uzhite se dôbro storiti, in pôtlej me grajat pridite,“ govori Gospod. „Ko bi vašhi gréhi ko fhkerlat bili, bodo béli kot snég, in ko bi bili erdézhi ko kermesin, bodo béli kot volna?“ In ni v' nóvim sakonu sam Kristuf govoril, ko je tafho sv. Petra, ediniga sina vdovize Najmljanke in Lazara v' shivlenje in v' zhversto sdravje obudil, in f' tém ozhitno pokasal, de ga ni gréha, ktériga bi neisrezheno ufmileni Bog ne odpustil, zhe v' ponishnosti in tèrdni véri v' njegóvo milo narozhje béshimo.

Tréti vsrok se s' enim samim prigovorom sv. pisma podere in v' nîzh dône; f' témle namrezh: Hudobija hudôbniga mu ne bo v' fhkodo, ktéri dan koli se on od svôje hudobije spreobèrne.

32. POGLAVJE.

Od trétjiga napada, ali predèrsnosti, in kako se soper to vojfkovati moramo.

So bili sovrashniki v' obéh imenovanih napadih premagani, naf v' trétim poskufhajo, in k' predèrsnosti ali k' velíkimu saupu v' svôje dôbre déla nape-lujejo. Tó se pa takóle sgodí.

Pervizh naf mamiti ishejo, de na svôje dôbre déla sidamo, in svôje isvelizhanje nanje stavimo; drugizh, de si domif hlujemo, Bog naf veliko bôlj od drusih ljubi, in nam posêbne gnade deli.

Kar nafhe dôbre déla sadéne se motimo, od drusih vsrokov ne spomnim; v dvêh rezhêh, ako na tiste sidamo; pervizh namrêzh ne vémo, zhe so Bogú perjêtno ali ne; drugizh bi vtegnili is svôjih dôbrih dél v' pregrého pasi, ktêra sa vselej smêrt nashene. Predêrsnost pa misliti, de imá Bog posêbno usmilenje s' nami in naf od drusih bôlj ljuhi, je gôli napùh, ktêrîga se je ogibati, in do smêrti zhertiti trêba.

Dostikrat bolniku povêj: „Zh Lôvek ne vé, je ljubêsnî ali sovrashstva vrêdin.“ Dalje: „Ne idi v sôdbo f' svôjim klapzam, Gospod! kêr nobeden, ki tukej shivî, ne bo pred Tvôjim oblizhjem sa pravizhnîga sposnan.“

33. POGLAVJE.

Opomîni sa smêrtno uro.

Ko bi po nefrêzhi in is nemarnosti v' dvome zhes véro ali v' misli nesaupa, predêrsnosti, nesvestôbe in v' kako tako pomoto bili sabrêdli (je trêba bolniku govoriti,) ne sgubite ferzá, zhe vam tudi sovrashnik f'heptá, de je s' vami she per krajî; ampak spovêjte se bêrsh; zhe pa ni mogozhe, rezite: „Bog bodi meni grêfhniku milostljiv,“ in dajte, zhe morete kako snamnje pokajbe (kêsa) in shalofti, in pomagano vam bo. Mislite tudi vezhkrat v' Marijo Divizo, v' svête Angele varhe in druge svetnike, in profite jih sa pomozh, in glêjte, de se she sdâj téga navadite.

Tudi pôtlej to v' spominu ohranite, kader krish povsdignem in vam rane svétih nóg krishaniga Isvelizharja kasaje, k' ponishnofti in k' svétimu strahu opominjem, in v' vafhim iménu govorim: „Ne idi v' sôdbo f' svôjim hlapzam, o Gospod!“ in potém rane rók vam kasajè, vaf k' upanju v' saflushênje Jésufa Kriftufa naganjam in naméft vaf govorim: „V' Te', Gospod! fim upanje stavil, ne pusti me vézhno v' framôto biti!“ Dalje kader vam odperto stran kashem, in vaf ga ljubiti svarím in v' vafhim iménu dém: „Ljubiti Te hozhem, Gospod, môja mozh!“ Sadnizh, kader vam zélo podobo krishaniga Jésufa pred ozhi stavim, in vnovizh ga ljubiti vaf opominjam in sa vaf rêzhem: „O Jésuf, bodi mi Odréshník!“ in potém roké proti nebéfam povsdigovaje na mésto vaf govorim: Kakor jèlen po vôdi, takó môja dusha po Tebi, moj Bog!“ hrepeni i. t. d.“ Tudi v' mislih s' mano porezita, kader vam podobo preblashene Divize pred ozhi stavim in molim:

Marija gnade polna, mila,

O Mati predobrójtjiva!

Obvari naf, de hudg'a fila,

Ob smèrti ne bo fhkodvala!

Ali vam ni ljubo, de v' vafhim iménu vse té molitvize, sdihleje ferzá in kej drusiga, kar mi Bog v' misel dá, molim? Potolashite se tedèj in saupajte v' tistiga, ki vaf je vstvaril in odréfhil. Varite se pa kakih perkasin sheléti; in ko bi tudi kej taziga vidili, she ne sménite se sató, she mènj pa jih sméste spofhtovati, ko bi vaf tudi v tó naganjale; temùzh povsdignite duhá k' tistimu Svetniku, ktériga se vam viditi posdéva, in zheftite ga v nebéfh; in ko bi vam tudi perkasin prezhéftito Divizo pred ozhi stavila, jo na desnízi njéniga

bôshjiga Sina v' nebêfhkim kraljestvu zhaſtite ravno ; takó, ko bi Sina bôshjiga v' perkasni viditi miſlili, molite ga na deſnîzi Ozhéta, in v' preſvétim Sakramentu altarja.

34. POGLAVJE.

Kaj je ſtoriti, kader bolnik ſadno popotnizo prejéma.

Kader ſe preſvétí Sakrament k' bolniku prineſe, mu je tréba, predin ga prejme, takole govoriti:

Gléj tukej Odreſhenika ſvetá ſkritiga v' podobah ſvéte hoſtje! Tukej je tiſti prezheſtitljívi Sin, ktériga je Ózhe, »ſavoljo velike ljubésni, k' jo je imél do naſ, na ſvét poſlal;» tukej je tiſto neomadeshovano jagnje, ktéro je na krishu bilo umorjena, de bi gréhe ſvetá odreſhilo. Verujete vſe tó? Verujete tó têrdno, de, ki dôbro perpravljen jé od téga kruha, velike gnade od Bogá ſadóbí, in v' ſmèrtni uri poſéбно mozh daja, in naſ v' nebéſa ſpremluje? Ne obzhútite ſhivih ſhelj v' ſebi, ga ſavoljo téga prejéti, in mu ſ' tém dopaſti? Se ne ſposnate nevrédniga take dobróte, nje-ga Goſpoda neſkonzhnoſti, v' ſvôje ſerzé prejéti? Re-zite tedèj ſ' ſhivo poboshnoſtjo: »Goſpod, niſim vrédin, de gréfh pod môjo ſtrého i. t. d.»

35. POGLAVJE.

Od zhetèrtiga ſtanú bolnikov.

Bolníke zhetèrtiga ſtanú ſmo ſi tiſte miſlili, ki ſo bres vſih obzhutkov. Tém ni drugazh pomagati,

kakor svôjiga duhá k' Bógu povsdigovati, in sanje takó ali takó moliti:

Glej, o Stvarnik nebés in sêmlje! svôjo stvar, ktéro si po svôjim premodrim svétu, po svôji podobi isobrasil! Nikar ne sanizhnj svôjigo déla, akoravno je ostudno od gréha

Glej, o vzhlovezhena beséda, to stvar, meso od Tvôjiga mefá! ne zhèrti je, zhe je tudi gôla od dôbrih dél, temûzh oblézi jo, o Gospod! f' svôjimi dobrótami in saflushenjem, kakor si tudi nam storili sapóvedal. Glej, o boshji postaviz! to stvar, ktéra je savolj svôjih gréhov Tebi sovrashniza postala, in stori ji dôbro, kakor sapovedujesh, de tudi mi moramo sovrashnikam dobrote fkasovati. Glej, o dober pastir, to sgubljeno ovzhízo, sa ktéro si, de bi jo nashil, tri in tridesét lét v' té folsni doliní se trudil! O nikar ne perpufti, de bi is Tvôjih bôshjih rók padla v' krémplje peklénskih volkov, ampak nêsi jo nasaj v' svôji ovzhji hlév. Glej Odresheník svetá! stvar, sa ktéro si neisrezhene bolezhíne na krishu pretèrpel! Ne sapufti je sdáj, akoravno je proti Tebi nehvaleshna bila; réfhi jo, Gospod! v' spominu tiste smèrtne britkofti, ktéro si takó radovoljno na oljfkí gôri preftal, in savoljo Tvôjiga presvétiga terplenja in grenke smérti!

Dôbro je tudi kake verstize is psalmov moliti, ktére se bolnikovimu ftanu perlégajo. Je postavim strahovit, so téle verstize perpravne:

„Ti si môja pomozh in moj Odresheník, Gospod; o nikar se ne mudi! — Náte, o Gospod, sim saúpal, ne pufti me v' framôto biti vekomej! — Nate so nashí ozhétje saúpali; saúpali so in réfhi si jih; k' Tebí so klizali, in odtél si jih; v' Té so saúpali, in niso pri-

fhli v' sramôto. — Moj Bog, nikar ne pobégni od mene: gléj v' môjo pomozh! — O Bog, pasi v' môjo pomozh; Gospod hiti mi pomagat! Bog nafhe perbe-shalifhe in nafha mozh, nafh pomozhnik v' fili, ki so naf grôсно teshko sadéle! — Usmili se me, o Bog, usmili se; kér v' Té saupa môja dufha, in pod tvôjimi peróti hozhem saúpati, dokler hodobija mémo odide! — Gospod, filo tèrpim; odgovôri se same! — Zhimú fi shalofna, môja dufha! — in zhimú me shalifh? — Upaj v' Bogá; kér fhe ga hozhem hvaliti, isvelizhanje môjih ozhi in môjiga Bogá! — Kako blagi so Tvôji fhotôri, o Bog vôijsknih trum! hlepí môja dufha in se od hlepenja taja po Tvôjih veshah Gospod! — Blager jim, ki v' Tvôji hifhi prebivajo o Gospod! na vse véke Te bodo hvalili. — Obèrni se Gospod! in réfhi môjo dufho; ftori me frézhniga savolj svôjiga iména in svôje milosti. — Réfhi me od môjih sovrashnikov, Gospod! — Klizal fim k' Tebi; rékel fim: Ti si môje saúpanje, Ti moj dél v' shivih desheli!» —

Se je pa bati, de je bolnik od saúpanja v' fé in v' svôje dôbre déla prevsétin, so téle verstize koristne:

„Ne idi f' svôjim hlapzam v' fôdho, Gospod! kér nobeden, ki tukej shiví, ne bo pred Tvôjim oblizhjem ópravizhen — Ako, Gospod hudobíjo glédafh, kdo bo obftal? — Ne v' mózh svôjiga loka hozhem saúpati, in moj mezh me ne bo réfhil. Ne nam, Gospod, ne nam, ámpak Tvôjim iménu daj zhaft! — O Bog, bodi mi gréfhniku milostiv! —

Tudi jé dôbro vezhkrat ponovljati! O Jéfuf, bodi mi Isvelizhar! O Jéfuf Marija! Pomagaj mi, o Jéfuf, savoljo sebe, in po profhnji Tvôje prezhefite Matere!

Marija, Mati polna gnad, o Mati milosti! Vari me pred fhkodo sovrashnika, in pridi mi v' pomozh v' sadni fili! —

Dôbro je tudi dostikrat bolnika na zhêli, ozhêh, ústih in pérlih f' snamjem sv krisha pokrîshati in vselej rêzhi: Jêsuf, Marija! Jêsuf Nazarefhki, Kralj Judov! rêfhi me savolj Tvôjiga iména. Tudi ga gré dôstikrat f' shégnano vodó pokropiti: Prav dôbro je tudi mu terplénje Kristusovo brati, litanije in druge molitve moliti, kakor rimski ritual v' tém sapové. Prizhijozhim je tudi povédati tréba, de nâj sanj molijo, in nâj se vsak persadéva, kakor mu je mogozhe pomagati, in se spomniti bôshjiga réka: „S ktéro méro ste mérili, se vam bo tudi nasaj merilo.”

36. POGLAVJE.

Kaj je storiti, kader je bolník umerl.

Per smèrti bolnika, je dôbro nekoliko is hishe ití, de domazhi potrebne rezhi opravijo, in med tém ure sa mèrtve moliti. Kader potém v' hisho nasaj pridemo, bi takóle s' domazhimi merlîzha govoriti korîstilo.

Prav je, de merlîzha objokujete; kér je Bogú perjétno délo mèrtve objokovati; in je sprizhlej lêpih zhlovéfhkih obzhutkov. Ali joku je vúnder tréba méro dati, de délo, ktéro je na sebi hvale vrédno graje ne saflushi. De pa folse nekoliko potolashimo, hozhemo flîshati, kaj mèrlîzh fléhernimu is med nas govórí.

Takole namrèzh govórí, ako ravno njegóviga glasa ne flîshimo. „Spomni se sôdbe, ktéra se je nad mano sgodila; kér tudi f' tabo se bo takó godilo. Danes meni, jutri tebi!” Jes sim shé v' vézhnosti; ne bo ravno dolgo, de bote tudi vi umèrli; kér zhaš

našhiga shivlenja se ne poverne. Zhlôvek prav sa prav od vzhéraj do danes shiví; takó naglo sgine sënza téga shivlenja! in réf je, de ni praviga shivlenja, kakor shivlenje v' nebéfh. Zhimú tedèj toliko joka po meni? Zhe pa jokati hozhète, se nad sabo jokajte, ki se po vfi vishi naglo k' smèrti terkľate; ali lépfhi govoriti, zhe s' mano in sabo dôbro ménite, pojenjute s' jokam, ki meni nizh ne pomaga, in vam ne korifti, kër je truplu in dufhi fhkodljiv. Obrazhajte tedej shaf, kté riga s' jokam sapravite, v' tó, de molite same, in pomiflite, de neprefégljive bôshje sôdbe v' dufhah rajnkih, vezh makeshev najdejo, kakor bi fi zhlôvek mifliti samôgel. In kër vaf ljubim, vaf opominjam shivlenje poboljšhati, ljubiti Bogà in blishniga in svét sanizhovati. Kaj mi sdáj vfi flaji mefá, shidane volje, napùh in nezhimernost svetá pomagajo? Kakor nagel véter, se je vse spreletélo; in kar mi je ostalo, so grôсне kasni, ktére, kakor upati sméste, po milosti bôshjí fizer ne v' pèkli, pazh pa v' vizah terpim.

Torej vaf prosim, pomagajte mi s' vfimi pomozhki, ktére svéta rimfka, kerfhanfka katolfhka zerkev uzhi; in de fklénem svôje beféde, vaf vnovizh profim, storite v' tém shivljenji, kar bi v' smèrti sheléli, de bi bili storili. O kakó velika, neisrezhena je britkost, zhe zhlôvek na smèrtni posteli premifhljuje, koliko dôbriga bi bil lahko storil, in ni storil in kakfhne perloshnosti je opufhal. O koliko nebéfhkih darov se sgubí, koliko se jih sgubí, o révni, flépi svét! Bodite tedèj rasumni in pametni, in ravnajte svôje zélo shivlenje v' tisto prihodno, flédno potrebo, v' smèrt; kër v' tém vse obftojí, in vse drugo je nezhi-mernost in nizh.

37. POGLAVJE.

Od pétiga in sadniga stanú bolnika.

Bolníke pétiga stanú smo si tiste, ktéri okrévajo, mislili. Téu moramo takole govoriti: Meni se vidi, de ste v' té bolésni marfkaj poskufhali kër bôlj kakor kdaj ste sposnali, de ste umerjzhi in de nizhêfi téga svetá ko strela naglo mémo leté; de ste na posvétne rezhi bôlj, kakor bi se vam bilo sdélo, natvésemi bili; in de se pótlej ne dá takó lahkó bres velíke teshave od njih lozhiti; poslédnizh de morate Bogú v' strahu in trepétu ojster odgovor od zélíga svôjiga shivljenja dati, in de je spomin v' dôbre déla, ktére je zhlôvek opravil, velíziga veselja.

Is vsíga téga skleníte, de ste enako umnimu vajvodu vôjške, ki vse flabe strani vara ogléda, slabosti in pomankljivoosti tabora vashiga ferzá preglédali, in satorej po vse pravizi, zéli kratik odlôg, ktéri she vashimu shivlenju ostaja, v' tó obrazháti morate, s' vso skerbjó se perpravljati in obvarovati, de bi smért, kader pride, vas takó perpravljane nashla, de bi is borishha lozhitve vam pot v' resnizhno vézhno shivlenje odpèrta.

To pa takóle storiti gré. Mislite fléherno jutro, de vam glas sasvoni: „Ofkèrbi hifho, umèrl bofh! Mislite si poleg téga, de bi vam she ta edini dan bil odlozhen, de bi s' vso skerbjo sé persadévati, svôjo vést v' vsih svôjih délih zhisto ohraniti, svôje strafti bèrsdati, svét sanizhovati in svôjo dusfo s' krepostmi osalishati, de bi Bogú dopadli.

To storiti, je velíke zhujezhnosti tréba, tudi si morate junashko filo délati, moliti, premishljevati in se s' svétimi Sakramenti krepzhati: Navadite se, nad

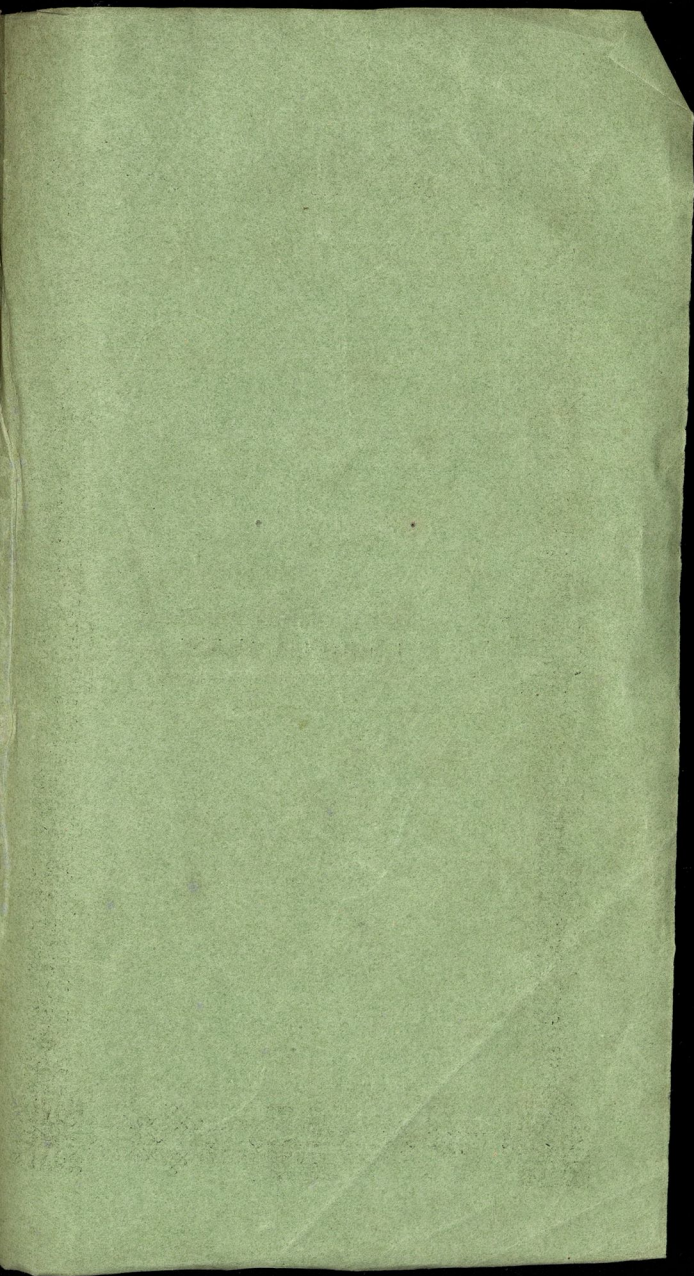
svôjim sêrzam strasho iméti, de se od sivarí odterguje, in se nanje ne tvési, in zhe se v' tém vtrudite, si filo storile, idite naglo k' molitvi in rezite takó ali enako: O Gospod, moj Bog! odprosti me od sovrashnikov in od vse tvésbe na posémljiske sivarí Pomagaj mi, o moj Bog! de tém nagibam ne jenjam, ki so soper Tvôjo voljo. Vashe premishljevanje nàj pa v' tém obstoji, de premishljujete, kai je Sin bôshji v' tém shivljenji storil in tèrpel. In zhe premislite v' tém, de se je vèš in pogosto za vas daroval se tudi ví ne branite sebe do kónza nje-góvi presvétí volji darovati, ki nizh drusiga nozhe, kakor vashe frézho, in fizer takfho frézho on ishe ktére nihzhe isrêzhi ne maga, on hozhe, de bi per njém v' nebésh bili, in sh' njim ravno tisto jedilo veselja, popolnosti in blagoslova vshivali, ktériga on vekomej vshiva.

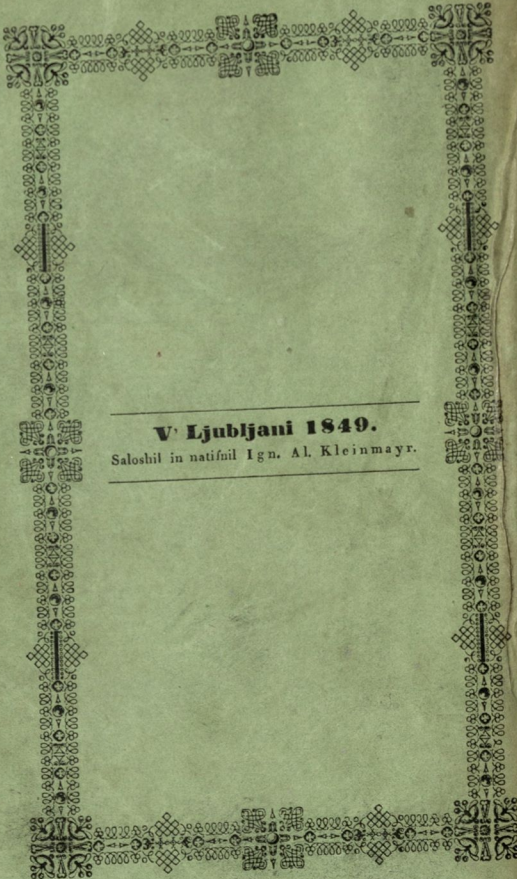
Ako pak hòlj natanko vediti hozhéte, kakó vam je shivéti in se vèsti, kakó sebe in svôje nerodne strasti vredovati in svojo dušho s' krepostmi osalishati, so vam bukve duhóvne vojske grôšno koristne, kër vse tó one uzhé.

Popravki vézhih pomot.

Sgorej ali sdolej	v' vèrsti	na strani	namešt	bèri
Sdolej	4.	4.	Koje	Ko je.
"	3.	4.	fo Fraziška	fv. Franziska.
"	1.	14.	pa hòj	pa ta hòj.
"	2.	20.	obodé	obudé.
"	1. in 2.	26.	pernekterih	per nekterih.
Sgorej	8.	28.	in fé tako	in lí tako.
"	11.	35.	kakor pa pametni	kakor po pametni.
"	8.	36.	šuštnjane	škuštnjave.
Sdolej	1.	38.	klzhi	klizhi
"	12.	42.	nehajajo	nahajajo.
"	5.	46.	nesrèzheno	neisrèzhèno.
"	11.	48.	vòjškuih	vòjsknih
"	4.	69.	rasdelj ene	rasdeljene.
"	1.	71.	fa	fe.
"	15.	80.	s' ljuzh	v' ljuzh.
"	6.	83.	šhokdo	šukodo.
"	1.	84.	perdeljal	perpeljal.
Sgorej	1.	85.	perdeljal	perpeljal.
Sdolej	7.	99.	in na frédi	in naf na frédi.
"	5.	101.	shivljenje in terplenje	shivlenja in terplénja.
Sgorej	5.	104.	satarej	satarejo.
Sdolej	1.	105.	f' kreposti	f' krepostmi.
"	8.	106.	od ktéra	od ktére.
Sgorej	8—9.	107.	Gospodu	Gospoda.
"	7.	115.	dekej posebniga	de smo kej posebniga.
"	11.	125.	ozhivljeno	oshivljeno.
"	10.	130.	satékati	se satekati.
Sdolej	9	135.	drasiga	drusiga
Sgorej	7.	138.	zhlovéšhki jésih	zhlovéšhki jésik.
Sdolej	8.	140.	Kako kozhe	Kako hozhe.
Sgorej	14.	143.	vèššvèt	vèš svèt.
Sdolej	1.	162.	eriga	kteriga.
Sgorej	2.	173.	púkasni	prikašni.

Sgorej al	v' vèrsti	na strani	namešt	bèri
Sdolej			pa skopim	pa skope.
Sdolej	11.	186.	po vsih drusih	per vsih drusih.
Sgorej	3.	193.	O bogostvo	O bogastvo.
"	14.	196.	v' svoje veselje	v' njegovo veselje.
Sdolej	10.	197.	bòhja	bòshja.
Sgorej	7.	204.	pedpóra	podpóra.
"	7.	204.	rasod enium	rasodeni mu
Sdolej	3.	209.	Spreoberni	Spreoberni me
Sgorej	6.	214.	veseljih	veseljah.
"	11.	214.	nà'	nàj'
"	13.	250.	ker kljuzh	ker kljuzh je.
Sdolej	2.	252.	nizh vezh perléga	nizh vezh ne perlega.
Sgorej	2.	263.	podofshbe	podaljšbe.
Sdolej	13.	265.	Tein	Tém.
Sgorej	6.	266.	vafhe dushe	vafho dusho.
Sdolej	5.	287.		

V. Ljubljani 1849.

Salosht in natišnil Ign. Al. Kleinmayr.